

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyre szám bányás és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 706.

szelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

Ellenzékiség és házszabály.

Írta: Mezei Ernő.

Beleütközik-e a házszabályrevízió a magyar ellenzékiség valamely jogos és elvszerű szempontjába? Ezt kérdelem és csakis ezt, mert a mai kormánypolitika irányában változatlanul, sőt inkább mint valaha, csak az ellenzéki bírálat igazsága sugallja tollamat. Nos ha visszanezdek a magyar ellenzékiség mult harcaira és ha előreirányzom tekintetemet a magyar ellenzékiség jövő feladataira, nem talállok semmi olyan momentumot, a legcsekélyebbet sem, ami manap ellenzéki hazafit a kellő korlátok közé szorított házszabályrevízió megtagadására kötelezhetné. Nagy ég, az obstrukciós harczmodor oly hosszú és oly változatos gyakorlata után és mikor már nagy és kicsi következeinek teljes megismeréséhez el lehetett jutnunk, talán ott tarthatnánk, hogy mindenki csak a drága áron szerzett tanulságokat vegye figyelembe. Igazán különös volna, ha éppen azok akarnák most is a régi obstrukciós hadiszereket a nemzeti védelem legtükéletesebb modern fegyverzetének, ellenséget megsemmisítő hátultöltő ágyuknak elismertetni, akik

saját keserves összeroncsoltságukon tapasztalták ki, hogy azok inkább hátrasülő ágyuk, a melyeket egy fortélyos ellenség legkönnyebben fordíthat ellenök.

Talán ellenmondás nélkül lehetne megállapítani azt is, hogy annak az elmult nagy obstrukciónak, melyet az egész magyar közvélemény oly erős lehellete szított, még annak is a hasznát és eredményességét a nemzet ma más szemmel ítéli meg, mint a harczias remények gyönyörű rügyfakadásakor. Bizonyos, hogy a nemzet akkor sem a házszabály különleges jelentőségét méltányolta az obstrukciós küzdelemben, hanem a küzdelem zászlajára tűzött nemzeti programot és az érette való herculesi erőfeszítést segítette többségi győzelemre a következő választásokban. Hajh, a nemzetnek meg kellett azóta győződnie arról, hogy a többségi Herkules nem programja aranyalmát szedte le a Heszperidák fájáról, hanem csak a paktum bozótjából hozott elég fanyar gyümölcsöket. Mikép alakul meg ez a történelmi számvetés, az obstrukciós gyakorlat mérhető és mérlegelhető eredménye a nemzet számára a jelen országgyűlés tapasztalásai után, a melyek mindenki előtt szembeszökővé tették, hogy a mai házszabályrend nem annyira a nagy nemzeti ellenzék stratégiai alapja, mint inkább a kisebbnél-kisebb nemzetellenes töredékek örök les- és buvhelye, nem a nemzeti hatalom jól elzárt arzenálja, hanem portyázó rablócsapatok fegyver-

gulája. Egyfelől oly kevés valódi eredmény akkor, a mikor a nemzeti ellenzék obstrukciós harczát a legerősebb erkölcsi és jogi föltevések, meg a nemzeti akarat formális szentesítése igazolták; másfelől oly világos veszedelmek, a mikor nemzetellenes összeesküvések, a legalantibb fajtájú pártoskodások robbantották el az obstrukció aknáit: ennyi a nemzetnek végső számlája.

Éppen ellenzéki szempontból szabad-e, lehet-e szemet hunyni az új nehézségek előtt, a melyeket a horvát megismételt obstrukciók gáncsai a nemzeti előhaladás útjába vetettek? Nem rejtelmek ezek és ha olyanok volnának is, mint a sors szfinksze, megoldást követelnek. Arról ne is beszéljünk, hogy a szeparatistikus elemek fegyveres bevonulása, nemzeti szervezettek állandó obstrukciós készsége micsoda perspektívát nyit a magyar parlamentarizmus jövő fejlődésének. De ime, annak a horvát obstrukciónak, mely a gazdasági kiegyezés javaslatai ellen öklelődött, az volt első következe, hogy ebben a rendkívül fontos kérdésben a teljes tehetetlenségig megbénította a csak ímént alakult magyar ellenzék bíráló hivatását. Tessék hozzá számbavenni azt, milyen nemzeti megszégyenítésünket az egész világ előtt, parlamentarizmusunknak micsoda öncsufolását jelenthette az az elnökségi meghasonlás, a mely a teljesen haszontalan szabályok alkalmazása körül támadt éppen akkor, a mikor a lázadó horvátság

Ki a bűnös?

Írta: Sas Ede.

(Utánnyomás tilos.)

I.

Még az őrtálló katoná is reszketett, mint szélben a gyertyaláng, amikor az ezredes ur a kaszárnya kapuján berobbant. Isten legyen ma irgalmas, kegyelmes a szegény legénységnek! Csakugyan röpköd ma jobbra-balra az egyes, meg a kurtavas. Ötévi várfogságra itélné azt is, akinek nincs elég fényesre puczoválya a gombja. Látszik az ábrázatáról, milyen emberevő kedvében van. A lépesökön kettőt ugrik egy helyett. A parancsnoki szoba ajtaját úgy becsapja maga mögött, hogy csak úgy omlik a kincstári épület falairól a vakolat. A szobában tombolva jár föl és alá. Az őrmester, ki parancsolatját lesi, szeretne három napi járó földre lenni innen.

Az ezredes (végre rámenydörög a szepgő fiura): A harmadik század parancsnoka jöj-jön be! De azonnal! Mit áll itt még, mamlasz? Teremtse nekem ide nyomban a századparancsnokot!

Az őrmester szalutál, sarkon fordul és hálát ad az Istennek, hogy kiszabadult a megvadult oroszán barlangjából. Pár percz múlva, amely az ezredes előtt örökkévalóságnak tetszett, ott áll a százados.

Százados: Parancsolatára megjelentem, ezredes ur.

Ezredes: Végre! Már azt hittem, megörülök a várakozásban. (Leül az íróasztalához.

Emberfölötti erőlködéssel nyugalmat parancsol idegeinek.) Százados ur, olvasta ön a mai újságot?

Százados: Olvastam.

Ezredes (ketté töri a kezébe vett papírvágót): Olvasta? S ilyen nyugodtan áll előttem? Hát nem forr föl önben a vér? Hát van önnek egyáltalán vére?

Százados: De ezredes ur...

Ezredes: Tudja-e, hogy az ezred pelengérré van állítva?

Százados: Bocsánat, de az a közlemény bizonyára kikerülte a figyelmemet...

Ezredes: Szép! Az egész ezred meg van gyalázva s ez az ön figyelmét kikerüli. Persze, mert maguk csak a színházi híreket olvassák! A primadonna, meg a szubrett! Szép! Gyönyörű! Nagyszerű!

Az ezredes fölugrik asztala mellől és ismét föl és alá száguld. Végre a belső zsebéből elővesz egy rongygyá gyűrt, meggázolt újságot s odatartja a százados orra elé.

— Na, hát olvassa el ezt!

A százados (elveszi az újságot és hülledzve olvassa a hirt, amint következik):

— Vérlázító katonai brutalitás. Felhaborodástól reszket kezünkben a toll, amikor ezt a hirt leírjuk, amelyről pedig megbízható forrásból értesülünk. Ez a hír is szomoruan, megdöbbentően igazolja, hogy hánik az osztrák szoldateszka a mi fiainkkal, akiket balsorsuk a kétféjj sas karmai közé juttat. A helyben állomásozó gyalogezredben napirenden vannak a brutalitások. Kivált a harmadik században ül or-

giákat a brutalitás: az ujonczokat rugdalják, fülüket cibálják. Legutóbb Csorna Gábor közlegényt valami csekélységért raportra idézték s a szerencsétlen fiu úgy félt a rá várakozó büntetéstől, hogy szolgálati fegyverével meglötte magát és súlyos sebbel szállították a katonai kórházba. Elvárjuk, hogy a parancsnokság szigorú vizsgálatot indít e dologban, amely nem éppen dicsérs a hadsereg humánus, felvilágosodott szellemét s amely annál felháborítóbb, mert a brutalitásokat csodálatosképpen mindig magyar fiukkal követik el. A magyar nemzet, amely roppant áldozatokkal...

Százados (nem bírja tovább olvasni a közleményt. Kezében lehanyatlik az újság. Zavarodottan dadog): Megfoghatatlan...

Ezredes (még emberfölöttibb erőfeszítéssel nyomja el láncztépő indulatait. De csak úgy ropog szájában minden szó. És szemei olyan vilámokat lövelnek, mint egy fölrobbanó löporos szekér): Százados ur! Ezt igazán nem vártam volna, hogy az ön százada így kompromittálja ezredemet. Ebben a dologban legszigorubb igazságot kell szolgáltatni, a legszigorubb igazságot! Ön haladéktalanul megindítja a vizsgálatot...

Százados: Parancsára, ezredes ur!

Ezredes: Kipuhatolja a tettest, aki lakolni fog példásan. Példásan és kegyetlenül!

Százados: Meg lesz, ezredes ur. Még ma ön előtt fog állani a bűnös, aki a brutalitást elkövette...

Egetrázó dördülés. Az ezredes akkorát csap az asztalra, hogy majd összetörik a hatalmas

ellenében a nemzeti jog és a parlamentaris fensőbbség imponáló képével kellett tüntetnünk. A figyelő Európa, melyet ugyanis nemzetiségi oldalról rossz hírünkkel kiáltanak tele, az ilyen példa után alig hiszi el, hogy a mi parlamentünket tisztességes szabályok és nem pusztán a pillanatnyi hatalmaskodás ötletei irányítják. Az az örökös nemzetiségi vádaskodás, hogy a nemzetiségi törvényjavukra szóló intézkedéseit elsikkasztják, a maga tartalmatlan bizonykodásaival, megbizhatatlan adataival semmit sem jelent ahhoz képest, hogy az európai kultúrnépek egészen közvetlen szemléletből azt a benyomást nyerhetik a mi törvényhozásunk legmagasabb fórumáról mintha onnét az elnöki vezetés, mint a magyar kényuraság típusa csak a vad önkény villámaiktól szórna a nem magyar pártok közé. Az ilyen látszatot egy pillanatra sem vehetjük közömbösen, és a mennyiben a házszabályok nagy fogyatékoságában van a baj igazi forrása, ezen nyomban kell is segítenünk.

A házszabálykérdésre nézve világos a vezérfonal. Azt a magában véve nem is oly jelentékeny, alapjában technikai kérdést, mely a házszabályok alakját és minőségét öleli föl, nálunk nyilván csak az a körülmény fejlesztette oly roppant méretűvé, hogy egy évtizedeken át természetellenesen megrögződött, végleges elfajulásba jutott párturalom ellenében a nemzeti visszahatás végzetessé vált feszültsége a legrejtettebb s legkétségbeesettebb parlamenti fegyverek kihasználására kényszerítette az elméletet. De az idők nyomásának és szükségének elenyészésével a házszabálykérdésnek önmagától el kellett vesztenie előbbi alakját és fontosságát. Ma ezt a kérdést minden pártnak csak egységes nézőpontból, speciális pártérdekek teljes mellőzésével lehet felvívni. Itt valóban minden magyar párt közös megegyezésének van helye. Ellenzéki szempontból megvallom legkevésbé értem az egyik ellenzéki képviselő

által is hangsúlyozott ama kifogást, miszükségét látja a kormány a házszabályrevízióknak, holott legkétesebb javaslatait is minden obstrukció ellenében is pontos határidőre keresztül tudta hajtani? Ez úgy hangzik, mintha az illetők szívesebben vennék az ily egyszakaszos statáriális törvényalkotást, a mely még a kiegyezés csodaszülöttjét is szerencsésen világra hozta, semhogy az okszerű és határozott szükségnek megfelelő házszabálymódosításba belenyugodnának. Mi meg sehogyse szívelnünk oly ideált, mely egymásba kapcsolva, összeegyezteti a parlamenti anarchiát és a parlamenti abszolutizmust. mi ellenkezőleg azt tartjuk ellenzéki szempontnak, hogy azért kell éppen az óvatos házszabálymódosítás, nehogy ilyen veszedelmes, az alkotmányosság alapfogalmait érintő expediensteket továbbra is rátukmálhassanak a törvényhozásra. Lehetetlené tett elnökség, tehetetlené tett magyar ellenzéki és egyszakaszos törvénystatárium, ezt már az utolsó nép sem állja ki.

Óvatosságot igenis követel a házszabálymódosítás munkája, mert a nemzeti közvélemény történelmi szükségén sarkalló obstrukcióknak teljes lehetőségét a nagy magyar ellenzéki alakulások számára fenn kell tartani. Milyen gyermekes felfogás azonban nyilvánvaló veszedelmek láttára is a házszabályok mai alkatát minden értelmetlenségével egyetemben úgy tüntetni föl, mintha a nemzeti hagyomány érinthetetlen szentsége volna. A jó horvátok bizonyára gyönyörködhetnek az ilyen szentségben és ereklyetartóba helyeznék el. De nekünk csak úgy szolgálna, mint ama bizonyos vesztfáliai falusi templom híres ereklyecsontja, amelyről hitetlen tudósok kiderítették, hogy nem szenttől valóik, hanem közönségeses számárcsontok. A kormány el is akarta távolíttatni a leleplezett ereklyét, de az ájtatos falusiak nem engedték, nekik ugyanis szent csont maradt az. Ilyen babonának a magyar

politikában talán csak nincs fogantatja vagy talán van már Sámson közöttünk, aki számárcsonttal leveri a nemzetellenes filiszteusokat? Idáig még nem láttuk.

Budapest, január 18.

A képviselőház hétfőn, e hó 20-án ülést tart, amelyen folytatják az unjonczjavaslat tárgyalását. Napirendre van tűzve az erdélyi birtokrendezésről s a pozsonyi határszéli villanyos vasút engedélyezéséről szóló törvényjavaslat is.

Minisztertanács. A miniszterelnökségi palotában ma délután 4 órakor minisztertanács volt, amelyen a gyengélkedő Josipovich Géza horvát miniszter kivételével a kabinetnek valamennyi tagja részt vett. A minisztertanács, amely a folyó ügyekkel foglalkozott, esti hét óráig tartott; ezután a miniszterelnök ebédre vendégül látta a résztvevőket.

A román iskolák ügye. A „Telegraful Roman”, a nagyszabedni gör. kel. érsekség hivatalos lapja jelenti, hogy az érseki konzisztórium Metianu metropolita elnökele alatt tartott ülésén elhatározta, hogy a román iskolák felekezeti jellegét minden áron fenn fogja tartani. A konzisztórium ennél fogva felhívta az egyházközösségeket, hogy hozzanak meg minden áldozatot, hogy a törvény által kívánt tanítói fizetések fedezetet találjanak. Ha a község szegény, akkor forduljon a konzisztóriumhoz, mely majd a központi alapokból fog segítyt nyújtani. Az államszegély csak a legvégső esetben veendő igénybe. A vallás- és közoktatásügyi miniszter által az iskolai törvényhez a magyar nyelv oktatása dolgában kiadott rendeletet a konzisztórium sok tekintetben sérelmesnek találta és a rendelet ellen egy hosszabb memorandumban felírt a kormányhoz. A konzisztórium a memorandumban, mely már a vallás- és közoktatásügyi miniszter kezében van, egyes intézkedések módosítását kéri. A „Telegraful Roman” megemlíti, hogy a karácsony alkalmából kiadott pástorlevelekben az összes román püspökök közül egyedül csak Metianu metropolita emlékezett meg a román felekezeti iskolákról, felhívást intézve a hívekhez, hogy semmi áldozattól se riadjanak vissza az iskolák érdekében.

Visszalépés a függetlenségi pártkörbe. Temesvárról jelentik: Dobroszláv Péter, a csákovai kerület orsz. képviselője, levélben tudatta Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterrel, az országos függetlenségi és 48-as párt elnökével, hogy az országos függetlenségi és 48-as pártkörbe visszalép.

A főrendiház ülése. Ujabb diszpozíciók szerint a főrendiház ülése e hó 22-én, szerdán délelőtt nem 11 órakor, hanem 10 órakor kezdődik.

diófábulator. A századparancsnok ijedtében majd elharapja a nyelvét. Az ezredes ismét föl pattan székéről és toporzékolva támad a boldogtalan tisztre:

— Hallatlan! Ez igazán hallatlan! Félórja beszéltek önnek s ön nem bír engem megérteni. Mindjárt megüt a guta! Nem arra vesztegetem én a szót, hogy ki adott egy-két pofont egy pár bundásnak, hanem azt akarom tudni: ki volt az a gazember, aki ezt az újságba tette? Ki volt, aki ezt valami átkozott tintanyalónak elplettykálta? Annak a pernahajdernek a szeme közé akarok nézni! Az a schonnai két hétig fog koplalni vason! Megértett valahára?

A százados most már teljesen a helyzet magaslatára emelkedik. Söt ösztönön szólva: csodálja és röstelli is, hogy így félreértette az ezredes urat. Persze, hogy persze! Még feszesebb haptákba helyezkedik és legünnepesebb komolysággal mondja:

— Ezredes ur! — Nem nyugszom addig, míg át nem adom ítélő bírójának a bűnöst. Ezt tiszt szavamra mondom.

Köszön és sarkon fordul. Az ezredes némileg lecsillapítja ez az imponálóan komoly kijelentés. Mikor a százados már az ajtóban van; csöndesebb hangon utána szól:

— Igaz is! — Az iránt is indítsa meg a vizsgálatot, hogy ki követte el azt a híres brutaritást, ahogy az a firkász írja . . .

A százados még egyszer szalutál és ki-megy. Odakünn aztán ő is nagyot toppant. És fogait csikorgatva, öklét fenyegetően rázva, kiáltja:

— Megállj, akasztófárával!

II.

Pár pillanat múlva az önkéntes-osztály összes tagjai egymásután megjelentek a századparancsnok irodájában. A kapitány ur olyan ostromló keresztüztűbe veszi őket, akár Plevnát az oroszok. Sanda gyamija már előre Madaras (azelőtt Mayer) önkéntest vette észbe. A valomások megerősítik a gyamit, Madaras Győző önkéntes feje fölött egyre jobban sűrűsödnek a viharfelhők. Végre maga a terhelt is megjelenik a szobában, melynek levegője csupa vészjósló villámosság.

Százados (egyik ökle a fatális újságon, másik ökle a kardmarkolatán): Maga önkéntes Madaras?

Önkéntes: Egyéves önkéntes Madaras Győző.

Százados (olyan hangsúlyozással, amittől nem lehet elvitatni a czélatosságot): Ezelőtt Mayer?

Önkéntes (elgyörösödve, mint a köbre emelt föt rák, hallkan és diszkrétén): Ezelőtt Mayer . . .

Százados (az önkéntes multiában még sötétebb pontot keresve; oly hangsúlyozással, amiről még kevésbé lehet elvitatni a czélatosságot): Ön azelőtt újságíró volt?

Önkéntes (felihéredik, mint a köbre emelt viaszbab): Csak ideiglenesen dolgoztam egy szerkesztőségben. Voltaképen ügyvédi pályára készülök.

Százados: Velem ne feleseljen, hallja! Tintanyaló volt, punktum. Maguk skriblerek, nem férnek a bőrükben. Mindig a katonasággal van bajuk. Mindnyájukat be kellencsukatni. No,

hát meg is tánczoltatom én, ahányszor egy tintásujju a körmeim közé kerül!

Önkéntes: De százados ur, én . . .

Százados: Ezer ördög! Mondtam már, hogy ne feleseljen. Maga most katona, de most is firkászokkal konspirál a hadsereg ellen. No, hát tudom istenem, hogy ettől elveszszük a kedvét.

Önkéntes: Kérem, én nem konspirálok. Százados: Még tagadni meri? Millió mennykő! Maga tegnap is együtt volt azokkal az éhenkórászokkal a kávéházban.

Önkéntes: Egy kicsit billárdoztam a volt kollégáimmal.

Százados: Igen? A kollégáival? Aki katona, ne keveredjék mindenféle kétes elemek közé. Maga egy követ fuj velük. Maga beletette azt a csuf czikket az újságba!

Önkéntes: Kérem, én nem tettem beie. A kávéházban mindenki beszélt a sajnos esetről. Lehet, hogy valamelyik hírlapíró meghallotta . . .

Százados: Lári-fári! Azt hiszi, hogy engem bolonddá tud tenni? Hát nem megmondtam már magának, hogy ami a kaszárnya falain belül történik, az titok, hépecsétes titok? Régóta pilkeni van már magára, tudja? Majd adok én magának, maga tintaiféreg! Ma délután ezred-rapportra megy. Tudom, hogy kihuz vagy tizennégy napi szigorított áristomot, kurtavassal és bőjtél! Azt a keserves arkangyalát a skriblereinek! A b r e t e n!

III.

A százados ur kissé megjuhászodik. Jól esik neki, hogy kitölthette a mérgét a firkászon, akire

Izgalom a hárszabályrevízió körül.

— A tervezetet ismét enyhítették. —

Budapest, január 18.

A hárszabályrevízió tervezete körül támadt izgalom, mely tegnap a tervezet publikálása után támadt a függetlenségi pártban, ma még fokozottabb mértékben jutott kifejezésre. A képviselőház mai ülésének ideje alatt a folyosókon állandóan erről a kérdéstről folyt a vita. Kisebbségi csoportokban tüzesen és lázasan tárgyalták a revízió ügyét és különösen Kmety Károlynak a tegnapi értekezleten tett indítványa, hogy a katonai és az Ausztriával közös ügyeket vegyék ki a módosítás hatálya alól, találkozott általános helyesléssel. Egyesek még tovább is mentek és a költségvetési felhatalmazást is kivételnek óhajtották, mert Béccsel szemben csak így látták biztosítva a nemzeti ellenállás lehetőségét.

A vitatkozó csoportokban gróf Apponyi Albert és gróf Andrássy Gyula miniszterek igyekeztek a szövegeket lecsillapítani. Gróf Apponyi Albert különösen a katonai kérdésekről és a választói reformról beszélt és nagy feltűnést keltett az a kijelentése, hogy erős reményesség van a katonai kérdéseknek a nemzeti szempontok győzelmével való megoldására. Gróf Andrássy Gyula kijelentette, hogy ő ugyan ellene van annak, hogy bármilyen kérdéseket is kivégyenek a módosítás hatálya alól, de azért ezt nem tekinti leszavazásnak, mert a tervezet nem a kormány javaslata. Az ülés végén már el is terjedt az a hír, hogy a függetlenségi párt állásfoglalását honorálni fogják és a tervezetet olyan értelemben módosítják, amint azt Kmety Károly indítványa javasolja.

A délután folyamán ebben a módosításban a kormány tagjai meg is egyeztek. Délután ugyanis minisztertanács volt, amely után magánbeszélgetések során Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter kifejtette, hogy a függetlenségi párt nagy többségnek kívánását teljesíteni kell. A kormány többi tagja elfogadta ezt az álláspontot és így megállapodtak abban, hogy a hétfői folytatólagos elnöki értekezleten a tervezet-

régóta fájta a foga. Maga elé idézi káplár Jeznabelt.

Százados: Káplár Jeznabel! Maga egyik legderekabb altisztom. Magával még eddig mindig meg voltam elégedve, most mégis csak keletlenességet okozott nekem. Az újság azt írja, hogy gorombásodik a legénység.

Káplár Jeznabel: Százados urnak alás-san jelentem . . .

Százados: Terringettét! Én magam is azt mondom, hogy a rekrutákkal nem lehet úgy bánni, mint a pólyás babákkal! Maga most egy bakát megrugott, mi?

Káplár: Százados urnak alás-san jelentem, közlegény Dobos Ferencz mindig elmaradozott a sorból. Hát én csak figyelmeztettem . . .

Százados: Ugy? Az a lajhár elmaradozott a sorból? De maga egy másik embernek a fülét is megrugta? Mi?

Káplár: Százados urnak alás-san jelentem: közlegény Retek Pista állva maradt, amikor Nieder-t kommandiroztam.

Százados: Patvarba! Maga pedig meghuzta a fülét a szárnak, hogy máskor odafüljeljen? De hát miért lötte meg magát Csorna Gábor?

Káplár: Százados urnak alás-san jelentem: közlegény Csorna Gábor nem tisztelgett szabályosan s ezért rapportra volt idézve . . .

Százados: S ezért magára lött a nyavalyás? No hát én elismerem, káplár, hogy amit ön tett, a fegyelem érdekében tette. De azért meg kell magát büntetnem. Hét napi hét órai takarodót kap. Értette?

Káplár: Igenis, százados ur!

Százados: De azért, nehogy azt gondol-

ja, hogy a rekrutákból ezentul csupa anyám-asszony-katonáját csinálunk. Csak hogy ha maga az ujonczokat oktattja, annak nem szabad a világ számára kerülni. Értette?

Káplár: Igenis, százados ur.
Százados: No hát viselje magát ezentul is mindig jól. Abtretien!

IV.

A százados büszkén, diadalmasan állt be az ezredes szobájába:

— Ezredes urnak jelentem: a vizsgálatot befejeztem, a tettet kinyomoztam. Meg fog jelenni az ezredrapporton.

Ezredes (fölvillanó szemmel): Nos, ki volt a semmiházi?

Százados: Önkéntes Madaras, azelőtt Mayer. Volt újságíró . . .

Ezredes (a századosnál is félreérthetlenebb hangsúlyozással): Mayer? Újságíró? No majd megtanítom én ezt a tintaférgyet keztyűbe dudálni! Két heti egyest fog kapni, kurtavassal és koplalással. Azután gondom lesz rá a vizsgán! Az ilyen ember nem méltó a tisztí bojtra . . .

Kis szünet. Azután az ezredes ismét a századoshoz fordul:

— No és az az izé . . . az a brutalitás?

Százados: Káplár Jeznabel kétségtelenül beigazolta, hogy amit tett, a fegyelem és legénység helyes kioktatása érdekében tette. Legfőleg tulbuzgó volt egy kisse . . . Azért elítéltem, hogy egy hétig hét órán tul nem szabad kimenenie a kaszárnyából . . .

Ezredes: Káplár Jeznabel? Hm . . . Sajnálom a szegény fiut. Jó katona. Kitünő altiszt. No, majd gondunk lesz rá az előléptetésnél . . .

ges, hogy a revízió alól kiveendő javaslatokat pontosan körülírják. A jövőben előállhat bármikor olyan helyzet, hogy egy maroknyi ellenzék képviseli a nemzet érdekét és annak a munkáját nem szabad lehetetlenné tenni. Ekkor lépett a csoporthoz gróf Apponyi Albert kultusz-miniszter és iparkodott lecsillapítani a szenvedelmeket.

Utalt arra, hogy a választói reform után egy csoport szocialista és a mainál nagyobb nemzetiségi frakció kerülhet be a Házba, akik ellenében a hárszabály szigorítása nélkül a nemzeti szupremáciát megvédeni majdnem lehetetlen. A katonai követelések dolgában fölmerült aggodalmakkal szemben ezt mondta Apponyi:

— Erős reményesség van arra, hogy a katonai kérdéseket a nemzeti szempontok kidomborításával és győzelmeivel sikerül megoldani. Kilenczvenkilenc százalék az eshetősége a kedvező megoldásnak és egyetlen százalék miatt kockázatni a parlament munkaképességét és a nemzeti érdekeket nemcsak hogy veszedelmes dolog volna, hanem minden józanság nélkül való.

Erre közbevetette valaki, hogy a választói reformot meg kellene előbb ismerni, vajjon megfelel-e a nemzeti érdekeknek?

— A választói reformot meg kell csinálni okvetetlenül — felelte Apponyi — Ha mi meg nem csináljuk, megcsinálják mások rosszabbul. Általában kezdettől fogva az volt a meggyőződésem, hogy mikor a trónról hirtetik a választói reformot, nagy politikai hiba volna, ha mi meg nem csinálnók, mert mi megóvhatjuk a magyarság szupremáciáját és a magyar nemzeti államot. De ha mi meg nem csinálnók, megcsinálják, ismétlem, mások, akik a nemzeti állam fönmaradásával nem törődnek.

A választói reform dolgában sikerült Apponyinak megnyugtani az aggodókat, de a revízió dolgában kevésbé. Hoitsy Pál, a függetlenségi párt ügyvivő elnöke, híriul hozta azután, hogy Kossuth Ferencz beleegyezik abba, hogy az appropriációt és a katonai dolgokat kivégyék a sürgősség alól. Ez az üzenet általános megnyugvást keltett és csakhamar elterjedt a hire, hogy kompromisszum készül és így nagyobb akadály a revízióknak többé nem lesz.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter kereste föl ezután a függetlenségiakat és körülbelül háromnegyed óra hosszat iparkodott kapacitálni őket abban a tekintetben, minő veszedelmekkel jár a kivételek statuálása az új parlamentben.

— Nemzeti szempontból a kivételek megalkotása veszedelmes — mondotta Andrássy — kormányzati szempontból pedig tarthatatlan. Én a pártközi értekezleten a kivételek ellen fogok szavazni, de ebből a konzekvenciát le nem vonom, mert a revízió nem a kormány javaslata. Ezt a szükség követeli.

Hosszabban beszélt még azután gróf Andrássy Gyula a választói reformról s hivatkozott arra, hogy minő veszedelemmel járhat a magyarság szupremáciájára e reform akkor, ha megfelelő szigorított hárszabály nem állana rendelkezésünkre. Kifejtette, hogy a hárszabályrevíziót elsősorban az általános választói jog kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatra vonatkozólag tartja szükségesnek és fontosnak. A magyarság hegemoniájának megtartása okvetlen megkívánja, hogy végre békés állapotokat teremtsen a kormány. Mindaddig azonban, míg akár 20 képviselő technikai obstrukcióval meg tudja akasztani a parlament békés munkásságát, a munkás fejlődésre gondolni sem lehet. Egy ilyen husz képviselőből álló csoport megakadályozhatná a választói jogról szóló törvényjavaslat életbeléptetését is, pedig a kormány ettől teszi függővé a jövő parlament letképességét és haladó munkásságát.

Arra a kérdésre, hogy a kerületek beosztása tekintetében miként szándékozik intézkedni, azt felelte a belügyminiszter, hogy az a szándéka, hogy a kerületek beosztása kérdésében meghallgatja a kerületek képviselőit és az összes főispánokat, s csak azután fog véglegesen a törvényjavaslat megalkotásához. Kijelentette azt is, hogy mindenféle jó tanácsot, hacsak az nem ellenkezik a kormány felfogásának alapelveivel, szívesen fogad és érdem szerint honorál.

Mezőfi Vilmos szóvá tette a „Népszava”-ban megjelent tabellák ügyét is és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter határozottan kijelentette, hogy azok minden alaposságot nélkülöznek. Többféle kombináció s többféle tervezet van, s lehetséges, hogy egy ilyen tervezet került a „Népszava”-hoz, de azt jóelőre mondhatja, hogy a végleges megállapodást nem ezen tabellák adatai szerint ejtik meg.

Gróf Andrássynak ezek a kijelentései általános megnyugvást keltenek és a képviselők az ülés végén azzal a tudattal oszlottak szét, hogy a revízió kérdésében lehetséges lesz az egyértelmű megállapodás.

A tervezetet módosítják.

Annak az erélyes állásfoglalásnak, amelyről a függetlenségi párt tegnap este és ma délelőtt tett tanuságot, megvolt az eredménye. Hoitsy Pál, a párt ügyvezető alelnöke, már a képviselőház ülése alatt elterjesztette a hírt, hogy Kossuth Ferencz hozzájárult Kmety Károly indítványához, délután pedig már a kormány minden tagja elfogadta ezt a módosítást. Ma délután ugyanis minisztertanács volt, amelyen hivatalosan nem foglalkoztak a házszabályrevízió kérdésével, de azután magán-beszélgések során megegyeztek ebben a dologban. Kossuth Ferencz tette szóvá, hogy a függetlenségi párt kívánságát honorálni kell. Kmety Károly indítványát tehát el kell fogadni. A miniszterek meghajoltak Kossuth érvelése előtt és elhatározták, hogy hétfőn, amikor folytatják Justh Gyula házelnöknel a tervezet megvitatását, ilyen értelemben fogják a módosítás tervezetét megváltoztatni. A katonai és a közös ügyekre tehát nem fog kiterjedni az új házszabály érvénye.

Értekezlet az elnöknel.

A tegnapi értekezlet, amelyről részletesen számoltunk be, a tervezet valamennyi pontjával végzett az utolsó kivételével. Az utolsó pont tárgyalása hétfőre marad. Justh Gyula, a Ház elnöke ma újabb meghívókat bocsátott ki a hétfőn délután tartandó értekezletre, amely a három vitás kérdésben dönt.

Hentaller Lajos, akit Justh Gyula szintén meghívott a pártközi értekezletre, levélben bejelenti, hogy ezeken a tanácskozáson résztvenni nem óhajt.

Megkérdeztük Justh Gyulát, a Ház elnökét, vajon van-e kilátás rá, hogy a koalíciós pártok bizalmi férfiainak értekezlete végez már most hétfőn az anyaggal. Az elnök ezt felelte:

— Azt hiszem, hogy hétfőn végezzük, mert hiszen már most egyetlen egy pontról van szó, a katonai javaslatokról. Nyomban azután egybe hívom a pártközi értekezletet. Ha ez is végzett a tervezettel, akkor indítványként a képviselőház indítványkönyvébe kerül bejegyzésre.

A horvátok és a házszabályrevízió.

Zágrábból jelentik, hogy a horvát képviselők nem fognak részt venni a házszabályrevízióknak sem a tárgyalásán, sem a megvitatásán. Abból a szempontból indulnak ugyanis ki, hogy a házszabályrevízió árt a függetlenségi pártnak s miután ezt a pártot tartják a Magyarország és Horvátország közötti megegyezés legfőbb akadályának, szívesen látják gyöngyülését. A házszabályrevíziót megakadályozni nem tudják, de létrejöttében nem akarnak közreműködni.

Az ellenzék a házszabályrevízió ellen.

A függetlenségi és 48-as pártok kívül álló függetlenségi képviselők, valamint a koalícióban kívül álló többi magyar ellenzéki képviselő Szappanos István elnöklésével a Kass-venedéglő emeleti külön helyiségében értekezletet tartottak, amelyen hosszú és beható vitában foglalkoztak a koalíció pártjai által tervezett házszabályrevízió kérdésével és az ellen egyhangulag a leghatározottabban állást foglaltak. Azután megállapították a legközelebbi napok teendőit. Azután elhatározták, hogy ezentúl minden nap este 6 órakor értekezlet tartanak és

ezeket a mai napon egybegyűlt, valamint a mai értekezletre meghívott ellenzéki képviselők minden további külön értesítés nélkül megjelennek. Az értekezleten a következő képviselők vettek részt: Benedek János, Bozók Árpád, Bródy Ernő, Csépany Géza, Farkasházy Zsigmond, Lengyel Zoltán, Leitner Adolf, Molnár Jenő, Nagy György, Pető Sándor, Pilisi István, Szappanos István, báró Thorotzkay Viktor és Uray Imre.

Báró Bánffy Dezső, akit délelőtt a képviselőházban Farkasházy Zsigmond hívott meg az értekezletre, levelet írt Szappanos István elnöknek és kimentve elmaradását, bejelentette, hogy csatlakozik a mozgalomhoz és résztvesz a parlamenti küzdelemben is. Hasonló levelet írtak Sándor Pál és mások is.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke a díszidensek közül a megtartandó pártközi értekezletre Lengyel Zoltánt, Szappanos Istvánt, Farkasházy Zsigmondot és Nagy Györgyöt hívta meg.

A horvát helyzet.

Zágráb, január 18.

A helyzet kezd mindinkább kialakulni. Báró Rauch vállalkozását ma már azok is más szemmel nézik, akik még csak rövid idővel ezelőtt minden kísérletet sikertelennek mondtak. Általában az a nézet, hogy az újból összeülő horvát országgyűlésen egy 30–35 főnyi csoport lesz, melyre a bán támaszkodhatik. E csoport az unionistákból, a pártonkivüliekéből, a virilistákból és a szerb radikális párt tagjaiból fog állani. A koalíció körében azt hiszik, hogy a választások megtörténte után a bán a koalícióval érintkezésbe fog lépni, hogy egy modus vivendi megállapítsanak és csak ha ez nem sikerülne, akkor fog a bán az országgyűlés feloszlásához folyamodni. Érdekes, hogy Badaj Sándor, volt igazságügyi osztályfőnök pártonkivüli programmal vállalt eljelöltséget.

Aranicki Szlavko igazságügyi osztályfőnök az Agramer Zeitung holnapi számában a következő nyilatkozatot tette közzé: Miután tudomásomra jutott, hogy bizonyos politikai körökben azt a hírt kolportálják, hogy közöttem és a kormány többi tagjai, különösen Crnkovic bánhelyettes között véleményeltérések forognak fenn, amelynek tulajdonítható, hogy én nem tartottam programbeszédet, e hírt ezennel tendenciózusnak és légből kapottnak jelentem ki. Közöttem és a kormány többi tagjai között teljes egyetértés van.

Aranicki osztályfőnök továbbá megnevezi azon kizárólag külső okokat, amelyek miatt a tisztviselők bemutatkozása alkalmával nem tartott programbeszédet és hangsúlyozta, hogy a kormány a kezelőszemélyzet bemutatása alkalmával különösen kiemelte a hivatali titkok legszigorúbb betartását.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt egy cikk, amely azonos szövegben jelent meg ma úgy a horvát hivatalos lapban, mint a német félhivatalos újságban. A cikk a bán programjával és az ellenzéki sajtó magatartásával foglalkozván, végezetül a vasuti alkalmazottak pragmatikájáról és a nyelvkérdésről szól. A cikk a következőket mondja: Ha ma egyenesen vagy közvetve kiemelik, hogy az u. n. nemzeti kormányt a közös kormány az obstrukció miatt megbuktatta, amivel egyidejűleg akár okkal, akár ok nélkül azt állítják, hogy a nemzeti kormány nem csupán a pragmatika miatt lépett vissza, — talán nem helytelen azon tényállás konstatálása — hogy ugyanezen nemzeti kormány nem teljesen büntelen ebben az áldatlan pragmatikai ügyben. Minden keserűség és különösebb tendencia nélkül konstatálhatjuk teljesen objektíve azt a történelmi tény, hogy a közös kereskedelemügyi miniszternek a vasutasok szolgálati pragmatikájára vonatkozó eredeti tervezetében, a nyelvet illetőleg semmiféle rendelkezés nem volt, hanem, hogy ezt a rendelkezést, úgy, amint azt az országgyűlés előterjesztett tervezetben felvették, csak dr. Nikolics, a volt al-bán szóbeli kifejezett kívánságára iktatták be a tervezetbe. Nikolics ezen kívánságával Budapesten hozakodott elő. A minisztertanács elfogadta az al-bán indítványát, minek következtében a törvénytervezetet a minisztertanács véglegesen megszüvegették és elfogadták s ebben a véglegesen elfogadott szövege-

zésben nyerte meg a javaslat az előzetes szentesítést. A helyettes bán akcióját követő 10-ik napon érkezett tőle Zágrábból írásbeli reprezentáció, amelyben közvetve visszavonja eredetileg élő szóval kifejtett kívánságát és új indítványt tett, amelyeket a minisztertanács nem fogadhatott már el. Ami tovább történt, azt felesleges volna elmondani. Itt, így végzi a cikket, csak arról van szó, hogy ez alkatommal a pragmatika előzményelt autentikusan megvilágítsuk és csodálkozásunknak adiunk kifejezést afelett, hogy a koalíciós lapok nem értenek egyet báró Rauch bán azon komoly tervével, hogy ezt a bajos kérdést végleges megoldás elé vigye, bár minden jel arra enged következtetni, hogy a megoldás a kiegyezési törvény alapvető rendelkezésével teljes összhangban fog állani. Ugyanebben az időben ezen lapok arról panaszkodnak, hogy az u. n. nemzeti kormány, amelyben éppen dr. Nikolics volt a koalíció bizalmi-ferfia, vissza kellett lépnie.

Budapest, január 18.

Mocsáry Lajos nyilatkozata. Mocsáry Lajos a következő nyilatkozat közzétételére kérte fel lapunkat:

Csak most jutott kezembe a „Pester Lloyd” január 12-iki száma, mely egy terjedelmes és sok érdekes fejtegetést tartalmazó cikkben foglalkozván Balogh Ernőnek „A magyar kultúra és a nemzetiségek” című munkájával, rólam is megemlékezik. Logikusnak mondja azon csakhogyan gyakran ismételt mondasómat, hogy a magyarság két fronton, Bécs és a nemzetiségek ellen sikeresen nem harcolhat, ebből azonban azt konstruálja, hogy „számomra csak egy alternatíva maradt: vagy az egységes Magyarország a Deák-féle kiegyezéssel, vagy a független, nemzeti autonómiákra feldarabolt Magyarország. Egyrészt a dualizmus Ausztriával, másrészt a keleti kis népek konföderációjára, a nagy történelmi magyar állam helyett a kis Svájc. És Mocsáry az utóbbit választotta.” Tiltakozom ezen peremptórius állítás ellen, mely egyenesen ferdítésszámba megy, tiltakozom az ellen, hogy fentebbi nagyon egyszerű, nagyon világos mondasómból ily alternatívát lehet helyesen konstruálni. Azt hiszem, teljes joggal tiltakozhatom azon oknál fogva, hogy datur tertium. Ez a tertium nem más, mint az 1868-iki nemzetiségi törvénynek úgy betűjében, mint szellemében való teljes és becsülettel végrehajtása. Annak a törvénynek, melynek keletkezése előtt báró Eötvös József volt főpóstopola, kinek eszméit elfogadta s nyélbe ütötte Deák Ferencz és ráadta áldását Kossuth Lajos, ki egy Turinból küldött hírlapi cikksorozatban nemcsak helyeselte a törvény meghozatalát, de még azt is hozzátette, hogy ha van még valami, mit a nemzetiségek igazságosan kívánhatnak, azt is meg kell adni. Ez negyven év óta az én állásponantom, nem mutathat fel senki egyetlen általam írott sort, melyben a legkisebb koncessziót is tettem volna az ország bármilyen feldarabolása eszméjének s melyben az 1868-iki nemzetiségi törvényen túl mentem volna, azt a keleti Svájcot Polit Mihály szokta emlegetni, nem én. A Pester Lloyd fiatal cikkkirója egyetlen szóval se árulja el saját nemzetiségi programját, mert alternatívájának az Ausztriával való dualizmust hangsúlyozó része még nem nemzetiségi program, vele tehát érdemleges vitába nem is bocsátkozhatom. Annyit legyen szabad mégis ez alkalommal is megjegyezni, hogy minden kétséget kizáró jelenségek bizonyítják azt, hogy az 1868-as törvény, nyel, rendszerrel, ha életbeléptetett volna, igenis lehetett volna, sőt lehetne ma is megteremteni a nemzetiségekkel való oly modus vivendi, hogy ne lenne szükség se házszabályrevízióra, se majd egy monstruózus választási törvény meghozatalára.

Budapest, 1908, január 17-én.

Mocsáry Lajos.

Izgatnak a választói jog körül. A szociáldemokraták lapja ma, a tegnapi határozott czáfolat daczára, folytatja azoknak a tabelláknak közzétételét, amelyekkel azt bizonyítja, hogy plurális választói jog készül. A mai közleményre is adtak ki íelhivatalos czáfolatot, amely így hangzik:

„A „Népszava” mai számában folytatja a választási reform tervezetének állítólagos tartalmára vonatkozó közléseket. A mai közleményre vonatkozó-

lag illetékes helyen a „Magy. Táv. Iroda“ azt a felvilágosítást kapta, hogy a Magy. Táv. Iroda tegnapi czáfolata erre a közleményre vonatkozólag is a maga teljességében fennáll. Értesülésünk szerint ezek a tabellák egészen a Kristóffy-féle összeállításból vannak lenyomtatva és 100 számmal kaphatók minden antikváriusnál.

De azért már megindították az agitációt a szocialista vezérek az általános sztrájk mellett. A különböző szakmák bizalmi emberei ennek kimondása iránt a pártvezetőséget már meg is keresték. A munkásság tömegi is követelik a tömegsztrájkot, amely azonban ezúttal nem csak egy napig fog tartani, mint az október tizediki általános munkaszünet, mely inkább csak tüntetés számba ment. A szocialdemokrata párt különben is a legélesebb harcra készülődik. Hétfőn este Budapesten két nagy népgyűlés lesz. Egyik a Sándor-téren levő Gutenberg-Ott-honban, a másik a Nagy János-utca 1. szám alatt lévő kongresszus-csarnokban. Ugyanakkor a vidéken is lesznek gyűlések, még pedig Aradon, Győrött, Kassán, Kolozsvárott, Kékestetőn, Miskolcson, Pécsen, Pozsonyban és Ujpesten. Ezeket csakhamar a gyűlések százal fogják követni az ország minden községében, ahol csak munkásmozgalom van. A párt ezenkívül röpiratokban fogja felhívni a munkásságot a harcra s már a jövő héten félmillió példányban ad ki röpiratokat, amelyekben felvilágosítja a munkásokat, miben áll a plurális választói jog s milyen sérelmes az a munkásságra. Az egészen mellékes, hogy plurális választói jogról szó sincsen.

Kilépés a függetlenségi pártkörből. Uray Miklós ma levelet intézett Kossuth Ferenczhez, mint a függetlenségi párt elnökéhez s bejelentette, hogy a pártból kilép.

Az obudai választás. Az Obudán választói joggal bíró állami tisztviselők tegnap este a Császár-fürdő külön termében értekezletet tartottak. Az értekezletre, amelyen mintegy százan vettek részt, meghívták gróf Batthyány Tivadar orsz. képviselőt is, aki megjelent az értekezleten, hosszabb, érdekes beszédben ismertette a politikai helyzetet. Figyelmeztette a tisztviselőket, hogy a tisztviselők ma már, nem úgy, mint régen, teljes szabadsággal élhetnek választói jogosultságukkal és szabadon szavazhatnak le arra, akit legmegfelelőbbnek tartanak, akitől legmáltóbban várják érdekeik képviseletét. Ezután részletesen ismertette a tisztviselői programot és indítványozta, menesszenek küldöttséget Botzenhardt Jánosért, a kerület függetlenségi párti képviselőjelöltjéért és kérdezzék meg, minő álláspontot foglal el a tisztviselői kérdésben. Botzenhardt János megjelenvén a választók között, kijelentette, hogy ő a tisztviselők szegedi kongresszusa határozatainak alapján áll és minden erejével arra fog törekedni, hogy a tisztviselők érdekeit előmozdítsa. Az értekezlet lelkes éljenzéssel vette tudomásul a képviselőjelölt szavait.

A pénzügyi fogalmazói kar a miniszterelnöknél. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknél ma délután küldöttségben tisztelgett a pénzügyi fogalmazói kar László Pál kir. tanácsos, pénzügyigazgató vezetésével. A küldöttség átnyújtotta a miniszterelnöknek a pénzügyi fogalmazói kar memorandumba foglalt kéréseit és kérte azok jóindulatu elbírálását.

Wekerle Sándor miniszterelnök a következőkben válaszolt:

Tisztelt Uraim! Kívánságuknak egyik része — mely arra vonatkozik, hogy a pénzügyi fogalmazási kar státusából vétessenek ki és külön státusba helyeztessenek a kvalifikációjuknál fogva oda nem tartozó tisztviselők — olyan, mely összefügg az alkotandó szolgálati pragmatikával.

Nem ismerem memorandumuk minden részletét, de azt hiszem, azon igényeket, melyeket méltányosan támasztanak a státuszrendezés és előmenetel tekintetében, azokat kielégíthetem. Igyekezzenek továbbra is megfelelni feladatuknak, amint a pénzügyi tisztviselői kar mindig meg is felelt, hivatásuknak. Nagy feladatok várnak reánk, ezen nagy feladatok teljesítése igényt ad arra is, hogy a törvényhozás is hozzájáruljon a méltó díjazáshoz.

A miniszterelnök ezután a küldöttség minden tagjával kezét szorította, bizalmas tárgyalásba bocsátkozott a megjelentekkel. Beszéd közben ismételt hangszólyozta, hogy a pénzügyi fogalmazói kar legnagyobb baja az, hogy legtöbbször hosszú szolgálat után is kisebb állásban rekednek meg. Utalt arra is, hogy nagyon helyesnek találja a szolgálati pragmatika tervezetét, amely a rendelkezését, amely sze-

czelőztatik, ámbár a tervezett tíz százalékot csekélynek tartja.

A fogadtatás a miniszterelnök lelkes éljenzésével végződött.

A t. Házból.

I. Aktuális kifogások.

Kezdetben a képviselők verbuválták a magyar kollégákat, hogy mennének a kupolacsarnokba, ahol a szegediek nagy küldöttsége tanyázott, ahova három megyé, Bácsbodrog, Csanád és Torontál csatlakozott. A harmadik egyetemet kérték Szeged részére. Igyekeztek is csatlakozni a szegediekhez minél többen politikus, tudományos és litteratus emberek. Kelemen Béla, a főispán ment elől báró Bánffy Dezsővel, de velük ment egy sereg író is a régi szegedi gárdából és tiszta véletlen, hogy Mikszáth Kálmán nem volt köztük. Szép beszédekkel mondtak és szépeket hallottak. A miniszterek biztosították őket a magyarság erősítéséről és olykor úgy tetszett, mint ha már vinnék is magukkal a harmadik egyetemet. (Annyiszor vitték már így haza ezt az egyetemet, hogy nincs a világon az a földközi utazó, aki annyira hozzászólt volna az utak viszonyosságaihoz, mint a harmadik egyetem a budapest—szegedi utvonathoz.)

A notabilitások még megtekintették a parlament nevezetességeit, paroláztak az ismerősökkel és elhelyezkedtek a karzatokon. Éppen a magyarság dolgában folyt lennt a vita, az unjonclét-számról szóló javaslatot tárgyalván.

Az új kurucok szónokoltak és közöttük elsőbbsen a termetre nézve és észbeli tekintetben is széles kaliberű Molnár Jenő, aki Savoyai Jenő hadügyi és államfilozófiai tétéit is alkalmazni tudta volna a jelenlegi helyzetre, ha akarta volna. Az egyeduralom hatalmától féltette tudniillik a nemzetet és e felfogás indokait hajlandó lett volna szemléltető argumentumokkal megrögzíteni. Hogy a mostani kormány mindent megadna a hatalomnak, ettől féltette a nemzeti képviselet önrendelkezési jogát. És különösen, hogy most házszabályrevízióval a szólásszabadság korlátozását tervezik, hát a kisebbség nevében bejelentette, hogy minden javaslatot meg fognak akadályozni. Mert, azt mondja, mindig kell lenni néhány embernek, „a mék“ Ausztriával szemben a nemzet részére előnyöket tudjon szerezni. A házszabályrevízió pedig nem áll Magyarország érdekében, hanem Ausztria érdekében.

Justh Gyula, az elnök e szavaknál megakasztotta a szónokot, mert hogy most a házszabályrevízió nincs napirenden s akármilyen jeles eső esik, csak aktuális kifogásokat lehet emlegetni.

Hát Molnár Jenő nem sokáig üzte-füzte a mondatokat, hanem átadta a szót Mezőfi Vilmosnak, az újjászervezett szocialisták vezérének és egyetlen parlamenti képviselőjüknek.

Mezőfi aztán megcsinálta az aktuálitást. Védéről van szó? Hadseregről? Mi az? A népek nyomora. Vérengzésre nevelt és bedresszított emberek tömege. Szabályozott szabadalom a tömeges gyilkosságokra. Így következtek egymásután a meghatározások, a jellemzések, a kritikák. A teremben ülő képviselők álmélikodva hallgatták és Justh Gyulára tekintettek. Egynéhányan nem értették, hogy miért nem utasítja rendre, hisz lázít a hadsereg ellen. De hát ezek az urak nem tudják, hogy vannak szocialista elvek és tanok, amelyek a hadsereget feleslegesnek tartják és csak kényszerűségből vállalják. És éppen Markos, a pap, nem értette meg és ő gunyolódott vele, hogy „a ludtalpuak mindig ellenségei szoktak lenni a katonáskodásnak“

Valamely kényszerűségről Mezőfi is szólt.

— Ha — ugymond — még sem lehetünk elhadsereg nélkül, akkor úgy kellene tennünk, mint Svájcban és az Egyesült-Államokban, két hónapig kiképezni a katonáskodásra alkalmasokat s aztán ha háboruba kell menni, hát a kezükbe adni a puskát, kardot és elindítani őket.

(Oh igen, bólintgattak a baloldalon, elindítani őket, hogy fegyelem nélkül megfutamodjanak s a puskát, kardot betegyék a zálogházba.)

De egyáltalán lebecsülte a haditudományokat. Tévedésből éppen Napoleonra hivatkozott, ami ellen Jekelfalussy tiltakozott. De még akkor is tiltakozott, amidőn emlegette, hogy ökörhajcsárokból igen kitűnő tábornokok lettek. Ilyen módon gázolt végig eleveneken és holtakon, amíg odáig jutott, hogy az öngyilkosságokról mondott véleményét és kétségbevonta, hogy egy esztendő alatt 181 baka szerelmi bánat miatt lőtte volna agyon magát. Azt állította, hogy Magyarországon nincs is 181 keményszivű szakácsnő. Viszont csendes mosoly keletkezett, amikor a statisztikai adatokból kimutatta, hogy Németországban kevesebb a hadseregben az öngyilkosság. Talán ott kevesebb a szerelmi bánat.

— Egy adott intézménnyel állunk szemben, — szól Mezőfi.

— Mi az adut? — kérdezi Muzsa Gyula.

Erre Justh rendreutasította, Mezőfi aztán folytatta és kivágta a nagy tromfot, hogy ha már adott helyzet van, akkor legalább legyen a hadsereg önálló független magyar hadsereg.

Ami azt illeti, aktualitásokban most már nem volt hiány.

És aztán Farkasházy Zsigmond szólalt fel és alaposan elmondotta a maga kifogásait töviről-hegyire, úgy hogy közbe még szünetet is kapott, hogy felfrissült erővel folytathassa. Végig is beszélte az ülést, miglen az interpellációkra tértek át.

II. Különleges szempontok.

Interpellációk során kisebb-nagyobb bajok tárgyalatván, a szemlézőknek alkalmuk nyílt, hogy egyről-másról meditáljanak.

A konzervatív részen összegezték a mai vita eredményét és konstataáltak, hogy a mai vörösapkások mind azok közül valók, akikről felekezeti dicsőítésre szindarabot irtak a „Zsidó honvéd“ czimvel.

— Ezen segíteni kell — mondják a disszidensek.

Hétfőn tehát Pető Sándor fog beszélni.

A többiek a házszabályrevízió sorsát vitatták és különösen megállapították, hogy akár lesz revízió, akár nem, a kormány nem bukhatik.

Mások, akik a forró kását inkább kerülik, szivesebben politizáltak a horvátokról.

— Kár sokat alkudozni velük. Kár engedékenynek mutatkozni. Helyesebb lenne rájuk törni s elvenni tőlük a Szerémséget.

— Ugy van — feleli egy erdélyi férfi — el kell venni tőlük a Szerémséget, rászolgáltak a szemérmelenségükkel.

Az EGYETERTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23—45. szám

Akik nem adnak ujonczot.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 18.

Az ujonczjavaslatokról szóló törvényjavaslatokhoz három képviselő beszélt ma. Mind a három úgy gondolkodott, hogy az ujonczjavaslatokat nem szavazhatja meg.

Az első szónok Molnár Jenő volt. Nagy figyelemmel hallgatott temperamentumos, tüzes filippikát tartott. Beszéde közben a honvédelmi miniszter kijelentette, hogy az ujoncz-létszám fölemeléséről szó sincsen és ő ezért személyes felelősséget vállal. Molnár különben sűrűn foglalkozott a házszabályrevízióval, úgy, hogy az elnök több ízben volt kénytelen őt a házszabályok rendelkezésére inteni. Mezőfi Vilmos fölszólalásában nem annyira az ujoncz-létszám, mint maga a hadsereg ellen intézte támadását. Meglehetősen zajban tudta csak befejezni mondanivalóját. Farkasházy Zsigmond az összes hadügyi gravameneket felfűzte egy zsinórra és úgy prezentálta a Háznak. De zörlődései közben sem feledkezett meg arról, hogy a honvédelmi minisztert nem lehet „közös” szellemmel vádolni. Határozati javaslatot is nyújtott be, hogy a javaslatokat adják vissza a bizottságnak, javítson rajtuk egyet-mást.

Az ülés többi részét az interpellációk foglalták el. Maniu Gyula a panádi vérengzés dolgában interpellált. Jekelfalussy Lajos miniszter elmondotta a sánálatos eset igazi történetét. Egy oláh néptanító föllázította Panád község lakosait és ezek aztán megtámadták a községben stácizáló honvédeket. A honvédek csak védekeztek és nem léptek túl a védekezés határait. A miniszter válaszával tudomásul vették. Bródy Ernő interpelláció alakjában a bírói és ügyészi szervezetről szóló törvényjavaslat napirendre tűzését sürgette. Az egész Házat megnyugtatta Günther, mikor kijelentette, hogy még a költségvetés előtt tárgyalni fogják ezt a javaslatot.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. 10 órákor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Csizmazia Endre és Vertán Endre. Az elnök az ülést megnyitja. Napirenden van az 1908. évi ujonczlétszám megállapításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Nem lesz létszám-fölemelés.

Molnár Jenő nem fogadja el a javaslatot, mert katonai téren még most is exlex uralkodik. Bizonyítja, hogy Ausztriában sok olyan fontos katonai intézmény van, aminek hazánkban nyoma sincs. Változtatni kell azon, hogy a katonai felségjog egyedül a király kezében legyen; meg kell osztani a király s a nemzet között, mint az Angliában történt. Szól a nemzeti küzdelemről; addig, míg az Ausztriával való kapcsolat fönáll, mindig meg fog az ujni, a különbség csak az, hogy egyszer házszabályrevízió, máskor fölemelt kvótának hívják. Nem helyesli a mostan való házszabályrevíziót. A horvát obstrukció csak olyan javaslatokat támadhat meg, amelyek nem rokonszenvesek a nemzet előtt. Sokkal nehezebb ma ellenzéknek lenni, mint kormánypártinak.

Farkasházy Zsigmond: És sokkal előnyösebb.

Baloghy Ernő: Nem igaz, sokkal nehezebb! (Nagy zaj. A disszidensek össze-vissza kiáltoznak.)

Az elnök: Kérem a képviselő urakat, legalább az elvtársukat ne zavariák. (Nagy derűlttség.)

Molnár Jenő: Elhiszi, hogy most nem lesz létszámemelés, de hátha nyolcz hónap múlva áll elő vele a miniszter?

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter (a kezével tagadólag int): Szó sincs róla. Személyes felelősséget vállalok.

Molnár Jenő: A házszabályrevízióról beszél.

Az elnök: Ez a kérdés most nincs napirenden. Figyelmezteti a szónokot, hogy maradjon a tárgynál.

Molnár Jenő: Nem hiszi, hogy a koalíció választási reformja a magyar nemzet érdekét szolgálja, mert azt Bécsben eszelték ki, a nemzet megrontására. (Lengyel Zoltán a nemzetiségiekhez megy s beszélget velük.)

Olay Lajos: Nézd, nézd a barátodat. Előbb a hor-

vátokkal paktált, most meg a nemzetiségiekkel. Nézd és szégyeld meg magad. (Nagy zaj.)

Molnár Jenő: Soha sem szégyenli magát azért, amit Lengyel cselekszik. Határozati javaslatot nyújt be. Utasítsák a kormány, hogy a tárgyalási javaslat helyett új javaslatot terjesszen be, amelyben az ujonczlétszámot ne a statisztikához képest, hanem az ország védőképessége szerint állapítsák meg.

A hadsereg ellensége.

Mezőfi Vilmos: Ellensége a hadseregnek. Markos Gyula: A hadtalpak mindig is ellenségei szoktak lenni a katonaságnak. (Derűlttség.)

Mezőfi Vilmos: A nép érdekeit kell szolgálni. Szokoly Tamás: Maga népbolondító! Mi szolgáljuk a nép érdekeit, maguk csak bolondítják a népet.

Mezőfi Vilmos: Akkor mért kért engem levélben, hogy a kerületben segítsen győzelemre? (Derűlttség.)

Szokoly Tamás: Mert elbolondította a népet. Mezőfi Vilmos: Sürgeti a magyar hadsereget. A javaslatot nem fogadja el.

Gravamenek.

Farkasházy Zsigmond: Birálja az ujonczjavaslatokat s különösen közjogellenes kifejezéseit kárhóztatja. Ezek ellen már tavaly fölzudult a függetlenségi párt, nem tudja megérteni, hogy még ma is helyet foglalnak a javaslatban. Az ország bajai onnét erednek, hogy a miniszterek az udvar előtt gyanus alakok: félnek tőlük s gyanakvással fogadják minden előterjesztésüket. Szóvá teszi, hogy a hadügyminiszter „reichskriegsminister”-nek nevezi magát. Ez közjogellenes visszaesés. Semmi jó eredményt nem vár a delegátusoknak tengeri kirándulásától, mert az komoly ismeretek szerzésére nem alkalmas. Kíváncsi, hogy a kirándulás költségeit milyen czímen fogják elszámolni? Széllármóságnak mondja, hogy tessék-lássék bizottságokat hívni össze s azokkal szavattatják meg a közös költségeket. Kritizálja azt az eljárást, hogy törvényhozási felhatalmazás nélkül, sőt a költségvetés ellenére megszavaznak s folyósítanak nagyszabású költségeket.

Öt perc szünet után Farkasházy tovább folytatta beszédét. Sürgette a katonai létszám kontingentálását s követelte, hogy a magyar csapatokat állítsák magyar lábba. Elismeri, hogy az utóbbi esztendőben a hadsereg szelleme javult, magyarnak lenni többé nem bűn és nem teher. Ma már magas állásokba is juthatnak magyar katonák. Ismer kiütően magyar szellemű s nemzeti érzésű tábornokot. (Felkiáltások: Jekelfalussy!) Igen, a honvédelmi miniszterrel beszél. (Éljenés és taps a disszidensek részéről.) Határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a törvényjavaslatot közjogi kijavítás végett adják vissza a véderő-bizottságnak s hogy a költségvetési jognak a közös kiadások terén való érvényesítése végett még az idén intézkedjenek. (Éljenés és taps a disszidensek részéről.)

Következnek az interpellációk.

Az interpellációk.

Maniu Gyula a panádi vérengzés tárgyában interpellálta meg a honvédelmi minisztert. Hosszan ismertette a vérengzés előzményeit és részleteit. Folytonos ellentmondások között véres színekkel festette a katonák tettét.

Bolgár Ferenc államtitkár indulatosan közbeszólt: — Eddig minden szó ferdtítés!

Nagy György: Hazugság!

Az elnök: Nagy György képviselő urat rendreutasítom.

Nagy György: A külföldi lapoknak hazudik!

Maniu Gyula egymásután ismertette az eseteket, amelyekben panádi embereket hasba szurkalt.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter tüstént válaszolt az interpellációra. Mikor a panádi eset történt, Maniu táviratot intézett hozzá, amelyben lemeszárolt emberekről beszélt. (Nagy zaj. Hazug fráter! kiáltások.) A hatodik honvédkerületi parancsnokság szigorú vizsgálatot rendelt el s ennek során kiderült, hogy a részeg oláh tanító provokálására kezdődött a zavar. A fölszított nép közáport zudított a honvédekre s a tisztekre. Ekkor verekezés támadt s ebből fölyőlag három honvédet könnyű testi sértés miatt megbüntettek. Általában a honvédség korrektül viselte magát s csak kötelességét teljesítette.

Maniu fölszólalása és a miniszter újabb nyilatkozata után a Ház a választ tudomásul vette.

Bródy Ernő interpellált azután s a bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló törvényjavaslat napirendre tűzését sürgette.

Günther Antal igazságügyminiszter kijelentette, hogy nálánál senki sem óhajtja melegebben a javaslatnak minél előbb való letárgyalását. Kijelenti továbbá, hogy a most kitűzött tárgyak után és mindenestül a költségvetés előtt a javaslat napirendre kerül.

Bródy Ernő tudomásul vette a választ, amelyben a Ház is megnyugodott.

Az ülés három órákor véget ért.

Bülow herceg és a választói jog.

— Saját tudósítónktól. —

Berlin, január 18.

A jól nevelt és rendőrileg még jobban fegyelmezett Berlin székesfővárosán is megégett jó hosszú idő után egyszer, hogy részesült egy jól szervezett utcai tüntetés látványosságában, meg volt a „forradalom zsebkijárási”, mint azt a jó németek elnevezték. Vér is folyt, valami harminczan sérültek meg, köztük néhány rendőr is. Haláleset azonban szerencsére nem történt, súlyos sérülés is alig. Az egész utcai csetepaté nem sok félelmet okozott és nem is valami sokat fog használni az intézőknek. A szociáldemokraták az utóbbi években legfőbbképpen a porosz választói jog ellen intézték támadásaikat, mely különben a szászországi választójjal együtt a legreakciósabb egész Németországban. Plurális választó-rendszer divik itten három választó-osztálylyal, hol az egyes választókerületekben a nagyobb adófizetők könnyű szerrel agyonszavazták a kevesebb adót fizetőket. Az első választó-osztály áll például vagy tíz dúsgazdag választóból, a második osztály vagy száz jómódu választóból, a harmadik választó-osztályban az ezer-nyi szegény ember van felsorolva. A számszerinti viszony sok helyen még rosszabb, előfordul az az eset is, hogy az első osztály csupán egyetlen választóból áll, ki talán valami bordélyháznak tulajdonosa, ez aztán ezerszeres választói joggal bír a harmadik osztálybeli becsületes, de szegényebb sorsú választókkal szemben. Ez elég fonák és kegyetlen állapot mely nem tartható fenn örök időnkig. Itt tehát a reform égetően szükséges, ezt átlátja minden félig szabadelvű politikus is, belátja a centrumpart is. De Poroszországban a konzervatívok alkotják az uralkodópartot, ezek pedig görcsösen ragaszkodnak az eddigi választói rendszerhez. És éppen most olyan időpontban vagyunk, amelyben nem tanácsos a választói jog kérdését élére állítani. Mert tudvalévő dolog, hogy a mostani többség az ugynevezett „blokkból” alakult össze, a blokknak a konzervatívok és a liberálisok egyaránt alkotórészei. A blokkot kimélni akarja Bülow is, kimélni akarják a konzervatívok és a szabadelvűek is, mert a blokk egyedül és csak együttvéve képes a szociálisták előnyomulását ellensúlyozni. Az az érv sem a legutolsó, hogy az országgyűlés öt éves ciklusa éppen most jár vége felé és a kimulófélben lévő országgyűlés úgy sem elég életerős többé, hogy oly életbevágó intézményt, mint a választói jog gyökeres újjáalkotása, tető alá hozhasson.

A szociálistáknak tehát nem sikerült az az akciójuk, hogy a választási jog kérdését archimedesi ponttá tegyék, ahonnan kiköckentethetik állásból Bülow herceget. Annyi azonban nekik mégis sikerült, hogy a választói jog kérdése bomlasztó hatást tegyen a blokkhoz tartozó különböző pártárványlatokra és hogy meglazítsa a szoros köteléket, mely a kancellárt és a blokkot eddig egymáshoz fűzte. Mert noha a szabadelvűek nem remélték azt, hogy Bülow egy csapással hozzájuk fog szegődni a választói jog kérdésében, annyit mégis elvártak tőle, hogy némi előékenységgel lesz irántuk és hogy nem felejtette el egészen azokat a jó szolgálatokat, amelyeket az egyesült szabadelvűek tettek neki az utóbbi választás alatt, midőn kartelbe léptek a konzervatívokkal a szociálisták ellen: való hadjárat alatt.

Bülow herceg magatartása csak újabb adalékkal szolgál arra, hogy a háladatosságnak nincsen otthona a politikában, mert az ő rideg válasza a választói jog kérdésében nem ismer se kiméltet, se előékenységet sem barátai, sem ellenségei iránt. És hálátlanságát még súlyosítja

az a körülmény, hogy maga is elismeri ugyan, hogy a választói jog számos és nagy fogyatkozásban szenved, mégis irtózik minden reformgondolattól, mint akárcsak az ördög a tömjéntől.

A szabadelvűek boszut is forraltak emiatt Bülow ellen és boszuterveiket még elősegítette éppen e napokban támadt az a híresztelés, hogy Bülow állása meggingott és hogy a konstantinápolyi nagykövet, Marschall báró, aki az utóbbi hágai békeértekezleten nagy ügyességgel képviselte Németországot, van hivatva a kancellári székbe betölteni. Ez volt a helyzet még a múlt héten. Időközben történtek a szociálisták részéről az utcai tüntetések és ezek csakhamar megváltoztatták a szituáció képét. Aki Vilmos császárt ismeri, az egy perczig sem kételkedik abban, hogy nem fog engedni az efféle politikai nyomásnak és ha Bülow állása bármennyire gyöngye lábán áll is, a császár nem fogja őt feláldozni, ha az utca lép fel ellene. Ezt a szabadelvűek is jól tudják, türtőztetni fogják tehát magukat, nehogy színmalmi harcban emészsék fel magukat. A Vorwärts tehát korán ujjongott, midőn nagy garral hirdette a héten, hogy „a tömeg meghódította az utcát.” Ebből csak annyi igaz, hogy a tömeg suhogtatta szárnycsattogását és elég erős életjelt adott magáról, de politikai hódítást nem tett, hacsak nem akarja politikai szolgálat számába vétetni azt, hogy lármájával küssé — megszilárdította Bülow állását és leolvasztotta a szabadelvűek boszuterveit a kancellár ellen.

KÜLFÖLD.

A lengyel törvényjavaslatot elfogadták. A porosz képviselőház mai ülésén a lengyel javaslatot harmadik olvasásában is nagy többséggel elfogadták. A szavazás eredményét a többség nagy tetszéssel, a kisebbség azonban hangos nemtetszés-nyilvánítással vette tudomásul. A szavazás előtt Szuman lengyel képviselő tiltakozott az erőszakos aktus ellen, amely a törvényjavaslatban van megtestesítve. Kijelentette, hogy a lengyelek törhetlen erőlylyel fogják folytatni a bejelentett harcot, abban a tudatban, hogy az igazságos ügyért küzdenek. Az isteni Gondviselésben való bizalom erőt fog nekik adni arra, hogy ezen az újabb bajon is győzedelmeskedhessenek. (Élénk helyeslés a lengyeleknél.)

Devitz képviselő kifejti, hogy a konzervatívok tisztán az állam érdekét tartják szem előtt. Súlyos belső küzdelmek után határozták el magukat a konzervatívok arra, hogy a kisajátítási javaslat mellett szavazzanak, habár majdnem ök kerültek abba a veszélybe, hogy kisajátítsák őket. Müller (szabadelvű néppárti) kijelenti, hogy elutasítja a törvényjavaslatot, mert ez csak a gyűlöletet és ekkeseredést erősítené. A lengyelekkel szemben is az igazságosság kell, hogy a legfőbb elv legyen.

Heydebrand (konzervatív) kijelenti, hogy pártja a második olvasás határozatai mellé fognak állani. Gróf Spee (centrum) kifejti, hogy éppen az állam érdekében van pártja törvényjavaslat ellen, mert meggyőződése szerint, vészes hatásai lehetnek. Bülow e javaslattal maradandó, de semmiesetre sem kellemes hírnevet szerzett magának. Az egész akció alkotmányellenes és a magánulajdon szentsége ellen vét. Lusenszky (nemzeti liberális) tolmácsolja pártja azon meggyőződését, hogy a javaslat teljes egészében megfelel az alkotmánynak. Mac (centrumpárti) újból kifejezést kíván adni pártja azon meggyőződésének, mely szerint az alkotmány világos rendelkezéseit látja megsértve. Kéri az alkotmányellenes törvényjavaslat azonnali elutasítását. (Hosszantartó bravó-felkiáltások a centrumban.)

Beseler igazságügyminiszter kijelenti, hogy az előtte szóló részről hangoztatott összes aggodalmak már figyelembe lettek véve.

Az általános vitát erre berekesztik és az 1—19. §-okat a konzervatívokból és nemzeti liberálisokból

áll többség a centrum, a lengyelek és a szabadelvűek szavazataival szemben elfogadják.

Rövid vita után a törvény hátralevő része is elfogadásra kerül. Mark (centrumpárti) azon javaslatának, mely szerint a törvény felett, miután az alkotmány megváltoztatását jelenti, huszonegy nap mulva ismét szavazzanak, elvetése után, a törvényt végleg elfogadják. (Pfüj-kiáltások a lengyeleknél.) Kröhner elnök a lengyeleket rendreutasítja.

Következik a mezőgazdasági költségvetés második olvasása. Arnim képviselő a bizottság tárgyalásairól tesz jelentést. Egy elhangzott kérdésre kijelenti Arnim miniszter, hogy a kormány nem járulna hozzá ahhoz, hogy a mezei munkások szövetségi szabadságot kapjanak. A költségvetési bizottság azon javaslatáról, hogy oly mezőgazdák, akiket állategészségügyi határelzáró intézkedések létükben veszélyeztetnek, állami támogatásban részesüljenek, a miniszter beleegyezőleg nyilatkozik és az ehhez szükséges anyagi eszközök előteremtését a jövő költségvetésre helyezi kilátásba.

További viták után elfogadják a költségvetés tételeit. Következő ülés hétfőn 11 órakor.

Alsó-Ausztriai tartománygyűlés. Az ülés kezdetén dr. Weisskirchner képviselő és társai egy interpellációval kapcsolatban rámutatnak a kartellek általános káros hatásaira, különösen pedig a vaskartell kedvezőtlen kihatásaira és kérdést intéznek a tartományi főnökhöz, vajjon a kormány hajlandó-e a már kilátásba helyezett kartell-törvényt mielőbb benyújtani, különösen pedig a vasvámok leszállítása érdekében a szükséges intézkedések iránt lépéseket tenni.

Eltz képviselő a tartományi választmány megbízásából jelentést tesz egy szénbányának Wiesfleck-Thomasbergben (Alsó-Ausztria) való esetleges üzembelyezése iránt, melynek célja volna, hogy tekintettel a szénhiányra és széndrágaságra, legalább a tartomány saját szükségleteiről gondoskodják. Az előadó kéri a tartományi választmányt felhatalmazni, hogy további furásokra és az említett helyen már felfedezett bányák üzemenek továbbfejlesztése céljaira a tartományi pénztárból 35.000 koronát fordíthasson. A tartományi választmány az eredményekről a következő nyári ülésszak folyamán tenne jelentést.

Német birodalmi gyűlés. A birodalmi gyűlés mai ülésén folytatták a bányamunkás-ügynek rendezésére vonatkozó interpelláció tárgyalását.

Gothein (szabadelvűek) reflektál az államtitkár tegnapi kijelentésére, hogy a bányai törvényhozási rendezésére nem gyakorolhat befolyást, mert ez az egyes országok törvényhozásának dolga. Angliában — ugymond a szónok — egyáltalában nincs állami bányatörvény és a termelés ott mégis emelkedett. De éppen mert Poroszországban, Bajor-, Szászországban és Anhaltban állami bányáink vannak, a bányai törvényhozási szabályozását és a bányamunkások ügyének intézését ki kellene venni az egyes államok kezéből. A bányatörvény rosszbodásának a konzervatív párton kívül a nemzeti liberális párt is oka. Szóló kijelenti, hogy kötelessége az államnak a birodalomnak és a belügyi államtitkárnak egyaránt, kutatni a bányamunkások korai megrokkasztásának okát. Szóló a birodalmi belügyi költségvetéshez ily értelmű javaslatot fog benyújtani és számít a konzervatívok támogatására.

Brejski (lengyel) csatlakozik azon kívánsághoz, hogy a bányajog rendezése a birodalmi gyűlés által történjék.

Giessberts (centrumpárti) sajnálatának ad kifejezést a felett, hogy Hue képviselő a bányamunkások kérdéséből pártüggyet csinált.

Sachse (szociáldemokrata) kifejti, hogy pártja helyesli e kérdésben parlamenti bizottság kiküldését. Ha a bányamunkásoknak megadják a titkos választás jogát, ez esetben még lehet megegyezésre jutni.

Hue képviselő Giessberts fejtegetésével polemizál.

Giessberts centrumpárti sajnálja, hogy pártpolitikai viszályvá fajul az a törekvés, hogy a birodalmi gyűlés segítsen a bányamunkásokon.

Bassermann nemzeti liberális tévesnek mondja azt a feltevést, hogy a nemzeti liberálisok a birodalmi gyűlésen más magatartást tanúsítanak a bányamunkás-kérdésben, mint a képviselőházban. A párt magatartása nem változott. Hű marad abbeli

meggyőződéséhez, hogy a bányai ügy, a birodalmi gyűlés elintézését kívánja.

Behrens (gazdasági egyesülés) további megjegyzései után és Sachse felszólalása után a vitát berekesztik. A következő ülés hétfőn déli 1 órakor. Napirend: az állatjárványról szóló törvény, a csekk-törvény.

Marokkói zavar. A helyzet rendkívül komoly. A kikötővárosok kivételével Muley Hafidot mindenütt elismerték szultánnak. A kikötővárosok lakossága is csupán az európaiak megtorló intézkedéseitől fél ezért nem csatlakozik a Muley Hafid által hirdetett szent háborúhoz. A kikötővárosokban szükségesnek mutatkozik az európaiak biztonságáról való gondoskodás. Tangerben tegnap azt híresztelték, hogy Fezben tegnap a mecsetben Abdul Azisznak levelét olvasták fel, amely azt mondja, hogy a fezi események csak a csöcselék zavargása és gondoskodni fog a rend helyreállításáról. Az hiszik, hogy ez a levél a francziák műve. A postát csak németekkel lehet továbbítani.

A francia kamarában Ribot képviselő a marokkói politikáról kívánt interpellálni. Ezt az interpellációt Jaurés interpellációival együtt tárgyalásra e hó 24-ére tűzték ki.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a marokkói szultán detronizálása mély benyomást tett a Jildzire. A marokkói események lefolyását a legnagyobb érdeklődéssel kísérik.

Muley Hafidnak egyik Kölnben időző bizalmasa azt állítja, hogy Muley Hafid őszinte barátja az idegeneknek és a fennálló összes szerződéseket, az algezirási aktát is figyelembe szándékozik tartani. Csak a rendőrség szervezésének időpontjára nézve kell majd előkészületeket tennie. Minden alkalmat felhasznál, hogy ebbeli nézeteit a hatalmakkal írásbeli és szóbeli uton közölje. A francia csoportoknak az ország belsejében való folytonos előnyomulása kényszerítette Hafidot, hogy a szent háborút proklamálja. A kiszorított és kifosztott törzsek segítségért fordultak hozzája. Mint marokkói szultán, kötelességének tartja, hogy a birodalom integritásának helyreállítása érdekében küzdjön. Ha a francziák veszedelmes játéka rövidesen nem fog véget érni, a föld egyetlen hatalmassága sem fogja megakadályozhatni az általános felkelést. Arról, hogy Mekileszben és Fezben kikiáltották szultánnak, Hafidnak nem volt tudomása, amidőn Tadrábol felhívást bocsátott ki, hogy kövessék Marakesbe.

Német részről hangsúlyozzák, hogy Abdul Aziz szultán a saját hibájából veszítette el trónját. Akkor játszotta el a marokkói nép bizalmát és a saját tekintélyét, amikor az ulemákat hivatalosan megkérdezte, vajjon igénybe vehet-e francia fegyveres segítséget fivére, Muley Hafid ellen s ezzel ignorálta az algezirási egyezményt, amely nem ismer Marokkó felett francia protektorátust, a marokkói nép szemében pedig oiybá tünt föl Abdul Aziz, mint egy francia tábornok védenecze.

Az Elysée-palotában tartott mai minisztertanácson Pichon külügyminiszter jelentést tett spanyolországi utazásáról, valamint a spanyol királylyal és a kabinet tagjaival folytatott tanácskozásairól. Spanyolország és Franciaország között teljes egyetértés uralkodik a legutóbbi eseményekkel szemben követendő politikára nézve. A legutóbb Párisba érkezett táviratok Muley Hafid szultánná való kikiáltását ecsetelik és szólnak Hafidnak a külföldi lakosok és nemzetközi szerződések ellen indított akciójáról. Jelenleg az összes kikötőkben nyugalom van. Az idegen kolóniák azonban minden eshetőségre óvó intézkedéseket tettek.

Norvégia integritása. Az a storting-bizottság, amelyet Norvégia integritása felől kötendő szerződés megvizsgálása céljából küldtek ki, egyhangúlag elhatározta, hogy a stortingnak a szerződés elfogadását fogja ajánlani. Valószínűnek tartják, hogy a storting holnapi nem nyilvános ülésében fog a szerződés felett tanácskozni.

Forrongás Kínában. Kína középső részében ismét forrongás jelei mutatkoznak. Különösen Tekiang tartományban a Jangeckiang alsó folyásánál a dinasztia ellen irányuló mozgalom van. A Lokalanzeigernek távirata szerint attól tartanak, hogy Tekiang tartományban nyílt felkelés fog kitörni. Ezért Pekingből ötezer emberről hadtestet küldtek Sanghájon át Tekiangba.

Csikagó, jan. 18. *Gabonaárak*. Zárlat. Buza irányzata szilárd, májusra 104.75—103.75 K., júliusra 98.13—98.50 K. Tengeri állandó, máj-ra 61.—60.62.
Csikagó, jan. 18. *Terményárak*. Zsir január 7.77, tegnap 7.80, májusra 8.02, tegnap 8.05 szalonna short clear, 6.87 tegnap —. Sertéshus májusra 12.37, tegnap 12.47.

Az orosz állami bank.

Pétervár, január 18. Az állami bank a három hónapi lejáratu váltók leszámlázási kamatlábát 7, a hat hónapi lejáratuakét 8, a kilencz hónapi lejáratuakét 8 1/2 %-ra szállította le.

Mozgó képek.

Influenza.

— Egy náthás színházból. —

SZINÉSZ (a próbán): És bost, kedves barátnóm, begyek...

RENDEZŐ: Bég egyszer kérem...

SZINÉSZ: És bost, kedves barátnóm, begyek...

RENDEZŐ: Dem begyek, de: begyek.

SZINÉSZ: Begyek.

RENDEZŐ: Igy bár jó.

EGY HANG (siránkozva): Nem jó, az isten szerelméért, nem jó.

RENDEZŐ (a sötét nézőtérbe): Ki az?

EGY HANG: A szerző.

RENDEZŐ. Tessék csak nyugodtan lenni mester, folytassuk...

SZINÉSZ (tovább próbál): Dem tudom bagának leírni, kedves barátnóm, bicsoda érzelmekkel begyek...

EGY HANG: Jaj, Jajajaj!

RENDEZŐ (idegesen): Ki az? A pokolba: ki az?

EGY HANG (fájdalmasan): A szerző. Nem ezt a darabot írtam én, uram, nem ezt...

RENDEZŐ: Csak nyugodab, kedves bester, a premiérig elbukik az influenzánk... folytassuk...

SZINÉSZ (próbál): Bostoha a sors, alkut dem isberő... Isted öddel...

SZERZŐ (sirva): Megálljunk, megálljunk kérem, ez nem maradhat így. Holnap este lesz a bemutatás és ma még a most: bost, a megyek: begyek... Nem lehet uraim, nem lehet... Három gyermek apla vagyok... nem lehet...

RENDEZŐ: Sajdálom... az influenza graszszál...

SZERZŐ (elszántan): Na hát azt mondom én Önöknek, hogy nem addig van az. Én három hónapig fíradtam, írtam, tíz hónapig mosolyogtam az önök hülye direktorára, amíg elfogadta a darabomat, lenyeltem az összes kritikuskok buta ugratását s amikor nagy kínok között próbára kerül a darab, önök ilyeneket mondanak: ibádott Abanda. (Meghül.)

SZINÉSZ (flegmatikusan): Hogy kellene bondáni?

SZERZŐ: Igy: Ibádott Abanda... azaz... ibádott... (erőlködik) ibádott Abanda... (félholtan) Oh istenem...

SZINÉSZ: Igy bondtam én is és bondhatom, nagyon szépen hangzik.

SZERZŐ (haját tépi): De devetni fogdak.

SZINÉSZ: Hiszed vigjáték akar leddi, vagy bi a csuda. Örüljön, hogy devetnek a darabján az emberek.

SZERZŐ (keservesen sir): Dem ily gondoltab, uram, dem ily...

RENDEZŐ: Polytassuk...

SZINÉSZ (próbál): Oh ibádott Abanda... (letédel.)

SZERZŐ (elájul.)

(A próba nagy lelkiismeretességgel folyik tovább.) Ray.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

UJDONSÁGOK.

Megbocsátó társadalom.

Olyan tudnillik nincsen: megbocsátó társadalom. Az embereknek, hogy a maguk derékességét kidomborítsák, szükségük van a sötét háttérre, azoknak az embereknek a tömegére, a kikre törvényen belül vagy kívül rá lehet sütni a bélyeget. Östörékvése lévén az embernek ez a saját kiválóságának a diszkrétén néma vagy izléstelenül lármás hangoztatása: sohasem fog megszűnni az a törekvés sem, hogy emberek által megállapított törvények szerint bűnös embereket külön tömegekbe tömörítsék és maguk mögé állítsák sugártörőnek, amelyről a fények visszasugároznak az emberi törvények szerint felelősségre nem vonható lényekre. A társadalom kajánul örül az olyan bolondoknak, akik nekirohantak a törvénynek és rajtuk tartja a kezét, hogy valahogy el ne tűnhessenek a tömegben. A törvény szerint nem bűnös ember az esett embernek sohasem a bűnén iszonyodik, hanem azon elégti ki magát, hogy a másik börtönt ült. Mindez azért jut az eszembe, mert néhány humánus ember azon iparkodik, hogy az elítéltek rehabilitációját segítse törvényes erőre. Nem kutatom, jó-e, rossz-e, ahogy megcsinálni akarják, mert ugyis tudom, hogy akármit csinálnak: félmunka. Hideg törvény talán lesz belőle, amelyik bizonyos formások után visszadja a polgári jogokat, meg, mit tudom én: bünteti az olyan embert, aki a másikkal szeméreti a börtönviseltségét; de tökéletes segítség abból nem lesz soha. Hiszen ma is törvényesen tilos az, hogy bárkinek a szemére vessük, hogy valamely vétkezését a társadalommal szemben börtönnel fizette meg.

Messze, messze van az a kifinomodott társadalom, amelyik minden utógondolat nélkül fogja fölvenni a kebelébe a börtönből hazatérőt. Addig még ki kell találnunk valamit, amivel hajszálpontossággal meg lehet állapítani, ki az igazán bűnös ember és kit sodortak körülmények a börtönbe. Mert ez a mai kényelmes rendszer nem állhat meg: börtön börtön s aki onnan kikerül: gazember. Addig még odáig kell nemesednünk, hogy az ilyen szerencsétlen viszonyok közé került embert, — ha előzőleg már minden áron büntetünk — százszoros szeretettel fogadjuk vissza és fokozott gondossággal iparkodjunk, hogy mindent elhárítsunk utjából, ami újra abba a helyzetbe hozhatná, hogy vétkezzen.

Csak hogy ez sohasem fog bekövetkezni, mert annyira önzetlenek sohasem leszünk, hogy hogy az öndicséretől lemondjunk. Egy halvány és teljesen szórtan öndicséret marad mindenki-ben és így teljes megbocsátásról és rehabilitációról szó sem lehet. A sötét háttérre mindig és mindenkor szükség lesz s ezért humánus ugyan a mai törekvés, de ideálisan teljes sikerrel nem kecsegtető.

Ur—

Napirend. Naptár. Vasárnap, január 19. — Római katolikus E. 2. Jézus neve. — Protestáns: E. 2. Sára. — Görög-orosz: január 6. P. Epifánia. — Zsidó: Teb. 16. — A nap két reggel 7 óra 42 perczkor, nyugszik délután 4 óra 38 perczkor. — A hold két délután 5 óra 32 perczkor, nyugszik délelőtt 9 óra 1 perczkor. — A hold földtávolban éjjel 3 órakor.

A miniszterek nem fogadnak. — A magyarországi szervezett földmunkások országos kongresszusa. — A Ferencvárosi függetlenségi és 48-as pártkör előadása este 8 órakor Ferenczkörút 2. szám alatt. — A Budapesti Korcsolyázó-Egyesület versenye. — A Budapesti II. ker. Iparoskör táncestélye Fő-utca 38. szám alatt. — Az állami rendőrség nyugdíjpótló és segélyező egyesületének jutalomjátéka a Teréz-körút Kabaret-Egyesület egyetemelőadás az Urániában. — A Magyar Turista-Egyesület egyetemi osztályának ski-versenye. — A Gyakorló Gyorsírók Társaságának felolvasó ülése délelőtt 10 órakor a kereskedelmi és iparkamarában. — A Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesületének közgyűlése délelőtt 11 órakor Mária Valéria-utca 12. szám alatt. — A Kisfaludy-Társaság Shakespeare bizottságának ülése délelőtt 11 órakor a Nemzeti Múzeumban. — Komjáthy Béla programbeszede délután 3 órakor Kiskorona-utca 49. sz. alatt. — A Magyarországi Borbély- és Fedrászegédek estélye Király-utca 3. szám alatt. — Az Intim-színház álarozos-bálja. — Az adóhivatali tisztviselők országos gyűlése. — A Szabóiparosok Körének balla Andrassy-ut 39. szám alatt. — A M. A. C. atlétikai viadala délután 4 órakor a Nemzeti Lovardában. — A Magyar Kereskedelmi Utazók Egyesületének felolvasó ülése délelőtt 8 órakor. — A Grünfeld-Danzinger vonószenyes hangversenye.

— A Műcsarnok rendezés miatt zárva. — A M. I. E. N. K. kiállítás a Nemzeti Szalóban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Zombory Lajos gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán-múzeumban (Nagymező-utca 37—39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalón (Kocsikeméti-utca 3. szám.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum összes terei nyitva 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10—1-ig. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Pedagógiai Könyvtár nyitva 9—12-ig. — Az Erzsébet-királyné Emlékmúzeum nyitva 9-től fél 1-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—12-ig. — A többi múzeum és a nyilvános könyvtárak zárva.

Naptár. Hétfő, január 20. — Római katolikus: Fábán és Sebestyén. — Protestáns: Fábán és Sebestyén. — Görög-orosz: január 7. — Zsidó: Teb. 17. — A nap két reggel 7 óra 42 perczkor, nyugszik délután 4 óra 38 perczkor. — A hold két délután 6 óra 34 perczkor, nyugszik reggel 9 óra 2 perczkor.

— **Uj titkos tanácsos.** A király gróf Attems Mór altábornagynak a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Szterényi József állapota.** Szterényi József kereskedelmi államtitkár betegségében határozott javulás állott be, de azért mégis orvosa tanácsára egy ideig lakásán kell maradnia és a beszélgetéstől tartózkodnia kell.

— **Kitüntetés.** A király Sreiber Ignác királyi tanácsosnak és földbirtkosnak, a Magyar-Osztrák Bank főtanácsosának, közgazdasági téren kifejtett közhasznú tevékenysége elismerésül a Ferencz József-rend középkeresztjét adományozta.

— **A sasrend lovagjainak estélye.** A berlini királyi palotában a fekete sasrend lovagjainak tiszteletére lakoma volt. Vilmos császár szemben ült a császárnéval. A császárnétól jobbra a trónörökös, balra Henrik herczeg ült, a császártól jobbra Szögyény-Marich magyar-osztrák nagykövet, balra Hahnke tábornagy, rendkancellár ült.

— **Galgóczy utódja.** Bécsi katonai körökből eredő hírek szerint a király Fiedler Ferdinánd tábornagynak, a bécsi 2-ik hadtest parancsnokát Galgóczy tábornagynak helyébe csapatfőfelügyelővé nevezte ki. Fiedler Ferdinánd 1842. évi márczius hó 24-én született Olmützben. 1888. május elsején nevezték ki vezérőrnagygyá, 1892. november 1-én pedig altábornagy, mint ilyen a 11-ik hadtest parancsnoka lett Lembergben. 1899-ben kapta meg a tábornagyi rangot, 1905-ben pedig a 2-ik hadtest parancsnokságát és a parancsnokló tábornoki címet Bécsben.

— **A pápa betegsége.** Rómából írják lapunknak, hogy a pápa ma Marocchifava és Petacci orvosokat fogadta, akik látható javulást konstátáltak. A pápa, aki Merry del Val bíboros államtitkárt hosszabb kihallgatáson fogadta, elhagyta az ágyat, és az egész napot karosszékben ülve töltötte. Az Osservatore Romano jelentése szerint a pápa, akinek könnyű csuzos hántalmái voltak, tegnap fogadta dr. Petacci udvari orvost, aki azt ajánlotta neki, maradjon az egész napon át ágyban. Ezért a tegnapi kitűzött audenciákat elhalasztották. A pápa állapota ma reggelre jelentékenyen javult, úgy hogy az egész napot ágyon kívül tölthette.

— **Katonai kinevezések.** A király a marosvásárhelyi honvédeállomány orvosfőnökévé dr. Rozs István kolozsvári VI. honvédkerületi parancsnokság-állománybeli törzssorost kinevezte, dr. Szatmáry Király Béla törzssorvosnak, a soproni honvédeállomány orvosfőnökének pedig a kolozsvári VI. honvédkerületi parancsnoksághoz való áthelyezését elrendelte.

— **Elhunyt képviselő.** Vargha Károly országos képviselő ma délben Szabadkán hosszas betegskedés után tüdőgyulladásban meghalt. Az elhunyt képviselő 1838-ban született. A jogot elvégezvén, ügyvédi vizsgát tett és mint gyakorló ügyvéd Szabadkán telepedett meg. 1869-ben választották be a képviselőházba Szabadka város I. kerületében függetlenségi és 48-as programmal. A Háznak 1881-ig volt tagja. 1905-ben és 1906-ban ismét régi kerülete választotta meg és pedig ezuttal nemzetiségi ellenjelöltjével szemben nagy szótöbbséggel. Vargha a magyar ipar fejlesztése körül is nagyon sokat tett és a szabadkai gazdák bankjának volt igazgatója. A haláleset városszerte nagy részvétet keltett.

— **Az alkotmánypárt vacsorája.** Az országos alkotmánypárt folyó hó 21-én, kedden este 8 órakor fogja tartani az 1908-ik évben első pártvacsoráját a Hungária-szálló teldér éttermében. Bejárát a Mária-Valéria-utcai oldalon.

— **Schönebeckné elmeállapota.** Allensteinből Schönebeckné ma védőjének kérésére elszállították a kortauai telyódyába, ahol meg fogják vizsgálni elmeállapotát.

— **A toscanai nagyherceg halála.** Az elhunyt nagyherceg vagyona több millió korona értékű olaszországi ingatlanokból áll, továbbá a Karlsbad melletti Schlackenwertből, amelyhez a Wölflinghegy is tartozik — erről vette nevét az egykori Lipót Ferdinánd királyi herceg — és egy lindau pompás villából. A nagyherceg halála következtében Bécsben Szeurgusz nagyherceg látogatását, valamint a fogadásokat elhalasztották. A nagyherceg holtteste a hó 21-én érkezik Bécsbe és 22-én a kapuczinusok zárdájában helyezik örök nyugalomra. A gyászset alkalmából 16 napos udvari gyászt rendeltek el. Luitpold régensherceg Lajos herceget megbízta a temetésén való képviselésével. A bajor 16. gyalogezred küldöttsége is Bécsbe érkezik a temetésre. — Montignoso grófnőt — az udvar nem vesz tudomást új házasságáról — a főudvarmester röviden értesítette atyja haláláról. A távirat azonban visszaekezett azzal a megjegyzéssel, hogy Montignoso grófnő ismeretlen. A grófnőnek egy az udvarnál levő barátja küldött erre Toselliné asszony czimzéssel táviratot. De ezt a táviratot sem lehetett kézbesíteni, mert a czimzett férjével együtt hangversenykörútra utazott. Wölfling Lipótot szintén hivatalosan értesítette a főudvarmesteri hivatal a nagyherceg elhunytáról. Az elhunyt rendelkezései értelmében a család tartózkodik attól, hogy Tosellinével és Wölflinggel érintkezésbe lépjen.

Salzburgban Ferdinánd főherceg temetésére vonatkozólag eddig a következő intézkedéseket tettek: A holttest beszentelése kedden, a hó 21-én délután 11 órakor megy végbe a nagyhercegi palotában. Délután a holttestet a pályaudvarra és innen Bécsbe viszik, ahol a kapuczinus-templom sírboltjában fogják elhelyezni. A palotától a pályaudvarig egyesületek és testületek fognak sorfalat képezni. A közönség délelőtt 11 óra óta tömegesen jelenik meg a trónteremben felállított ravatalnál. Luitpold bajor régensherceg, valamint Salzburg tartomány és Salzburg város képviselőtestületei koszorúkat helyeztek el a koporsón. A községtanács ma délután az ülésteremben gyászinnepélyt tart.

Az elhunyt toscanai nagyherceg halálhíre általános részvételt keltett Gödöllőn, ahová évenként vadászni járt az elhunyt nagyherceg. A község képviselti magát a temetésen. A község képviselőiben Teghze Lajos, a nagyherceg volt udvari orvosa és Rajbán János erdőmester vesznek részt.

A bajor rendeleti közlöny rendeletet közöl, mely szerint a Ferdinánd toszkánai nagyherceg tulajdonát képező 16. gyalogezred tisztikara 14 napos gyászt tart és küldöttségileg megjelenik a temetésen. Egyelőre az ezred megtartja eddigi nevét. A régensherceg 10 napos udvari gyászt rendelt el.

Bécsben a toszkánai nagyherceg elhunyt alkalmából tizenhat napos udvari gyászt rendeltek el.

Hír szerint a szász királyt Ferdinánd toszkánai nagyherceg temetésén gróf Rex bécsi szász nagykövet fogja képviselni.

— **A Times eladása.** A Times ma egy nyilatkozatban jelenti, hogy a lap eladása még távolról sem befejezett dolog, sőt alig lehet róla szó. Ez a közlemény homlokegyenest ellenkezik az a hó 7-én kiadott nyilatkozattal, amely úgy szökött, hogy a Times Pearson kezére megy át. A magyarázata pedig a dolognak az, hogy a Times már rég óta nem egyedül a Walter-családé, hanem körülbelül 100 részjegytulajdonosé. Walter az igazgatója, de a részjegyek legnagyobb része nem az ő kezében van. Két év előtt több részjegytulajdonos pört is indított Walter ellen elszámolási differenciák miatt s így az a szerződés, amelyet Walter Pearsonnal kötött, egy hosszadalmas pörnek a kezdete. Ugy látszik, hogy azok a részjegytulajdonosok, akik most a lapot vezetik, rossz szemmel nézik Pearsont a Timesnál.

— **Az Uszágkladó Tisztviselők Egyesülete** ma este tartotta 18-ik rendezévi közgyűlését. Az évi jelentés szerint a lefolyt évben 25.367 K 52 f volt az egyesület bevétele, melyből 2962 korona volt a kiadás. A kiadásból négy tag és özvegy részesült segélyben. Az egyesület összes vagyona 183.305 korona. A választás alkalmával az egyesület alelnökéül Bródi Józsefet és Sümegi Vilmost, titkárukat Vadnai Henriket, jogtanácsosul dr. Brachfeld Hugót, igazgatósági tagokul Bródi Miksát, Szatmár Arnoldot, Sajó Józsefet, Zilahy Dezsőt, Barta Manót, Lukács Vilmost, Pajor Mátyást,

Maros S. Sándort, Illés Józsefet, Horváth C. Guidót, Grossmann Márkot és Herz Adolfot, a felügyelő-bizottságba Vadász Henriket, Szalai Józsefet és Straus Adolfot, jegyzővé pedig Tordai Armandot választották meg. A közgyűlést társas-vacsora követte.

— **A delegátusok Fiumében.** Fiuméből jelentik, hogy a magyar delegátusok ma reggel a gyorsvonattal utaztak el Pestre. Az osztrák delegáció tagjai a Thália gőzessel Triesztbe mentek és Trieszten át utaztak Bécsbe. A Lacroma hadijacht holnap megy Pólába. A torpedóflotilla csak hétfőn hagyja el Fiumét. Négy nagy csatahajó ma reggel kelt utra Pólába és utközben lögyakorlatokat végzett.

A fiumei delegátusjárásról kapcsolatosan, a következő helyreigazítás közlésére kértek fel bennünket:

Egyes lapok a delegátusoknak a fiumei tengerészeti akadémiában tegnap lefolyt látogatásáról szóló tudósításokban azt írták, hogy Barabás Béla gróf Montecuccoli tengernagy üdvözlésére németnyelvű beszédben válaszolt. A M. T.-t illetékes helyről felhatalmazták annak kijelentésére, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert Barabás Béla, aki különben németül nem is beszél, mint a magyar delegáció elnöke, csak magyar nyelven válaszolhatott és természetesen beszédét tényleg magyarul mondotta el.

Gróf Montecuccoli tengernagy ma Fiuméből Bécsbe utazott.

— **A kolera Oroszországban.** A londoni „Lancet” a konstantinápolyi nemzetközi közegészségügyi tanács angol tagjától érdekes jelentést kapott a kolera-járvány jelenlegi kiterjedéséről Oroszországban, Perzsiában és Törökországban. A jelentéshez csatolt kimutatás az 1907. évi július hó elejétől a november hó 6-áig terjedő időre, tehát négy hónapi időtartamra vonatkozik, amely idő alatt az európai és ázsiai Oroszországban előfordult kolera-megbetegedések száma 11.472, a halálozások száma pedig 5493 volt. Ezeket a már magukban is óriási számadatokat még ijesztőbbé teszi az a körülmény, hogy az óriási kiterjedésű birodalom hiányos közegészségügyi intézményei mellett kétségtelen, hogy a hivatalos kimutatásban közölt adatok csupán egy részét képezik a valóságos állapotnak. A táblázat szerint a járvány terjedése október havában szünni kezdett, de ez csak látszólagos javulás, mert a járványok intenzivitása a téli időben rendszerint alábbhagy, hogy azután a tavaszi idő beálltával ujult erővel folytassák romboló munkájukat. Az európai Oroszország 79 kormányzósága közül a kimutatás szerint huszonkilencben a járvány kisebb-nagyobb mérvben elterjedt és pedig különösen a déli tartományokban, mert a járvány ezuttal is, mint rendszeren, a Káspi-tó vidékéről került át Európába. A megbetegedések és a halálesetek száma tekintetében Asztrakán városa áll első helyen, míg a második helyet Kiev foglalja el. Ázsiai Oroszországban négy kormányzóságban és öt más vidéken terjedt el a járvány nagyobb mértékben. Törökországban csupán Szinope környékén lépett fel erősebb mérvben a kolera-járvány, míg Perzsiáról részben hiányosak, részben pedig ellentmondók az adatok, úgy, hogy csupán annyi állapítható meg, hogy Beludisztán határain, valamely súlyosabb járvány szedi áldozatait, de hogy ez a járvány kolera-e, vagy egyéb, azt még nem lehet tudni.

— **A pécs-bródi vasút.** A mai nap folyamán több vasuti mérnök érkezett Dolnji-Miholjacba, hogy a pécs-bródi vasutvonal tervezését, amely a Dráváig már elkészült, folytassák. A terepfelvételek után általános tervet fog elkészülni, amelyet engedélyezés végett az országgyűlés elé terjesztenek. A vasuti vonal másodrangú fővonal lesz és Pécsről kiindulva Harkányon, Dolnji-Miholjácra a Dráván át építendő külön hídon, Nasicon és Dilj-hegységen át Brodnál végződik. A vasút építési költségeit husz millió koronára teszik.

— **A megsértett lobogó.** Fiumében gyűjtés indult meg, hogy Peja Pálnak, ki a magyar lobogó felgyújtóján elégtételt vett, hazafiasságáért emléket adjanak. Az adandó emlékre máris szép összeg gyűlt egybe. A merénylő, ki agrárkódást szenvedett, betegesen fekszik. Supiló országos képviselő visszautasítja azt a feltevést, hogy része lenne a merényletben, vagy arról előre tudott volna. Kijelenti egyúttal, hogy előtte a nemzet zászlója szent

— **A pusztaszeri Árpád-ünnep rendezőbizottsága** most tartott ülésén zárta le a múlt évi fényes ünnepély aktáit. A dr. Kelemen Béla főispán elnökléte alatt tartott ülésen a bizottság lezárta a számadásokat, melyekből kitűnt, hogy a maga nemében páratlan ünnepélyre a vármegyék, városok és magánemberek adományaiból összesen 14.270 korona ajánlatot fel, mely összegből mostanáig 13.476 K 94 f. folyt be. Ez összegből az ünnepély költségeire elköltetett 8753 K 33 f. s fenmaradt 4723 K 61 f., mely összeg a Pusztaszeren felépítendő templom alapjához csatolattik s gondozása Szeged város tanácsára bízatik. Kimondta a bizottság, hogy a pusztaszeri templom létesítése czéljából átalakul templomépítő bizottsággá s országos agitációt indít már a közel jövőben. Végül a bizottság elismerését és köszönetét fejezi ki Szalay Károly budapesti főgimn. tanár, bizottsági titkárnak, ki nemcsak elvetette az Árpád-ünnep eszméjét, hanem lelkes buzgalommal s fáradozásával a honszerző emlékéhez méltóvá tette is.

— **Zátonyra jutott gőzös.** Amsterdamból jelentik, hogy a napok óta tartó sűrű köd következtében a Harwich Linde Viennne nevű gőzöse Miöve-Vaterwegtől délre, Hoek van Holland mellett zátonyra jutott. Miután a tenger nyugodt, a gőzöst egyelőre nem fenyegeti nagyobb veszedelem.

— **A gyémántkirály.** A mesterséges gyémánt készítőjének ügye még mindig élénken foglalkoztatja a párisiakat. A Lemoine által alapított villamosági társaság gyártelepén három hatalmas váltakozó áramfejlesztőgép és egy hidraulikus ásványaprózó sájtó működését fogják kipróbálni. A gépek Tarbes és Lourdes városok villamosvilágítását fogják ellátni. Lemoine, aki Vicomte de Petrovitsnak is nevezte magát, állítólag a Wernher-től kapott összegek nagyobb részét az említett gépek beszerzési költségeire fordította. Londonból jön annak a híre, hogy Lemoine találmányának fél nyereségrészesedését már 1901-ben eladta Cohen Edgarnak, a „General Car Motor Company” alapítójának és jelenlegi igazgatójának. Néhány sikertelen kísérlet után azonban Cohen visszavonta tőkéjét, a gyémántkészítés titkának értékesítéséből származó nyereségrészesedésére vonatkozó szerződését továbbra is megtartotta. A szerződés keltével egyidejűleg a gyémántkészítés titkát magában foglaló okmányt letétbe helyezték.

— **A zsaroló hírlapíró ügye.** Tarján Vilmos ügyében a rendőrség befejezte a vizsgálatot, amely a lelkiismeretlen ember ellen beigazolta a zsarolás vádját s a rendőrség meg is tette ellene az ügyészség előtt a bünvádi feljelentést. A vizsgálat eredményei azonban ezzel a ténynyel nem merülnek ki. Bebizonyult ugyanis az is, hogy azok a hírlapírók, akiket Tarján a rendőrség előtt bünrészességgel rágalmozott, a zsarolási ügyben teljesen ártatlanok. Ez a rágalmozás még vizsataszítóbba teszi Tarján jellemét, amely pedig e nélkül sem volt valami nagyon rokonszenves. A meghurczolt hírlapírók Tarján ellen szintén följelentést tettek hatóság előtti rágalmozás czimén.

— **Gyilkos boszu.** Bocsapusztán Anacs Balázs birtokos, családias gazda tegnap este családi körében nyugodtan költötte el vacsoráját. A család tagjai beszélgettek egymással, miközben az ablakon belöttek oly szerencsétlenül, hogy Anacs Balázs halva rogyott össze. A csendőrséget értesítették az esetről, és a csendőrörszemnek sikerült Monostorpusztán a tetteseket Pataki Gábor és Moczár István legények személyében letartóztatni. A tettesek beismerésben vannak és kijelentették, hogy Anacsot boszúból ölték meg.

— **Nagy bányakatasztrófia.** Pittsburg környékén a kattaburgi köszénbányában tegnap borzasztó robbanás történt, amely nagy pusztítást vitt végbe. A bánya bejárata bedőlt és negyven bányász bennrekedt. Valószínű, hogy valamennyien odavesztek, mert a robbanás után tűz ütött ki a bányában. Husz főnyi mentőexpedíció leereszkedett a mélységbe, de azóta nem tért vissza s ezt a husz bányászt is elveszítettnek tartják.

— **Nagy parcellázás.** Biharmegyében nagy parcellázások folynak. A Nagyvárad Leszámitoló és Pénzváltó-Bank nemrég megvásárolta Lukács Antal főrendtől ennek 2150 holdas szentjánosi birtokát amelyből ezer holdat parcellázott

— **Petőfi Zoltán mellszobra.** Érdekes felfedezést tett lapunk munkatársa, Déri Gyula, ki az Endrődy Sándor szerkesztésében megjelenő 15 kötetes Petőfi könyvtárba a Petőfi Sándor fiáról szóló kötetet megírta. Déri Gyula egyike volt ama keveseknek, kik Petőfi Zoltán betegágyát élete utolsó szakában naponta körülvették. Most, hogy rég elhunyt ifjúkori barátjának életét megírta, irodalmi kísérleteit összeszedte és feltalálható ereklyéit kutatta, több érdekes adatra és tárgyra talált. Irodalomtörténeti nevezetességi példaként az a felfedezése, hogy Szendrey Ignác, Petőfi ipa, kit a köztudat mindvégig a Petőfi család makacs ellenségének tartott s kit Petőfi Zoltán korai haláláért is felelőssé szoktak tenni, éppen ellenkezőleg, a leggyöngédebb szeretettel csüngött unokáján és pedig születésének első percétől fogva. Bizonyosság erre a debreczeni telekkönyvnek 1849 január első hetében kelt feljegyzései, amelyekből kitűnik, hogy amint Petőfi Zoltán 1848 december 15-én megszületett, a nagypapa rögtön Debreczenbe utazott és ott egy 101 holdas földbirtokot, továbbá két díszes lakóházat vásárolt, az egyiket magának, a másikat Petőfiék számára, akiket Debreczenbe akart letelepíteni. Ezekről az adatokról semmit sem tudott az irodalomtörténet, amíg Déri Gyula nyilvánosságra nem hozta. Nem csekélyebb érdeklődésre tarthat számot Petőfi Zoltán életnagyságu mellszobra, melyet Izsó Miklós, a nagynevű művész mintázott s amelyet Déri az V-ik kerületi állami gimnázium önképző-körének szekrényében felejtett fel. A szobor Petőfi Zoltánt huszéves korában ábrázolja s hogy csakugyan Izsó műve, több egykoru tanu igazolja. Bronzzal bevont gipszből van, az arca teljesen ép, csak a talapzata rongálódott meg kissé, az elmúlt négy évtized alatt. Déri Wagner Alajos igazgató és Siegescu József tanárral tárgyalást kezdett az iránt, hogy a nagybecsű leletet egyedül méltó helyére, a Petőfi ereklyemúzeum számára átengedjék, amibe úgy az igazgató, mint Siegescu tanár, az ifjusági egyesület vezetője a legnagyobb készséggel beleegyeztek. A szükséges formások elintézése után, pár nap előtt Déri Gyula rendelkezésére bocsátották a szobrot, ki azt haladéktalanul beszállította a Petőfi ereklyemúzeumba és ott Baróthy Lajos igazgatónak átadta. Végül nyomába jutott Déri egy aranykarika-gyűrűnek is, amelyet Petőfi Zoltán az anyjától kapott, mint atyjáról maradt emléket s halála előtt pár héttel egy fiatal leányrokonának adott, mikor utolsó vidéki kirándulásáról a fővárosba indult. A bucsu perczében adta át a gyűrűt azzal a kijelentéssel, hogy az Petőfi Sándoré volt. A gyűrű most a megajándékozott s azóta meghalt hölgy fiának van a birtokában.

Megemlítiük, hogy a Színészegyesület egy igen érdekes ereklyével gazdagította a Petőfi-ház gyűjteményét. Az ereklye egy régi megíakult szerepkönyv, amely elejétől végig Petőfi kezeirása. Midőn a költő 1841-ben vándorszínészkedett, Földvárra is elvándorolt, ahol Kétzeri szintársulatánál nemcsak mint színész működött, hanem a szerepkönyveket is szorgalmasan másolgatta. Igazgatója minden alkalmat fölhasznál arra, hogy a szerepeket vele másoltassa, mert Petőfiinek igen szép és jellegzetes írása volt. Az említett szerepkönyv czimlapján Petőfi kézírásában, a következő sorok olvashatók:

Zolki, a vén diák. Dráma 2 felvonásban, írta Matitz, fordította Havi M., másolta Rónai színész 1841, Földváron.

Petőfi Sándor akkoriban Rónai néven színészkedett. A fenti sorok alá később a színészegyesület kérésére Kétzeri színigazgató a következő igazoló sorokat írta:

Becsületemre állítom, hogy Petőfi a fenti időben társulatom tagja volt és ezt a szerepkönyvet ő másolta.

A becses ereklyét a Színészegyesület legutóbbi tanácsülésén vette át a tanács tagjaitól Kéry Gyula, a Petőfi-Társaság titkára, hogy mint a Színészegyesület letéteményét a Petőfi-ház ereklyéi közé helyezze.

— **Hohenau és Lynar pöre.** A Neue Gesellschaftliche Correspondenz értesülése szerint a Hohenau és Lynar grófok ellen folytatott vizsgálat olyan körülményeket derített ki, amelyeknek következtében kiterjesztették a vizsgálatot több magasrangú, de már részben nyugdíjazott, részben rendelkezési állományban lévő tisztre is, akik között két arisztokrata van.

— **Szegediek a harmadik egyetemért.** A képviselőházban ma délelőtt Szeged, Bácsbodrog, Csongrád, Békés és Torontál vármegyék küldöttsége kereste fel gróf Apponyi Albert közoktatásügyi minisztert. A küldöttség, amelynek tagjai közt számos képviselő és szegedi notabilitás volt, arra kérte Apponyit, hogy a harmadik egyetemet Szegeden állítsák fel. Lázár György polgármester tolmácsolta a küldöttség kérését, amelyre Apponyi a következőket válaszolta:

Azt hiszem, csak igen rövid idei halasztást jelent az a körülmény, hogy az ez ideig költségvetés keretében a főiskolák szaporításával gyakorlatilag nem foglalkozhattam. Szándékosan használom e kifejezést: főiskolák szaporítása, a szokásos harmadik egyetem szólam helyett, mert föladatomnak tartom a főiskolai kérdésnek megoldását, ez pedig nem egy, hanem több egyetemnek a föllállítását teszi szükségessé. Nem habozom kijelenteni, Szeged kell, hogy egyetemet kapjon, de a sorrend megállapítására nézve nem szólhatok. Én mindig a mellett fogok állást foglalni, hogy a létesítendő egyetemek köréből a szegedi egyetem ki nem hagyható. Legyenek meggyőződve, hogy a szegediek sem érezhetnek melegebben ez ügy iránt, mint én, mert ez nem magán-teremtésű ügy, hanem a magyarság érdeke. Az időpont tekintetében ma nem tehetek nyilatkozatot, hanem azzal teljesen egyetértek, hogy Szeged predestinálva van arra, hogy egyetemet kapjon.

A küldöttség a miniszter választát zajos éljenzéssel vette tudomásul, a küldöttség azután Wekerlénél és Justh Gyulánál tisztelgett, végül gróf Dessewffy Aurélt, a főrendiház elnökét kereste fel.

— **A milliomos gyilkos pöre.** Tegnap hallgatták ki Thawnak, a milliomos gyilkosnak anyját és feleségét. Ezzel a kihallgatással ért el ez a szenzációkban oly gazdag ügy érdekességének csúcspontjára. Thaw anyja beteg ugyan; orvosai azt tanácsolták neki, hogy ne tegye meg a hosszú és fárasztó utat Pittsburgból Newyorkba. De az anyja nem hallgatott az orvosok tanácsára és vonatra ült. Természetes, hogy az utazás módjából kifárasztotta és kimerítette. A szenzáció az volt, hogy a milliomos gyilkos felesége és anyja közt az ellentétek a tárgyaláson is nyilvánvalókká lettek. Nem is köszöntötték egymást, a mikor a tárgyalóteremben találkoztak s látszott, hogy a vádlott családja semmi esetre sem fog az egykori kórista leánytól kibékülni. Thawné sorsáról sokat beszélnek, mert abban az esetben, ha Thawot örülnek nyilvánítják, Thawnéval való házasságát minden pillanatban meg lehet semmisíteni. Alig kezdte meg az elnök Thaw feleségének kihallgatását, a mikor fölugrott az ügyész és így szólt:

— Az első tárgyaláson ez a tanu kellemetlenül sokat fecsegett és szeretném fecsegésének megismétlődését lehetőleg elkerülni.

Az elnök azt felelte, hogy a tanuhoz kérdéseket kell intézni, hogy vallomásának értékéről meggyőződést szerezhessenek. Az ügyész minden egyes kérdésnél kifogásolta a kérdés föltételét, ami Thawné látszólag igen mulattatta. Az asszony azután elmondotta, hogy a mikor Thaw megkérte kezét, azt mondotta neki, hogy nem lehet a felesége.

— Miért nem? kérdezte Thaw. White miatt, felelte az asszony. Ekkor újra fölugrott az ügyész és indítványozta a nyilvánosság kizárását.

— Amit ez az asszony az első tárgyaláson itt elbeszél, ezt annyira pertraktálták a nyilvánosság előtt, hogy nagy ártalmára volt intézményünknek. A szenzációra éhes sajtó a vallomást világga kürtölte, a mi nem maradhatott erkölcsstelen hatás nélkül a közvéleményre.

Az elnök azután a tárgyalást hűfőre halasztotta.

— **Elrablott pénz.** Münchenben ma délelőtt letartóztattak egy 23 éves orosz nőt, aki egy bankban egy 500 rubeles bankjegyet akart váltani. Kiderült, hogy a bankjegy egy Tifliszből érkező nagy pénzzállítvány elrablásából származott, mely alkalommal 340.000 rubelt raboltak. Később kiderült, hogy már egy 500 rubeles bankjegyet felváltott. Délután a pályaudvaron érkezett két idegent tartóztattak le, akiknek egyikénél 17.500 rubel értékű bankjegyet találtak, mely a tífiszi rablásból származott. A másik egyénél is számos bankjegyet találtak. Egyelőre azt vallják, hogy egy ismeretlen adta nekik a pénzt.

— **A magyar iskolahajó.** Kolozsvárott mozgalom indult meg, hogy gyűjtés indíttassék a magyar iskolahajó létesítésére. Hasonló akcióra megkerestetnek a többi törvényhatóságok is.

— **A leányokért.** Berendia arádmegyei községben egy multság alkalmával Mikleu Tódor román legény inzultálta az ott jelenlevő leányokat, mire a többi legények Mikleura rontottak, kivonszolták őt a kocsmából az utcára, hol agyonverték, majd összevagdalták. Aradról csendőrség és vizsgálóbíró szállt ki a helyszínére.

— **Gyilkos féltékenység.** Tomaszécs községben Rotar Juon ma féltékenységből agyonzurta Bota Miron fiatal legényt. Rotár már régebben féltette feleségét Botától s midőn ma meglátta, hogy felesége az utcán Botával beszélget, vasvilláért szaladt, melylyel Botát agyonzurta. Bota néhány óra múlva meghalt. Rotárt letartóztatták.

— **Az ózdi rablógyilkosság.** Az ózdi rablógyilkosság ügyében a tett elkövetésével gyanúsított és letartóztatott Mészáros János a csendőrség előtt teljesen igazolva alibijét, ma szabadonbocsátott. A tettesekre nézve a miskolci ügyészség a mai nap folyamán olyan adatok birtokába jutott, hogy azok kinyomozhatók és letartóztatásuk az éjjelre vagy holnap délelőtre biztosra vehető. Bulyovszky Gusztáv kir. ügyész Miskolcra ma a merénylet színhelyére utazott, hogy a vizsgálatot személyesen vezesse és a tetteseket letartóztassa.

— **Leégett szrekesztőség.** Montpellierben a Journal Eclair de Montpellier nyomdáját és szerkesztőségét tüzvész pusztította el. Emberéletben nem esett kár.

— **Elmerült gőzös.** A Lokalanzeigernek táviratozzák Rottendamból, hogy a Hook van Hollandnál tavaly elsüllyedt Berlin testvérhajója, a Vienna, Harvick és Hook van Holland között elmerült, de emberéletben nem esett kár.

— **Letartóztatott anarchisták.** Párisban az anarchista ügyekkel megbízott rendőrségi osztály biztosan tegnap este az északi vasútállomáson letartóztatott két orosz, akik éppen Angolországba akartak utazni. A foglyok, az egyiket Borricsuknak hívják, a másik a kedvese, tavaly Tiflisben több merényletet követtek el. Nagy összeg orosz pénzt találtak náluk letartóztatásukkor.

— **Házasság.** Fényes esküvő volt tegnap délelőtt 11 órakor a hercegprimás budavári palotájában. Vaszary Etelkát, a hercegprimás unokahugát vezette oltárhoz dr. Tenezlinger József. Az esketési szertartást Vaszary Kolos hercegprimás végezte fényes segédlettel. A szertartás után a primási palotában dejeuner volt. Jelen voltak az örömszüllőkön, Vaszary Béla és neje kivül még dr. Szeghy Sándor és neje, Ghillányi Róbert és neje, Vaszary Antal, Vaszary Sándor, Tenezlinger Lajos, Tenezlinger István és neje. Az ifjú párra Ghillányi Róbert mondott szép felkösztönt.

Dr. Weisz Ármun vágsellyei ügyvéd eljegyezte Friedlieb Berta urleányt, Friedlieb Adolfnak, a vágsellyei hitelintézet részvénytársaság elnökigazgatójának leányát.

— **Rémes gyilkosság.** Még 1903. december 12-én történt, Betenwaldban egy magányosan álló falusi házikóban meggyilkolták egy Krischte nevű özvegy asszony három felnőtt leányát. Ottiliát, Henriettét és Augustát, a holttesteket bestiális módon darabokra vagdalták és elásták. A három leány egyedül volt odahaza, mert anyjuk aznap táviratot kapott, amelyben a városba hívták. Négy évig hasztalan kutatták a gyilkosokat, míg végre most a bécsi rendőrség rájött, hogy Krischte János, a meggyilkolt leányok 26 éves bátyja lehetett csak a gyilkos. Olyan sok terhelő körülmény szólt ellene, hogy ma letartóztatták. Összehasonlították annak a táviratnak írását, amelylyel az özvegy asszonyt a gyilkosság napján a városba hívták és nagy hasonlóságot találtak a fiatal Krischte írásával. A letartóztatott Krischte János állhatatosan tagad, de nyilvánvaló, hogy ő tette el láb alól nővéreit, mert egymaga akarja örökölni anyja házat és egyéb vagyonát.

— **Léptene.** Balogh István vönöczki gazdának lépében elhullott a tehene. Az állatorvos a tehén elföldelését rendelte el, azonban Balogh az elföldelés helyett az állatot feldarabolta s a húsát ismerősei között szétosztotta. Az ismerősök a húst meg is főzték, mielőtt azonban megehették volna azt, a csendőrség elkobozta. A czellömölki bíróság Baloghot e tetteért 10 napi elzárásra és 40 korona pénzbírságra ítélte, míg Pap Istvánét, Verrasztó Jánosét, Budai Annát és Pap Katalint, akik a lépítés húst megfőzték, egyenkint 20—20 korona pénzbüntetésre és 3—3 napi elzárásra ítélte.

— **A nagykorúsi Arany-szobor.** Kozma Ferenc huszárnagy felesége évekként ez előtt nagyarányú társadalmi mozgalmat indított meg aziránt, hogy Arany Jánosnak, ki a nagykorúsi gimnáziumnak egy évtizedig tanára volt, Nagykorúson szobrot emeljenek. E célra eddig 2000 korona gyűlt össze. Most előkészítő-bizottságot választottak, amely a további gyűjtés módzatait fogja megállapítani.

— **A fodrászok követelése.** A fodrász-segédnek tegnap este nagy gyűlést tartottak a „Vörös macska” vendéglőben, ahol mintegy 500 munkás jelent meg. Nagy Géza ismertette a fodrászok helyzetét, amelyen most azáltal akarnak segíteni, hogy benyújtják követeléseiket a főnökökhöz. Hogy e követelések nem teljesíthetetlenek, bizonyítja, hogy már háromszáz főnök meg is adta. Követelik a 12 órás munkaidőt, hetenkint fél napi szabadságot, a cselédmunkák eltörlését, 11 koronás bérminimumot és a bizalmiférfi elismerését. A gyűlés többek felszólalása után a követeléseket egyhangulag magáévá tette.

— **Szerencsétlenség a gyárban.** A Külső Váci-ut 156. szám alatt lévő Lang-féle gépgyárban ma délután súlyos szerencsétlenség történt. Vodicskó József asztalos egy transzmisszió elkapta, megforgatta és a falhoz csapdosta, úgy, hogy a szerencsétlen ember eltörte a jobblábát és agrázkodást szenvedett. A mentők súlyos állapotban vitték a Rókusba.

— **Halálozás.** Marczinfalvi dr. Benda Géza, beregszászi kir. alügyész, a bereg megyei társaság közkedvelt alakja, életének 33-ik évében, ma reggel Budapesten meghalt. A holttestet a család Beregszászba szállíttatta, ahol a hó 20-án délután temetik. A megboldogultban Benda Jenő, lapunk belső munkatársa, szeretett unokabátyját gyászolja.

Brolly Tivadar kir. tanácsos, Pozsony város polgármesterének neje, szül. Kardossy Irén, ma hajnalban rövid szenvedés után 49 éves korában meghalt. Az elhunyt urnó Pozsony hölgytársadalmának ünnepelt alakja volt és a város magyarosításának munkájában erénytelen tevékenységet fejtett ki. A temetés hétfőn délután lesz.

Dr. Störk Bódog egyetemi tanár, titkos igazságügyi tanácsos, ma 56 éves korában Griffenwaldeban elhunyt.

Kosztlány Andor trencsényi járásbíró negyvenkilenc éves korában rövid szenvedés után meghalt.

— **Éhenhalt asszony.** A második kerületi kapitányságra ma délelőtt előállították csavargás miatt Tóreszto Flóriáné született Polgár Mária hatvanöt éves napszámosnót. A szerencsétlen asszony a kapitányságon elmondotta, hogy napok óta nem evett. A rendőrorvos megvizsgálta és konstataálta, hogy végelegyengülésben szenved. Be akarták vinni a kórházba, de utközben meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Czáfolat.** Egy krajczáros újság ma azt a hírt közölte, hogy a király az államvasutak elnökgazgatójává gróf Semsey Lászlót nevezte ki. Ezzel szemben a Magyar Tudósító értekezéshelyről feleltalmazták annak kijelentésére, hogy a jó informáltság köpenyegébe burkolt ez a híresztelés teljesen légből kapott koholmány, amelynek nincs semmi alapja.

— **A Közbiztonság** vasárnapi száma a kíváncsiorlásról közöl vezércikket, amelyet Pavlik Ferenc rendőrségi főfelügyelő írt. Cikkeket írt több szakiró. A lap Hátszeg rendőrségét ismerteti.

— **Kiáltás a mélysegből.** Lapunk szerdai számában, e cím alatt, egy sorsüldözött emberre hívtuk föl olvasóink figyelmét. Hogy az emberbaráti értekezést a létért való szörnyű harc se képes eljótítani, bebizonyította az aradi Városi kávéház Piccolo-asztaltársaság. Tagjai, a józueen elköltött ebéd után, vig csevegés közben olvasták a felajdulást. Szívük hevesebb dobbanásától megésserrent mellényzebbükben az aprópénz; kézzől-kézre adták az „Egyetértés”-t, mindegyik dobott rá egy husz fillérest, vagy egy koronát s az így összegyűjtött tizenöt (15) koronát postautalványon elküldték kiadóhivatalunkhoz. Innen a kegyes adomány tüstént továbbították a jobb sorsot látott nyomorgó ember címére, (Budapest, VII., Zugló, Zuglói-utca 21. földszint 10. sz.), hogy ezzel is erősödjék embertársai könyörületességébe vetett hite. Nem kételkedünk, hogy az aradi Városi kávéház Piccolo-asztalának szép példáját sokan fogják követni. Arra kérjük azokat, hogy ne késlekedjenek, mert tudvalevő, hogy aki gyorsan ad, kétszeresen ad.

— **Fővárosi Orfeum.** Vasárnap délután 4 órakor kezdődik az olyanvira népszerű családi előadás a januári műsor legjobb számaival és mérsékelt helyekkel. Megemlítjük itt, hogy a januári műsor minden este zsufolt házat vonz, amiben nagy része van a műsor legkiválóbb számainak, Wegnernek, Chester Diecknek, Lamorenak és a Menetekel nevű gyermek mutatványnak. Az esti előadás, mint rendszeren 8 órakor kezdődik.

— **x Farsangi társasutazás a Rivierára.** Február hó 15-én rendezi az Idegenforgalmi Vállalat ötödik társasutazását az olasz és francia Rivierára. Ezen, a közönség által annyira megkedvelt és pompás kényelemtől nevezetes kirándulás alkalmával a résztvevők Velenczét, Milanót, Genuát, Sanremót, Nizzát, Cannest, Monakót, Cap-Martint, Mentont és Monte-karlót keressék fel. A kirándulás ideje a farsangi ünnepek legszebbjeire esik és így a társaságnak igen kellemes és kitünő szórakozásokban lesz része. A 460 koronában megállapított részvételi díj az összes költségeket, még a borivalókat is magában foglalja. Prospektust készséggel küld az érdeklődőknek az Államvasutak Központi Menetjegyirodája, Budapest, Vigadó-tér 1.

— **x A sirmélekek beszerzési módját,** mindenképen megkönnyíteni célja, a Müipari Czikkek Kereskedelmi Vállalata, Iván és Vári cégnek, VI. Teréz-körút 1/c. A cég az összes márványfajokból készült modern sirméleket hozzáférhetővé teszi bárkinek, azzal a kedvező feltételek mellett, hogy a sirmélekeit, kedvező havi részletfizetésre nagyon előnyös áron hozza forgalomba. A nagyközönség rendelkezésére, sirméleket ismertető albumot bocsájt ki a cég, amely albumot az érdeklődőknek kívánatra készséggel küldi meg. „A Müipari Czikkek Kereskedelmi Vállalata”-nak a mai számunkban közzétett hirdetésére az érdeklődők figyelmét felhívjuk.

— **x Ki adna kölcsön tíz koronát?** Kecskeméti Konyakot, baracklikört és alföldi fehérkeresztes sörborszeszt akarok venni.

— **x Gichner János** (Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.) paplan-, vas- és rézbutorgyáros, kinél a legtar-tósbab és legszebb hazai gyártmányú áruczikkek oly olesó áron kaphatók, hogy azokat bárki is beszerezheti. Megkaptá a legújabb árijegyzeket?

— **x Zászlók, czimerek, minden kivitelben kaphatók** Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

— **x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

— **x Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

Közegészségügyünk.

— **A községi és körorvosok helyzetéről.** — Budapest, január 18.

A „Pesti Hírlap” ünnepi számában valaki csak úgy elmefuttatásképpen a körorvosok és községi (városi) orvosok ügyével is foglalkozott. Csak úgy hozzávetőleg, kutyafuttában. Akárki volt, bizony bölcsőbb dolgot művelt volna, ha hallgat, mert közleményében elárulta, hogy nem ért a dologhoz. Dehát akkor miért ír, miért kontárkodik bele?

Mindenhez tudhat, mindenhez érthet, de egészségügyi politikáról fogalma sincsen. A cikkirő először is közismert dolgot konstataál, hogy t. i. a körorvosok és községi (városi) orvosok helyzete ros. Hát ezt tudjuk, sőt ezt a sokat elhangzott panaszt már a kormánykörök is meghallották, a nagyközönség is érzi a segítség szükséges voltát; node Isten neki! elnézhető az ismétlés, mert hozzáteszi, hogy segíteni kell az orvosokon.

A cikk irőja arról is beszél, hogy hogyan segítsünk a bajon és itt követi el a nagy hibát. Azt mondja ugyanis, hogy:

„az államtól nem lehet azt kívánni, hogy tegye, hogy segítsen, hanem a vármegyék útján kell az ügyet rendezni; a törvényhozás hozzon törvényt, szabja meg a módzatokat, amelyek a helyzetet javítani vannak hivatva és annak, illetőleg azoknak végrehajtását tegye a vármegyék köteleességévé.”

Az 1876. évi XIV. t.-cz. idevonatkozó részének is éppen ez a hibája. Ez volt az oka annak, hogy a körorvosi intézmény ki nem fejlődhetett.

Nem egyesek panaszáról van itt szó, hanem arról, hogy ne engedjük az egész közegészségügyet megromtani.

Az állatorvosi intézményt államosították, ez jól is működik, pedig csak a barmokról van szó, ez pedig még nem a legfontosabb, legnagyobb államvagyon, ennél sokkal nagyobb nemzeti kincs az emberanyag.

Miért nem államosítják az emberegészségügyet? Vagy azt várják, hogy a küllhatalmak kényszerítsenek bennünket, mint ahogy ez az állategészségügygyel történt, mely kényszer nélkül az se lett volna még rendezve.

Az 1876. évi XIV. t.-cz. 142. és 144. §§-ai a községi és körorvosi intézményről, ezen állások betöltéséről ezeket mondja:

142. §. Minden törvényhatósági loggal vagy rendezett tanácssal ellátott város a Királyföldön, a törvényhatóságok székhelyüül szolgáló városok, továbbá minden község, mely 6000 lakossal bir, orvost tartani köteles.

Azt, hogy 6000 lakossal bíró községek szomszéd, apróbb községekkel orvos tartása tekintetében egyesülhessenek, a helyi és vagyoni viszony tekintetbe vételével a törvényhatóság állapítja meg.

A törvényhatóság intézkedik továbbá, hogy az ezeken kívüli községek, amennyiben községi orvossal még ellátva nem lennének, 6000-tól 10,000 lélekszámig, orvos tartása tekintetében egy közegészségi körbe csoportosíttassanak.

144. §. A községi orvos előzetes pályázat alapján választatik.

A községi, valamint a közegészségi körök orvosainak fizetését az illető községek képviselőtestületeinek, továbbá a kis és nagy községeket illetőleg a járási tisztviselőnek, — rendezett tanácsu városokat illetőleg pedig az alispánnak meghallgatásával az anyagi viszonyokhoz képest — a törvényhatóság állapítja meg. Azt, hogy a körorvos melyik községben lakjék, annak fizetéséhez az egyesített községek mily mérvben járuljanak és választására nézve mily arányban vegyenek részt, a képviselő-testületek és a járási tisztviselő meghallgatása mellett esetri-letre az alispán határozza meg; e határozat a törvénybizottság kebelében lévő közigazgatási bizottsághoz felebbezhető.

A fennebbi módon megállapított lakhely csak kölcsönös ujabbi megállapodás után változtatható meg.

Ennek a kérdésnek a tárgyalása nyert aktualitásban azon kijelentés folytán, amelyet a belügyminiszter ur a pénzügyi bizottságban, tárgyalás költségvetésének tárgyalása alkalmával tett, mely szerint a törvényjavaslat már el is készült és csak még a pénzügyminiszterrel folynak tárgyalások a finanszírozás végett.

Hát ez alkalommal még jobban megijeszt bennünket a „Pesti Hírlap” jelzett rövid cikke, amely olyan félhivatalos hangzásu, mert nekünk körorvosoknak és községi (városi) orvosoknak éppen egyik legnagyobb sérelmünk az, hogy fizetésünk kiszolgáltatása minden rendszer nélkülöl, egyes emberek (községi előjárók) szélsélyének van alávetve, késedelmes, nem ritkán peres eljárás tárgya és mindez, míg egyrészlől az orvos érdekeit milyen sértő, másrészlől nem arra való, hogy az orvosi állás dekorumát emelje, sőt inkább elvegye és cselédsorba sülyeszze.

Hogy milyen hatása lehet egy önzertes emberre, mikor, ha jól megérdemelt, testi-lelki tördéssel megszolgált fizetésének felvételekor mindenféle akadályt, ezek között elég gyakran paraszt negédesseget lát maga előtt, annak elgondolását rábizom a nagyérdemű közönségre, melynek ilyenről — hitem szerint — fogalma sincsen.

Sok, nagyon sok kellemetlenségnek veszi elejét a törvényhozás, ha olyan intézkedést tesz, hogy az orvosok a fizetésüket havi előleges részletekben az adóhivataloknál vehessék fel.

Az 1876. évi XIV. t.-cz. két paragrafusát azért idéztem, hogy rámutassak, miszerint a vármegye osztaná be a köröket, de bizony 30 év alatt nagyon tökéletlen munkát végzett, mert van olyan orvosi kör is, amelyben 65 község van csoportosítva. Másrészlől (144. §.) a fizetés meghatározása körül olyan érdekes az eljárás, hogy azt is jó megismerni: eszerint az orvosi fizetést a képviselőtestületek és községeknél a járási tisztviselőnek, rendezett tanácsu városoknak az alispánnak meghallgatása után a törvényhatóság állapítja meg, de azt, hogy az egyes községek milyen arányban járuljanak a fizetéshez, meghatározni az alispán hatáskörébe tartozik, akinek határozata ellen a közigazgatási bizottsághoz felebbezhető. Olyan utvesztő ez, amelyben nagyon nehéz az eligazodás és bizony ez meg is látszik az intézményen.

A törvényhozásnak nem szabad újból ezen hibába esni, vagy ugy teszünk, hogy az intézmény nem fog előrehaladni, hanem visszafel-lődni: ez pedig nem lehet közérdek.

Dr. Bodnár Sándor,

EGYHÁZAK.

(*) **Református vallás.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter az ev. ref. egyház, illetőleg vallás elnevezésének megváltozása tárgyában körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz. A körrendelet szerint az 1904. évi második budapesti országos református zsinat az általa alkotott törvényekben úgy az ev. ref. egyházat, mint az ev. ref. vallást, „református“-nak nevezi s ez elnevezést elfogadja az 1907. február 14-én kelt ama legfelsőbb elhatározás is, amelylyel a fennebb jelzett zsinati törvények jóváhagyatnak és megerősítettek. Ehhez képest az ev. ref. egyház és vallás hivatalos elnevezése ezentul nem „evangélikus református“, hanem „református“. A belügyminiszter a körrendeletben az igazságügy-miniszterrel egyetértőleg elrendeli ezek folytán, hogy az anyakönyvi eljárásban az evangélikus református vallás ezentul református vallásnak nevezessék.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Fráter Lóránd dalestélye.** Fráter Lóránd honvédszázados, a kiváló dalköltő, énekes és hegedűművész február 18-án tartja a Vigadóban egyetlen dalestélyét. Közreműködő társa Justh Lajos — a képviselőház elnökének kisebb fia — aki mint zongoraművész, máris nagy sikerekre tekinthet vissza. A nagyon érdekes hangversenyt a „Harmónia“ rendezli. Azért jelezzük ezt már most, mert a Fráter-hangversenyek jegyeit szokás szerint, egy-két nap alatt elkapkodja a közönség. Fráter Lóránd a vidéki sok koncertezés közepette is rendkívül szorgalmasan készülődött, hogy új dalokkal kedveskedhessék a magyar zene kedvelőinek. Zene-szerzőink pedig, akik most már óriási ambícióval komponálnak magyar dolgokat, egész sereg olyan gyönyörű dalt irtak neki, amelyek a hangverseny után csakhamar el fognak terjedni az egész országban.

(*) **Művész-est a Lipótvárosi Kaszinóban.** Fényesen sikerült művész-estély volt ma este a Lipótvárosi Kaszinóban. A hangverseny minden tekintetben méltán sorakozik az előző évek magas színvonalu hangversenyeihez. Közreműködtek Playfair Elsie hegedűművész, a hirtelen megbetegedett Artot de Padilla Lola helyett Foerstel Gertrud bécsi operaénekesnő, Rosenthal Mór zongoraművész és Szemere Árpád, a budapesti Opera tagja. A hangversenyt Playfair Elsie nyitotta meg Saint-Saens gyönyörű Havanaisé-vel. A mű szépségeit teljesen érvényre juttatta szépen átgondolt, elmélyedésre valló játékkal. Kellemes feltűnést keltett a kisasszony bájos megjelenése. A közönséget még inkább meglepte készültsége. Utána Foerstel Gertrud a „Hugonották“-ból énekelt az apród áriáját. Magas műveltséget nyújtott ezzel Foerstel Gertrud, valamint az utána következő darabokkal (Schumann: Aufträge, Grieg: Solveigs Lied). Rosenthal Mór alaposan ráczáfolt mai szereplésével ama róla jótalanul elterjedt hírekre, hogy ő csak technikájával tudja hallgatóit lebilincselni. Olyan tökéletes művészt produkált Chopin szerzeményeivel (Préludes), nemcsak a technikai rész kristálytisztaságával, hanem az esztétikai rész stilszerű interpretálásával is, hogy a legmesszebbmenő kíváncsiakat is kielégítette. Leheletzerű pianói, egyenletes skálái frenetikus hatást keltek. Befejezésül Szemere Árpád énekelt a „Bolygó hollandi“-ból nagy tetszés mellett.

(*) **A Nemzeti Színházban** Ferenczy Ferencz új társadalmi színműve, a pénteken bemutatott „Az örök küzdelem“ három estén át kerül színre a jövő héten: holnap vasárnap, szerdán és a jövő vasárnap este. Hétfőn mérsékelt helyárok mellett a Lear király kerül színre, s a czimszerepet ezuttal is Szávay játszza. Keddre a Lady Windermeere legyezője van kitűzve. Csütörtökön A nők barátja van műsor. A vetélytárs pénteken kerül színre. Szombaton Molière-est lesz: A képzelt beteg-et adják elő, a czimszerepben Gabányival. A jövő hétfőn, január 27-ikén új betanulással és új szereposztásban kerül színre Goethe Egmont-ja, amelynek új fordítása Salgó Ernő műve. A czimszerepet Odry fogja játszani. Vasárnap délutáni előadásokul holnapra a Rabenstein Bersabé, a jövő vasárnapra pedig a Pry Pál van kitűzve.

(*) **Márkus Emma betegsége.** A Nemzeti Színház műsorán nagy csorba esett: Márkus Emma, a színház egyik főerőssége, mint sajnálattal halljuk, influenzában megbetegedett és e miatt már a „Rabenstein Bersabé“ holnap délutáni előadásán se szerepelhet.

(*) **Molnárné leánya.** Már csak az emlékezés ködéből száll felénk egy nagy művész képe, a kit híveinek serege beczező néven „Kis Molnárné“-nak szólított. Molnárné-Kocsisovszky Borcsa, kitűnő partnerével, néhai Halmi Ferenczcel, feledhetetlen színpadi alakításokat produkált. A közkedvelt művész, betegeskedése miatt, egész fiatalon vonult vissza diadalai színteréről és azóta egyedül kis családjának él. Kisebbségi leánya Molnár Ilonka, — úgy halljuk — örökölte anyja tehetségét. Elvégezte az országos színészeti akadémiát és a Nemzeti Színházhoz szerződött. Őszintén örülnénk, ha alkalmat adnának neki megmutatni, hogy ő csakugyan — az anyja leánya.

(*) **A Király-Színházban** Strauss Oszkár operetteje, a Varázskeringő e hét minden estjén műsorra van tűzve, és pedig mindenkor a bemutató előadás kipróbált nagyhatásu ensembléjében.

(*) **Ötven évig komikus.** Chorini Rikárd a legidősebb magyar artista, tegnap ülte meg népénekessége félszázados jubileumát. A veterán mulatóst szeretettel vették körül a főváros összes mulatóinak képviselői. Meleghangú beszédekben ünnepezték, ajándékokkal és virágokkal árasztották el és végül a magyarországi artista egyesület aranyérmével díszítették föl. A jubiláns pedig előadta a legnépszerűbb kupléit, s megmutatta, hogy még most is legény a talpán.

(*) **Ujházi Ede huszonöt éves tanári jubileuma.** Az országos magyar királyi színművészeti Akadémia január 25-én este fogja megünnepelni Ujházi Ede tanári működésének huszonöt éves évfordulóját. Ez alkalommal az Uránia színpadján a Czigány kerül színre, melyet maga a mester vezet. Előadás előtt a meghívottak és az összes növendékek jelenlétében a színpadon fog végbemenni Ujházi ünneplése és az emléktárgyak átadása. Előadás után a „Fészek“ helyiségekben társasvacsera lesz, melyre Ujházi mester tisztelettel ez uton is meghívottak. Egy teríték ára 6 korona. A vacsorára előjegyeztetni lehet a „Fészek“ művészek klubjában.

(*) **Toselli hangversenye.** Több hangversenyrendező ajánlatot tett Tosellinek, hogy Szászországban és főleg Drezdában működne közre koncerteken. Tosellitől az a felelet jött, hogy feleségére való tekintettel Szászországban nem rendezhet hangversenyt.

(*) **A klasszikus zene népszerűsítése.** Annak a széleskörű akciónak, amelyet Somogyi Mór zongoraművész konzervatóriumi igazgató kezdett a klasszikus zene népszerűsítésének érdekében, egyik fejezete holnap délelőtt 11 órakor fog a magántisztviselők otthonában lejátszódni. Közreműködnek Somogyi Mór, Somogyiné D. Karola operaénekesnő és Szentgyörgyi Schnur hegedűművész. Az előadást dr. Bárdos Artúrnak, a jeles esztétikusnak szabad előadása vezeti be.

(*) **A Magyar Színház ujdonsága.** Maurice Donnaynek Education de prince című vígjátéka, amelyet Adorján Andor Herczegek iskolája czimennel fordított magyarra, szerdán e hó 22-én kerül bemutatásra a Magyar Színházban. Szilisztria királynőjét Pálmay Ilka játszza.

(*) **A Bessenyi-Kör Nyiregyházán e hó 15-én** Ripper Alice, B. Sándor Erzsébet és Szávay Gyula közreműködésével fényes művész-estét rendezett. Ripper Alice Bach, Mendelssohn, Chopin és Liszt műveiből állította össze bámulatos technikával előadott gazdag műsorát, B. Sándor Erzsébet pedig a Rigoletto és Lakmé legszebb áriáinak s Farkas Ödön Sir a nóta (Szabolcska) című hangulatos dalának teljes sikerű előadásával ragadta meg a közönséget; Szávay Gyula újabb költeményeiből olvasott fel egynéhányat szintén nagy tetszés között. A zongorakíséretet Dienzl Oszkár látta el a nála megszokott művészettel. A Kör vezetősége még két művész-estét szándékozik rendezni a tél folyamán.

(*) **A magyar képzőművészek panasza.** A Magyar Képzőművészek Egyesülete pénteken este, Feszty Árpád elnöklésével összes ülést tartott a városligeti Múcsarnok tanácstermében, amelynek tulajdonképeni tárgyát a londoni magyar művészeti kiállítás rendezésének kérdése képezte. Az ülésen elsőnek Kacziány Ödön szólt fel s kijelentette, hogy az egyesületben, amely tulajdonképen a magyar művészek összeségét képviseli, a londoni kiállítás ügyéből kifolyólag súlyos sérelem esett. A londoni kiállítás rendezésével ugyanis a közoktatási miniszter a művészeti ügyosztálynak vezetőjét bízta meg, aki a nagy horderejű kérdésben teljesen mellőzte az egyesületet, holott már kisebb művész-csoportokkal tárgyalásba bocsátkozott és a kiállítás rendezőt, illetve az előkészítő bizottság tagjait maga válogatta össze. Többek hozzászólása után abban állapodtak meg, hogy az egyesület tiltakozó feliratot intéz a miniszterhez, amiért, mint autonóm testületet megsértették s ezt egy küldöttség juttatja el hozzá.

(*) **Miskolczi színház.** Sudermannak Otthon című drámájában tegnap mutatkozott be a miskolczi közönségnek Vecsey Ilona. A művésznek bemutatkozása — mint azt a helyi sajtó konstatálja — teljes sikerrel járt. Magda szerepében bő alkalma nyílt erős drámai kvalitásának érvényesítésére, mit a közönség azzal honorált, hogy a felvonások végével többször zajosan hívta a lámpák elé.

(*) **Az országos művészeti akadémia növendékei** ma este Pry Pált, a régi jó hírű angol vígjátékot játszották. Az előadás némely tekintetben sikerültnek mondható, egy-két szereplő, például Benes Ilonka (Subtléné), Andrássy Dénes (Witherton), Dobos Margit (Phebe) elég ügyesen mozgott és beszélt és jól is fogta fel a szerepét. A czimszerepet Konti Ödön játszotta, a közönség vele is meg volt elégedve és gyakran kitapsolta. Galambos Károly (Grosz) és Hunyadi Arnold (Hardy) néhány jelenetet a tulzással rontottak el, bár egészben véve elég értelmes játékot mutattak be. Ha régi is ez a darab, szerepeiből sokat tanulhatnak a növendékek, miért is színrehozatala jó választás volt. A közönség is ebben a véleményben volt és az egész estén sokat tapsolt és mulatott.

(*) **Premiére a Modern Színházban.** E hó 23-án, csütörtökön, lesz az Andrássy-utcai cabaret teljesen új műsorának bemutatója. Az új műsorban ilyen formán a régi számok egyike sem kapott helyet; új lesz mind a négy kis bohózat, újak a színpadi tréfák, a magánzámok, amelyeknek sikerét a kipróbált cabaret-gárda, élén Medgyaszay Vilmaival és Nyárai-Val, biztosítja. A szerzők között Heltai, Szomaházy, Molnár ezuttal is ott szerepelnek. A bemutatóig, amelyre jegyek már válthatók, a nagy sikert aratott januári műsort játszzák.

(*) **Egyházi zene.** A budavári koronázó Mátyás-templomban f. é. január 19-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor a nagy mise alatt Clement Károly C-dur miséje, Mozart „Ave verum“-a és Cherubini „O salutaris hostia“-ja adatnak elő. A szt.-mise bevezetésül Mambriny Gyula akad. tanár fogja Kosch-Helmesberger „Tantum ergo“-jának hegedű-szólóját előadni. A mise magánrészeit éneklik: Vavrincez Mór, K. Durigo Ilona, Juhász Ferenc és ifj. Odry Lehel. Az orgonán Sugár Viktor tüzérfőhadnagy játszik szíveséggel.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ
 legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.
Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.
 Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por
 felülmúlhatatlan háziszor mindama gyomorhajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott kelkelni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor
Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.
 Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

(*) **Kariskola a fővárosban.** A Népszínház-Vigopera igazgatósága február hó 1-től tanfolyamot nyit karénekesek kiképzése végett. Ezt az esti tanfolyamot Barna Izsó a Népszínház-Vigopera karmestere fogja vezetni. Jelentkezni lehet a Népszínház-Vigopera ének- és színiiskolájában Csokonai-utca 3. szám alatt.

(*) **Uj dalok.** Ságody Otmár volt Nemzeti zenedei tanár, most első ízben mutatkozik be, a zongorázó közönségnek öt gyönyörű műdal kompozícióval, tanubizonyoságot adva arról, hogy benne sok a poezis és a finom zenei ízlés. Ezeket a kiváló minőségű dalokat dícséretre méltóan tudta érvényre juttatni Imádság, Őszi hangulat, Gyermekek, Erdőben, Őszi dal című műdal szerzeményeiben. A dalok most jelentek meg a Magyar Zeneműkiadó-társaság kiadásában és 1 koronáért kaphatók minden könyves boltban és zenemű üzletben. Ugyancsak most jelent meg a M. Z. K. T. kiadásában Fráter Loránd, Tarnay Alajos és Kerner Jenő két-két magyar nótája. Egy-egy füzet, mely két nótát tartalmaz 1 korona 50 fillérbe kerül. A M. Z. K. T. nagyszerű leő kiadványa a Fráter Loránd szerkesztette 100 dalos gyűjtemény már a 6-ik kiadást éri el. A kiadó társaság megszerezte Kéry Gyula 20 dalos gyűjteményes kiadásának jogát és az egész gyűjteményt 2 koronáért bocsátja forgalomba.

(*) **Gyermekszínház.** A Gyermekszínházban holnap, vasárnapon, ezidén először kerül színre Komor Gyula bájos énekes és táncos varázsgéje „Piroska és a farkas vagy: a villámkirály leánya”. A gyermekvilág eme kedvelt darabjához az igazgatóság fényes és új kiállítását készítette. A vasárnapi előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik s már tömeges előjegyzés történt. Jegyek válthatók a szokásos elővételi helyen és a színház helyiségében (VI., Révay-utca 18.). Az előadás 4 órakor kezdődik.

(*) **A Rákóczi-síremlék.** A kassai Rákóczi-síremlék pályázat bíráló-bizottsága a jövő héten alakul meg a városi Szépművészeti Múzeumban, ahol a pályázatra beérkezett művek fel vannak állítva. A bírálók e hó végéig dönteni fognak a pályaművek sorsa fölött.

(*) **A M. I. E. N. K. kiállítását** a Nemzeti Szalonban tegnap gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a Szalon elnöke újlag meglátogatta s ez alkalommal megvásárolta Fényes Adolftól „Bogarászás a vízben” és Hatvány Ferencztől „Tunisi utca” című műveket. Azonkívül gróf Károlyi Mihály megvette Szinyei-Merse Pálnak: „Sárgavirág” című művét. A kiállítás iránt rendkívül nagy az érdeklődés s holnap, vasárnap este 7 óráig marad nyitva.

(*) **Hangversenyek.** Az V-ik Grünfeld-Bürgerhangverseny vasárnap, január 19-én délután 4½ órakor lesz a Royal-teremben következő műsorrall: 1. Sinigaglia vonósnygyes (először); 2. Verdi: Ária „Nabukodonozor”-ból, éneklő Venczel Béla, zongorakísérő Stefanidesz Károly karmester; 3. Saxlehner: zongorahármas (először) zongorán Méri Jolán; 4. a) Schubert: „Aufenthal”, b) Buttykai: „A hegyeken túl”, éneklő Venczell.

Akadémiai Zenekar. Az új szimfónikus zenekar holnap, vasárnap délután 3½ órakor tartja meg második estélyének nyilvános főpróbáját népszerű helyeken mellett, a hangverseny pedig hétfőn este 7½ órakor lesz. A végleges műsor ez: 1. Volkmann: d-moll szimfónia. 2. Weiner Leó: Farsang. 3. Schumann: Manfred-nyitány. 4. Elgar: Változatok. Jegyek a „Harmónia”-ban és a Liszt Ferencz-téri zenepalota pénztáránál kaphatók.

Regéczy Ilona hegedűművész és Wajdits Sári hárfaművész kedden (január 21.) a Royal-teremben tartják érdekes és változatos műsorrall hangversenyüket, melyre jegyek a „Harmónia” zeneműkereskedésben kaphatók.

A Nemzeti Zenede január 21-én, kedden este 8 órakor a fővárosi Vigadó nagytermében hangversenyt rendez a következő műsorrall: 1. Beer József Miksa: Szerenád. 2. Bach: Zongorahangverseny (D-moll), előadja Heinrich Hermin. 3. Wolff-Ferrari: Kamara-szimfónia. 4. Aggházy: Czinka Panna dala”, éneklő Posszert Emma. 5. Beethoven: Hármass versenymű, előadja Drumár László, Meszlényi Nándor és Pessi Margit.

Ripper Alice zongoraművész szerdán, január 22-én tartja hangversenyét a Royal-teremben a következő műsorrall: Bach-Stradal: Második orgonaverseny, a-moll; Schumann: Humoresk; Scarlati: Allegretto, d-dur; Mendelssohn:

2 Lieder ohne Worte; Tschaiikovszki: Scherzo á la Russe, b-dur; Schubert-Liszt: Lebewohl, Das Wandern; Menter: Tarantella di bravura; Rubinstein: Románca; Strauss-Menter: Valse de Concert; Liszt: Mazeppa.

A VI-ik filharmóniai hangverseny (január 29.) vendége Flesch Károly hazánkia, jelenleg az amsterdami zeneakadémia tanára, ki ez előtt tizenkét évvel játszott nálunk először s azóta európai hírnevet szerezvén, a legelső közönségtől. Ezen a hangversenyén Saint-Saens H-moll hegedűversenyét adja elő. A jegyárúsítás már megkezdődött Méreynél.

Culp Julia hollandi énekművész február 7-én érkezik Budapestre egyetlen dalestélyének megtartására. Az Európaszerzte ünnepeit művész jelenleg Párisban tartózkodik, ahol a német dalirodalmat mutatja be 6 hangversenyre terjedő történelmi ciklusban.

A brüsszeli vonósnygyes február 17-én jelenik meg másodsor a Royal-terem dobogóján, hogy bucsut vegyen ez idényben a budapesti közönségtől. A páratlan művészek műsoráról legközelebb referálhatunk. Jegyek Ripper, Culp és a Brüsszeliekhez Méry Bélánál váltandók.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Magántisztviselők országos szövetsége.** A Magántisztviselők Országos Szövetsége az elmúlt évben rendezte azt a nagyszabású kongresszust, amelyen a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak összefüggő kérdései beható megvitatást nyertek s mely új irányt van hivatva szabni ezen társadalmi osztályok jövő működésének. A drágasági pótlék iránt megindított akciónak számtalan helyütt kedvező eredménye volt. A vasárnapi munkaszünet kérdésében az elmúlt évben betöltést nyert a Szövetség sok esztendei küzdelme. Az iparfejlesztési törvény tárgyalása során memorandumban követelte a kereskedelmi kormánytól az unjonnan alakuló vállalatok alkalmazottainak magyar honosságát, a munkásbiztosító törvény kérdésében pedig nagyszabású akciókban, nagygyűlésekben, feltevésekben és képviselők informálásával védte meg a tagok érdekeit. A tisztességtelen versenyről szóló törvénytervezetet megvitató szaktanácskozáson kifejezésre juttatta a magántisztviselők véleményét, a végrehajtó törvény reformja dolgában pedig teljesen elkészült álláspontjának körvonalozásával. A kongresszustól függetlenül is állást foglalt az önálló vámtérület, a magyar bank és az általános titkos választói jog mellett. Hivatalos orgánuma, a Magántisztviselők Lapja, erőteljesen támogatta a Szövetség minden akcióját.

(—) **Anyák iskolája.** Az Országos Közegészségi Egyesület hölgyosztálya által rendezett anyák iskolájának második előadása e hó 21-én, kedden délután 6 órakor lesz és pedig kivételesen a kir. József-műegyetem nagy kerti kupolás előadási termében. Bejárás a Múzeum-körút felől vagy az Eszterházy-utca felől levő átjárónál. Ezen a napon dr. Preisch Kornél egyetemi magántanár, közkezdési főorvos az angolországról tart előadást. Az előadások látogatásához belépőjegy nem kell, de a rendezőség csakis hölgyeket enged be az előadásokhoz.

(—) **Diákolthokok.** A Nemzeti Szövetség decemberi közgyűlésén Kovács J. István, az egyetemi ifjuság egykori vezére, indítványt tett diákolthokok létesítése irányában. A Nemzeti Szövetség alapos tanulmány tárgyává tette a dolgot és a legutóbbi e tárgyban tartott értekezletén kimondta, hogy a diákolthokok létesítése tárgyában akciózt fog indítani. A Nemzeti Szövetség máskülönbén épp most dolgozik társadalomtudományi szakosztályának megalakításán, amelynek a szociális eszmék terjesztésén kívül célja egy társadalomtudományi iskola felállítása.

(—) **A Nőtisztviselők Országos Egyesületében** folyó hó 22-én, szerdán este dr. Fischer Henrik a XIX. század művészetéről tart előadást. Tagok vendégeit is szivesen látják az egyesületben. Az előadás pontosan 8 órakor kezdődik.

(—) **A „Kéve” művészegyesület** folyó év február havában rendezi első kiállítását. Az ügyvezetőség tekintettel a több oldalról érkező kérdézőkördésekre, ez uton is értesíti az érdeklődőket, hogy az egyesület ezen első kiállításán csakis az egyesület tagjai vehetnek részt, lévén ez az egyesület bemutatkozója.

(—) **Szabad tanítás Palánkán.** A Dmke palánkai fiókja mult vasárnap Marton István állmi gazdasági intéző elnöklése mellett közgyűlést tartott, melyen Kardos Pál polg. isk. tanár, egyesületi titkár jelentést tett a fiók e téli működéséről. Azután Zakay Aladár polg. isk. igazgató, a közművelődési szakosztály elnöke bejelentette a közgyűlésnek, hogy a polg. iskola tantestülete a félre tervezett kilencz népszerű tudományos előadást, melyet a vallás- és közoktatásiügyi miniszter erre vonatkozó rendelete intencziói szerint rendez, a Dmke közművelődési estéin tartja meg.

(—) **A Magyar Pedagógiai Társaság** ma délután a Tud. Akadémia heti ülésstermében Finácsy Ernő egyetemi tanár elnök vezetésével tartotta meg XVI. évi nagygyűlést, a tagok élénk részvételével. A zajos tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Székely György tartott emlékbeszédet Szász Károlyról. A szép és hatásos emlékbeszéd után Gyula Ágost titkár előterjesztette évi jelentését és a Társaság vagyoni állásáról szóló mérleget s végül az elnökség megbízásából indítványozta, hogy gróf Apponyi Albert közoktatásiügyi minisztert a Társaság tiszteleti tagjául válaszza meg a közgyűlés. Ez indítvány egyhangu elfogadásával az elnök rövid beszéddel bekecsztette a közgyűlést.

(—) **A Művészet és Művelődés Magyar Nők Körének** e hó 21-én, kedden, saját helyiségében (Fővárosi Vigadó) vendéglátó napja van, felolvasással, zenével és teázással egybekötve. Dr. Földi Mór né hegedülni fog, M. Hrabovszky Julia felolvas, Winter Margit énekel és Winkler Márta zongorázik. Meghívókat erre a célra nem bocsátanak ki. Megemlítjük egyuttal, hogy ez az agilis kör e hét folyamán, e hó 24-én még egy nagy hangversenyt is rendez a Tisztviselők Egyesületének termében (Eszterházy-utca 4.), amelyen közreműködnek: Beöthy Lászlóné, Deák Gyuláné, Fái Szeréna, Kortsák Ida és ifj. Csuka Béla. Hangverseny után tea lesz.

(—) **A Magyar Közgazdasági Társaság** f. évi január 23-án délután hat órakor fölolvadó-estélyt tart, amely alkalommal Löhrer Andor fog előadást tartani a tüke és munkaviszonyokról Észak-Amerikában.

(—) **Pápai kör.** A „Menton”-kávéházban lévő „Pápai kör” folyó hó 21-én, fél kilenczkor fölolvadó-estélyt tart, amelyen dr. Bárdos Arthur, a „Egyetértés” munkatársa jelenik meg a fölolvadó-asztalnál.

(—) **Uj tüdőbeteg szanatórium-egylet.** Marosvásárhelyt ma délután Werner László, a József-szanatórium-egylet főtiktára részvételével megalakult a tüdőbeteg szanatórium-egylet. A megalakulás előtt Kozma Jenő kórházi főorvos érdekes fölolvadást tartott a tuberkulózisról. Einökké Bernády polgármestert választották.

Mulatságok.

** **Bölcsész-bál.** Még a farsang kezdetén vagyunk és máris dilemma előtt állottak a mulatni vágyó leányok és ifjak, hogy a több kisebb-nagyobb mulatság közül mára melyiket válaszzák. Külső fény, a résztvevők imponáns sámban való megjelenésében a Bölcsész-bált illeti az elsőség. A tudományegyetembölcsészkarának hallgatói emlékezetessé tették részükre a mai estét. A megjelent hölgyeknek valóban művészien festett legyezövel kedveskedtek, amely egyuttal táncrendül szolgált. A mulatságon megjelentek dr. Török Aurél, az egyetem rektora, dr. Lánczy, a bölcsészek rektora, valamint az összes főiskoláink vezetői. A zenét Balogh Károly jónövü bandája szolgáltatta. Megjelentek:

Asszonyok: Murai Arthurné, Schneider Jánosné, dr. Závory Sándorné, Várady Ferenczné, Büchler Regina, Özv. Droppa Mihályné, dr. Cserép Józsefné, Sticheitner Györgyné, Hartl Lászlóné, dr. Benedek Jánosné, özv. Mezey Dénesné, Molnár Jenőné, Strauss Adolfné, Wallon Dezsóné, Koczó Pálné, Kindzerszky Gyuláné, Legera Vikorné, dr. Marczali Henrikné, dr. Sváby Lajosné, Sebestyén Gyuláné, Neumann Simonné, Löwyné, dr. Beke Manóné, Steiner Mariska, Hahóty Sándorné, Etl Károlyné.

Leányok: Mágner Aliceka, Schneider Rózsika, Várady Bözske, Neumann Frida, Droppa Nuncsika, Toperczer Valéria, Petrás Sárka és Bözske, Friedmann Irma, Cserép Manczika, Molnár Ilonka, Tariczky Annuska, Hartl Etelka, Szabó Emília, Sticheitner

WIKUS
CSOKOLÁDÉ
BUDAPEST
IV DEÁK FERENCZ-UTCA 12

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOBOR

Erzsi és Ella, Silk Herminke és Iltke, Goldner Iluska, Mezei Manczi, Matskássy Manczi, Kullmann Jolán és Margit, Báró Splényi Berta, Beck Olga és Jolán, Strausz Irén, Legeza Ilona, Herczegh Gizzi és Margit, Farkas Györgyike, Iványi Edith, Beke Manczi és Bözsi, Gosztonyi Gizike, Ettl Otuka, Vallon Emmi, Friedmann Irma, Vértesz Aranka, Engel Ilonka, Tariczky Annuska, Marczali Erzsi és Polika, Czövek Vilma és Margit, Fischer Elza, Rechnitzer Irén Asbóth Erzsike és Olga, Vozáb Mariska, Sváby Sárika, Sebestyén Luluka, Löwy Ágnes, Steiner Erzsike, Armstrong Bessy (London), Crogon Nelly (London).

**** A budai izr. nőegylet bálja.** Fényesen sikerült táncmulatságot rendezett a budai izr. nőegylet a budai vígadó összes termeiben létesítendő népkönyv-háza javára. A táncmulatságot magas művészi színvonalon álló hangverseny előzte meg, melyen különösen Ötvös Gitta dalait a közönség színi nem akaró tapsal honorálta. Mély hatást keltekett Nádas Margit, a boroszlói opera tagja, dalai, továbbá Gyöző Lajos, a Vígsház tagja, komikus előadása, Humphreys Rikárd gondolkodásait, Dénes Árpád éneke és végül László Lajos zongorajátéka. A rendezőség, melynek élén dr. Földes B. Zoltán buzgólkodott, szép táncrenddel lepte meg a hölgyeket. A hangversenyt reggelig tartó tánc követte, melyen a négyest száz pár táncolta.

**** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete** segélyalapjai javára 1908. február hó 16-án, vasárnap délután 3 1/2 órakor a székesfővárosi Vígadó nagyertermében rendezte nagy művész-hangversenyt, amely minden évben a legsikerültebb hangversenyek közé tartozik. A hangversenyen közreműködtek: Jászai Mari, Csillag Teréz, Nádai Ilonka, Fodor Aranka, Ötvös Gitta, Császár Imre, Raskó Géza, Tapolezay Dezső, Rátónyi Ákos, Papp Miksa, Papir Sándor. Jegyek kaphatók az egyesület irodájában, Nagykorona-utca 13., I. em. 10, 5, 3, 2 és 1 koronáért.

**** Tugli-Tugli az Uporban.** A Magyarországi Artista-Egyesület január 25-iki estélye, amely az Upor-kávéház tágas helyiségében folyik le, valószínű művész színházának ígérkezik. A szűz rendezőbizottság, Rooz Dezső hírlapíró elnökkel az élén, már az egész programot összeállította és az alkalomra készült eredeti darabok próbái már javában folynak.

**** Katholikus bál.** A február hó 2-án tartandó Katholikus bálra a rendezőség a meghívókat most küldötte szét; belépőjegyek — melyek ára 10 korona — csak a borítékos meghívó előmutatása mellett, egy koronás táncosjegyek pedig utalványra vagy rendezőségi tag ajánlatára válthatók a bál irodájában (IV., Molnár-u. 11.) napoként délután 6—7-ig. A védőséget és diszelnökséget az eddig közzétett száz előkelőségén kívül még elfogadták: Esterházy Ferencné grófné, Esterházy Miklós Mórinczné grófné, Chotek Rezsóné grófné, Förster Aurélné, Samassa Jánosné, gróf Batthyány Iván, gróf Esterházy Ferenc, gróf Esterházy Miklós Mórincz.

**** Széchenyi-bál.** A február 15-én a Royal-szálló összes termeiben rendezendő virágjelmez, illetőleg fejdísz Széchenyi-bál iránt oly nagy érdeklődés nyilvánul országsszerte, hogy a bál elnöksége minden lehetőséget kihasználva, hogy az ünnepélyes mulatság zsufojtását megakadályozza s félreállítás elkerülése végett ez uton tudatja, hogy főleg ezen ok indította arra, hogy főleg ezen ok indított arra, hogy a meghívókat a Royal helyi méretei szerint korlátozza. A virágjelmez vagy fejdísz — és pedig a kező közl tetszés szerint akármelyik — csak a leányokra kötelező. Érdekes s a mulatság hangulatát előnyösen előmozdító újítás a bálnak, hogy a részvételi jegyek árába beleszámított szabad Gerbaud-buffet fog a résztvevők rendelkezésére állani. A bál élére diszelnöki méltóságban gróf Széchenyi Béla koronaőr állt.

**** Az Országos Kaszinó bálja.** Az Országos Kaszinó összes termeiben február hó 3-án nagy kaszinó-bál lesz. Az Országos Kaszinó tagjai felkértek, hogy amennyiben családjuk hölgytagjait erre a bálra meghívni óhajtják, ebbeli szándékukat a választmány által kijelölt rendezővel, Szabó Sándorral, legkésőbb folyó évi január hó 25-ig a szükséges meghívók kiállíthatása céljából, írásban közölni sziveskedjenek. Résztvevői jegyek azok részére, akik a kaszinónak nem tagjai, csak a meghívó előmutatása mellett adhatnak ki.

**** Technikus bál.** A József főherceg és Augustia főhercegné asszony védnöksége alatt febr. hó 4-én a Royal-szállóban rendezendő technikus bál rendezősége most kezd meg a meghívók szétküldését. Kik meghívót nem kapnak s arra igényt tartanak, forduljanak a Rákóczi-ut 17., II., a Műegyetemi Segítő-Egyesület helyiségében levő rendezőbizottsághoz.

**** Medikus-estély.** A Kolozsvári Tudományos Egyetemi Orvostanhallgatók Segélyző és Önképző Egyesülete és a Kolozsvári Önkéntes Mentőegyesület január 25-én zártkörű medikus-estélyt rendeznek a Newyork-szálló földszinti termeiben.

FŐVÁROS.

Az új háziipar-ágazat meghonosítása.

Budapest, január 18.

Lélekemelő látványban részesülhet az, aki délutánonként ellátogat az Örömvölgy-utcai iskolába, 25—30 fiatal, serdülő leánykát talál ott, kik mosolygós ábrázattal, derült lélekkel dolgoznak: szöve a legcsinosabb, pehelykönnyűségi gyermekruhákat. Sapkák, fejkötők, kabátok a legszebb színváltozatban kerülnek ki szorgos kezük alól, amint ide-oda feszítik a fonalat majd ebben a sorban, majd amabban a sorban álló szegecskére. Egy-két órai játékszerű munkálkodás után kész egy kabát, sapka vagy fejkötőske. Nevetgélve, az eredménytől jókedvre hangolva készíti tovább az alig 13—14 éves leányka a másik, harmadik tárgyat. Mert nem gondolatokat ébreszthet egy fellődő lélekben az a tudat, hogy munkájának eredményét látja. Ha elgondolja: pár hó múlva, mikoron a gyakorlottsága szerint naponta 1.60—2 koronát kereshet kedves szórakozással 7—8 órai munkában; ha végigvonul lelkében a legközelebbi jövő, mikor napi 2 korona keresményével ő is hozzájárulhat a családfenntartás okozta keserves gondok csökkentéséhez; ha elképzeli, milyen segítségére lehet a délelőtt és est folyamán szegény édesanyjának, ki a háztartás nehéz munkájában el-elgöngyöl: felemelkedik a gyermek lelke és bizalommal tekint a jövőbe, amely eddigéig oly sötétnek, szomorúnak ígérkezett. Meleg családi otthonában körülvevő szeretettel járulhat hozzá anyagi helyzetük türelhető, elfogadható viszonyokká emeléséhez.

Az a nő, ki valamikor jobb napokat látott és a sorscsapások következtében, önhibáján kívül a nyomor sötétlő felhőit érzi maga fölött összegyűlni; könnyedén, játéki módon kereshet e munkával annyit, hogy életét a nélkülözésektől megóvja. Az ő szűz szabáscsákájának négy fala között napimunkájának elvégzése után gondatlanul láthat napi szükségleteinek megkereséséhez. Nem keresi meg a szegény, ami munkakeresés közben arszát előntötte, lelkét a világtól elzárta. Mindentől megmenekül napi 7—8 órai játéki foglalkozás révén.

Az Örömvölgy-utcai szék. f. v. népiskola főigazgatója: Novák Izso és neje vezették be ez új háziipari ágazatot iskolájukban. Ők vezetik a délutáni tanfolyamokat, melyekre 30—30 leánygyermeket vesznek fel, hogy a készítés módját elsajátítsák. Minden tanfolyamban megtanulja a növendék a munka elméletét, a gyakorlatát az egyes gyermekruházati cikkek részének és külön az összeállítását. Ez utóbbi kézügyesség mellett már kissé magasabb, fejlettebb művelést is kíván és azért csak a teljesen gyakorlottak kerülnek ehhez a csoporthoz. Ezáltal az igazgató a tanfolyamon szem előtt tartja azt a fontos pedagógiai elvet, hogy a szorgalmat jutalmazza; a munkálkodást serkentse. Szeptember hó óta foly itt a serény munka és a kész árucikkek a VIII. ker. előjáróságnál vannak. Mert itt fogják értékesíteni.

Ennek a módját így állapították meg:

A VIII. ker. Jótékonyági egyesület érintkezésbe lépett azokkal a nagykereskedőkkel, kik az ilyenmü árúkat osztják és német gyárakból hozatták. Ezek cseztul Novák Izso igazgató által közölt névsor szerint átszolgáltatják az anyagot képező gyapot-fonalat a munkásnak. Lemérik és elkészítik az egyes darabok részét. Pl. 2 tucat sapkát, kabátot. Most beszállítja a nagykereskedőhöz, ki e részeket ismét kiadja annak, ki tisztán az összeállítással foglalkozik. Megállapított árt kap az első munkás a szövési és a második az összeállítási munkáért. Így mindegyik felosztott iparági munkás szakmájában a lehető legnagyobb tökéletességre tehet szert gyakorlás folytán és így keresetképesége fokozódik. Azok az egyének, kik inkább csak jövedelmek kiegészítéséül akarnak e munkával keresni: mindkét rendbeli munkát elvégezhetik. De mindenesetre ügyelni fognak, hogy a munka megosztás alapján minél többen juthassanak kenyérkeresethez. Így vélik a külteki szegény munkásnép anyagi helyzetét egyéni keresetforrás nyitásával javítani.

A székesfőváros tanügyi tanácsnoka, Páperkovics Bátor és a polgármestere, Bárczy István erősen szociális érzésükkel az első pillanatra felfogták és természetesen elősegítették Novák igazgató ily irányu munkálkodását. A terv megvalósítása nekik köszönhető. Utazási ösztöndíjjal kiküldötték Novák Izst és nejét Németországba, hogy ezt a munkát utbaigazítsák. De ez egyáltalán nem ment olyan könnyen. A gyárosok begombolkoztak és nem adtak utbaigazítást. Berlini lakásadóöngijük, ki ilyen gyermek-felruházási cikkekkel háziiparban gyárt egy cég részére, nagy titokban elárulta a céget. A cég elmondotta: az ilyenmü munka eredeténél félsze Weimarban van. A mi embereink odamentek és nagynehezen sikerült rávenni egy szegény asszonyt, hogy őket a munkára megtanítsa. Nála kellett lakniok. Az utazásra csak este mehettek, nehogy idegen voltak a közfigyelmet magukra irányítsák és gyanut keltsenek. Mert szigorúan őrzik

a munka nyitját. De sikerült 6 heti szorgalmas törekvéssel elsajátítani. Már most a tanfolyam megtartásához a tanügyi tanácsnok helyiséget adott. A felszerelés nagyon csekély: pár hosszú asztal és deszkalap, melyre a minták rajzai kifeszítettek. Az anyagot egyelőre a VIII. ker. jótékonyági egyesület adta a tanfolyam jelentkező 13—14 éves leányok munkájához. Ezt direkt Németországból kell hozatni, mert nálunk egyáltalán nem gyártják. Persze ez is megdrágítja. Az eddig elkészült tárgyak igen tetszetősek, könnyűek és melegek. Az előjárósági épületben berendezett karácsonyi bazárban állították ki. Eddigélé körülbelül 140 darab készült el. Tehát a próbálkozásón tul vagyunk.

Pintér Zsigmond.

(A dunai rakodópart és a képviselőház. A fővárosi dunai rakodópart építésének költségeihez az országgház építési alapja nagyobb összeggel járult hozzá. Erre való hivatkozással a képviselőház elnöksége azt kívánta a főváros tanácsától, hogy az országgház előtti dunai rakodópart a hajózási forgalomból kikapcsoltassék és ott az árúk ki- és berakása ezenul ne történjék. Ezen ügyben a Magyar Hajózási Egyesület küldöttsége tegnap Szohner Károly alelnök vezetése alatt Justh Gyula képviselőházi elnöknel tisztelettel, kérve, hogy a képviselőház elnöke járuljon hozzá ahhoz, hogy a rakodópart említett része tekintettel a közforgalom érdekeire, továbbra is a hajók kikötésére és az árúk ki- és berakására felhasználhassék. A küldöttség kifejtette, hogy a Lánchíd és Margithíd között a hajósoknak a rakodópart minden talpalatnyi részére nagy szükségük van és hogy a part ezen része mögött levő vállalatok, üzleti telepek a fuvarköltség csökkentése és a forgalom gyorsítása érdekében itt kívánja nagyon sok esetben az árúk ki- és berakását eszközölni. Justh Gyula elnök szívélyesen fogadta a küldöttséget és átvette az egyesület álláspontját bőven indokoló kérvényt és megígérte, hogy az egyesület kérelmét a közforgalom érdekei szempontjából is mérlegeli és elhatározásáról értesíteni fogja az egyesületet.

(Uj nyilvános kórház. Gróf Andrássy Gyula a budapesti felhérkeresz-gyermekórházat nyilvánossági jelleggel ruházta fel és nevezett kórháznak a folyó évre az országos betegápolási alap, illetőleg az államkincstár terhére ápolat és külföldi honosságú betegeti után a napi ápolási díjat 2 korona 20 fillérben állapította meg.

(Tüzoltók fizetésrendezése. A tanács ma délután értekezletet tartott, amely alkalommal tárgyalta a hivatásos tüzoltóság létszámának és fizetésének az ügyét. A tanács elhatározta, hogy a létszámot az eredeti javaslatnál kisebb mértékben fogja szaporítani és a fizetéseknel is — noha javítás történik — mérsékeltbb javítást léptetnek életbe. Az új fizetéseket, visszamenőleg, január elsejétől kezdve fogják számítani.

(Késművesmesterek gyűlése. A fővárosi tanács kimondta hogy a köszörűszipar nem olyan iparág, amelyet csak hosszabb idő után lehetne elsajátítani s ezért a képművesek köztött iparok egyikének fogalma alá sem vonható. A képművesek sérelmesnek tartották e határozatot s legutóbb gyűlést tartottak, amelyen kimondták, hogy felkérlik a kereskedelmi minisztert, hogy az új ipartörvényben rendezze a képműves és műköszörűs mesterek jogi viszonyát, illetve halgassa meg a szövetségüket, mielőtt a törvényt a képviselőház elé terjeszti.

(Nyilvános árverelő csarnok Budapesten. Egy budapesti lakos azzal a kérelemmel fordult a kereskedelmi miniszterhez, hogy huszonöt évre kizárólagos jogosultság mellett és Budapest székesfőváros területére szóló érvényvel, adjon engedélyt olyan árverelő-csarnok föllállítására, amelyben nyilvánosan, hatósági ellenőrzés mellett, műtárgyak kerülneek eladásra. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma arról értesíti a székesfőváros hatóságát, hogy a kérelem érdemleges tárgyalásába ez idő szerint még nem bocsátkozhatik, mert az árverelő-csarnokok engedélyezésének a kérdése általánosságban, elvi szempontból, beható tárgyalást kíván.

A karrier kezdete.

(Egy színésznő elbeszéléséből.)

— Öt korona alapította meg a sz erencsomet. Öt korona, a mi utolsónak maradt a zsebemben és amin amerikai porcellán poudert vettem. Mire a doboz tartalma elfogyott, már rég sze rzódottetek is a színházhoz.

Amerikai Porcellán Poudre Részvénytársaság, Budapest IV., Kossuth Lajos-utca 1.

TÖRVÉNYSZEK.

§ Lánchídi ismeretség. Két évvel ezelőtt a Lánchídon ismerkedett meg Gyurcsik Gyula borbélyeség a 15 éves Moldvai Zsófiával, aki naponta átjárt szüleinek budai lakásáról dolgozni egy varróműhelybe. A csinos fiatal leány szemet szurt Gyurcsiknak, aki megfedkezve arról, hogy már nős ember, udvarolni kezdett a leánynak. A mindennapi lánchídi találkozások elég alkalmat nyújtottak Gyurcsiknak arra, hogy szereimet valljon s megigérje a leánynak, hogy nőül veszi. A fiatal leány hitt udvarlója hízog ígéréteinek, de a szülők nem jó szemmel nézték a már nős ember udvarlását. Ezért aztán egy szép napon elküldték a leány egyik rokonukhoz Mátyba, hogy az összeköttetését Gyurcsikkal megszakítsák. Az a féltévi távollét, amíg a leány vidéken időzött, még rajongóbbá tették Gyurcsikot, aki most rávette a leányt, hogy a még mindig ellenkező szülőinek lakását hagyja el s költözzön vele egy lakásba. A két hónapi turbékolás éppen elég volt a leánynak arra, hogy kiábránduljon Gyurcsikból, mert egy szép napon megunva ennek durva, gomba viselkedését, otthagya s koronaihoz Jaddra utazott. Gyurcsik most a leány szüleinek kezdett hizelegni, hogy hívják haza leányukat. Ezen fáradozását csakugyan siker koronázta, amennyiben a múlt év október 29-én Zsófit az anyja hazahozta. Mikor a leány megjött, Gyurcsik, aki időközben a válópört megindította a felesége ellen, folytatni akarta vele az együttélést, de erre a leánynak nem volt semmi kedve sem és elutasította. Másnap a megismételt kérésre ismét elutasító választ kapott s ez annyira felingerelte Gyurcsikot, hogy revolvért rántott s közvetlen közelből kétszer rálőtt a leányra, azután pedig önmaga ellen fordította a fegyvert, de az csütörtököt mondott. A leány súlyos sérüléseiből 20 napon belül gyógyult fel. A merénylő borbélyeségét ma vonta felelősségre a büntető törvényszék esküdtbirósága, Sárkány bíró elnökléte alatt, szándékos emberölés kísérletének büntetéseért. A tárgyaláson a vádlottat dr. Dési Géza ügyvéd védte, a vádat pedig dr. Tóth István kir. ügyész képviselte. Gyurcsik Gyula azzal védekezett kihallgatása folyamán, hogy őt a leány magatartása és elutasító válasza hozták annyira önkívületi állapotba, hogy fegyverrel rálőtt. Kijelentette, hogy ölési szándéka nem volt, ezt igazolja az is, hogy minden célzás nélkül sütötte el a fegyvert. A leány ma is haraggal van eltelve udvarlója iránt s ezt mindjárt a vallomása elején ki is jelentette. A bizonyítási eljárás befejezése után, délután a perbeszédre került a sor. Gyurcsik Gyulát az esküdtek bűnösnek mondták ki a szándékos emberölés kísérletének büntetéseben és ezért a törvényszék Gyurcsikot egy évi 11 és hónapi börtönre ítélte. A bíróság két hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ítélet ellen a vádlott és védője semmisségi panaszszal éltek.

§ A renitens esküdt. Lyka Emil háztulajdonos, akiről már tegnap megírtuk, hogy az esküdtbírói tisztesség gyakorlását — sajátos elveinek hangoztatásával — kerekén megtagadta s a bíróság e renitenciáját 250 korona pénzbüntetéssel sújtotta: ma ismét levelet küldött maga helyett az esküdtbirósághoz. Ez a levél így szól:

Méltóságos elnök ur! Voltam bátor megírni nyíltan, becsületesen, és röviden megokadatulva is, hogy nem vállalom esküdtbiróságot. Nem himeztem hamoztam, nem kertettem, nem folyamodtam alacsony kibuvókhoz. Ilyeneket nem bír el egyéniségem. De nincs az a spanyol inkvizíció, amely eltérít a meggyőződésemtől. Ha okvetlenül föl kell futni ezt a lappalát, ha okvetlenül sok hühhót kell csinálni ebből a semmiből, úgy ám méltóztassék. Majd ott leszek, miként Luther, „mert nem tehetett másként.“ 1908. jan. 17. Illó tisztelettel Lyka Emil.

A bíróság ma újabb négyszáz korona pénzbüntetéssel sújtotta Lyka Emilét s a hétfői tárgyalásra újra megidézte.

§ Pörültés egy lopás ügyében. Kellemetlen meglepetés érte 1905. augusztus 11-én a szegedi vasúti állomáson Pap József orsovai kereskedőt, aki gyorsvonaton igyekezett hazafelé. Midőn a vonat megállt, akkor vette észre, hogy 900 koronát tartalmazó pénztárcájára nyomtalanul eltűnt. A szegedi rendőrség a lopás elkövetésével Várad Samu és Schlán-

ger Miksa erzsébetfalvai lakosokat gyanúsította, akiket a lopás napján a szegedi vasúti állomáson láttak ögylegni. A kir. ügyészség vádat is emelt ellenük lopás büntetése címén, időközben azonban Váradival szemben a budapesti büntetőtörvényszék clejtette a vádat, Schlängert pedig, aki azzal védekezett, hogy a lopás idején Erzsébetfalván tartózkodott, elítélte másfél évi börtönre. Az időközben jogerőre emelkedett ítéletben Schlänger sehogyan sem tudott megnyugodni, s ügyvédje, dr. Gerő Ernő utján újrafelvételi kérelemmel fordult a bírósághoz. Ma tárgyalta ezt az újrafelvételi kérelmet a büntető törvényszék Mladoniczky dr. táblabíró elnökléte alatt. A bíróság a védő által becsatolt újabb bizonyítékok alapján helyt adott az újrafelvételi kérelemnek s az újabb főtárgyalás kitűzése céljából az iratokat a törvényszék elnökéhez tette át.

§ Az elítéltek rehabilitációja. A budapesti ügyvédi körben vitaest volt az elítéltek rehabilitációjáról. A csaknem teljes számban megjelent hadbírákon kívül nagyszámu előkelő jogászok is jelen. Az első szónok dr. Balogh Jenő egyetemi tanár volt, aki rámutatva a magyar társadalom konzervatívizmusára, kérdésesnek találta, hogy a magyar társadalom elfogadja a törvény szerinti való rehabilitációt. Részéről szükségesnek tartja a rehabilitált ellenőrzését. Dr. Pekáry Ferencz főkapitányhelyettes szintén szükségesnek tartotta a rehabilitáció törvény szerinti való szabályozását. Dr. Fried Vilmos ügyvéd felszólalásában megkülönböztette az állami rehabilitációt a társadalmi. A felolvasásnak sok tapsban volt részük.

§ Megváltoztatott ítélet. Dr. Adler Ferencz hevesi ügyvéd följelentést adott be Kondy Gyula hevesi járásbírói végrehajtó ellen, mert egy Dobrov Lajos nevű ügyfélnél fogatosított végrehajtásról a jegyzőkönyvet elfelejtette a bírósághoz benyújtani, s mivel a jegyzőkönyvnek nyoma veszett, az ügyvéd kénytelen volt megismételni a végrehajtást. Mint-hogy a végrehajtónak több más szabálytalanság is volt a rováson, az egri törvényszék fegyelmi bírósága hivatalvesztésre ítélte. Felebbezésére ma foglalkozott ügyével a budapesti ítélő tábla fegyelmi bírósága. A tábla dr. Gleichmann Lajos védő által felhozottak figyelembevételével mellőzte a bevádolt végrehajtóval szemben a hivatalvesztés büntetésének alkalmazását és az elsőfoku ítélet megsemmisítésével csupán hatszáz korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ Vítás elvi kérdés. A Kuria büntető szakosztályal ma teljes ülést tartottak a következő vítás kérdések eldöntése céljából: Ha a vádlott a főlebbviteli főtárgyaláson sem jelen, sem képviselve nem volt, utóbb pedig az ítélet kihirdetésére nem lehetett előállítani: van-e hivatalból védő kirendelésének helye abból a célból, hogy a másodfoku bíróság ítélete, a vádlott helyett a védőnek kihirdetessék? Előadó Jancsek István bíró, jegyző Zelenka Lajos volt. A teljes ülés kimondotta, hogy védő kirendelésének nincs helye a kérdéses ügyben s a közdös sines hivatalból hivatva, a vádlott helyett perovslattal élni.

§ Szélművészes ékszerkereskedő. Weisz Izidor, kinek nemrég a fővárosban üzlete volt, széleskörű ismeretségét felhasználta arra, hogy a javításra átvett ékszereket elikkasztotta, azután megszökött. Szökése előtt még a rákospalotai takarékpénztár zálogintézetét nagyobb összeggel becsapta, oly módon, hogy teljesen értéktelen bádög órákat bearanyozott és mint aranyórákat zálogosította el. Az órákra láncot is tett, melynek utolsó szemén rajta volt a hivatalos fémjelzés, a többi része pedig réz volt vékonyan megaranyozva. Bécsben letartóztatták és hazahozták Budapestre. A pestvidéki törvényszék büntetőtanácsa Sz. Kiss Gyula elnöklésével ült fölötté törvényt. A törvényszék elfogadta dr. Földes Árpád ügyvéd amaz érvelését, hogy a zálogházi család nem büntethető, mert a zálogosnak módjában lett volna meggyőződni, hogy az órák és láncok csak aranyozva vannak és Weisz Izidort a család büntette alól felmentette, a sikasztásokért pedig kilencz hónapi börtönre ítélte, amiből azonban négy és fél hónapot a vizsgálati fogság által kitöltöttnek tekint. Az ítélet ellen dr. Bálint Ernő ügyész felebbezett.

§ Akasztóóra ítélet. Prágában az esküdtszék ma akasztóóra ítélet Jarosch Mária munkásszonyt, aki tavaly halálra kinezta hét éves leányát. A tanuk azt vallották, hogy Jaroschné mindennap kegyetlenül ütlegelte szerencsétlen gyermekét, ak-

mostohatestvérével együtt télen is a pusztai földön aludt. A szomszédok több ízben kérelték az asszonyt, hogy ne bántsa a kislányt, de Jaroschné azt felelte, hogy tehet a maga gyermekévet amit akar, sőt meg is ölheti. A kis leány holttestét exhumálták és a törvényszéki vizsgálatkor harmincz sebet találtak rajta s minden bordája el volt törve.

§ Az iskolás leányok veszedelme. A Lövvölde-téren s a Rottenbiller-utcai elemi iskola körül napnap után csalogatta cukorral Delencsin Gyula közsőriis a 10—12 éves iskolába járó leányokat. A meg-gondolatlan lányok közül sikerült is hármat lecsalni a Lövvölde-téren egyik ház pinczéjébe, ahol aztán er-kölcstelen merényletet követett el ellenük. A vesze-delmes embert a budapesti büntető törvényszék Sze-pessy bíró elnökléte alatt ítélkező tanácsa szemérem elleni büntetést miatt egy évi börtönre ítélte el. A vádlott felebbezett.

Nyílt-tér.

(E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény, asztma, gürvölykór, szly, idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb borbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szőlőhűdés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelésintézet van Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Liqueurs
ROCHER
Freres
La Côte St. André
Cherry-Brandy

SERRAVALLO CHINABOR vassa!

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 Lt. 97838
K 2.60, 1/1 Lt. K 4.80 palackokban.

gyengélkedőknek és lábadozóknak Kiváló szer.

Télfürdőkúra a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forró-meleg kénés források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindenemű thermalis fürdők, vizgyógykezelés, massage. Lakás és gondos ellátás. Csuz, köszvény ide-, borbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra elől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatóság, Budapest-Budán.

„Szt.-Lukácsfürdő“ Részv.-Társaság.

TARTALÉKOS TISZTEK

legelegényebben szereltek fel

BLUM ÉS TÁRSA

elismert legszolidabb egyenruházati intézetben.

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 14-16.

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fegyver
Kapható: **MÜLLER J. L.** óra és kis
Budapest, IV., Koronaherozeg-u. 2.
yógyszerés, drogéria és finomabb árucikkekben.
Kis tubus 90 fillér.
„Agy tubus 1 korona. Fogpén

WIKUS TATRA TEJCSOKOLÁDÉ

SPORT.

Magyarország korcsolyázó bajnokságai.

— A Korcsolyázó Egyesület jubileuma. —

Budapest, január 18.

Jövő esztendőben lesz 40 esztendeje annak, hogy a Budapesti Korcsolyázó Egyesület megalakult és a főváros közönsége által használatra átengedett városligeti tó mentén felépítette a melegedő helyül szolgáló fabódét. Ennek helyén áll ma az a hatalmas jégpalota, melynek tükörüveges csarnokaiból oly gyönyörű kép tárul szemünk elé a téli estéken. A zuzmarás fáktól koszoruzott és hősánczokkal megvédett pályán repülnek a párok, keringenek a tánczosok és szép figurákat rajzolnak a jégre finom pengéjükkel a műkorcsolyázók. Háttérben Vajdahunyad várának ablakai, hatalmas villanylámpáktól megvilágítva fényárban usznak, falai visszaverik a zene hangjait, mintha abban a fényes palotában életre kelhének őseink és hangos lakomán mulatoznának.

Az egyesületnek, maholnap már szintén jubiléum vezetősége, elén Zsigmondy Géza elnök, dr. Szentgyörgyi Endre igazgató és dr. Liedemann Frigyes titkárral, a jubileumra fényes ünnepeket tervez. A sportembereket természetesen első sorban az fogja érdekelni, hogy a Nemzetközi Korcsolya-Szövetség a jubileum keretében rendezze meg a műkorcsolyázás világbajnokságát és Európa gyorskorcsolyázó bajnokságát.

A vezetőség a tagok szaporodásának és az egyesület vagyonának növekedése arányában a pályát is megnagyobbította és a kis fabódé helyén épült csarnokot kibővítette, úgy, hogy ma már 36.000 m² területű jégtükrön folyik a korcsolyázás. Egy oly hatalmas, lelkiismeretesen gondozott pályán, amelynek nincs párja sehol sem.

Közegészségügyi szempontból pedig nagy szorgalmat tett a főváros közönségének az egyesület az által, hogy a hináros és poshadt vízi tó medrét kibetoniztatta, vizét pedig állandóan tisztán tartja. A versenysport és jégjátékok hívelnek az idén egy 14.000 m² területű telepet létesítettek a tónak a hid és az állatkert között fekvő részén. Ez egy oly szép training-pálya, mely egymaga nagyobb, mint az osztrák főváros legnagyobb korcsolyázó pályája.

A hockey-játék és training vezetője Szeibert mester, a fényes multu műkorcsolyázó, kinek szakértelmét és buzgalmát legkiválóbb tanítványának, Kronberger Lilinek eddigi győzelmei bizonyítják legkézzelölőbban. Az esztendő legnagyobb jelentőségű napja holnap lesz, midőn Magyarország mű- és gyorskorcsolyázó bajnokságai dőlnek el.

A műkorcsolyázó bajnokság, az eddigi négyeszeres bajnokunk, Urbáry távolmaradásával, ki katonai kötelezettségének tesz eleget, az egyedül jelentkezett Kronberger Lili mutatóványaiból fog állani.

Első eset ez nálunk, hogy az egyesület márványtábláin a bajnokok közé hölgy neve kerül. Kronberger Lili jelenleg versenytárs nélkül áll, nincs korcsolyázónk, aki vele siker reményében vehetné fel a küzdelmet. Első hölgybajnokunk holnapoz egy hétre Troppauban résztvesz Európa hölgybajnokságában, február 16-án pedig a szentpétervári nemzetközi versenyen méri össze tudását észak legkiválóbb hölgyversenyzőivel.

Magyarország gyorskorcsolyázó bajnokságában eddig még sohasem látott erős küzdelemre van kilátásunk. Négyen vesznek részt benne: Mannó Miltiades, Wampetics Imre, Péczely Andor

és Gyurmann Dezső. A két régi rivális, Mannó és Wampetics jelöltjei a bajnokságnak. A két jelölt esélyeit mérlegelve, első sorban azt kell figyelembe venni, hogy trainingjük milyen volt. Wampetics Imre Davosban, a bécsi Schilling és a stockholmi De Koenig társaságában trainirozva, oly kitünő formában van, amilyenben még sohasem volt. Rekord időn belül futja az 1500 és 5000 méteres távokat. Mannó művészeti tanulmányon volt Münchenben, hol megfelelő pálya nincs. Karácsony után felment a Rieser tóra, melyen hockey-játékokban vett részt és így legalább megszokta a jeget. Versenykorcsolyázóval csak egy hete trainiroz. Mannó tehát sokkal kedvezőlenebb körülmények között áll a starthoz, mint Wampetics. Egyetlen előnye fizikumában van. Testi ügyessége, izmainak rugékonysága és szívóssága folytán ellenfelénél sokkal jobb klasszisu athléta. Mintán pedig mint footballos, kerékpáros és többszörös evezős bajnok, már évek óta állandó trainingben van, a jég is, alig 8—10 napi munka után jön oly kondícióba, melyet Wampetics csak több heti training után ér el.

Véleményünk szerint, a bajnokság három futama közül, az 500 méteres feltehetően a legjobb lesz, lényegesen megjavítván a 48¹/₂ mperces rekordot, ha a jég kifogástalan állapotban lesz.

Az 1500 méteresben már erős ellenfele lesz Wampetics. A bajnokságnak tulajdonképpen ez lesz a döntője, mely már azért is rendkívül izgató lefolyásúnak ígérkezik, mert ezt a távot együtt futják meg.

Ez a körülmény azonban Mannónak kedvez, mert jó vezetője és menetességének szabályozója lesz a kitrainirozott Wampetics, kit ha a cél-egyenység együtt haladnak, le fog spurtolni.

Ha Mannó megnyerte ezt a két futamot, övé a bajnokság, még ha nem is indul az 5000 méteres futamban. A bajnokságokon kívül még négy országos verseny is szerepel a programban: 500, 1000 és 1500 méteres gyorskorcsolyázó és műkorcsolyázó verseny.

Tekintettel a nagy programra, már kora reggel kezdik a versenyeket, a következő időbeosztással: délelőtt 9 óra: bajnoki verseny, 500 méteres futam. 9¹/₂ óra: 1000 m. verseny. 10 óra: bajnoki verseny, 1500 méteres futam. 10¹/₂ óra: 1500 méteres országos verseny. 11 óra: országos műkorcsolyázó verseny, előírt gyakorlatok. Délután 3 óra: bajnoki gyorskorcsolyázó verseny, 5000 méteres futam. 3¹/₂ óra: országos műkorcsolyázó verseny szabad választás szerinti gyakorlatai. 4 óra: bajnoki műkorcsolyázó verseny, szabad választás szerinti gyakorlatok.

R. P.

() Az olimpiai bizottság elnöksége. A negyedik Olympiád esztendejében vagyunk már és a magyar bizottság megalakult. — A késelem oka a Testedző-Szövetség volt, mely a szabályzat-tervezetet nem készítette el. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium vette most kezébe az ügyet és elkészítette a Magyar Athléतिकai Szövetség szervezte szerint a szabályzatot. Az olimpiai bizottság elnökévé gróf Andrassy Gézát, társelnöknek pedig Muzsa Gyula országgyűlési képviselőt nevezte ki. Az elnökség hatáskörébe tartozván a titkár kinevezése, erre az állásra — úgy halljuk — Lauber Dezsőt, a Mac. nagy agilitásu titkárját hívják meg ki a legutóbbi olimpiai versenyek alkalmával is titkárja volt a bizottságnak és ezen állásban a magyar kiküldötteknek ügyét lelkiismeretesen és nagyon sok eredménnyel képviselte. Ugy halljuk, hogy a minisztérium költségvetésében a 10.000 koronás olimpiai segély állandó tételként fog szerepelni, ami mindenesetre nagy befolyással lesz jövődöbeli sikeres szereplésünkre.

() A Nemzeti Sport és melléklapjának, az Automobil-nak most megjelent száma ugy kiállítás, mint tartalom tekintetében vetekszik a külföld legelőkelőbb sportlapjaival. A kitünően sikerült illusztrációkkal díszített lap vezetőhelyén báró Bar-

kóczy miniszteri tanácsosnak érdemeivel foglalkozik. A vonal alatt Kőváry János regényes vadász-történetet ír meg, míg az Automobil lapban, bizonyára nagy érdeklődéssel tanulmányozzák a szakemberek Európa nagyobb államaiban létező szabályzatok táblázatát és gróf Zichy Rezső automobil-utazásairól készített térképet. A vadászat, vívás, lőhajózás, jég sport, uszás, atlétika, evezés, football és a szövetségek hivatalos rovatai cikkek és hírekkel teszik rendkívül élvezetessé a lapot.

() Az alagi nagy versenyek terminusa. Az Urlovasok Szövetkezte közhírré teszi, hogy Alag nagyobb versenyei a következő napokon kerülnek döntésre:

- Rákosi díj márczius 29-én.
- Tavaszi handicap április 2-án.
- Nagy alagi akadályverseny április 5-én.
- Batthyány-handicap november 5-én.
- Sikatori gátverseny november 8-án.

() „Magyar Si Klub”. Megalakult fővárosunkban is a sivel sportszerűleg foglalkozó egyesület, mely programjába felvette az összes téli sportágak művelését is, a nyári időszakra pedig az alpinizmus követésére fogja tagjait buzdítani. Ez egyesület megalakulásának előzményei évekre nyulnak vissza s először, mint Magyar Alpési Klub akart megalakulni. E mozgalom eredményre nem vezethetett, mert nem elég komoly módon és alapon indult meg s főleg nagyhangu reklámok ijesztették el tőle a tagokat. Dr. Jordán Károly és dr. Schwicker Richárd, kik különösen lelkesedéssel viselték szívükön a si fejlesztését, állottak élére azután a mozgalomnak és terjesztették az új eszmét társadalmi körökben és az egyetemi ifjuság között, mely felogta az új testedző sport jogosultságát. Az 1908. év január 9-én végre valóvá vált az eszme és megalakult 31 tag részvételével a Magyar Si Klub, melynek alapítói dr. Jordán Károly, Déry József, dr. Schwicker Richárd, dr. Metzler Jenő, Ritten Nándor, Plökl Antal és Serényi Jenő voltak. Az egyesület tisztikara a következő: Igazgató: Grüner Tivadar, művezetők: dr. Schwicker Richárd és dr. Metzler Jenő, pénztáros: dr. Jordán Károly, gazda: Péteri Ferencz.

() Háziverseny a nagy jégen. A Budapesti Korcsolyázó Egylet a bajnoki meetinget követő héten, január 23-án, csütörtökön délután 2¹/₂ órakor házi versenyt rendez a városligeti jégpályán. A házi-verseny műkorcsolyázó versenyszámaiban csak azok a műkorcsolyázók vehetnek részt, akik tréningjeggyel nem bírnak, vagyis azok, akik műkorcsolyáznak ugyan, de nem tréner felügyelete mellett. A versenyen a következő öt szám kerül eldöntésre:

- Gyorskorcsolyázó verseny 500 méter, 15 éven alula fiuk részére.
 - Gyorskorcsolyázó verseny 1000 méter, 18 éven aluli fiuk részére.
 - Műkorcsolyázó verseny 12. életévüket be nem töltött fiuk részére.
 - Műkorcsolyázó verseny 12. életévüket be nem töltött leányok részére.
 - Műkorcsolyázó verseny hölgyek részére.
- A versenyekben csak a B. K. E. tagjai vehetnek részt. Nevezni január 22. esti 8 óráig az egyleti irodában kitett iven lehet.

() A Toldi vándordíj. A Budapesti (Budai) Torna-Egylet 25 éves fennállása alkalmával alapított jubileumi (Toldi) vándordíja a M. O. T. E. Sz. jóváhagyásával, ezuttal piunkösdkor a millennáris versenypályán rendezendő országos tornaiünnepélylyel kapcsolatban folyó évi június hó 6-án kerül eldöntésre. A vándor-díjra vonatkozó feltételek és szabályok a mintacsapat tornázás ez idei verseny anyagául a „nyújtó” állapítja meg Nevezési határidő 1908. évi május hó 17-ike, amely napig a verseny gyakorlat anyaga írásban, borítékba zárva és lepecsételve a Budai Torna-Egylet elnökségéhez (I. ker., Atilla-uteza 2. szám) beküldendő. Később való jelentkezés figyelmen kívül marad. A nevezéssel egyidejűleg a M. O. T. E. Sz. bírói névjegyzékéből öt bíró is megjelölendő, úgy, hogy azok közül az illető egyesületnek kötelekébe ne tartozzék egynél több bírójelölt.

() A Nemzetközi Korcsolyázó-Szövetség Stockholmban megállapított bajnokságainak terminusai a következők:

- Műkorcsolyázás: Európa-bajnokság: Varsó, január 18—19. Világbajnokság és Hölgybajnokság: Troppau, január 25—26. Párverseny (ui) egy ur, egy hölgy: Szentpétervár, február 16.
- Gyorskorcsolyázás. Európa-bajnokság: Klagenfurt, február 1—2. Világbajnokság: Davos, február 8—9.

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra
Telefon: Detail 75—26. Engros 164.

Radnay Károly
BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80:
Sürgönyosim: ANTRACIT BUDAPEST

KÖZGAZDASÁG.

Hathatós iparfejlesztés.

Budapest, január 18.

Általános közgazdasági és szociális szempontokból egyike a legüdvösebb kormányintézkedéseknek a kisipar felvirágoztatása céljából folytatott iparfejlesztési akció. Ezen akciónak általános irányelve az, hogy a kisipar termelő- és versenyképessége a gyáriparral egy színvonalra emeltesse, eszköze pedig a szövetkezeti eszme ápolása, állami segítség és a közszállításokban való részesítés. Az iparfejlesztés általános irányelve semmi tekintetben sem kifogásolható, mert a legfőbb közgazdasági érdek a gyáripar és a kisipar egészséges egyensúlyát követeli, az pedig csakis úgy valósítható meg, ha nem a gyáripart szállítjuk le a kisipar érdekeinek nivójára, hanem a kisipart emeljük gyáriparunk színvonalára. A kisipar fejlesztésére szolgáló eszközök azonban hatékonyságuk szempontjából még sok kívánni valót hagynak fenn. Kétségtelen, hogy a szövetkezeti eszme fejlesztése és ápolása a leghatásosabb eszköz és az állami segítség, valamint a közszállításokban való részesítés ennek ugyancsak csak kiegészítőit képezik. Amde itt az úgynevezett kisemberek sorsáról van szó, azokról, akiknek körében a szövetkezeti eszme fejlesztése igen nagy közvetlen anyagi támogatást kíván, amiből önként következik, hogy az iparfejlesztés eme hatásos eszköze igazán hatásos csak úgy lehetne, ha kiegészítője, vagyis az állami segítség igen jelentős volna. Államháztartásunk jelenlegi pénzügyi viszonyai — sajnos — ezt nem engedik; a közszállításokban való részesítés pedig a kisipar egészét tekintve, elenyésző csekély támogatásnak mondható.

A közvetlen támogatás utóbbi formája azonban önként felveti azt a kérdést, hogy vajon a kisipar helyzetén nem lehetne-e a magán-szállítások felé való fokozottabb részesítés útján segíteni? Nem lehetne-e olyan módot találni, hogy a kisiparos éppen úgy, mint a gyáros, a maga erejéhez képest folytonosan és tömegesen termelhesse? Igenis van ilyen mód, csak arról kell gondoskodnunk, hogy a kisipar termelőnyelvi állandó biztos elhelyezésre találjanak. A kisipar cikkek fogyasztásának biztosítása a leglátásosabb iparfejlesztés. A fogyasztás biztosítása pedig nem is fölöttébb nehéz, sőt annál könnyebben keresztülvihető, mert a célra a tőkés cégek csoportjának vállalkozása biztosan megnyerhető. Lehetetlen, hogy a magántőke idegenkedjen attól a vállalatától, melynek célja a kisipar termékeinek értékesítése, mert hiszen a kisipar csekélyebb haszonnal megelégszik, mint a gyáripar, termelési költségei is könnyebben csökkenthetők és így az értékesítő vállalat a szállításknál mindenkor sikerrel vehetné fel a versenyt az utóbbival. Természetes, hogy az értékesítő vállalat az állam erkölcsi támogatásával a legtekélyesebb szervezetet és a legnagyobb fokú megbízhatóságot igényelné. Ezt mi a következőképpen képzeljük:

Állami felügyelet alatt a tőkés cégek csoportja központi értékesítő vállalatot, műszaki irodát létesít. Ez a műszaki iroda az ország nagyobb városaiban fiókirodákat állít fel, amiknek feladata az összes ipar-területekkel és anyagbeszerzési forrásokkal állandó érintkezésben lenni és az összes hatósági és nagyobb magán, különösen üzleti megrendelésekről pontos tájékoztatást szerezni. A fiókirodák vagy képviselőségek feladata a kiírt versenytárgyalások és üzleti megbízások pontos feltételeit a központi irodával azonnal közölni. A szállításokra maga a műszaki iroda vállalkozhat és a szállítandó cikkek elkészítését az érdekelt kisiparosok közötti szétosztás. Például, ha valamely hatósági épület lakatos- és bádógos-felszerelésére nyílnék versenytárgyalás, a vállalkozó műszaki iroda az érdekelt ipar-területek teljesen megbízható tagjai között akként oszthatná szét a munkát, hogy az egyik kizárólag csak ablak- és ajtópan-

tokat, a másik a zárakat és kulcsokat, a harmadik az ablaklincseket, a negyedik, ötödik, hatodik és a többi a lépcsők és erkélyek, a légszesz- és vízvezetékek, az esőcsatornák és egyéb lakatos és bádógos munkákat szállítaná. Igaz, hogy e munkálatok egyöntetűsége a legprecízebb összmunkálkodást igényeli és így a külön-külön dolgozó iparosok munkájának egységes vezetése némileg megnehezítené a dolgot. Amde az egységes tervezetet minden iparos megkaphatja és ismert megbízhatósága garantálhatja a pontos precíz munkát, az anyag azonosságát pedig biztosíthatja az, hogy a vállalkozó műszaki iroda maga jelöli meg a beszerzési forrását.

Az egyöntetű munkavezetés nehézsége teljesen elcsúszkál a tömegárak gyártásánál s a kisiparosok állandó foglalkoztatása e téren a leggazdaságosabb értelemben megvalósítható lenne. A központi műszaki iroda ugyanis ügynékségei és képviselőségei révén az ország összes valamire való kereskedőjével állandó összeköttetésben lehet; határidőre szóló megrendeléseiket felveheti és az érdekelt kisiparosok között szétoszthatja. Sőt a tömegárak külső piacait is figyelemmel kísérheti a központi értékesítő műszaki iroda s azok konjunkturáit a hazai kisipar javára alkalmazhatja ki. Az iparfejlesztés ezen formájának nagyserű előnyei vannak. Mindenekelőtt — különösen a tömegáraknál — akként specifikálja a kisipart, hogy egy-egy kisiparos egy és ugyanazon cikkek készítésével állandóan foglalkoztatva van. Az egyik például állandóan csak részecskéket, a másik csak részecskéket, a harmadik részecskéket, a negyedik, ötödik és a többi székelt, asztalt, különféle minőségű lábbelit, ruházati és egyéb cikkeket készítene. Ez a nagymérvű munkamegosztás természetesen apasztaná a termelési költségeket, mert az állam által adományozott gépek munkáját egy és ugyanazon cikkek készítésénél kevesebb műszaki erővel és mégis tökéletesebben ki lehet használni. A termelési költségek csökkenése lehetővé tenné, hogy a kisiparosok a központi értékesítő vállalat számára olcsóbban termelhetnének, úgy, hogy ez a gyáripar cikkeivel még mindig nyereséggel vehetné fel a versenyt és pedig annyival inkább, mert a megbízható beszerzési forrás kijelölése is nagyban hozzájárulhat az anyag és így a termelés árának csökkentéséhez és e mellett az anyag illeszkedését is kellőleg garantálhatja. Az iparfejlesztés ezen módjának nagy előnye volna az is, hogy a nyers anyagok szertelen kivételét megakadályozná, ami egész pusztuló iparágakat — például az egykor oly felett timár-ipart — talpraállítaná. A nagymérvű munkaszpecifikáció azt is eredményezheti, hogy a természet által ugyancsak a magyar iparozókra fogyasztására rendelt Balkánon, legalább a tömegárak, más államok hasonló áruit tényleg kiszoríthatja, mert az idegen államok cikkeinek fölénye a miénk felett éppen az, hogy a lehetetlen mértékben keresztülvitt munkaszpecifikáció folytán termelési költségeik csekélyebbek és így árúik olcsóbbak, mint a miénk.

A kisiparnak a szervezett értékesítéssel való fejlődésében rejlik eme nagy gazdasági és szociális érdekek fölöttébb kívánatosává teszik, hogy az állam az iparfejlesztés ezen módját a legnagyobb jóakarattal felkarolja.

Dr. K. G.

Főtanácsülés a jegybanknál. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsát — amint értesülünk — a jövő héten, valószínűleg 21-ére ülésre hívják egybe. Ennek az ülésnek a tárgya, eddigi diszpozíciók szerint, a február 3-án tartandó rendes közgyűlés előkészítése, a közgyűlés elé terjesztendő évi jelentés megszövegezése, azonkívül folyó ügyek elintézése lesz. A kamatláb megváltoztatásáról nem lesz szó a legközelebbi ülésen, mert a bankvezetőség előbb a bel, valamint a külföldi pénzügyi viszonyok további alakulását óhajtja bevárni.

Fizetéképtelenségek. Braun S. és Társa kassai festék- és eczetgyáros cég fizetéképtelenséget jelentett. Passziviá meghaladják a 80 000 koronát, míg aktívái körülbelül 35 000 koronára rugnak. A cég

25%-os kiegyezést ajánlott hitelezőinek. — Schatz Lajos budapesti kézmű-, rövid- és divatárkereskedő (VI., Király-u. 30.) fizetéképtelen. Tartozik árúért 43 000, pénzért 9800 koronával. Ezzel szemben áru-raktára 22 000, jó követelése 1200 koronára tehető. — Reisz Károly budapesti kalapkereskedő (VI., Andrásy-ut. 16.) szintén fizetéképtelenséget jelentett.

A Kereskedelmi Bank mérlege. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank lefolyt évi mérlege iránt máris nagy az érdeklődés pénzügyi körökben. A mérleg most már nemsokára nyilvánosságra kerül, amennyiben — értesüléseink szerint — a mérleget e hó 25-én, jóvő hét szombatján teszik közzé. Az osztlék — amint arról több ízben megemlékeztünk — a tavalyi lesz.

Ankét a kivándorlásról és visszavándorlásról. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület folyó hó 24-én, pénteken és 25-én, szombaton tartja meg nyilvános nagy ankétját a kivándorlásról és visszavándorlásról. Az ankét színhelye az Ujvárosi közgyűlési terme. A tanácskozás pénteken délután 4 órakor, szombaton pedig délután 3 órakor fogja kezdetét venni. A kérdés előadója dr. Farkas Pál. Hozzászólásukat eddig a következők jelentették be: Hieronymi Károly v. b. h. t. Gerster Béla, Gieswein Sándor orsz. képviselő, Rubinek Gyula az Országos igazgatója, dr. Lévy Béla, az Országos főtisztára, Hatvani-Deutsch József, az Országos Munkásbiztosító Pénztár elnöke, Budai Barna orsz. képviselő, gróf Esterházy Mór orsz. képviselő, Jankó Agoston Torontál vármegye alispánja, Baláss Károly jogakadémiai tanár, Henz Károly, Moskovitz Iván orsz. képviselő, báró Beck Gyula, a Magyar Jelzőbank h. vezérigazgatója, dr. Kovács József, az Adria főtisztára, Jankovich Emil, a Kereskedelmi Múzeum amerikai levelezője, Vargha Gyula, a statisztikai hivatal igazgatója, Szász Zsombor orsz. képviselő, dr. Marczali Henrik egyetemi tanár, Gaál Jenő műegyetemi tanár, Malonyai Tamás sztrókói főszolgabíró és még többen. Az egyesület már hónapok óta készült erre a nagy ankétre és igen nagy anyagot gyűjtött össze egy a visszavándorlást, mint az amerikai pénzt és annak felhasználását illetően. Több vármegye az egyesület számára községi jegyzői köröként maga vette fel a statisztikát. Az ankétre jelentkezett felszólalók is érintkezésbe vannak egymással és teljesen ismerik már az egybegyűjtött hatalmas anyagot.

A főzsdepalota felavatása. Voltaképpen nevezetesebb dolog ismét felvetni azt a kérdést, mikor avatják fel végre a főzsdepalotát, amelyet már több, mint két esztendeje az ületék lebonyolítására használnak. Ez a kérdés — mert tényleg azzá nőtte ki magát — főzsdei körökben még nem vesztett aktualitásából, a vezetőség körében azonban, úgy látszik, igen. A több ízben prolongált ünnepélyes felavatás, amint annak idején megirtuk, mindössze egy rendkívüli közgyűléssé zsugorodott össze. Ezt január közepére tervezték, de most lekerül a napirendről még a közgyűlés megtartása is. Hogy miért, azt is megmondjuk, mert a rendkívüli közgyűlés napirendjének fénypontja, az építési bizottság tagjainak kitüntetése, illetve az erről való beszámolás — elmarad. Ugyanis úgy értesülünk, hogy az előterjesztett kitüntetések megint elintézetlenül jöttek vissza a kabinetirodától. Ehhez kommentárt nem fűzünk, valamint ahhoz sem, hogy mi fontosabb a felavatás, vagy a felavatás — kitüntetések nélkül, mert ezzel már egyszer foglalkoztunk s a jövőben egyáltalában aligha foglalkozunk ezzel az egész ügygyel, mert — megengedjük — ez már egy kissé unalmas.

Csődök. Polgár Gyula katonai szállító cég (VIII., József-körut) ellen 120 000 korona követelés alapján csődöt kértek. — Ugyancsak csődöt kértek Zoltán Imre budapesti faszénkereskedő ellen; — Herz Izidor és Társa budapesti cég (V., Báthory-utca 9.) ellen a Klotild első magyar vegyipar r.-t. 8400 koronás követelés alapján kért csődöt. — Weisz Alfréd budapesti szabó (V. Dorottya-utca 5. sz.) ellen szintén csődöt kértek egy 2635 koronás követelés alapján. — A lugosi törvényszék pedig Wolf Manó lugosi cég ellen; — a balassagyarmati törvényszék Kudár Béla földbirtokos, pilinyi lakos ellen; — a lugosi törvényszék Szalinszky Béla uriczai kereskedő ellen; — a miskolci törvényszék Rosenwald Mór miskolci bej. kereskedő ellen csődöt rendelt el.

Uj gyorsvonal Budapest és Belgrád között. A magyar államvasutak igazgatósága ez év május 1-én

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér

Budapest-gyorsvona-
irányban
kedett, am-
reggel in-
pestre me-
az ellenke-
dul s este
Gyakor-
sára. Más-
kár, a Ma-
viselő szer-
nyen áttek-
igazítást a-
fák egész-
korona, m-

Villam

redig. Már-
fűredig He-
fűredtől Ta-
teni. Ez ü-
kereskedel-
okiratot. E-
„Villamos
bejegyzett
vállalt arra-
vasut Pop-
Felka, Nag-
Ó-Tátrafűre-
utát és en-
a Tarajkái-
tartsa. Az
leti megfelo-
tőke 1,910.0-
ezer korona-
galmi eszkö-
nát tartozik
A Hong-
Társaság ig-
rozza, hogy-
nek az 190-
jék kifizetés

Az osztlék

nagyobb me-
résvények-
gyaraztak,
legközelebb
Ezt főleg a-
a vasut elnö-
hírek voltak
megérkezés-
lások. Az áll-
utóbbi napo-
része volt,
lik — a bécs-
mányos czé-
fenn szoros
vásároltatott
gyobb tétele-
mában besze-
dése küszöb-
nőség szerin-
mozgalomnal
makkal nézn-
gyalások elé-
állam között
nehézségek r-
ugyanis, ha
esztendő átlá-
mosítást köz-
tartozik az
lármi-készlete-
Az 1882-ben
szó a jármű-
mondva, hog-
megtéríteni a
melyek eddig
ság 1906-iki
reséggel zár-
gadja el a k-
mány bizony-
átvétele nagy

Na

Budapest—Belgrád és Belgrád—Budapest között új gyorsvonatot helyez forgalomba. Eddig ebben az irányban csak a konvencionális gyorsvonat közlekedett, amely késő este ér Belgrádba s onnan korán reggel indul Budapestre. Az új gyorsvonat Budapestre minden reggel s kora délután ér Belgrádba, az ellenkező irányban pedig Belgrádból déltájban indul s este 9 órakor ér Budapestre.

Gyakorlati útmutatások a váltó helyes kiállítására. Második kiadásban jelent meg a Forrai Oszkár, a Magyar Államvasutak Takarékpénztár r.-t.-i tisztviselő szerkesztette hasznos könyvecske, mely könnyen áttekinthető módon nyújt tájékoztatást és utbagyitást a váltók bankképes kiállítására. Váltóminiták egészítik ki a jól összeállított szövegrészt. Ára 1 korona, megrendelhető a szerzőnél, V., József-tér 14.

Villamos h. és vasut Poprád-Feikától Tátrafüredig. Már megirtuk, hogy Poprád-Feikától Tátrafüredig helyi érdekű villamos vasutat és Ótátrafüredtől Tarajkákig villamos síkló-vasutat fognak építeni. Ez ügyben a hivatalos lap mai száma közli a kereskedelemügyi miniszter által kiadott engedélyokiratot. Ezen „engedélyokirat” erejénél fogva a „Villamos Vállalatok Részvénytársaság” budapesti bejegyzett cég engedélyt kapott és kötelezettséget vállalt arra, hogy a cs. kir. szab. kassa—oderbergi vasut Poprád-Feika állomása mellől kiindulólág Feika, Nagyszalók és Alsó-Tátrafüred érintésével Ó-Tátrafüredig vezető helyi érdekű villamos vasutat és ennek kiegészítő részeként Ó-Tátrafüredtől a Tarajkákig vezető villamos síkló-vasutat üzemben tartsa. Az engedélyezett vasut megépítéséhez és üzleti megfelelő berendezéséhez szükséges tényleges tőke 1,910.000 korona, azaz: egymilliókilencszázötven ezer koronában állapított meg, mely tőkéből forgalmi eszközök beszerzésére a vállalat 214.800 koronát tartozik fordítani.

A Hengermalom osztaléka. A Pesti Hengermalom-Társaság igazgatóságának ma tartott ülésén elhatározta, hogy a legközelebb egybehívandó közgyűlésnek az 1907-iki üzletév után hat százalékos osztalék kiizetését fogja javasolni.

Az osztrák vasutállamosítás. A napokban megint nagyobb mozgalom volt a tőzsdéken az Államvasuti részvényekben, amit a hét közepén ismét arra magyaráztak, hogy az Osztrák-Magyar Államvasutal legközelebb megindulnak az államosítási tárgyalások. Ezt főleg abból következtették, mert Taussig lovag, a vasut elnöke visszaérkezett szabadságáról s olyan hírek voltak már korábban forgalomban, hogy Taussig megérkezése után nyomban megkezdődnek a tárgyalások. Az államvasutak részvényeiben a tőzsdéken az utóbbi napokban tapasztalt mozgalomban annak is része volt, hogy — amint tőzsdéi körökben beszéltek — a bécsi tőzsdén a napokban egy nagyobb bizonyos cég, mely egyik nagy bécsi bankkal tart fenn szoros összeköttetést, vagy 1500—2000 darabot vásároltatott, azonkívül Budapesten is vétetett nagyobb tételekben. Ma már a tőzsdén határozott formában beszéltek róla, hogy a tárgyalások megkezdése küszöbön áll s azok a jövő héten minden valószínűség szerint megkezdődnek, ami tápot adott az ármozgalomnak. A tőzsdéken egyébként vegyes izgalommal néznek az államvasutakkal megindítandó tárgyalások elébe, mivel valószínű, hogy a vasut és az állam között a megváltási összeg dolgában nagyobb nehézségek merülnek fel. Az engedélyokmány szerint ugyanis, ha az állam átveszi a vasutat, az előző két esztendő átlagának jóvedelmét, de legalább is az államosítást közvetlenül megelőző esztendő jóvedelmét tartozik az államosítás alapjául venni. Emellett a járműkészlet külön tartoznék az állam megváltani. Az 1882-ben megkötött egyezményben már nincsen szó a járműkészlet külön megváltásáról, de ki van mondva, hogy a vasut köteles államosítás esetén megtéríteni a kiegészítő hálózatra kapott előlegeket, melyek eddig 73 millió koronát tesznek ki. A társaság 1906-iki mérlege 33.28 millió korona tiszta nyereséggel zárult. Ezt a nyereséget pedig aligha fogadja el a kormány az államosítás alapjául. A kormány bizonyára hivatkozni fog arra, hogy a vasut átvétele nagy beruházásokat tesz szükségessé. A kor-

mánynak pedig módjában van némi pressziót gyakorolni a társaságra, azáltal, hogy költséges intézkedésekre kényszerítheti a vállalatot, amelyek a jóvedelmezt csökkentik s így egypár év múlva a kisebb nyereség alapján olcsóbban válthatná meg az állam a vasutat. Az osztrák állam tudvalevőleg igyekezett kellemetlenkedni a vasutnak, sőt a beruházásokra szorította, amint arról idején beszámoltunk. Az államosításnál alapul veendő járadék körül előreláthatólag nagy küzdelmek lesznek. Tőzsdéi körökben azt beszéltek, hogy a vasut beváltási igénye 36.5 millió korona, tehát vagy 4 millióval több, mint az 1906. évi eredmény, míg az osztrák állam állítólag csak 28.6 milliót akar adni a vonalakért, mivel a szükséges beruházások kamatoztatását, a tisztviselői fizetéseknek az utóbbi időkben történt emelését is kalkulációba veszi. Ránk nézve azért bir fontossággal az államvasutak államosítása, mert így aktuálisá válik a vasut magyarországi bányáinak, valamint a kohók és uradalmaknak az értékesítése, amennyiben a vasut az államosítás után kimondaná a likvidációt. Az említett aktívumok eladása dolgában eddig többféle verzió látott napvilágot, ezeknek azonban alig van komoly alapjuk.

Az adóreform ellen. Wekerle adóreform-javaslatai a magyar közgazdasági élet érdekelt faktorait ugyszólván napról-napra foglalkoztatják. Nemrégiben megemlékeztünk Jellinek Henrik udvari tanácsos, a Magyar Kereskedelmi Csarnok elnökének érdekes és kimerítő előadásáról, amelyet a Csarnok egyik fölölvásó ülésén tartott nagyszámu hallgatóság előtt. Most az Országos Iparegyesület lépett sorompóba az adóreform-javaslatok ellen. Az egyesület volt ugyanis az első, amely a parlament elé terjesztett törvényjavaslatokkal szemben — nyomban azok közzététele után — állást foglalt egyenesen abból a célból, hogy a javaslatoknak az ipar és kereskedelem érdekeire nézve sérelmes részei az említett érdekeknek megfelelően módosítsanak. Az Országos Iparegyesület az adóreform-javaslatokkal szemben való állásfoglalásra hívja fel most az ország összes ipartestületeit, hogy kiváltképpen a kézműipar érdekeit érintő kereseti és jóvedelmi adókról szóló törvényjavaslatok sérelmes és tarthatatlan intézkedései ellen emeljük fel tiltakozó szavukat. A magyar ipari érdekeltségnek az adóreform-javaslatokkal szemben való állásfoglalásához zsinórmértékül szolgálhat az a nagy szakavatottsággal és a tárgy teljes felőléseivel megírt érdekes tanulmány, melyet az Országos Iparegyesület megbízásából annak érdemes titkára, dr. Soltész Adolf szerkesztett. Ez a munkát éles bonczék alá veszi mindazokat a javaslatokat, melyek a magyar iparos-ostályt létezőkében érintik. Dr. Soltész kitünő tanulmányát az Országos Iparegyesület állásfoglalás végett megküldötte az ország összes iparegyesületeinek, felkérve őket arra, hogy az iparosérdekek védelmére megindult életerős akcióhoz csatlakozzanak. — Itt említtük meg, hogy a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének nagy választmánya január 23-án tartandó ülésén foglal állást az új adó-javaslatokkal szemben s tárgyalni fogja a szövetség adóügyi bizottságának konkrét indítványait, melyek indokolásul a szövetség ügyvivő igazgatójának, Hegedűs Lórátnak az adóreformról kiadott kimerítő ismertetése szolgál. A szövetség adóügyi bizottságának indítványai a jóvedelmi-, kereseti adóra, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójára, a ház tőkekamat- és járadékadóra, valamint egyéb általános kívánságokra vonatkoznak.

A Bácskai Hitelbank helyzete. A Bácskai Hitelbank és Zálogkölcsön r.-t. — melynek helyzetéről, illetve a csendes felszámolás elhatározásáról annak idején részletesen beszámoltunk — nemsokára a közgyűlés elé fogja terjeszteni az igazgatóságának a felszámolást kimondó indítványát. A bank helyzetében múltkori közleményünk óta lényegesebb változás nem állott be, mindössze arról számolhatunk be, hogy a fölszámolás lebonyolítását az evégből szervezkedett intézetek a Délmagyarországi „Mercur” váltóüzlet r.-t.-ra bízták. Ez az intézet azoknak a szabadkai intézeteknek az alapítása, melyek a fölszámoló intézet sorsát intéző csoportban részt vesznek.

— Egy gazdasági cseléd kitüntetés. Mühlbeck Ignác 1849. óta szolgál mint gazdasági cseléd a budrai Karátsonyi-féle uradalomban. Ötvennyolc évi szolgálat alatt oly szorgalmat és hűséget tanusított nehéz munkájában, hogy a kormány legfelsőbb kitün-

tetésre is érdemesnek találta. A derék férfiúnak a király sok évi hű és példás szorgalma elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta. Kétségtelen, hogy a kitüntetett gazdasági cseléd példaképpen állítható a gazdasági munkásnép elé. Már ez előtt 8 esztendővel megkapta a negyven évi szolgálatért járó díszérmét, most hát két díszes jelét viseli az érdemeit elismerő kitüntetésnek. A földmivelési miniszter intézkedett aziránt, hogy a királyi kitüntetés illő formában adassék át a munkában megőszült földmivelő embernek.

Felszámoló szövetkezet. A pénzügyi helyzet javulásával fokozatosan csökkennek azok a hírek, melyek szövetkezetek fizetési nehézségeiről számolnak be, ami nem jelenti ugyan azt, hogy a bankok előzenyessége a szövetkezetek iránt párhuzamban halad a jobb pénzügyi viszonyokkal. Mindazonáltal aránylag kevés szövetkezet sinylette meg a lefolyt nehéz esztendőt s azok a felszámolások, melyek itt-ott még felbukkannak, előreláthatólag gyérülni fognak. A napokban azonban megint egy szövetkezet szánta rá magát a felszámolásra, itt ugyan a mérleg szerint nyereséggel zárul a lefolyt üzletév, de az igazgatóság, úgy látszik, mégis üzletszerűnek tartotta a felszámolást. A Hitel- és Előlegbank m. sz. (IV., Koronaherczeg-utca 20.) igazgatósága ugyanis az e hó 26-án tartandó közgyűlésen a felszámolás kimondását fogja javasolni. A szövetkezet közzétett mérlege szerint tiszta nyereség 7713.— korona. Az 1906. évben 5700.— koronát mutatott ki nyereség gyanánt.

Az országos tenyészállatvásár. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület március 7.—8. napjaira tervezett tenyészállatvásárjárja a bejelentési határidő február hó 15-én jár le. A kereskedelemügyi miniszter az O. M. G. E. kérésére jelentékeny viteldij kedvezményeket adott, amelyeket az egyesületnél beszerezhető igazolványok alapján lehet igénybe venni. Darányi földmivelésügyi miniszter most értesítette az O. M. G. E.-tet, hogy a vásár díjazási céljaira 13,600 koronát adott, míg a főváros közönsége 1000 koronával járult hozzá a vásár nagyszámu pénzdíjaihoz. A legnagyobb tiszteletdíj ez évben is 2000, illetve 1000 korona értékű hazai gyártású műtárgy lesz, melyet abszolút tenyészértékű állat tulajdonosa nyerhet el.

Ankét a szeszkontingens ügyében. A pénzügyminiszter az új szeszadótörvényjavaslatok elkészítése előtt — mint értesülünk — meg fogja hallgatni egy szaktanácskozmányon az összes érdekelt körök véleményét. E végből február hó folyamán ankétre hívja össze egy az ipari mint a mezőgazdasági szeszgyárosok, likörgyárosok társadalmi szervezeteinek a képviselőit. Az ipari kontingens nagyobb mértékű kisajátítását úgy látszik egyelőre eljette a miniszter, miután még a bonifikáció leszállítása esetén sincs kilátása arra, hogy a kisajátítandó ipari kontingens összegét összehozhassa.

Az angol hajóépítő-ipar nyomott helyzete. A londoni cs. és kir. főkonzulátus jelenti: Nagyon régóta nem volt az angol hajóépítő-ipar oly rossz helyzetben, mint 1907 utolsó évnegyedében. Először történt meg fennállása óta, hogy a hajóépítő-szakma egyik legrégebbi cége, South Shieldsben, egyetlenegy darab kész hajóval sem rendelkezik. Egyformán rossz a helyzete a clydei nagy ipari központ valamennyi üzemének. Egyik greenocki nagy cég, üzemének bizonyos időre való beszüntetését határozta el, miután nem volt elegendő megrendelés. Alig akad olyan hajógyár, a honnan hetenkint tucatszámra ne hocsájtanának el munkásokat. A depresszió nemcsak a tulajdonképeni hajóépítőkre szorítkozik, hanem azokra is, akik a hajóalkatrészek készítésével foglalkoznak; ezek is felette szorult helyzetben vannak, így a többi között a South Durham Steel and Iron Company Stockton-on-Teesben — amely gyár hajópáncélokat készít — már novemberben beszüntette üzemét kellő megrendelés hiányában, mindaddig, a míg a viszonyok meg nem javulnak. Az üzem beszüntetése következtében, a cég által foglalkoztatott 1000 munkás vesztette el kenyerét. Sunderlandban oly rosszak a viszonyok, hogy ott kb. 30.000 család a legnagyobb nélkülözés közepetténgeti életét. A segítő-bizottság számtalan olyan családra bukkant, akiket a valóságos éhenhalás veszedelme fenyegetett. A munkásházak (workhouses) ennek következtében túltömöttek. A vázolt szomorú viszonyok oka abban keresendő, hogy az anyag drágasága következtében az angol gyáraknak lehetetlenné vált a külföldi versenyyel lépést tartani; de másrészt abban is, hogy az Angliában most uralkodó politikai

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

Kérjünk: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét.

viszonyok következtében a tőkés nem hallandók hajóépítésbe fektetni pénzüket. Azt a körülményt, hogy a norvég, svéd és német hajógyárak szinte tul vannak terhelve munkával, míg az angol hajógyári munkások ezrei minden kereset nélkül állanak, ez idő szerint élesen kritizálja az angol sajtó, még a legtárgyalosabb lapok is.

A pénzpiacról. A mai számunkban közölt jegybank kimutatások valamennyije a státusok javulásáról tanuskodik. Az Osztrák-Magyar Bank 1907. augusztus 23. óta először került abba a helyzetbe, hogy adómentes bankjegytartalékot mutasson ki. A 15-ével lezárt kimutatás teljesen jogosultá tette a rátaleszállítást, a januári visszaözlések sokkal nagyobb arányokat öltöttek, mint várták. A 68.1 milliónyi adómentes jegy a következő kimutatásig előreláthatólag szaporodni fog, ezzel szemben ultimóra ismét a státus rosszabbodását vehetjük számításba. A nyílt piacon a helyzet változatlan. Bécsből elég ajánlat érkezik, a piac igénye azonban csekély. A bécsi magánkamatláb ma 4 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{3}{4}$ %. — A Reichsbank helyzete szintén javult. A december 31-én kimutatott 626 millió adóköteles jegy 117.6 millióra apadt. Jelentékeny az érczkészlet növekedése is. A magánkamatláb ma 5%. Az angol bank stílusa is javult, míg a francia bank legutóbbi kimutatásában az aranykészlet csökkenését és a banklegyformalom növekedését találjuk.

Kevés a legelő. A vaskói járás negyvenhárom községe panaszszal fordult Biharvármegye főispánjához, ahol előadták, hogy a jószágtartás — a lakosság egyedüli megélhetési forrása — lehetetlenné vált, mert a legelőket befásították, az erdőket pedig termőfölddél alakították át. Glac főispán felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez, amelyben ecsetelte a lakosság szomorú helyzetét és kifejtette az erdőtervény módosításának szükségességét. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter leiratot intézett a főispánhoz, amelyben felhatalmazza őt, hogy alakítson egy szakbizottságot, amelynek körébe az erdőbirtokos püspökségek is bevonandók lesznek. A bizottságnak az a feladata, hogy terjeszsen megfelelő javaslatot a miniszter elé, aki leiratában hangsúlyozta, hogy akár állami, akár püspökségi területről legyen is szó, esetleges üzemterv módosítása elől nem zárkozik el. Mint értesülünk, Glac főispán február elejére hívta egybe a bizottságot és arra kérte a földművelésügyi minisztert, hogy szakközvegeit küldje le.

Kossuth Ferenc a kisiparért. A kereskedelemügyi minisztériumban most készült el a minisztérium 1907. évi kisipari tevékenységének részletes összeállítás. Ebből kitűnik, hogy soha még a minisztérium olyan tevékenységet nem fejtett ki a kisipar érdekében, mint 1907-ben Kossuth Ferenc minisztersége alatt. Míg az előbbi évek kormányai a kisipar támogatására évenként legfeljebb 500.000—600.000 koronát fordítottak, addig Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter e célra 1907-ben 1.810.572 koronát engedélyezett.

Ebben az összegben első helyen áll a gépek adományozása. Egyes kisiparosokat ugyanis csak gépek adományozásával támogattak, pénzügyben csak a szövetkezetek utján. Pénzügyt nyert 30 szövetkezet, gépsegélyt pedig ezenfelül 24 szövetkezet. A pénzügyben részesült 30 szövetkezetnek összesen 181.000 korona üzemsegélyt, 28.500 korona berendezési és 213.500 korona feltételeken visszafizetendő állampénzügyt, vagyis összesen 423.000 korona segélyt engedélyezett a kereskedelemügyi miniszter; hozzáadva az engedélyezett gépek értéke 322.085 korona volt, vagyis Kossuth Ferenc miniszter, a szövetkezetek segélyezésére az 1907. évben összesen 745.085 korona segélyt engedélyezett.

Gépeket és munkaeszközöket adományozott a fenti 24 szövetkezeten kívül még 439 kisiparosnak, 8 ipartestületnek, 2 ipartársulatnak, 8 alkalmi egyesülésnek és egy műiparosnak. A gépsegélyezésben részesült kisiparosok, szövetkezetek, stb. összesen legalább 1500 segédet tartoznak állandóan foglalkoztatni és 820 inast szakmájukban kiképezni.

A jövő kisiparos-nemzedék kiképzéséről még más irányban is történt intézkedés, ugyanis egyes kisiparosok részére megfelelő összegű segély engedélyezett meghatározott számú tanoncok gondos kiképzése végett. A kisipar jelzett támogatása kapcsán Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter háziipari tevékenysége is figyelemre méltó volt az 1907. évben, mely célra 560.057 korona segélyt engedélyezett szemben az 1906. évi 104.071 korona engedélyezéssel.

A háziipar körében pénzügyt engedélyezett egyes háziipari vállalatoknak, egyes bizottságoknak és egyleteknek, egyes háziiparosok részére pedig állami gépeket és munkaeszközöket adományozott.

Az 1907. évben 22 háziipari vállalat részére engedélyezett pénzügyt, mely háziipari vállalatok legalább négyezer háziiparost tartoznak kiképezni és részükre állandó keresetet biztosítani.

Gépeket és munkaeszközöket a háziipar körében 97 esetben engedélyezett a kereskedelemügyi miniszter és pedig 63 különféle háziiparos, 8 háziipari egyesület, 8 iskola, intézet és tanfolyam és végül 3 bizottság részére.

A vetések állása és a mezőgazdaság helyzete. A földművelésügyi minisztérium gazdasági tudósítójának január 15-ig beküldött jelentései nem sok vigasztalót nyújtanak a jövő termésre nézve. Bár a késő őszi enyhe és meglehetősen csapadékos időjárása az őszi vetéseken sokat lendített és a tavaszi takarmányok javulására is reményt nyújt, mindazáltal az idei várható terméseredmények nem biztatnak azzal, hogy az 1907. évi termést minőség tekintetében felül fogják mulni. Nehéz lesz pótolni az elmaradt őszi vetést, mert az ország sok vidékén a nagy szárazság miatt őszi gabonát nem vethettek a gazdák.

A minisztérium jelentéséből az alábbiakat közöljük: December hónap 2-ik felében eléggé enyhe és többnyire szép napos, itt-ott esős és helyenkint havazással párosult nedves időjárás uralkodott, amelynek hasznát vette a gazdaközönség utómunkájának befejezésében. De jó hatással volt az enyhe időjárás a kelőfélben volt zseuge és különösen a bokrosodásban állott vetésekre, amelyek ugyan most a január hónap eleje óta bekövetkezett erős hideg időjárás következtében — mivel a vetések nagybárá hótakaró nélkül állanak — itt-ott már szenvednek is. Egyedül azok a vetések, amelyek jól megerősödvé kerültek a télbe, bírják és türethetően viselik a zord időt. Hozzájárul a kedvezőtlen telelési állapothoz az a körülmény is, hogy az őszi szántás és vetés munkája igen sok helyen a tél bekövetkeztéig tartott, tehát igen sok vetőmag nem csirázott ki még és további sorsát az idő alakulásától várja. A gazdasági tudósítók egy részének az a véleménye, hogy a múlt évvel szemben alig változott a bevetett terület, viszont a tudósítók másik jelentékeny hányada a bevetett terület kiterjedését a tavalyinál kisebbre, néhányan pedig nagybárá taksárlják. Az őszi árpa és főleg a repce vetésterülete csökkent. A buza és rozs területe körülbelül megfelel a tavalyinak. A beérkezett területbecslési adatok önként érthetőleg nem tekinthetők feltétlenül hiteleseknek, annál kevésbé, mert a múlt évi abnormális téli időjárás, különösen a száraz őszi lényegesen befolyásolta az ősziekkel bevetett területét. A következő adatok figyelemmel azon körülményre, hogy a tudósítók csak alig fele része jelentett pozitív változásokat, legfőképpen csak tájékoztatásul szolgálhatnak. A vett jelentések szerint a szárazság okozta kedvezőtlen őszi következtében kisebbedett az ősziekkel bevetett terület és pedig a buzaterület mintegy 5—6 százalékkal, körülbelül ugyanennyire becsülhető a rozsterület csökkenése is. Az őszi árpa bevetett területének csökkenése 8—10 százalékra és az őszi repceé 10—15 százalékra tehető.

A hideg idő beálltával a jószág teljesen istállózásra szorult, bárha helyenkint szilken van is takarmány, országos értelemben vett takarmányhiányról legalább ez idő szerint még nem lehet beszélni, mert szalma és tengeriszár bőségesen van a gazda rendelkezésére.

Orosz finanszírozások. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Pétervárról, hogy ott olyan hírek vannak elterjedve, az orosz kormány az egy rubeles pénzügyt fél rubelra redukálná. Ennél a műveletnél minden rubelnál 16 kopeknyi nyereségre számítanak s így összesen 500 millió rubelnyi hasznót érnének el, mit az államadóság egy részének törlesztésére fordítanának. Az orosz kormányhoz közelálló körök szerint ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. Hogy milyen módon vinnék keresztül ezt a pénzügyi műveletet, azt a nevezett lap híréből bajos megállapítani. Annyi bizonyos, hogy az orosz kormány nem szűnik meg a megoldást kutatni, hogy tartsa meg a pénzügyi egyensúlyt s erre vezethetők vissza azok a hírek, melyek hol kölcsön előkészítéséről, hol más pénzügyi műveletekről számolnak be.

Az Adria hajó. Az Adria m. kir. tengerhajózási r.-t. gőzösei közül a „Báró Kemény” csúttörtökön Fiuméből Santosba, az „Árpád” pénteken Fiuméből Marseilleba indult, szombaton a „Szeged” Antwerpenből, a „Koloszvár” Londonból, a „Matlekovits” Rouenből Fiuméba érkezett.

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlható beszerzési források
BUDAPESTEN.

Biztosítás.

Assicurazioni Genrali (Trieszti ált. biztosító-társaság.) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 300 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. **Életbiztosítás** minden módozat szerint, valamint **fiuallatási és leánykiházasítási biztosítások**. — **Tűz-, szállítvány-, befőréseles lopás elleni és üvegbiztosítások**. — **Jégbiztosítás** a Magyar jég- és vízszintbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos **baletbiztosítások** (egyenkénti baletbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az **Első o. ált. balet ellen biztosító tars.** által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiházasítási Együt. m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.
Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztálysorszájuk főeljárás helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irányító: VII., Király-utca 57; VIII. ker., Jozsef-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Háztartási cikkek.
Drogna és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. („Szabadság”-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12—30. Hesz Izidor és Társa „Korona”-drogeria.

Élelmezési cikkek.
Fleischmann Lipot szalámi és füstöltusáru gyára Budapest, Király-utca 11. szám. Telefon 27—08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Állandóan 24 munkás.

Hazai vas- és rézbutorgyár.
Bruck J. Penrik, Budapest. Gyár: IX. Liliom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrássy-ut 32. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorait legmodernebb kivitelben. Arak a legjutányosabbak. Vidéki megrendelésekre különös súlyt fektetünk. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszszvetek és csatornázás.
Pizsurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalat, épületbádogos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszekek, vízelék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összeköttetéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszuszszvetző gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszuszszvetzők minden házbán. Telefon 20—33.

Angol férfi- és nőiszabó.
Pohner Ferenc férfi és női szabó Váci-utca 28. Páris-utca sarok. Állandó nagy választék a legújabb divatszövetekben.

Villamosságai berendezések.
Magyar Siemens Schuckert Művek villamossági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos - vasutakat. Bánya - vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fúrógépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.
Ezst. Ezüsttárgyak Bachrach A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztali sz., tálak, fényvüzei cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemárak.
Szerásy, Hoffmann és Társa selyemáruháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes farsangi udonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenásy” cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruházunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives kírását, Szenásy, Hoffmann és Társa selyemáruháza kizárólag IV., Bécsi utca 4.

DR. HÖNIG IZSO

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítást
 Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
 Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
 Elektromágneses gyógyítás.
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 Kék fényvel való kezelés.
 Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 Villamos fényfürdők.
 Villamos massage (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfürdők.
 Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
 Altalános idegesség (neurasthenia, hystéria).
Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
 Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

Ideggyengeségi állapotok
 Almatlanság.
 Hűdés (Paralysis).
 Idegfájdalmak, idegzásbaj, (Neuralgiák, Ischias).
 Gerincvelőorradás (Tabes).
Szívbetegségek.
 Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vörösvérképesség).
Bőrbajok. Bőrvízketeg
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTÖZSDE

Tőzsdéi hangulatok.

Budapest, január 18.

A budapesti esernyő-csinálók memorandumot adtak át a kereskedelmi miniszternek, engedné meg, hogy képesítéshez kötött ipar legyen a mesterségük. Erről eszünkbe jut az a régi „Folies Caprice”-beli darabból vett anekdota, amikor a bíró előtt kérdeznék valakit, mi a foglalkozása. Művész! — hangzik a válasz. Milyen művész? — kérdi a bíró. Paraplékészítő — kapja most a feleletet a bíró, aki csodálkozva kérdi: Hát az is művészet? Nohát csináljon egy paraplét, ha az nem művészet — jegyzi meg a vádlott.

Mindez megint a börzésekéről jut eszünkbe. Ez se művészet, de tessék megélni belőle, ez már azután igazán művészet. Az a sok ember, aki följár az értékbörzére, javarészt azon tűnődik, miből él — a másik. Vannak vagy tíz-huszan, akik dolgoznak, a többi — kibiz. A kamatlábak lemehetnek a sárba földig, ez nem tudja fölvillanyozni az értékbörzét. A gabona-tőzsdén már inkább fölvillanyozzák az embereket az események. Itt már hetek óta helyezik el a villamos hattériákat. Malomigazgatók czikkeket írnak, amelyekben direktívát adnak — vagy legalább akarnak adni — a piacnak. A malomalatti árpolitika szolgálatába szegődik a nyomtatott betű s amint vannak irány-szegények, úgy lehetnek, amint hogy voltak is, irányczikkék, börzei értelemben, olyanok, amelyek szilárd és lanyha irányra hangolnak. Még hiányzik a kettő kombinációja, amelyet a börzeregények formájában lehetne megvalósítani, amint azokat az Ozeánon túl gyártják. Legközelebb irodalmi vénájú malomdirektorok regényekbe öntik bele azt, a mi a szívükön — és a zsebük érdekében fekszik. Regényekbe, ahol az elején a hős tippeket ad a hősnőnek virág helyett, a végén pedig azzal a sóhajtással megy a halál helyett — a klubba, hogy mégis csak redukálni kell az üzemet a malmoknak, mert az Irás is megmondta, hogy hat napon dolgozzál, a hetediket pihenjél, ami a malmokra megfor-

ditva alkalmazandó, egy napon dolgozzál és hat napra szüntesd be az üzemet.

Ennyiben hát föl van villanyozva a gabona-tőzsde. Most még csak az értéktőzsdén hiányzik nagyobb emóció, ahol spekuláció és publikum már de fakto korlátozta, sőt majdnem egészen beszüntette — az üzemet. Nem is történik itt semmi nevezetes, erre a hétre pedig két esemény is esett, a londoni rátaleszállítás, meg a porosz kölcsön jegyzése, amelynél a berlini pénzügyi hátramosztói szokatlan módot eszeltek ki és közvetlenül a publikumhoz fordultak. Ezzel kapcsolatban legföljebb egy régi anekdotát elevevitettek föl a börzén. Ugy történt, hogy a lengyel atyafi Budapestre jött s amint járt-kelt, megállt egy sas-utczai nagykereskedés előtt:

— No, mit bámészkodik itt a bolt előtt — kérdezte a czégtulajdonos, — aki a boltjátóban ácsorgott.

— Arra gondoltam — vágja ki az atyafi, hogy nekem egy kis üzletem van és van hozzá sok adósságom. Mennyi adóssága lehet magának ahhoz a nagy üzlethez? . . .

A magyar kincstár is ilyenfajta gondolhat most a porosz pénzügyiákról.

Hetekkel ezelőtt híre ment, hogy végre mégis meglesz a tőzsdepalota ünnepélyes fölavatása. Most kisiült, hogy ezt csak az avatatlanok híresztelhették, nem sült azonban ki a szemé mindazoknak, akik a fölavatás prolongálásában ludasak. Már nem maradt más hátra, minthogy a kabátgombokon kispekulálják a tőzsdelátogatók: fölavatják, nem avatják. Mivel e megbízható kalkuláció alapiál szolgáló gombokhoz közelálló gomblyukak nem számítanak semmiféle ékítmenyre, ami a fölavatással, — amint tudjuk — szorosán egybeforrott, a gombok minden önző érdekek nélkül azt a választ adták, hogy igenis, fölavatják a tőzsdepalotát. Természetesen ezt az ünnepséget elő kell készíteni s mivel a rendezendő „tőzsdel cabaret” kimódoló bizottságnak megígértem, hogy nálam minden itt jön be és itt megy ki (előbb a fülleimre és azután a számra mutattam) elárulhatom az előkészületeket.

Mindenekelőtt arról volt szó, hogy dalárdát verbuváljanak össze a tőzsdelátogatók sorából. Ez könnyen ment, hiszen jó torku ember elég van a börzén. Hanem nagy bajjal járt a cabaret első számának megállapítása, vagyis, hogy milyen nótát énekeljen a dalárda. Az értéktőzsde emberei amellet voltak, hogy: Mély a Rima, zavaros, ha megárad. . . Ez persze nem tetszett a gabonásoknak, akik azt kívánták, hogy: Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs. . . de ez ellen meg a tőzsde néhány földbirtokos tagja tiltakozott, mondván, neki sűrű buza, sűrű árpa és sűrű rozs kell. A gabonátőzsdei kontremin kifogásolta még az utóbbi nótát is és amellet volt, avval a nótával köszönték a tőzsdét, hogy: Adok buzát, adok is, akár tizenhatot is, is, is, is. . . Ebből azután differenciák keletkeztek, veszekedés, lárma, amit a Lipótvárosban röviden „gezeresz”-nek neveznek, miért is a legezészerübbnek kínálkozott a: „Gezeresz alatt fészkel a fecske” . . . czimű népdal. Ezzel megint nem tettek volna eleget a különböző szakmáknak. Mert időközben a tőzsde czukorgyáros tagjai azt a nótát kívánták: Be van az én szüretsz-könyvem kötve, osztrák sógor, ne kotorássz benne . . . Mindezek után indítványomra a következő nótát fogadták el, amely az összes gazdasági körök érdeklődésére tarthat számot:

A Becsap-utczán véges-végig
 Minden kis kapuban m. sz. nyilik
 Minden kis kapuban kettő-három,
 Csak az enyém bukkott meg a nyáron.

Ennyiben befejeztük a dalárda-ügyet. Következett most már az üdvözlő beszéd megszövegezése. Annyit elárulhatok, hogy a beszéd így kezdődik: Szilárdan áll a magyar — Európa szélén . . . (Ez a kitétel semmi vonatkozásban sincs a Magyar hitel-el, röviden „Magyar”-ral, nehogy ebből megint konfliktus támadjon hausse és baisse között és a szöveget még akkor sem változtatja meg a kimódoló-bizottság, ha akkor véletlenül lanyha lesz a Magyar. Ezeket előre is kijelenthetem.) Következnek ezután egy kiváló szám: Széltében-hosszában . . . tőzsdei anekdoták, előadja Spaszmacher bácsi, a hirneves börze-humorista. (Minden félreértés kikerülése végett a fönti kifejezés sincs összefüggésben a hausse-al.) Ezután díjbirkózás különböző fogásokkal, vagyis ünnepi díj-üzletek kötése. Ellenben ünnepi ökörsütés helyett a tőzsdét szidalmazó nyomdatermek elégetésére kerül sor. A program többi részei: konfetti (eltépett körtgye-darabokat a földről fölvenni tilos!) Végül nagy némajáték, (akinek rheumás a karja, nem vehet részt, mert az nem tudna némául beszélni.) Lesznek még később megállapítandó számok, mint például az is, hogy a bizottság föl fogja kérni Hegedüs dr.-t a föllépésre, aki egy amerikai börzejátékost fog bemutatni a krach kitörésekor.

De különben majd látni fogjuk. Azaz, hogy semmit sem fogunk látni, mert ez éppen olyan kohlomány, mint az, hogy a tőzsdepalotát fölavatják. Ez csak éppen annak az ötletéből iródott, mert a héten híre ment, hogy nem lesz semmi a fölavatásból. Minek is. Rendes körülmények között ugyan nyolcz nap után szokták az újszülöttet fölavatni, nem két esztendő múlva. De a börze-épület ráér akkor is, amikor — nagykoru lesz.

Kova.

Gabonátőzsde.

Az amerikai tőzsdék ma 1 cent áremelkedést jelentenek és ezen emelkedésüket csupán a budapesti piac tegnapi szilárdságával indokolják. Ezen gyenge motívum meglehetősen elkedvetlenítette a helyi spekulációt és minthogy a malmoknál sem volt valami nagy vételkedv, a tegnap felemelt árak nem tarthatták magukat. Az áprilisi buza 12.90-ről délig 12.80-ig esett vissza és csak délután az újabb végleges hivatalos jelentés nyomán akadtak ismét néhány fillérrel drágább áron vevők. E jelentés csak a tengeri termésnél mutat nagyobb eltérést, amennyiben az utolsó 44 millió becsléssel szemben, most csak 39 millió mázsa tengeri hozamot jelent. Nagyobb hatással ez a különben lényeges különbözet nem volt a tengeri árfolyamára; a májusi terminus mindössze 5 fillérrel emelkedett. A többi czikk majdnem változatlan maradt. A készárupiaczon vonatott üzletmenet volt. Ma ismét csak 2 malom vett részt a vásárlásban és 11,000 mázsa buza kelt el változatlan áron. Egyéb gabonaműben nem volt forgalom.

Eladatoti:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 79 kg. 26.30 kor., 100 mm. 79 kg. 26.— korona, 500 mm. 77.5 kg. 25.90 korona, 300 mm. 77.5 kg. 25.70 korona, 100 mm. 77.3 kg. 25.90 korona, 500 mm. 77 kg. 26.— korona, 200 mm. 76 kg. 26.50 korona, 200 mm. 76 kg. 25.40 korona.

Pestvidéki: 200 mm. 79 kg. 26.10 korona, 300 mm. 78 kg. 26.65 korona, 400 mm. 77.5 kg. 25.80 korona, 800 mm. 77.5 kg. 25.70 korona, 400 mm. 77.5 kg. 25.60 korona, 400 mm. 77 kg. 25.50 kor., 500 mm. 78 kg. 25.90 korona, 500 mm. 77 kg. 25.65 korona.

Fejérmegyei: 100 mm. 79 kg. 26.— kor.
Rozs: 100 mm. 21.60 korona, paritás.
Raktár: 3460 mm. 79.5 kg. 26.— korona.
Árpa: 200 mm. 15.10 korona, paritás.

3000 darab Frottir-törülköző 25 krtól kezdve. Játékaruk disztargyak minden elfogadható áron amíg a készlet tart

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Pfeifer Pál és Testvére
 IV, Kecskeméti-utca 6. szám

és
Andrássy-ut 17. sz.

Megkezdődött
 a rendkívüli
nagyelárusítás

Tennis flanel néterjo	— — — — —	most	13 1/2 kr.
120 cm. angol cheviot, női ruhákra	— — — — —	most	39 kr.
Uri gallér, egész finom	— — — — —	csak	12 kr.
Fegyházban kötött női harisnya	— — — — —	csak	20 kr.
Kötött férfi divat harisnya	— — — — —	csak	53 kr.
Férfi ing puha mellű	— — — — —	csak	1.55 kr.
Egész finom, férfi köpfer nadrág	— — — — —	csak	1.45 kr.
Férfi Jäger ing és nadrág	— — — — —	csak	1.38 kr.
12 drb. angol batistsz zsebkendő	— — — — —	csak	1.25 kr.
Flanell portörölő, egész nagy	— — — — —	csak	18 kr.
Férfi háló ing, egész finom	— — — — —	csak	1.75 kr.
Női ing ajour betéttel	— — — — —	csak	98 kr.
6 szem. színes kávés ajour készlet	— — — — —	csak	2.95 kr.
Női glassé kesztyű, egész finom	— — — — —	csak	98 kr.
Tiszta olyom férfi nyakkendő	— — — — —	csak	89 kr.
Selyem lojtszoknya, ajour föddorral	— — — — —	csak	8.75 kr.

19.
 TOJA
 rások
 larsaság.)
 alap: 300
 sz., az in-
 módozat
 tási bizo-
 pias elleni
 ar leg- és
 Nádor-
 alap 7 mil-
 izosítások
 itással is)
 által (Bu-
 nyitke és
 és élet-
 40-42-
 atok gyer-
 i befizetés
 orona. Ed-
 ó korona.
 ak.
 logkölcson
 10 millió
 ysorsjáték
 zálogüzle-
 4. Irányi-
 er., Jozsef-
 za 9. sz.
 t pontosan
 esz Izidor
 ra Buda-
 08. Keleti
 andóan 24
 dr.
 m-utca 8.
 mlja külö-
 ntebb kivi-
 egrendelé-
 ingyen és
 és
 pest, VII.,
 életbádogos
 gszesz- és
 észülékek,
 t, minden-
 hűdegviz-
 ések fűtő-
 yvel. Am-
 és és mű-
 nden ház-
 .
 26. Páris-
 abb divat-
 k.
 részvény-
 t-körút 5.
 menschuk-
 világi
 ndezéseket.
 yenáramu,
 kát és mo-
 gó minden
 ventilato-
 rpek, villa-
 célokra.
 udvari és
 er. Királyi
 -én, gyári
 ára is pa-
 E fényes
 aldész, tá-
 ásárolható.
 kivitelben,
 yon látha-
 IV, Bécsi-
 választék-
 bérmentve
 „Szénásy”
 knak szóló
 szíves ki-
 emáruháza

Budapesti gabonaforgalom.

1908. január 16-tól január 17-ig.

Table with columns: Érkezett, Elszállított, Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa

A határidőpiacon kötöttet:

Délalótt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint): Buza 1908. áprilisra 12.86, 12.89, 12.82, 12.84. Rozs 1908. áprilisra 11.31, 11.33. Zab 1908. áprilisra 8.29, 8.31. Tengeri 1908. májusra 7.03, 7.07, 7.03.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: áprilisi buza, októberi buza, áprilisi rozs, októberi rozs, áprilisi zab, májusi tengeri

Délutáni forgalom.

Délután lanyhább irányzatra az árak pár fillérrel elgyengültek.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Table with columns: Buza 1908. áprilisra, Buza új októberi, Rozs 1908. áprilisra, Rozs új októberi, Zab 1908. áprilisra, Tengeri 1908. májusra

Értéktőzsde.

A mai napon a külföldi tőzsdékről nem érkezett semmi kedvezőbb hír, ami buzdítást szolgált volna, hogy a spekuláció tevékenységét feitsen ki. Egyedül a zárlat felé volt némi szilárdság. A helyi piacon

ma szintén mérsékelt volt a forgalom, egyedül a Salgótarjáni és a Közúti részvényekben volt üzlet. A Salgótarjáni részvény ma 610 koronáig emelkedett, a Közúti Vasut részvény pedig, melyet már napok óta hájt a spekuláció, felemelkedett 572 koronáig, de utóbb visszaesett 566 koronára realizálások nyomán. A koronajáradékot is keresték.

Az előtőzsdére beérkezett hírek nem voltak alkalmasak, hogy a spekulációt kedvezően hangolják, így kedvtelent nyílt meg a tőzsde. A forgalom folyamán csendes volt az irányzat, csak jelentéktelen üzlet fejlődött ki, mi mellett a vezető értékek árfolyamai alig változtak. Délben, mivel a berlini jegyzés nem buzdított, Államvasuti részvények előnyben részesültek. A helyi piacon Közúti Vasut részvények élénk kereslet mellett elinté emelkedtek, utóbb ismét hanyatlottak. Salgótarjáni köszénbánya szilárd volt. Az utótőzsdére Berlinből kielégítőbb jegyzések érkeztek s ezek folytán az irányzat megszilárdult. A forgalom lényegtelen volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde nyugodt. Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 636.50-636.75. Magyar hitelrészvény 768.50-769.25. Osztrák-magyar államvasut 680.50 Magyar leszámitoló bank 492.-493.50. Közúti vaspálya 566.50-567.75 Városi villamos vasut 279.50-280.75. Magyar aranyjáradék 93.50-93.55. Orosz járadék 90.15-90.25. Magyar villamossági r-t. 293.50. Salgótarjáni köszénbánya r-t. 597.-601.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde tartott. Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 636.25-637.25. Magyar hitelrészvény 768.-769.-. Osztrák-magyar államvasut 680.25-681.-. Rimamurányi vasmű 530.-Magyarleszámitoló bank 493.50-494.- Jelzálogbank 423.75. Közúti vaspálya 565.-572.- Városi villamos vasu 279.50-280.50. Magyar aranyjáradék 111.60. Magyar koronajáradék 93.30-93.45. Hazai bank 285.-286.- Fővárosi takarékpénztár 22.45.- Salgótarjáni köszénbánya 598.-600.- Ujlaki téglagyár 294.50-295.- Danubius hajógyár r-t. 220.- Ganz-féle gyár 308.-305.5.- Weitzer-féle wagoon gyár 350.- Győri szeszyár 387.- Adria tengerhajózási r-t. 429.- Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért hónapra 4.-5.- K, 8 napra 10.-12.- K, 1908. január végére 16.-18.- K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde irányzata szilárd maradt. Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 637.75-638.-. Magyar hitelrészvény 769.50-769.25. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 638.-. Magyar hitelrészvény 769.25.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, január 18. (Az Egyetértés távirata.) A mai hetitőzsdén a piacz helyzete nem változott. A konzum továbbra is szigoruan tartózkodott a vásárlástól s így buzában csak éppen néhány nagy malom teit négy beszerzéseket, egyébként a kötéseket minimálisok voltak, az irányzat nyugodt maradt és az árak nem változtak. Eladott tőfelvidéki 77 kg. 12.20 k. Bécsi raktárházból 79 kg. 11.95 k. Szeredről 79-81 kg. 12.- k. Galántáról, csepeli 78 kg. 11.85 k. Duna-Szerdahelyről, déli vasuti 77.-77.5 kg. 11.82 k. Kapuvárról, 78 kg. 12.- k. Csornáról. Rozs irányzata lanya, az alsó-ausztriai erős kínálat lenyomta az árakat s ez a czikk 15 fillérel olcsóbban volt kapható, míg magyar áru 10 fillérel hanyatlott. Árpában alig fejlődött ki némi üzlet. Tengeri e héten változatlan zab ellenben megtartotta 10 fillérnyi javulását. Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.15-13.60 korona, mosoni 12.15-12.50 korona, tőfelvidéki 12.15-12.60 kor., déli vasuti 12.10-12.40 korona, marchfeldi 11.85-12.15.

Uj-rozs: tőfelvidéki 11.40-11.65 korona, csepeli 11.40-11.60 kor., pestmezei -.-.-. korona, különféle magyar 11.30-11.55 kor., osztrák 11.10-11.35 korona.

Arpa: morvaországi 9.30-9.80 kor., marchfeldi 8.80-9.30 kor., bácsvidéki 8.80-9.40 kor., tőfelvidéki 8.05-9.40 kor., csepeli 8.10-9.10, győri 8.30-9.25 kor., déli vasuti 8.-9.90 kor., tiszavidéki 7.20-8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 7.75-7.95, új 7.50-7.65 korona, cinquantin 8.75-8.95, új 8.40-8.70 korona.

Magyar zab: selejtes 8.40-8.50 kor., közepes 8.50-8.75 korona, elsőrendű 8.75-9.- kor., válogatott 9.-9.25 korona.

Lisztben e héten alig volt üzlet és az átvételek korábbi kötésekre nem kielégítők. Az irányzat lanya, az árak handatlottak, korpa ellenben ártartó.

Table with columns: Buza, Kilos, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára

Table with columns: Egyéb gabonafélék, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce

Table with columns: Burgonya, Koronától-koronáig

Table with columns: Különféle termények, Faj, Pénz, Ár

Allamadosság közkölcsonok

Table with columns: Magyar aranyjáradék, koronajáradék, All.köl. Vaskapu csig.ár, Horv.-szlav. reg.-kár. k. 1/200, M. földteremt. köv. 4/200, Horv.-szlav. 4/200, Úszai szepedi nyer. köles. 4/200, Horv.-szlav. jelt. föld. köv. 4/200, Konv. osztr. adom. koron. 4/200, Egyes. osztr. ár. papir. 4/200, Osztrák aranyjáradék 4/200, koronajáradék 4/200, áll.-sors. 1890. 100K 4/200, 1894-ből 200K 4/200, 1894-ből 100K 4/200, Besz.-herc. orsz. k. 1895. 4/200, vasuti 1898. 4/200, Bpest. székess.-föv. köles. 4/200, Orosz államkölcsön 5/200

Záloglevelek előbbségei

Table with columns: Belvár. tápt. r-t., Egyesült. f. v. tápt., Kishirt. orsz. földh. 34 év, 50/200, M. agrár-jár.-b. szőlőköv. 4/200, járadékgy. vt. 4/200, záloglevél köles. 4/200, M. áll. tápt. r-t. 50 évre 4/200, 60 év 100 frank 4/200, 65 évre 4/200, 70 évre 4/200, 80 évre 4/200, 85 évre 4/200, 90 évre 4/200, 95 évre 4/200, 100 évre 4/200, M. leszámit. p. v. h. h. r-t., szab. és tájgaz. 4/200, M. jelt. hitel. frt.-ban 4/200, ugyancs 50 évre 4/200, forint értékben 4/200, 50 évre kor. 6. 4/200, közs. kötv. 50 évre 4/200, ugyanaz 50 évre 4/200, 60 év vt. 110 frt. 4/200, 60 év 100 frank 4/200, nyer. kötv. frt. 6. 4/200, nyer. kötv. kor. 6. 4/200, nyer. kötv. kor. 6. 4/200, M. leszámit. p. v. h. h. r-t., 65 évre 4/200, M. tápt. közp. jelt. 4/200, közs. kötv. 90 évre 4/200, közs. kötv. 70 évre 4/200, Orsz. közp. hitel. kötv. 4/200, Osztr.-m. bank 60 év kor. 4/200, P. leszámit. közp. jelt. 4/200, 100 K. h. 6. nyel. 4/200, Pesti m. keresk. bank 4/200, közs. kötv. vt. 110 frt. 4/200, közs. kötv. vt. 105 k. 4/200, Adria tengerhajózási r-t. 4/200, Pesti közúti vaspálya 4/200, Déli vasut 100 márk. ért. 4/200

Table with columns: Kassa-oderb. v. 1889. frt. 6 4/200, 1889 arany márk. ért. 4/200, 1891 ezüst frt. ért. 4/200, 1891 arany márk. ért. 4/200, osztrák vonal frt. ért., M. fojyam-igh. r-t. k. ért. 4/200

Bankok részvényei.

Table with columns: Angol-osztrák bank, Budapesti bankgyűjtő r-t., Első magyar iparbank 5/200, Pannónia hitelbank 5/200, Pesti piros és pénztár egyeslet, Hazai bank jan. veg. 5/200

Takarékpénztárak.

Table with columns: Bolvárosi tak. ár. pénztár 5/200, Budapest-Erzsébetvárosi tak. Budapest-Lipótvárosi bank r-t., Bpesti tak. sorsz. zálogk. r-t., Egyesült pesti fővárosi ttp., Magyar áll. takarékpénzt. 5/200, Magyar orsz. központi tápt., Pesti hazai első takarékpénzt.

Riztosító társaságok.

Table with columns: Első magyar áll. biztosító, Fonciere pesti bizt. int. 5/200, Magyar jelt. és viszontb. 5/200, Nemzeti haláleset biztosító 5/200, Pannónia viszontbizt. intézet

Gőzmalomok.

Table with columns: Concordia, Első budapesti, Erzsébet, Luiza, Pesti hengermalom, Pesti moznarok és stúók, Pesti Viktoria

Külföldi vállalatok.

Table with columns: Bpesti-szt.-lőrinczi téglagyár, Egyes. tégl. és cseménygyár 5/200, Eszaki. egy. közs.-bánya 5/200, Felsőm. banya és kohóüzem 5/200, Középs. győztéglagyár 5/200, Középs. banya és téglagyár 5/200, Lechner rakosi téglagyár 5/200, Magyar aszfalt r-t., Magyar áll. köszénb. r-t., Magyar kerami. gyár 5/200, Salgótarjáni köszénbánya 5/200

Large table with multiple columns: Ujlaki légi és mészegelő, Első m. gazdasági gépgyár 5/200, Danubius-hajógyár 5/200, Gyevyer-és gépgyár r-t. 5/200, Ganz és társa vasöntő, Magyarbolgár fémpágyár r-t., Nicholas gépgyár részv. társ., Rimamur. vasönt. jan. v. 6/200, Schlick-féle vasöntő, Weitzer J. gépgyár r-t., Franklin-társulat, Braasócellulose gyár r-t. 4/200, Bpesti áll. villamosgyár r-t. 5/200, Első magyar petőntő, Kősz. m. gyapjúmosó, Kősz. m. részv.-serfőzde, Első m. sertéshizláló, Kősz. m. gyár szálloda r-t., Fiumei rizshatóló kem.-gy., Gschwind-féle szeszyár, Hungária m. bányagyár, Kőmánya porgyár serfőz., Magyar cukoripar, Magyar vasuti forg. r-t. 5/200, Magyar villamosgyár vt. 5/200, Nemzetk. villamos társ., Szegedi kenderfonógyár r-t., Adria tengerhajózási r-t. 5/200, Bpesti közúti vasut jan. v. elvez. jegy., Bpesti vill. városi vasut 5/200, Bpest-úpest-rakosp. vill. vas., Déli vasut jan. v., Kassa-oderbergi vasut 5/200, Magyar h. 6. vasutak 5/200, Magyar nyugaló vasut 5/200, Osztr.-magy. állam. jan. v., Pécs-barcsi vasut 5/200, Bazilika sorsjegy, Bács. nyer. köles. 1874. év, Budapesti sorsjegy, Erzsébet sorszaturnium sorsj., József sorsjegy, osztr. foitb., Magyar vöröskereszt sorsj., osztr. foitb., Osztrák vöröskereszt sorsj., Osztrák hitelint. sorsjegy, Pálffy-sorsjegy, Arany, magyar v. osztr. vert, 20 frank, 20 márkás, Tők. aranytira, Nemet b. bankjegy (100 márk.), Francia b. j. (100 frank), Olasz bankj. (100 lira), Pápirrubel darabonkint, Roman bankjegy (100 lei), Szerb bankj. (100 élt. dinár), Váltók London (100 font st.), Német bankj. (100 márk.), osztr. bankj. (100 k.), Páris 100 frankért, 11.85, 11.27, 19.12, 19.12, 19.12, 28.62, 23.60, 117.70, 95.80, 95.85, 2.52, 94.50, 95.25, 241.10, 117.70, 95.80, 96.10, 96.15, 2.63, 94.50, 95.25, 241.10, 117.70, 95.80, 96.10, 96.15, 2.63, 94.50, 95.25

Kötteft: hitelrész- hitelrész-

távira.) változott. zokodott a hány nagy t a köté- odott ma- t tótfel- ol 79 kg. alantáról, ról, déli ol, 78 kg. nyha, az akat s ez ató, mig ban alig változat- javulását. 5-13.60 t felvidéki) korona, korona, , osztrák , march- 0.40 kor., 10-9.10, 9.90 kor., j 7.50- 40-8.70 közepes kor., z átvéte- irányzat nben ár-

ÁR

298
400
224
800
8088
248
248
530.50
440
850
495
485
820
325
860
4600
540
505
2950
1400
895
935
1970
867
29
445
1000
421
568.50
887
280.5
90
108
152
800
875
240
305
681.50
420
23
25
508
215
9
12
12
88.50
96
465
905
11.48
11.39
19.18
19.18
2.63
95.25
241.50
118
99.10
99.10

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, január 18. A külföldi tőzsdékről beérkező szilárdabb árjelentések kedvező hatást gyakoroltak a mai előtőzsdére; anélkül azonban, hogy élenkebb lett volna a forgalom. Csupán egyes értékek emelkedtek és a kedvező irányzat az előtőzsdé végéig tartott. A déli tőzsde nyugodt irányzattal nyílt meg, csupán az Államvasuti részvényekben állott be újabb árfolyamemelkedés. Berlinből nyugodt irányzatról jött hír. A zárlat nyugodt volt. Osztrák hitelrészvények emelkedtek.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 636.50, Magyar hitel. 760. —, Länderbank —, —, Államvasut 680.25 —, —, Elbavölgyi vasut —, —, Déli vasut 150.25 —, —, Alpési bányatársulat 603. —, Rimamurányi 530. —, Májusi járadék 96.80, Magyar koronajár. 93.50, Orosz értékek 90.35, Török sorsjegy 185.75, Német márka 117.65.

A déli tőzsde élenen nyílt meg.

1 óraker jegyezték:

Osztrák hitel 636.75, Magyar hitel 769. —, Länderbank 410.50, Unio-bank 541.50, Államvasut 681. —, Angol-bank —, —, Bankverein —, —, Déli vasut 150. —, Gözhajó —, —, Alpési bányarészvény 603. —, Májusi járadék 96.80, Magyar koronajár. 93.45, Török sorsjegy 186. —, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut —, —, Rimamurányi 530. —, Orosz járadék —, —, Keleti vasutak —, —, Skoda —, Magyar jelz. —, —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, január 18. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 96.75, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.55, 1860-as sorsjegy 150.25, Osztrák hitelsorsjegy 454. —, Angol osztrák bankrészvény 294.50, Bécsi Bankverein 520.50, Osztrák-magyar bank 17.78, Déli vasut 149. —, Dunagözhajózási társaság 1000. —, Dohány részvény 409. —, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.76, Osztrák Lloyd 419. —, 4.2 százal. ezüst járadék 96.75-98.75, Osztrák koronajár. 96.80, 1864-es sorsjegy 256.50, Osztrák hitelintézeti részvény 637.75, Union-Bank 542.50, Osztrák Länderbank 409.75, Osztrák-magyar államvasut 680. —, Elbavölgyi vasut 424. —, Alpési részvény 601.50, 20 frankos 19.15, Londoni váltóár 241.22, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 185.50, Nyugodt.

Bécs, január 18. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.50, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 1.50 —, Magyar hitelbank részvény 768.40, Magyar leszámítoló és váltó részvény 491.50, Rimamurányi 528.50, Magyar cukoripar —, —, Adria hajózási részvénytársaság 419. —, Magyar koronajár. 93.40, 4 százalékos magyar idődeherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 193.80, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzalogbank 423.50, Magyar keresk. bank 34.25 kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, január 18. (Tőzsdejelentés.) A megnyitási forgalom általában határozott irányzatban folyt le, miután a newyorki tőzsde szilárd zárlata buzdítólag hatott ugy, hogy a favorizált piacokon az árfolyamok javulása állhatott be. Ennek dacára azonban a spekuláció mégis hű maradt eddigi tartózkodó magatartásához és amidőn a további folyamatban a német birodalmi kölesön 3%-kal csökkent, általános depresszió jutott ismét érvényre, amelyet csak az utolsó üzletórán egyensúlyoztak a londoni és párisi tőzsdéről érkezett kedvező jelentések. A zárlat emelkedő árfolyamok mellett igen élénk volt, különösen vas-, szén- és bank-részvényekben. Kanada-Pacific és Baltimo-részvények is emelkedtek. Szintegy osztrák vasutak bécsi jelentésekre. A készpénzpiac tulnyomó részt szilárdabb volt. Napi pénz 5%, magánleszámítási kamatláb 5%.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98. —, osztrák hitelrészvény —, —, Déli vasut 27.75, orosz bankjegyek 214.25, 4 százalékos új orosz kölcson —, Disconto Commandit 171.70, Dinamit-truszt 159.60, Harpeni 200.75, Unifikált török járadék 95.40, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.40, Magyar koronajár. —, —, Osztrák-magyar államvasut 145.50, Bécsi váltóár 84.85, Olasz járadék —, —, Alt. villamosági Edison 193.90, Gelsenkircheni 186.25, Laurahöhe 217. —, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) január 18. 4.2 százalékos papírjáradék —, —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98. —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.60, Osztrák hitelintézeti részvény 200. —, Osztrák-magyar államvasut 145.20, Eszaknyugati vasut 20. —, Bustiehradi vasut —, —, Londoni váltóár —, —, 4.67, Bécsi Bankverein 131.75, Villamos részvény

147. —, 3 százalékos magyar aranykölcson 76.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.90, Osztrák koronajár. 96.50, Magyar koronajár. 93.20, Osztrák-magyar bank 127.35, Déli vasut részvény 27.10, Elbavölgyi vasut —, —, Bécsi váltóár 84.90, Párisi váltóár 813.83, Union bankrészvény —, —, Alpési bányarészvény 300. —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) január 18. 4.2 százalékos ezüstjáradék 98. —, 1860. sorsjegy 152.25, Déli vasut 27.50, 4 százalékos Aranyjáradék 97.50, Osztrák hitelrészvény 200.10, Osztrák-magyar államvasut 145. —, Olasz járadék 103.10, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.40, Szilárd.

London, január 18. Angol consol 84.

Paris, január 18. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.57, Osztr. aranyjáradék 98.15, Magyar aranyjáradék 94.80, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, —, 4 százalékos Olasz járadék 102.50, Déli vasut elsőbbségi kötv. 313. —, 5 százalékos marokkói járadék 508. —, 4 százalékos 1890. Román kölcson 95.70, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. —, —, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 95.85, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 505. —, 4 száz. Szerb járadék 1907. 449, 4 százalékos spanyol járadék 93.85, 4 százalékos unifikált török jár. 96.25, Török sorsjegy 174.50, Török dohányrészvény 440. —, Osztrák föld-hitelintézet 11.09, Osztr. Länderbank 452. —, Magyar jelzalogbank 461. —, Banque de Paris —, —, Banque Ottomane 707. —, Osztr. magyar államvasut 723. —, Déli vasut —, —, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 602. —, Rio Tinto 17.28, Sucrerle d'Egypte 34. —, Tula 377, Thomson Houston —, —, Uríkányl köszén 156, Chartered 21.75, De Beers 353. —, East Rand 97.50, Jagersfontein 87.75, Transvaal Consols —, —, Transvaal Land Company 47.50, Váltó Amsterdamba (rövid) 208.25, Váltó német piacok (rövid) 122.81, Váltó Bécsre (rövid) 104.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (röv.) 1/4, Csek Londonra 251.75, Magánkamatláb 3% s. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, január 18-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér, Közép (páronként 300 400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér, Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 116-118 fillér, Fiala közép (páronként 251 320 kilogrammig terjedő sulyban) 120 122 fillér, Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 120-124 fillér, Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240 260 kilogramm sulyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertésleltár 1908. évi január 16. napján volt készlet 23300 drb., 1908 január hó 17 én felhajtott — darab, 1908 január 17. napján elszállított 199 darab, 1908 január 18. napjára maradt készletben 22101 drb. A hizott sertésleltár irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, jan. 18. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 997 darab sertés, 63 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 285 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1282 darab sertés, 63 darab süldő, darab malacz. Eladatott 555 darab sertés, 10 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 727 drb sertés, 53 darab süldő — drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 94 95 fillér, ételsulylevonással — fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 90 — 94 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással — fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 110 116 korona, ételsulylevonással — fillérig, könnyű 220 kg.-ig 88 — korona, ételsulylevonással — fillérig, Belföldi süldő — korona, Horvát süldő 72 80 korona, Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősulyban értendők.) A vásár irányzata lanyha, az árak változatlanok.

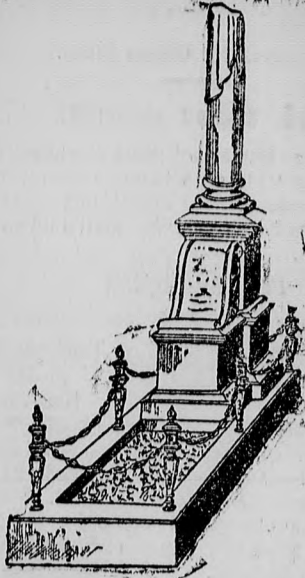
Felelős szerkesztő.

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

**Siremlékek
Sirkövek
Sirszobrok
és
Sirdisztmények**

az összes márványokból készítve a legmodernebb kivitelben

kedvező havi

**részlet-
fizetésre**

árfelemelés nélkül kaphatók.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk.

**Műipari cikkek
kereskedelmi
vállalata**

IVÁN és VÁRI

BUDAPEST,

VI., Teréz-körut 1/c.

Márványipartelep:

V., Lipót-körut.

Vidéki képviselőket keresünk.

Siremlékek minta albumát és árjegyzékét, mely február 1-én jelen meg tessék kérni.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

56. számú játszma.

Játszották a Komáromi Sakk-körben 1908. január hó 14-én, a világos bábok vezetője fejből, vagyis a tábla megtekintése nélkül, míg a sötét tábor részéről dr. Mike Lajos vezetése alatt többen tanácskozva játszottak.

Bécsi huszárjáték.

Világos: Gajdos János. Sötét: Tanácskoztók. 1. e2-e4 e7-e5 2. Hb1-c3 Hg8-f6 3. f2-f4 d7-d5 4. f4xe5 Hf6xe4 5. Hg1-f3 Fc8-g4 6. d2-d3 7. b2xc3 Ff8-e7 8. d3-d4 c7-c5 9. Fc1-e3 Hb8-c6 10. Ba1-b1 b7-b6 11. Ff1-b5 Vd8-c7 12. 0-0 0-0 13. h2-h3 Fg4-h5 14. Vd1-e1 Fh5-g6 15. Bb1-c1 Ba8-c8 16. Hf3-h4 Fg6-e4 17. Hh4-f5 Hc6-d8 18. Ve1-g3 Fe4xf5 19. g7-g6 nem volna jó, mivel 19. Hf5xe7, Vc7xe7 20. Fc1-g5 után világos veszélyes támadást kapna; 18. ... Hd8-e6-ra pedig 19. Hf5-h6f és Hh6xf7f folytatással gyalog vesz.

Világos előző bástya lépésével erre a gyöngítésre számított, amely egyszersmind korlátozza a sötét vezér mozgását. Jobb volt azonnal 10. ... Vd8-c7. 11. Ff1-b5 Vd8-c7 12. 0-0 0-0 13. h2-h3 Fg4-h5 14. Vd1-e1 Fh5-g6 15. Bb1-c1 Ba8-c8 16. Hf3-h4 Fg6-e4 17. Hh4-f5 Hc6-d8 18. Ve1-g3 Fe4xf5 19. g7-g6 nem volna jó, mivel 19. Hf5xe7, Vc7xe7 20. Fc1-g5 után világos veszélyes támadást kapna; 18. ... Hd8-e6-ra pedig 19. Hf5-h6f és Hh6xf7f folytatással gyalog vesz.

Fenyegetett Fb5xc6 s utána Hf5xe7; valamivel jobb azonnal 17. ... Fe4xf5. 18. ... g7-g6 nem volna jó, mivel 19. Hf5xe7, Vc7xe7 20. Fc1-g5 után világos veszélyes támadást kapna; 18. ... Hd8-e6-ra pedig 19. Hf5-h6f és Hh6xf7f folytatással gyalog vesz. 19. Bf1-f5 Kg8-h8 20. Fe3-d2 c5xd4 21. c3xd4 Vc7-b7 22. c2-c3 f7-f6 23. Vg3-d3 f6xe5 24. Fb5-a6 Vb7-d7 25. Fa6xc8 Vd7xc8 26. Bf5xf8f Fe7xf8 27. d4xe5 Vc8-e6 28. Fd2-f4 Hd8-c6 29. Bc1-d1 Ff8-c5f 30. Kgl-h1 d5-d4 31. c3xd4 Hc6xd4 32. Vd3-e4! Hd4-c6 33. Ve4xc6! Földadják.

157. számú játszma.

Játszották Komáromban, Steiner Miklós elnök házában 1908. január hó 2. Világos a tábla megtekintése nélkül, míg a sötét tábor többen tanácskozva vezették. 31. c3xd4 Hc6xd4 32. Vd3-e4! Hd4-c6 33. Ve4xc6! Földadják.

Bécsi huszárjáték.

Világos: Gajdos János. Sötét: Tanácskoztók. 1. e2-e4 e7-e5 2. Hb1-c3 Hg8-f6 3. f2-f4 d7-d5 4. f4xe5 Hf6xe4 5. Hg1-f3 Fc8-g4 6. d2-d3 He4xc3 7. b2xc3 Hb8-c6 7. b2xc3 Hb8-c6

A c-gyalog utjának elállása nem előnyös, világos jobb játékokat kap. 8. d3-d4 Ff8-e7 9. Ff1-d3 0-0 10. 0-0 Fg4xf3

E csere nem indokolt; erősebb volna 10. ... f7-f6. 11. Vd1xf3 a7-a6

Most már nem volna jó 11. ... f7-f6, 12. Vf3-h5, g7-g6 13. Fd3xg6, h7xg6 14. Vh5xg6f, Kh8-g8 15. Bf1-f5 stb. miatt; vagy 12. Vf3-h5, h7-h6 13. Fc1xh6 stb. és világos nyer. 12. Fc1-d2 b7-b5 13. Vf3-h3 g7-g6 14. Bf1-f3 Fe7-g5

Szükséges, mert fenyegetett 15. Vh3-h6 és utána Bf3-h3. 15. Fd2xg5 Ve7xg5 16. Ba1-f1 Hc6-e7 17. Vh3-d7! Ba8-e8

Sötét védi a huszárt, mely közvetve veszélyben van, de erre rohamos vesztes következik. Sötét azonban egyéb lépés után is nagyon rosszul állana. 18. Bf3xf7! Vg5-e3f 19. Kgl-h1 Ve3-h6 20. Bf7xf8f Be8xf8 21. Vd7xe7 Bf8xf1f 22. Fd3xf1 Vh6-f4 23. Ve7-d8 Kg8-g7 24. Vd8-f6f Vf4xf6 25. e5xf6f Kg7xf6 26. Kh1-g1

Sötét földadja, a tisztelőnyvel világos könnyen nyer.

158. számú játszma.

Játszották a Komáromi Sakk-Körben, 1908. január hó 14-én, a világos bábok vezetője egyidejűleg más 14 játszmaival, melyek közül az egyiket tábla nélkül vezette.

Bécsi huszárjáték.

Világos: Gajdos János. Sötét: Czimerer Győző. 1. e2-e4 e7-e5 2. Hb1-c3 Hg8-f6 3. f2-f4 e5xf4 4. e4-e5 Hf6-g8 5. Hg1-f3 Ff8-e7 6. Ff1-c4 Fe7-h4f 7. g2-g3 8. 0-0 f4xg3 9. Kgl-h1 g3xh2f 10. d2-d4 Hb8-c6 11. d4-d5 Hc6-a5

A gyalogot természetesen nem kell ütni, mert az jobban védi a világos királyt, mint a saját gyalogja. 9. ... f7-f5 10. d2-d4 Hb8-c6 11. d4-d5 Hc6-a5

A sötét futár rossz állása akadályozta sötétet a királyszárny fejlődésében, tehát a vezérszárnyai tisztekel akart fejlődni. Mint azonban kitudnik, ez sem alkalmas, mert azonnal hátrálni kell. A tett lépés helyett jobb volt visszamenni b8-ra. Könnyen látható, hogy világos kitűnő állása felér a három gyalog hátránnyal. 12. Fc4-d3 Hg8-h6

A következő fenyegetés ellen kellett volna védekezni 12. ... b7-b6-tal. 13. b2-b4 Hh6-g4 14. Vd1-e2 0-0 15. b4xa5 Fh4-g3 16. Ve2-g2 Fg3xe5 17. Hf3xe5 Hg4xe5 18. Fd3xf5 g7-g6

Sötétnek mindenképpen veszített állása van. 19. Fc1-h6 Bf8-f7 20. Ba1-e1 Vd8-h4 21. Fh6-g5 Vh4-b4 22. Fg5-d2 d7-d6 23. Ff5xc8 Bf7xf1f 24. Be1xf1 Ba8xc8 25. Hc3-e4 Vb4-c4 26. He4-f6f Kg8-g7 27. Vg2-h3 h7-h5 28. Bf1-f2 Bc8-f8 29. Vh3-e6 Vc4-h4 30. Ve6-e7f feladja; a matt, vagy 30. ... Bf8-f7-re 31. Hf6-e8f-al a vezérvésztes el nem kerülhető.

Sakk-hirek.

A Budapesti Sakk-kör február hó elején házi versenyt rendez, amelyen csakis a kör tagjai vehetnek részt. A versenyen résztvenni óhajtó kortagok a titkárnál jelentkezhetnek folyó hó 30-ig.

A Komáromi Sakk-körben az utóbbi időben igen élénk sakkélet uralkodott. A kör köztisztelőben álló és érdemes elnöke, Steiner Miklós gyógyszerész — kinél rovatvezetőnk már ismételtelen valóban magyaros vendégserzetettel fogadott és szívesen látott vendég volt — legutóbb is meghívta rovatvezetőnk, hogy mint vendége hosszabb ideig Komáromban tartózkodva, mérközzék a komáromi sakkozókkal. Rovatvezetőnk ott tartózkodása alatt többször játszott tábla nélkül tanácskoztók ellen, rendezett kisebb szimultánokat és egyes partikban is mérközött Steiner Miklós elnök, dr. Mike Lajos alelnök, dr. Balázs Ernő, Lakos Izsó és több játszóval. Kedden este pedig rovatvezetőnk szimultán előadást tartott 14 ellenféllel, de egyidejűleg még egy 15-ik partit tábla nélkül is vezetett. Rovatvezetőnk a szimultán játszmák közül két óra alatt megnyert tizenkettőt, egyet veszített és egy remis lett; ugyancsak remissel végződött a táblánlküli játszma is. Az ezt követő társasvacsora után rovatvezetőnk tanácskoztók ellen még egy játszmat vezetett tábla nélkül, melyet szépen megnyerve, rovatvezetőnk zajos ovációban részesítették.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A földmivélségi miniszter Rerrich Béla megyetemi tanársegédet a VIII. fizetési osztály hermadik fokozatába kertészeti tanintézeti rendes tanárrá; a vallás- és közoktatásiügyi miniszter Fejér Lajos, Hosszu Lajos és Kocsis Gábor tanárokat a mezővárosi ref. főgimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag rendes tanárokká nevezte ki, illetve az államilag kinevezet tanárok létszámába vette át, Steinger Irma okleveles tanitónőt a stubnyafürdői állami elemi népiskolához rendes tanitónővé; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Blaskó Sándor díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká az ungvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; Fenyves Kálmán esztergomi díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a besztercei pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; a debreczeni ítélőtábla elnöke dr. Bodoky Zoltán bíróvelly lakos, végzett joghallgatót a debreczeni ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká; az ipolysági pénzügyigazgatóság Mihályka István ipolysági díjtalan adóhivatali gyakornokot ugyanoda segélydíjas gyakornokká; a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság Csányi Károly zalaegerszegi adóhivatali díjtalan gyakornokot a zalaegerszegi adóhivatalhoz díjas gyakornokká nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter Kisküllő vármegyében az erzsébetvárosi anyakönyvi kerületbe Pokorny Béla városi főjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesévé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Névmagyarotítások. A belügyminiszter kiskoru Bahnweg Jakab, továbbá kiskoru Krejcsics Mária és Ferencz nagykiindai lakosok „Bányai“-ra, Makovnyik Pál balassagyarmati lakos „Marosi“-ra, kiskoru Lichtenstein Ottokár nemesdedi lakos „Lukács“-ra, Hajnyk Lajos losonczyi lakos „Horkai“-ra, kiskoru Pius Jenő budapesti lakos „Pallós“-ra, kiskoru Liber István budapesti lakos „Kovács“-ra, Fleiner Mór csátornyai lakos saját, valamint kiskoru gyermekei Erzsébet, József és István „Földes“-re, Butta János debreczeni lakos „Viski“-re, Wurm Jenő budapesti lakos „Vargá“-ra, kiskoru Schreiber Rezső (Reuben) budapesti lakos „Szántó“-ra és Milch Bernát budapesti lakos családi nevének „Mérő“-re kért átváltoztatását megengedte.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (Jan. 18, Jan. 17, Jan. 19, Jan. 17) and various locations (Duna, Horva Vág, Kába, Dráva, Hura Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Iabercs, Ung, Tisza, M.-Szolci, Tokoháza, V.-Nemény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csorngrád, Szeged, T.-Becse, Títel, Ondava, Hoór, Tapoly, Bodrog, Sajó, Hornád, Borostyán, Kőrös, Csanca, N.-Váradi, Pelényes, Tenke, Gurahonó, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Maros, K.-Kontály, Branyicska, Soborsán, Árad, Mákó, K.-Kontály, Temes, Béga, Kiszető, Temesvár, Becskerek) with numerical values.

ár 19.

elején házi
egyalj vehet-
ő kortagok

időben igen
eletben álló
ógyszerész
alóban ma-
vesen látott
vatvezetőn-
omáromban
akkozókkal,
bbször lát-
zett kisebb
méréközt
elnök, dr.
al. Kedden
ást tartott
5-ik partit
a szimultán
tizenkettőt,
csak remis-
ezt követő
kozók ellen
melyet szé-
ovációban

apból.

ter Rerrieli
tési osztály.
rendes ta-
szer Fejér
anárokat a
szerződés-
t, illetve az
te át, Stei-
rdői állami
pénzügy-
iszterelnök
yakornokot
ámgyakor-
ellé rendelt
ergomi díj-
s minőség
besztercei
evőséghez;
Zoltán bör-
ezeni itélő-
ipolysági
segélydíj-
gazgatóság
jitalan gya-
as gyakor-

ter Kiskü-
könyvi ke-
nyakönyv-
ssági anya-
való köz-

ter kiskoru
s Mária és
s Makov-
-r, kiskoru
-ukács"-ra,
iskoru Pius
iber István
csátornyai
zsébet, Jó-
debreczeni
akos „Var-
budapesti
pesti lakos
tását meg-

Vasárnap, január 19.

EGYETERTÉS

25

SZÍNHÁZAK

Vasárnap 1908. január 19-én

Remzeti színház

Délután fél 3 órakor
Rabenstein Bersabé.
Romantikus színmű 4 felvonás-
ban. Irta Wildenbruch Ernő.
Fordította Vértési Jenő.
Jeronimus Rabenstein Bakó
Bersabé Márkus E.
Hartolomé Welsler Szacsay
Hfi. Welsler Odry
Félicias Jászai M.
Dietburg Fái Sz.
Antony Welsler Mihályi
Ursella Paulav
Afra Demjén
Freykor Molnár

Este fél 8 órakor
Orök küzdelem.
Színmű 3 felvonásban. Irta Fe-
renczy Ferencz.
Báró Apor Tibor Odry
Blanka, neje Cs. Alszegi
Gróf Hédery Vilma Vizvári M.
Gróf Tatar Ervin Gál
Ozv. Willensteinné Rakosi Sz.
Ozv. Sandoryné Helvey L.
Gróf Sándory Nádal
Gróf Fernstetey Nagy I.
Molnár István Mihályi
Zlmeszky Dzsó
Adam Abonyi
Joska Paulay

M. Kir. Operaház

A sevillai borbély.
Víg opera 2 felvonásban, zenéjét
szerzette Rossini.
Személyek:
Gróf Amaviva Gábor
Barföldi Hegedüs
Rosina Sándor K.
Basillio Kornai
Figaro Takács
Bertha Vácuti
Ortizsi Juhász
utána
Magyar táncgyuleg.
Kezdeté 7 órakor

Várszínház
Zárva

Nepszínház-Vígopera

Délután 3 órakor
A vereshaju.
Népszínmű 3 felvonásban. Irta
Lukácsi Sándor.
Személyek:
Ozv. Sajgó Jánosné Veszprémi
András Lubinszky
Farkó Székely
Boglár Agnes Bátor G.
Zsófi, leánya Abolovszky
Keszeg Mihály Kürthy
Bálint, fia Pázmán
Koppancs Misa Kaposi
Szilaj Kata Blaha
Veréb Jankó Nagy
Szemes Borcsa Zöldi V.
Csinos Julcsa Tallán A.
Boglyas Pál Némédi
Sári Izsóné

Este fél 8 órakor
Parasztbecsület.
Zenedráma, írták Varga drámája
után E. de G. Monleone. Fordí-
totta Váradi Sándor.
Turridu Környei
Santuzza Ney L.
Loia Alexy O.
Alfio Székely
Nunzia Székely A.
A luvaros Várkonyi

Ezt követi:
A tékozló fiu.
Zenés némajáték, szerzette André
Wormser.
Óreg Pierrot Horváth
Felsője Veszprémi
Fiatal Pierrot Forgács R.
Phrynett Langer K.
A baró Dobi

CHICAGO
színház.
VII., István-ut 39 szám.
Telefon 93—09. szám.
Film kölcsön-osztály.
Használt filmek eladása,
Előadások rendezése egy
helyben mint vidéken
elvál altatik.

Köszönet-nyilvánítás.

Azon alkalomból, hogy 20 éven át fennállott
Mandl mulató elnevezés alatt ismert üzletünket egész-
ségi okokból hosszú időn át volt munkatársainknak,

Vasvári és Hohenberg

uraknak eladtuk, kellemes kötelességet véltünk teljesíteni,
ha első sorban is vendégeinknek az irántunk mindenkor
tanúsított kitűnő pártfogásért és szeretetreméltó támo-
gatásért igaz hálánkat lerójuk és őszinte köszönetünket
ez utón kifejezésre juttatjuk.
Amidőn tehát magunkat szíves emlékkébe ajánljuk,
legyen szabad kedves vendégeinket még arra kérni, hogy
az irántunk tanúsított lekötelező szeretetüket és kitüntetett
pártfogásukat fokozott mértékben utódainkra átruházzák
kegyeskedjenek.

Szívélyes üdvözlettel
Mandl Albert és neje.

Értesítés.

Hivatkozással fenti sorokra, van szerencsénk a n. é.
közönség szives tudomására hozni, hogy

a „MANDL mulatót“

fe. hó 1-én átvettük.
Egyrészt mint a mulatónak éveken át volt művszi
rendezője, másrészt pedig mint annak fennállása óta volt
főpinczére minden törekvésünk oda fog irányulni, hogy
ugy kellemesen szórakoztató műsor, mint lelkiismeretes és
figyelmes kiszolgálás által a n. é. közönség meglegedé-
sét teljes mértékben kiérdemljük.
Kérjük a n. é. közönséget, hogy bennünket eme
őszinte törekvésünkben kegyes pártfogásával támogatni
sziveskedjék s magunkat ajánlva maradjunk

kiváló tisztelettel
Vasvári és Hohenberg.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

MATSCHEK optikushoz, csak Károly-úton 8. sz. ahol szem-
üvegalk és látésvétek is legelőszőbban kaphatók.
Ingyen érlelyzéli bórmentve

Olcsó írógépek.

Néhány használt
Remington, Yost,
Underwood stbbi
kifogástalan állapot-
ban, olcsón eladó.
Gereben, Kristóf-tér 2.

CIMBALMOK,

legjobb szabadalmazott acél belső
szerkezettel, melynek hangja, hang-
tartása rendkívül jónak bizonyult,
részteltetésre is legmessze-
szébbmenő jótállással kaphat-
hatók. Fonográfok, gramofonok,
hegedők, fuvalók, oziterák, oka-
rinák stb. olcsón legjobbak. Ké-
lőre elismert jó munkáert.
Arjegyzéketingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII., Rákóczi-út 71
Telefon 58—20.

RÓZSATEJ
kitűnő toint-ápolószer 2 K
balzsamszappanhoz—60
OSAN kitűnő fog-ápoló
szájvíz 1 K 76 fill.
Fogpor —88 K.
TANNINGENE
legjobb hajfestőszer 5 kor.
ANTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwlgstr. 6. i., Wallfischgass.
Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

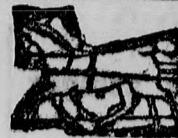
HÁZTARTÁS

Kürthy Emilné lapja, a magyar gazdasszonyok nél-
külözhetetlen közönyve 1908. januárban kezd meg XIV.
évfolyamát. Mintegy 100 rovata a külső és belső háztartás
minden ágára kiterjed. Évenként ezernél több konyharecept,

Előfizetési ára:

Negyedévre 3 kor. Félévre 6 kor. 1 évre 12 kor.

Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., József körút 31/B.
Jessék mutatványszámot kérni.

SCHMIDT M.
szégyártó, nyerges és bőrdoboz-
gyártó, VIII., Rákóczi-út 28. sz.
Ajánlja saját gyártmányú kezes-
lovagló - szerszámszámt. Kézi-
szerszámszámt. és kézi bőrdoboz-
gyártás stb. termékeit. — Azjegy-
számok.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan-
nak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a. m. kir. állami bakteriológiai intézet
vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi iro-
dája Bpest, III., Bécsi-út 94. Telefon 77—88.

Helységváltozás miatt

KUNZ JÓZSEF

ÉS TÁRSA
cs. és kir. udv. szállítók

V., Deák-tér 1. sz.
áru-készletüket

rendkívül előnyösen

árusítják ki,

tetemes ármérséklés

asztalneműek, törülközők, zsebkendők,
finom fehérneműek.

Szőnyegáruknál dus választék
valódi keleti szőnyegekben.

Függönyök ágy- és
asztalterítők.

Az ATHENAEUM Irodalmi és nyom-
dai r.-t. kiadásában (Budapest, VII.,
Rákóczi-út 54. szám) megjelent

JÓ MAGYARSÁG

ÍRTA
KELEMEN BÉLA
Tanácsadó a ma-
gyar nyelvtan és
helyesírás kétsé-
ges esetelben. ::

A JÓ MAGYARSÁG felvilágosít a hibás kife-
jezésekről, figyelmeztet a
kerülődő idegen szókra, megtanít az ikas igék
mai helyes használatára és a szenvedő alak
kérdésére, tájékoztat a helyesírás, szóragozás,
mondatszerkeztés stb. számtalan nehézségében.
Kelemen könyve nélkül igazán nem lehet el magyar
ember. A könyv kétféle alakban van forgalom-
ban az iskolai K, a nagyobb, teljesebb K
kiadás ára — 2 és díszesebb kiadás ára 3 —
Megrendelhető az ATHENAEUM Irodalmi és nyom-
dai r.-társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest,
Rákóczi-út 54.) és minden könyvkereskedésben.

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
Ma vasárnap
2 nagy előadás
kezdetük d. u. 4 és esti 8 órakor.
A délutáni előadáson mérsékelt helyárak.
Bővebbet a falragaszok.
Jegyelővétel: 10—1 és 3—6 óráig.

TÁTRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-UTCA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Rövid vendéjátéka
Dr. Hegedüs József
az angyalföldi tébolyda volt orvosának a
PARALITIKUS
czimű jelenetben. — Első fellépő
Posen Bernát
aktuális humoristának saját tulajdon műsorával. — Naponta
fellép még 20 elsőrendű attrakció szám.
!! Grand Revue de Etoiles!!
Pénztárnyitás 5 órakor. Kezdeté 8 órakor.
Telefon 15—10.

Nagy élvezetet nyújt a
„Világpanoráma“
Budapest, IV., Városház-tér 4. (Piaristák épületében.) Jövő héten
Syría, A Libanonon át, Bayrut, Damaskus és Saida váro-
sokba. Minden héten új műsor. Nyitva reggel 9 órától este 9
óráig. Belépő-díj 40 fillér, tanulóknak 20 fillér.

Vasárnap, 1908 január 19 én
Vigszínház

Délután 8 órákor

Az ördög.
Vigjáték 8 főt. Irta Molnár F.
Az ördög Hegedűs
Jolán Varsányi
János Fenyvesi
Eln. Gazsi M.
Cinka Hegedűs
András Győző
László Szarényi

Este fél 8 órákor

Bernát.
Ez a komédia 3 felvonásban
Irta Heitai Jenő.
Bernát Balassa
Bernát Kertész E.
Tuzko Tihanyi
Csapó Korni B.
Dr. Csorobly Góth
Dr. Akos Sarkadi
Károly Kiss I.
Wolfgang Vondra
Tibornok Szerényi
Fenteloi Pannay

Király színház

Délután 3 órákor.

Varázskeringő

Operett 3 felvonásban. Irta
Dörmann és Jacobsch. Fordi-
totta Mérol Adoll. Zenéjét szer-
ezte Strauss Oszkár.
XIII. Jozsám Németh
Lóthár Papir
Helena Péterás S.
Niki Ráthonyi
Guzsi Csapó
Fiderika Orley G.
Francsi Ötvös G.
Vendolin mintzler Szabó
Sigmund, lakaj Sáfány

Este fél 8 órákor,
ugyanaz

Magyar színház

Délután 3 órákor

A virágos csónak.

Színjáték 4 felvonásban, 10 daltöké-
kal. Irta: Sudermann Herman.
Fordította: Prem József.

Hoyer, Rátkai
Erffinger báróné, Forrai R.
Rafaela leányai, T. Halmi M.
Ibba Mészáros G.
Erffinger báró Szirmai
Prösemann Lipót, Vágó
Hoyer Fred, Csorlos
Speman gróf, Lórs
Bollmann dr., fró Garas
Sirozai, kómikus Bross
Grieling, clown Z. Molnár
Gribogoff Louja, Harnos I.

Este fél nyolcz órákor

GRETCHEN.

Tréfa 3 felvonásban. Irta Dawis
és Lipschütz. Fordította Hajó
Sándor.

Von der Plein gróf Lóránt I.
Dr. Schweigelmann Forrai R.
Mosigó P. Tarnoki G.
Reinagó Tarnay
Mili Hajós M.
Tilda Harmos L.
Grate Gloom Mészáros G.
Franciska Kucsh P.
Ó jonsége Csorlos
Von Ströhle Réthey
Emma Németh I.
Bins, polgármester Baross
Tobisch Körmendi
Niemann Rátkay

Urania színház

Délután fél 4 órákor.

Pénz 5 folsége

Este fél nyolcz órákor

A tenger.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körut 28

BONBONNIERS. Minden este a nagyszerű januári műsor
FELLEPNÉK: **László Bócsi**
Fereny Károly
Balogh Böske
Huszár Károly
Gabányi László
4 KIS SZINDARAB
25 CABARET SZÁM
4 Színpadi tréfa.
FELLEPNÉK: **Nagy Endre**
Fáblán Kornélia
Kepi Jolán
Sajó Géza
Mähr, Kövály
Jegyek: Bárd-nál Kosuth Lajos-utca és Andrássy-ut. Zipszer-nél
Andrássy-ut 4. cs a Cabaret pénztáránál, Teréz-körut. 28.

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCZA 18.
Igazgatók: LEITNER és KELETI | Rendező: ROTT SÁNDOR
Az előadás kezdete 1/2 9 órákor.
Üdönság! Ma Szenszációs!
11 órákor **Was Männer fesselt?** 11 órákor
Böhözet írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Ezt megelőzi:
„Kirándulás a szabadba“
(Cabaret) előadja a Folies Caprice egész személyzete.
3/4 10 órákor: **Leánynézőben.**
Böhözet írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.
Happali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig.
Az 1-ső emeleti **Casino de Paris**ban reggeltől 5 óráig zene és tánc.

A legcélszerűbb
legszórakoztatóbb
ajándék
— egy —
Rákóczi gramofon
Fordítható elegáns
karrel, virágdíszes
hangerecsénybangó-
dozzal 6 karmozsa és
400 angol tövel együtt
40 korona.
WAGNER HANGSZER KIRÁLY-nál
Budapest, VIII., József-körut 13.
Lemez-vevőim a híket mindig ingyen kapják. Általános
hangszer ártalgyok ingyen.

Nászajándékok
jubileumra díszárnyak, evő-
eszközök, műtári csikkok
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
műtörás ékszerterlepen
Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.
Arjegyzeák 2000 czajjal ingyen és bérmentve.

Szájpadlás nélküli
hygienikus légszivőkamarás fogorok.

A modern fogtechnika legújabb vívmánya.
Bár kímélő nagyszerűen alkalmazható még
akkor is, ha egyelőn saját fog, vagy gyökér
sinces már a szálaban. Azonnal megszükható
és rögzésre kerül. A fent említett fogorok saját
találmányom. Készítok saját módszerem szer-
intül ki nem vehető 22 és 24 karátos arany
hidakat stb. 10 évi jóállás.
Guttermuth János műfog-specialista,
a szájpadiás nélküli hyg. légszivőkamarás fogorok és hyg.
fogófogó stb. feltalálója.
Budapest, VII., Baross-tér 20, l. em. 2.
Kérem a névre és az állásukra ügyelni mert keitlen vagyunk a
hátsón. Várakozás.

Orgona-
harmoniumok
mindkét rendszer szerint, legolcsóbban szállítainak

Pajkr Rezső és Tsa
Budapest, X., Csélej-utca 11/II.
(Tisztviselő-telep).
Fodális harmoniumok pontos orgona
marotokkal.
Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig.
Tana óknek és lelkészeknek külön számlák-
engedélyem.
Arjegyzeák ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

HATSCHEK BÉLA
optikai műintézet
emberi-műszemek gyári raktára és formák készítője,
(operatív teljes mellőzése).
Szemüvegek vagy orrszorítók minden szemhez és orra ki-
lön-külön választok; orvosi receptek szerinti megrendelések
pontosan készitve.
Tálálható naponta reggeltől 10-ig, d. u. 1-4-ig, este 8-10-ig.
Budapest, VII., Király-utca 69. földsz. 3.

Michelstädter Utóda
Oskó Géza
BUDAPEST,
IV., Váci-utca 3. ss.

Cipő-
különlegességei,
Aszabottáraká talpa vésve.

Hol kell
Erényi-lehtiol-
Salicilt használni?

1. Ahol a viszketegségi bőr-
baj ellen nem lehet találni
más megbízható szert.
2. Ahol a sömörös viszketeg-
ségtől nem tudnak meg-
szabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kise-
besedések sok bajt és kel-
lemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdal-
mak napirenden vannak.
5. Ahol végbél-bántalmak
óriási fájdalmakat okoznak
6. Ahol az excema gyakran
mutatkozik.
7. Ahol a feldörzsölés és
kisebesedés égetési fájdal-
makat okoz.
8. Ahol a test bármely része
vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalmak
jelentkeznek.
10. Ahol az ótvar nem volt
eddig gyógyítható teljesen.

As eredeti „Erényi-lehtiol-Salicil”
8 koronás dobozokban csak a kizárólagos
készítőnél kapható:
Erényi Béla DIANA-
gyógyszertára
Budapest, Károly-körut 5.
(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap
szállítatnak.)
Több mint egy millió köszönőlevél és
készt be a világ minden részéből

Vasárnap, januar 19.
MODERN
Ar
TE
mulafaló,
Kaczag
SZERZŐ
tal, Mo
SZEREP
Vilma,
Lisa,
Háron
Kezde
KU
Szerdán,
Bucus e
Jegyek
Harmoni
Pe
Cu
Jegyek: 10
Sz
R
Allice
Jegyek: 10
Van
e
BUDAPE
SOCIN
HARRY
2 Or
Uj!
Vigjelene
ZE
Hegedűs Gy
Vasár és ur
20 H
21 K
22 Sz
23 Cs
24 Pé
25 Sz
26

S Z I N H A Z A K

Vasárnap, 1908. január 19-én.

MODERNSZÍNHÁZKABARET
Andrássy-ut 69.
TELEFON 93-10.

5 szilapadi tréfa
24 mulató, művészi magánszám
3 kaczagató kis bohózat
SZERZŐK: Szomaházy, Hel-
tal, Molnár.
SZEREPLŐK: Medgyessy
Vilma, Vörös Ist., Keleti Ju-
dita, Póór Lili, Nyáral,
Bárony, Kabók, Horos.
Kezdeté 9 órákor.

Apolló színház.

(Telefon 68-39.)

Az ifjuság forrása.
(Fantasztikus színezet föl-
vétel.) Kútya-variété.

A palkányfogó

(gyermekmese.) Diszszemle
sz orosz czár előtt. Egy
czirkuszi bohóc drámája.
Csempész kutyák.

Doktorkisasszony.

(Egy modern leány története.)
Kezdeté fél 5 órákor.

Tekintettel a szeuzációs sikerre

KURZ ZELMA

cs.és kir. kamaranékesnő

Szerdán, február 19-én este 1/28 órákor a Vigadó összes
termeiben tartja

II. utolsó hangversenyét.

Bucusi estély! Szeuzációs változatos műsor!
Jegyek: 12, 10, 8, 6, 4 és 3 koronáért a számos elő-
jegyzés folytán már csekély számban a
„Harmonia” zeneműkereskedésben (IV., Váci-u. 20.
kaputók).

Pénteken február 7-én a Royalteremben

Culp Julia

egyetlen dalszéllye.

Jegyek: 10-3 K. Méry Bélánál Andrássy ut 12. szám

Szerdán, január 22-én a Royalteremben

RIPPER

Alice zongoraművész nő egyetlen hangversenye.
Jegyek: 10-3 K.-ig, kizárólag Méry Bélánál Andrássy-ut 12.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

Socurs Blanche combinált trambolin
jelenet.

HARRY HOPKINS világhíres egy kétreozben

2 Orenses, komikus akrobaták.

Ujj! Varázspolka Ujj!

Vigjelenetek. Irta: Erdélyi Emil.

Ejjele 12 órától, reggeli 5 óráig

zene és táncz.

Magdolna Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez.
Vasár és ünnepnapokon délután fél 4 órákor délutáni
előadás mérsékelt helyárakkal.

Szőlőbirtokosok.

kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg
más francia fajszőlőkből szüret borai vannak,
felkérnek céglaknak ajánlatot tenni. Bármily
menyiséget megvásárolunk.

Toch Manó arany, ezüstműves
és ékszerész.

Széljé készítmény arany-, ezüst- és ékszerárak.

BUDAPEST, V., Városház-utca 10.

Az udvarban balra átjáróház a Koronaherceg-utczára.

Elvállalok mindennemű arany-, ezüst-
ékszer munkák készítését és javítását.

Drágakövek foglaltását elvállalom.

Vidéki megbízások pontosan eszközölteknek.

Szalloda

Az „ARANY BÁRÁNYHOZ”

BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.

Előrangú szálló. — A magyarok találkozó
helye. — Szobák 280 koronától felelő.

9 percznyire az Operától és Kärntnerstrassétól.

Világos szobák. Világos szobák.

A jövő házi zenéje a HARMONIUM.

ma már most is a legelőkelőbb körök
szólójait megdöltözték. Ahol Zongera
van, ott csakis akkor teljes a Harmonia,
ha vele szemben egy Harmonium van.
A Harmoniumok legelőkelőbbje az
AEOL-HARMONIUM
melynek egyedül képviselője az előnyök
és szolid kiváló minőségű híres

Reményi Mihály cég

m. kir. zeneakadémia házi hangszere-
készítője nyerte el.

Kérvényeztetik Harmoniumot, mely
REMÉNYI legújabb képes Harmonium
ajándékát, a nem olaszt, mely inozon
és rommotea kitérték Budapestről,
VI., Király-utca 68. szám.

Iskolák dalárdák, kápolnák és templomok

szere kápolnákban alkalmasak az Aeol-Harmoniumok, mert
azok hangja teljesen olyan, mint az Orgonáé és azt teljes en pó-
tolja. Javítások szakértősen mérsékelt áron. Zongorák, Pianó-
kók újak és állásztáltak 150 fittól felfelé minden áron.
Részletek levelek megküldéséért. Telefon 87-84

Csak **ROGÁTSY-féle BORAX-ot** kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arc-, test- és kéz-bő-
rötöket üdén, tisztán, rózsásan és egész-
ségesen akarjátok megtartani, használjá-
tok kizárólagosan és állandóan a magyar
gyártmányu, kitünő és elismert

Rogátsy-féle

Magyar Pipere Borax-ot,

mely mint testápoló és széptítő szer felülm-
hatatlan, hatása biztos és gyors.

Angyal Boriska, Jászberény. Arany kanál. Nincs jobb pipere!	Arany Gáborné, H. Bőszörmény. Ezüst kanál. A magyar pipere borax a legjobb bőrápoló!
Gállik Aranka, Bosztortozobánya. Ezüst kanál. Kérlek még egy pósta- csomagot.	Liszky Ferenczéné, Losonc. Aranykanál. Kitünő eredménnyel használok a magyar pipere boraxot.
Vida Andrásné, Kassa. Arany kanál. Arcom és kezeim tisztá- ságát a magyar pipere boraxnak köszönhetem.	Medgyessy Paula, N. Kikinda. Ezüst kanál. A magyar pipere borax meghozta a kívánt ered- ményt.

FOLYTATJUK.

Egy doboz ára 30 és 75 Ft., 10 nagy doboz vidékre bérmentve
Magyar Pipere Borax-Crém 1 tégely 1 korona.
Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 60 fill.
Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és tisztelőzetben
vagy az egyedüli gyártónál:

ROGÁTSY KÁLMÁN drogeria BUDAPEST,
VII., Rákóczi-ut 10. sz.

Figyeljünk a „ROGÁTSY” névre.

Csak **ROGÁTSY BORAX-ot** fogadjunk el!!

Veszek zálogcédulákat

Elzálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt,
gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb
összegig költségmentesen kiváltok és teljes
értékét kifizetem.

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

A gége, torok, tüdő, gyomor,
bél, vese, hólyag hurutos
bántalmainál felülmulhatatlan

Sicilia
MALNÁSI
ARTEZI GYÓGYVÍZ

KAPHATÓ MINDENUTT

FŐ-**BRAZAY KÁLMÁN**
RAKTÁR BUDAPEST, VIII., JOZSEF-KORUT 37/39.

Csak „SICULA” névvel ellátott üvegek
valódiak.

HETI MŰSOR.

Január	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vilgazinha	Király-Színház	Répszínház (Vip-Opera)	Herczeg Színház	Vár Színház	Urania színház
20 Hétfő	Lear király	—	Patachon	Varázskeringő	Tündérszeretlem	Herczeg	—	Montecarlo és a Riviera
21 Kedd	Lady Windermere legyezője	Pillangó kisasszony	Baccarat	Varázskeringő	Pir-s bugyellárás	Herczeg	—	Az éjféli nap or- szága
22 Szerda	Az örök küzdelem előtt	Lakmé	Az ördög	Varázskeringő	Parasztbecsület és Tököző fiu	Herczegek iskolája	—	Spanyolország
23 Csütörtök	A nők b rátja	Sámson és Dolia	Az órnagy ur	Varázskeringő	Tündérszeretlem	Herczegek iskolája	A hálás utókor	A szerelem története
24 Péntek	A vetély áis	Mari, az ezred lánya. Piroz cipő	Patachon	Varázskeringő	Parasztbecsület és Tököző fiu	Herczegek iskolája	—	A szerelem története
25 Szombat	A képzelt beteg	Mignon	Pigáro hazassága Nincs elvámolni való a?	Varázskeringő	Tündérlak Ma- gyarhonban Bovbourache	Herczegek iskolája	Az igazság felé Az utolsó fejezet	—
26 Vasárnap	d. u. este	Pry Pál Az örök küzdelem előtt	Denevér	Az órnagy ur Ördög	János vitéz Varázskeringő	Balkalányó Parasztbecsület Tököző fiu	Herczegek iskolája	A táncz A szerelem története

1902. 1903. 1904. években 10 első díjjal kitüntetve
KALLAI LAJOS motorgyára
 BUDAPEST, VI., Gyár-utca 22. szám.
 (Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
 Teljes jótállás kifizető oszlopért!

KALLAI LAJOS-féle
 hírneve vilámos benzinköze
 mobil eszélőkezelések,
 melyek gépészek nélkül bárki által
 könnyen füzembes tarthalók, legjobban ajánlatok.

GOZGÉPEK BECSERLÉSTENEK.
 Ezek motorok több 100 példányban kifizetőben m.
 Kossza József Kadarkút, Somogy megye.
 Tóth Péter nagy földművelő, Csantavár B. R-m.
 G. Biró József földművelő, Csurgó, Pest megye.
 Olcsó árak részlete. Arányosok ingyen.

Egy-egy szám
 ára 20 fillér. Minden fűzet
 külön kapható.

OLCSÓ KÖNYVTÁR.
 Szerkesztő Gyulai Pál

UJ:

1450. A magyar szabadságharc német dal-
 noka. Szemelvények Hartmann Mária köl-
 ményéből. Ford. Kozma Andor.
 1451. Gyulai Pál. Emlékezés Deák Ferenczre.
 1452-1453. Istváni Pál. Volter és Grizeldia Bevezette és
 magyarázó jegyzetekkel kísérté Vende Ernő.
 1454-1456. Ihering Rudolf. Küzdelem a jogért. Fordította
 dr. Szilassy Cézár.
 1457-1463. Mac Donagh Mihály. Az angol parlament
 szokásai, furesasági és humora. Ford. Huszár Imre.
 1464-1473. Fogazzaro A. A szent Regény. Ford. Velősi J.
 1474-1478. Ötven év előtt. Elbeszélés. Irtá Jókay Lajos.
 1479-1480. A kondor. Irtá Sifter Adalbert. Németből
 fordította B. K.
 1481-1483. Candide vagy az optimizmus. Irtá Voltaire.
 Fordította Langer Ignác.
 1486-1488. Furio. Elbeszélés. Irtá D. Amicus. Olaszból for-
 ditotta Elek Arthur.
 1489-1494. Sterne érzékeny utazásai. Ford. Kazinczy
 Ferencz Bevezette és kiadta dr. Berki Miklós.
 1495-1497. Balzac. Irtá Taine H. Franczából fordította
 dr. Halasy Adár.
 1498-1499. A szendmíri kolostor. Irtá Grillparzer.
 Fordította Györi K.
 1500-1502. Nyomor és büntettek. Irtá dr. Balogh Jenő.
 1503-1505. Utazás a Harzban. Irtá Heine. Németből
 fordította Oláh Gábor.
 1506-1508. A pozsonyi diéta. Vigjáték 3 felvonásban.
 Irtá Boczkó Árpád.

FRANKLIN-TÁRSULAT
 magyar irod. intézet és könyvnyomda
 Budapesten, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.
 Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Szabadalom-értékesítés.
 Wasa Theodorovics mérnök wieni lakos az
5308. számú és
„Önműködő ismétlő fegyver“
 című magyar szabadalom tulajdonosa, magyar szabadal-
 mának gyakorlatbavétele czéljából magyar gyárosokkal
 összeköttetést keres. A szabadalom tulajdonosa haj-
 landó szabadalmát el is adni, gyártási engedélyeket
 adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó meg-
 felelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással
 szolgál a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
 Pásztor cég Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. sz.

Naponta friss **SZIMON-féle**
Szultán-keverék
Pörkölt kávé

1. számú kilója K. 5.—
 2. „ „ K. 4.60
 3. „ „ K. 4.—
 4. „ „ K. 3.20
 5. „ „ K. 2.80

Pörkölésre csak a legkiválóbb és tiszta ízű kávékat
 használok. **Videki** rendeléseknél csomagolás ingyen;
 5 kgr. vételénél bérmentve.

Szimon István,
 főüzlet: Budapest, Váci-körút 12.
 Fióküzletek: Váci-körút 60. és Teréz-körút 23.

**DEUTSCHE GRAMMOPHON ACTIEN-
 GESELLSCHAFT** cég Berlinben.
a 22537. számú
„Ujtások grammophonok hanglemezein“
 című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának
 gyártására magyar gyárosokkal összeköttetést keres, szaba-
 dalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyeket
 ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágo-
 sítással

Kelemen M. István mérnök,
 hites szabadalmi ügyvivő irodája Budapesten,
 Royal-szálloda B.

INGYEN
 diszkrét és bérmentve küldjük ren-
 delésként a tartalmu ábrákkal és
 használati utasítással ellátott árjegy-
 sádkunkat.

GUMMI HALHÖLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K fucatlja
PESAR, OCLUS, NŐI ÖVSZER 3—5 kor.
 feltétlenül megbízható valódi angol és franczia gyár-
 mányok.

„NAKIRA“ törv. védett férfi-övszer különlegesség
 valódi indiai paragummiból fel-
 tétlenül megbízható, fucatlja **12 K**

MINTAGYŰJTEMÉNY 12 darab legfinomabb
 övszerből **4 korona.**

UTERUS-SPRAY eredeti Krv. védve
 női különlegesség **14 korona.**

Universalis-sérvkötők
 páratlanok, kis gummi nyomólap, a legnagyobb sérv is el-
 sartható. Egyoldalon 8-12, kétoldalon 10-24 korona.

Műlábak, műkezek, egyenesstartók terdennöt-
 teknek, lámpáknak, stb. stb.
**Haskötők, gummiharisnyák stb. Irrigá-
 torok, betegápolási cikkek kaphatók.**

Magyar Orvosi Múszertár Budapest
 VII., Rákóczi-ut 32.
 — Pontos címre és a veres keresztire ügyeljünk! —

Uj Idők szep rodalmi, társadalmi és
 művészeti képes hetilap.
Szerkesztő: Herczeg Ferencz.
 Előfizetési ára negyedévenként 4 kor.
 Mutatványzám kérésre ingyen.
 Kiadóhivatal Budapesten, VI., Andrassy-ut 10.

Felesége keres
 gépközzel 20 koronáig.
 helenként

A gép megvételénél garantált kap arra
 nézve, hogy folytonos munkával ellátják
 és hogy oktatásban részesítik. Favolság
 nem köpez akadályt. Főfiasnak is alkal-
 mas. Elismert levelek rendelkezésre
 állanak. Kérjen prospektust. Schön-
 dorfer F. Wien. VII., Nelkenasse 170

Siessünk

árunkat beszerezni, mivel tetemes áremelkedés
 lesz. — Kérem a hirdetést kívágni és össze-
 gyűjteni, mivel mindég más árut hirdetek ugy,
 hogy a t. vevő közönségnek összes áruimról
 meg lesznek az árak.

**I-ső rendű zománczozott lábas
 vagy fazék árai:**

Nagvság:	1/3	1/2	3/4	1	1 1/4	2 liter
Ár:	10	15	22	26	32	38 kr.
Nagvság:	2 1/3	3	3 1/2	4	5	liter
Ár:	46	53	57	62	73	kr.

1 db levezmérő vagy habzó kanál 7-es 8-as 9-es sz.
 12 15 17 kr.
 1 e színezett zománcz tányér csak 15 kr.
 26 30 34 38 40 %
 1 e mosdó labor 33 45 55 70 90 kr.
 1 1/2 2 1/2 liter
 1 e korsó 60 85 kr.
 1 e vizes veder 90 krajczár, nagy l. — forint.
 18 20 22 %
 1 e éjjeli edény 35 45 55 kr.
 1 e köpöcsésző 50 krajczár, szappan tartó 12 krajczár.
 35 40 45 %
 1 e vizes dézsa 120 150 190 kr.
 24 28 30 32 %
 1 e medence 65 75 82 92 100 kr.
 10 12 14 16 18 20 22 24 %
 1 e fedő 6 7 9 11 12 14 16 20 kr.
 1 e kenyérsósár áttörve partie — — — — — 25 kr.
 1 e tézstaszűrő csak — — — — — 35 kr.
 8 5 8 10 liter
 1 e szirbódón 110 145 190 220 kr.

Tessék figyelemmel lenni a
 legközelebbi hirdetésre,
 Naszajándékok nagy választékban,
 Ingyen láda, Ingyen csomagolás!

Takács Ferencz
BUDAPEST,
VIII., Baross-tér 4. sz.

Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasut mentén.
 Vonatösszeköttetések és menetárak Budapestről (déli vasut pályaudvaráról).

Abbazia	Nagykanizsa— Pragerhofon át	Budapest d. v. ind. gy. v. 8 ⁰⁵ reggel, 8 ⁰⁰ este. Abbazia-Mattuglia érk. „ „ 9 ³⁸ este, 9 ²¹ d. e.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 109.10 K, II. oszt. 77.90 K, III. oszt. 49.50 K.
Görz	Nagykanizsa— Pragerhofon át	Budapest d. v. ind. gy. v. 8 ⁰⁵ reggel, 8 ⁰⁰ este, sz. v. 10 ⁰⁰ este. Görz érk. „ „ 9 ⁵⁰ este, 10 ⁰⁴ d. e. „ „ 6 ²⁶ „	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 109.10 K, II. oszt. 77.90 K, III. oszt. 49.50 K.
Bozen- Gries	Nagykanizsa—Pra- gerhof—Marburg Franzensfesten át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6 ⁵⁰ regg., gy. v. 8 ⁰⁵ regg., 8 ⁰⁰ este, sz. v. 10 ⁰⁰ e. Bozen-Gries érk. gy. v. 12 ⁰² d. u., „ „ 5 ⁵⁸ „ 4 ⁰³ d. u. „ „ 12 ¹¹ éj.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyors- vonatokra: I. oszt. 133 K, II. oszt. 94.50 K, III. oszt. 60.70 K, továbbá 90 napig érvényes monetjegyfizeték megszakítható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 138 K, II. oszt. 102.80 K, III. oszt. 70.90 K.
Meran	Nagykanizsa—Pra- gerhof—Marburg Franzensfesten át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6 ⁵⁰ regg., gy. v. 8 ⁰⁵ regg., 8 ⁰⁰ este. Meran érk. „ „ 1 ¹⁹ d. u., „ „ 7 ²⁵ d. e., 5 ³⁴ d. u.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 138.80 K, II. oszt. 101.60 K, III. oszt. 64.80 K.
Arco	Nagykanizsa—Pra- gerhof—Marburg Franzensfesten át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6 ⁵⁰ regg., gy. v. 8 ⁰⁵ regg., 8 ⁰⁰ este. Arco érk. „ „ 3 ²³ d. u., „ „ 9 ¹⁵ d. e., 7 ¹⁷ este.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 144.80 K, II. oszt. 105.— K, III. oszt. 66.80 K.

GUMMI szerek

Változó francia és amerikai gyártmány! Orvosilag ajánlva! Feltétlenül biztos!

Gummi.
Eredeti csomagolásban!
Arak: 12 db. francia minőség K 3-4
12 db. francia gyártm. 6-10
12 db. eredeti amerikai 10-15
Dapot amerikai (rövid) 4-5
2 db. finom 6-10
„Non plus ultra” 12-15

Minta-gyűjtemény
Eredeti csomagolásban, 12 db K 8-
25 db K 8-
Női óvszer. „Pasarium” omló-
szívem K 3-4
Sérülések orvosai rendelése valódi
angolacél-íróval K 7-10. Cs. és kir.
szabadi. Keleti-féle pneumatikus pe-
lottaival K 12-
Suspensor (therofaró) darabja K 1-2-40
Havibaj köté darabja K 3-4
Haskötő darabja K 7-24
Gummi görccsér-harfenya darabja K 3-12
Irrigátor teljesen felszerelve, darabja K 3-5
Uji „Auto vaginal Spray” legmegbízhatóbb női kölen-
lőesség K 15-
Székfűtés titoktartás mellett — Képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummlárk és beteg-
ápolási eszközök gyára.
Budapest, IV., Koronaherozrag-utca 17/1.

Örökös szemrehányást

tehet magának minden beteg, aki évek hosszú során át túri az ideggyengeség rettentő kínjait, aki mindenféle szert megpróbált már és reményvesztetten néz a jövő elébe, anélkül, hogy az ilyen bánatomból leküzdésére az egyetlen igazi gyógymódot: a villamosságot megkísérelné. Hány ember élhetne ma boldogan az ő meleg családi tűzhely körül, ha nem volna meg benne az az érthetetlen elfogultság a villamos gyógy mód iránt, amely pedig legtöbbször csodával határos eredményeket szokott hozni. Az Elektro-Vitalizer készüléknek ma már Magyarországon annyi híve van, hogy nincs város, de nincs falu sem, a honnan eddig elismerő sorokat ne kapott volna az intézet és mégis óriási azok száma, akik nem ismerik ezen áldásos gyógymódot.

Miért nem alkalmazza a villamosságot? **Ha gyenge és elernyed, ha az általános ideggyengeség bánatjai gyötör, ha fáj a feje, ha oszú, ha köszvény támadta meg, ha álmatlanságban szenved, úgy saját egészségének tartozik azzal, hogy legalább megismerkedjék ezzel a gyógymóddal, kötelessége Önnek, hogy az Elektro-Vitalizer nagy hatásáról magának fogalmat szerezzen.**

INGYEN KÖNYV. Hogy pedig ezt mindenkinek lehetővé tegyük, **ingyen** és bérmentve küldjük meg zárt borítékban az ezen gyógymódról szóló leírást, anélkül, hogy ezzel bármiféle kötelezettséget vállalna az illető magára. Ezt az ingyenes könyv kimerítő népszerű leírásban, gazdagon illusztrált fejezetben ismerteti az Elektro-Vitalizer készüléket és az azzal követendő gyógyeljárást. Külön kötet áll **férfiak** és külön **nők** rendelkezésére.

Az „ELEKTRO-VITALIZER” orv. rend. intézet, Budapest, Károly-körút 2. félemelet 10.

Elismerő-levél.

Nagyon köszönöm Önnek, igen tisztelt Doktor Úr, hogy rettentő bajaimból megszabadított. Igazán azt hittem, hogy el kell pusztulnom, úgy elfogott a sok daj, és mióta az Elektro-Vitalizer készüléket használtam, megszabadultam minden betegségem, pedig már úgy bele voltam keveredve a sok betegségbe, hogy alig írom elcsúszdint, hogy mire fejemben összevedtem. Így a szédülés, fejfájás, gyomorhátság, idegesség, ótvágytalanság mind eltűntek és most már az Elektro-Vitalizer használatát után nem érek semmiféle fájtalmat, egészen új élettel töltem meg magamat. Tehát hálás köszönetemet nyilvánítom az én megszabadulásomért, azaz Önnek, igen tisztelt Doktor Úr, és az Elektro-Vitalizer készüléket minden szenvedő ember számára megylem fogom ajánlani.

Mezei Anórács, Rákospalota.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Az ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet Budapest, IV., Károly-körút 2. félem. 10.

Kérem részemre díjtalanul, portómentesen, zárt borítékban elküldeni a

„Modern Villamos Gyógymódról”

szóló művet {férfiak} részére.
{nők}

(A nem kívánt kötet törörendő.)

Név: _____

Cím: _____

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

V. os. és kir. exordos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőgyógyítást, hólyagbaj, sebeket, húgykőket (gyulladás), bőrbajokat, algyengült férfiero-
désbeteget is, önfertőzést és annak utóhatásait, ideg- és hátgerincbaj, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre váaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyszer,.

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

Írta: E. GABORIAU

63

— Tudta ön már akkor, bíró ur, hogy Tremorel gazember?

— Sajnos, akkor még nem tudtam semmit. Mindaddig a valfeulli kastély vendége teljesen közömbös volt előttem. Csak attól a percztől fogva, hogy megtudtam, miszerint el akarja rabolni az én kincsemet, kezdett engem érdekelni. Alaposan meg akartam ismerni és igazán nagy vigaszomra szolgált volna, ha méltó lett volna az én Laurámra. Kezdtém tehát érdeklődni utána. Párisba utaztam és kutattam utána, de mindaz, amit hallottam felőle, annyira hátrányára volt, hogy csak megvetni tudtam ezért. De tovább kutattam, azt reméltem, hogy előbbi életével teljesen szakított, mert az ilyen fiatal leány szerelme megváltoztatja és megjavítja. Sajnos, itt is csak gyalázatos dolgokat tudtam meg: Fanny Fancyyal való viszonyát, bűnös viszonyát Sancresy feleségével...!

— De hát miért nem szólt? — kérdezte őt félbeszakítva Lecou.

— Hogyan tehettem volna ezt? Félttem, hogy elámulom az érzelmeimet és nevetségessé teszem magam. Különbben is, midőn egyszer az angol nőre nézve megfigyzést tettem, Courtois nevetett és azt mondta: fiatal ember, hadd tombolja ki magát; ez nem képez házassági akadályt? De midőn egyszer kicsinylőleg beszéltem Tremorel felől, Laura megharagudott és nem akart többé a kertembe jönni. Sokszor gondoltam arra is, hogy összeveszek vele és párbajt vívok. De hát milyen értelme lett volna? Talán mégis elhatároztam volna magam és komolyan beszéltem volna Courtoissal, de ekkor közbejött

a váratlan esemény: Sancresy meghalt és megfogadtatta a feleségével és barátjával, hogy egymáséi lesznek Most azt hittem, hogy Laura meg van mentve. De ellenkezőleg, éppen elvesztet! Midőn egy este házuk mellett elmentem, egy férfit láttam a kerti fal mentén végigsompolyogni és a fák árnyékában egy félreeső helyen ügyesen átvette magát. Megismertem azonnal, Tremorel volt. Iszonyú düh vett erőt rajtam. Megesküdtem magamban, hogy megvárom és megölöm! De nem jött vissza!

Plantat elhallgatott a keserű emlékek hatása alatt, lehajította a fejét és zokogott.

— De hiszen ez a gróf a legalávalóbb gazficzko, aki csak létezik! — kiáltotta felháborodva Lecou. — És ezt a nyomorultat akarja kiragadni a büntető igazság kezei közül? Miért akarja őt futni hagyni és ezáltal megmenteni?

Plantat felemelte a fejét.

— Őt megmenteni?! — és a szemei szikráztak a gyűlölettől. — A legszívesebben saját két kezemmel fojtánám meg; de én Laurára gondolok és ha perre kerülne a dolog...

— De hiszen ő nem bűnrészes, hiszen sejtelenemmel sem bír, hogy a kedvese meggyilkolta a feleségét!

— Mindenesetre, Laura ártatlan, ő annak a gazficzkonak az áldozata! Ha azonban Tremorel az esküdszék elé kerül, neki is meg kell jelennie, ha nem is vádlott, de mégis tanuképpen. És nem esik majd reá a gyanu árnyéka? Berta vetélytársnője volt és utjában állt a boldogságának. A bírák azt mondják majd, ha ő nem is követett el gyilkosságot, de az ő személyes befolyása tette a férfit gyilkossá!

— Ó nem, békebíró ur, nekünk kettőnknek sikerülni fog a leány ártatlanságát bebizonyítani.

— Ha tényleg úgy is lenne, azért mégis elviselhetetlen lenne reá a szegény, a gyalázat, hogy meg kell jelennie a törvényszék előtt és gyalázata nyilvánossá válik!

— Hiszen ön tudja, hogy a bírák résztvevők is tudnak lenni és Laura kihallgatása a nyilvánosság kizárásával zárt ajtók mögött történne.

— A nyilvánosság kizárásával! A bírák, az esküdtek, az ügyvédek és újságírók mégis csak ott vannak! Nem elég nyilvánosság ez egy szerencsétlen fiatal leány számára? És mindannak daczára mégis bele kerül a neve az újságokba! És ha mindezt meg is tudnók akadályozni, el bírná-e viselni Tremorel elíteltetését és lecsukását? Hiszen akkor még boldogtalanabb lenne és én jobban szeretem azt a szegény, szerencsétlen elámitott gyermeket és meg szeretném a legsúlyosabbtól óvni!

Plantat egy ideig hallgatott, aztán mélyen fellélegzett, mintha nagy tehertől szabadult volna meg.

Aztán kis szünet mulva megszólalt:

— Lecou ur! Gazdag vagyok, a fél vagyonom rendelkezésére áll, ha...

Lecou ellentmondást nem tűrő mozdulattal félbeszakította:

— Egy szót sem többet erről, békebíró ur, — kérte. — Egy szót sem! Egy férfit, akit mélyen tisztelek, őszinte részvétet érek iránta és baráti vonzalmat, annak barátilag rendelkezésére álok, de nem adhatom el a szolgálataimat.

Haragos volt és mélyen bántva érezte magát. Plantat mélyen elszomorodott. Saját magának is érthetetlen tapintatlansága által megbántott egy férfit, akit nagybecsült és akinek segítségétől oly sokat remélt.

— Bocsásson meg, — dadogta szinte megsegényenülve, — nem akartam önt megbántani, ellenkezőleg...

— Hagyjuk ezt! — szólt közbe Lecou. — És talán kissé túlérzékeny vagyok. Készségesen szolgálatára állok, de nem szabad ön előtt eltitkolnom, hogy a dolog nagy akadályllyal jár és azonkívül

(Folyt köv.)

AGRARIA

Kérje minden gazda az összes

Gazdasági gépek árjegyzékét

Levélcim:

AGRARIA
Budapest, Váci-ut 2. sz.

AGRARIA

ekék, vetőgépek, gőzoszlokok, motorok stb.

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diétetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, 161 doboz 70 fillér.

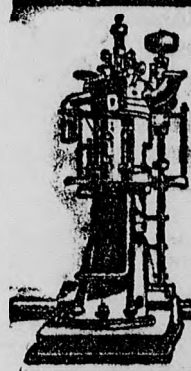
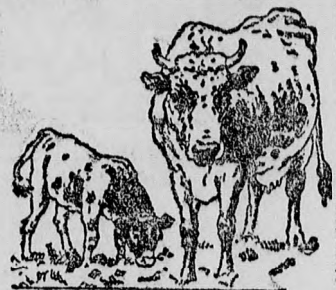
50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytalanság és rossz emésztés esetében, toheneknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Valódi csak ezen védjeggyel:

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrássy-ut 28. szám.

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe

kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségtérítéssel

közszékesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapesten.

ABBAZIA

Grand Hotel Bristol

Ujjonnan épült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú fényes szálloda. Nagyszerű szobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték stb. A déli és keleti nyíló összes szobák erkélyvel ellátva. Kávéházi étkező, olvasó- és zenetermek. Pompás kiltatás a Quarnero egész vidékéire. Igen mérsékelt árak.

A BRISTOL-SZÁLLODA IGÁZGATÓSÁGA:

RUDOVITS W. tulajdonos.

KÜLÖNFÉLÉK.

Dolgozom.

Dolgozom, mint a többi ember,
— Az acéltoll a fegyverem —
Nappal s virrasztott éjeken.

Sűrű hosszú barázdát szántok
Vakító fehér papíron,
Amerre tollam éle von.

De az elhintett mag nem nő ki;
Munkásságom virágtalan,
— Egy légverés jön s oda van. —

... Ahová küzdök törve, rontva,
Hová tüskés utam vezet,
Onnan ledobnak engemet.

Lelőknek gúny és sziszegés közt,
Mondván: hol vannak a nagyok,
Oda még nem való vagyok.

En, én, a tollnak szürke katonája,
A névtelen, az ágrul-szakadott...
Főbűnöm: hogy még fiatal vagyok.

Hogy két szemem forrongó tűzben ég még...
Szívemben égnek perzselő tüzek,
S van a lelkemben csöppnyi kis meleg.

Ez hát a bűnöm, szörnyű vétkem:
Hogy ajkamról már szállnak a dalok,
És hogy még fiatal vagyok.

... En Uram Isten, esdve kérlek:
Terjessz fölém áldón a két kezed,
S tartsd meg soká-soká a — vétkeimet.

Pártos Szilárd.

(Napoleon kéme.) Schulmeister, akinek pokoli figyességéről ma is hihetetlen történeteket beszélnek Franciaországban, a legügyesebb és legravaszabb emberek közül való volt, akinek valaha az ő nem diszes, de veszedelmes mesterségét folytatták. A „százképi ember”-nek nevezték, mert egy pillanat

alatt úgy tudott alakot változtatni, hogy a saját édesapja sem ismert volna rá. Ennek köszönhette sikereit is. Mikor megjelent Napoleonnál, hogy a szolgálatait neki följánlja, a császár rossz kedvében volt.

— Van valami ajánló levele? — kérdezte tőle.

— Nem szorultam ilyesmire — válaszolta hetykén a kém.

— No, hát akkor én sem szorultam önére! — csattant rá a császár. — Távozzék!

Ezzel hátat fordított neki, mialatt Schulmeister az ajtó felé indult. Mire a császár visszafordult, egy ráncos képi aggastyán állott előtte.

— Ki ön? — kérdezte meglepetten Napoleon — és hogyan került ide?

Az aggastyán ráncos arca kisimult, a terméke kiegyenesedett.

— Még mindig én vagyok felség!

Schulmeister volt. A császár szinte meghökken és azonnal szolgálatába fogadta az ördögös embert. Nem volt oka megbánni. Később igen sokszor mondta róla: többet ér, mint három generális. Schulmeister valóságos réme volt az ellenségnek. 1805-ben mint markotányos csempészte be magát az osztrák hadseregbe és hetenként küldött tudósítást a leggyafurtabb módokon Napoleonnak. Egyszer azonban megtudták, hogy kicsoda. Üldözöbe vették. Schulmeister üldözői elől egy parasztházba menekült. Mikor a két katona, aki kergette, a házhoz ért, a kapuban egy öreg parasztot találtak, aki — beretválkozott.

— Ide valaki beszaladt a házba! — mondták a katonák.

Az öreg paraszt egy szót sem szólt, csak hunyorított a szemével és titokzatosan a padlásajtó felé mutatott. A katonáknak sem kellett több. Mohó ügykezettel másztak föl a létrán és kikutatták a padlást az utolsó zugig. Persze, Schulmeisternek nyomát sem találták, mert Schulmeister az a beretválkozó öreg parasztember volt, aki szépen felküldte őket a padlásra, hogy azalatt ő kényelmesen tovább állhasson.

Beszélik róla, hogy ugyancsak 1805-ben osztrák generálisnak öltözve, állítólag részt vett egy Ferenc császár elnöklésével tartott haditanácsban. Ez azonban legalább is valószínűtlen: de viszont az igaz, hogy ő kényszerítette ebben az esztendőben Mack generális megadására. Beszegődött hozzá kémnek és miközben hamis hírekkel megtévesztette, minden tervét a franciák tudomására hozta.

Napoleon roppant bőkezűen fizette ezt az ő hasznos cselődjét. Birtokokat és rengeteg pénzt adott

neki. Csak egy kívánságát tagadta meg. Schulmeister egyszer, egy igen nagy szolgálata jutalmául a becsületrend keresztjét kérte tőle. Napoleonnak piros lett az arca:

— Egy millió frankot — mondotta halkán — igen szívesen, de ezt — soha. Sem most, sem máskor.

Becsületrendet nem adott a kémnek.

(Munkabér Kinában.) A kínai munkás elárassza a világot. Amerika már kaput zár a sárga veszedelem előtt. Fehér ember olcsóság és igénytelenség dolgában képtelen versenyezni a kínai munkással, ki az ő bérének harmadrészevel is beéri. Ez csak akkor érthető teljesen, ha az ember tudja, hogyan fizetik a kínai munkást — otthon, a hazájában. Erről érdekes cikkekben ad felvilágosítást egyik francia lap. A napi munkaidő Kinában foglalkozás szerint tíz-tizenkét óra. A kötöző munkás napszáma 34 fillér, az asztalos napibére 54 fillér, lakás és koszt, a részöntő 2 korona, a suszteré 50 fillér, lakás és koszt, a szedő 80 fillér és ebédkoszt, a gépész hetibére 10 korona. A gyapotfonógyárak munkásainak a napszáma 36 és 54 fillér között váltakozik, a munkálányoké 20—24 fillér. A teherhordásra is leginkább embererőt használnak Kinában, mert ez a legolcsóbb. Egy nagy kereskedelmi vállalat Honkongban tizenhét métermáza terhet rakat és ezek az emberek egy napra 70 fillért kapnak. A teherhordó hivatalosan megszabott díja métermázsánként és kilométerenként 8 fillér.

(Betörők tudakozó-intézeté.) Ez a legújabb angol találmány, amelyre azonban Blank, a feltaláló, aligha kért és kapott szabadalmat. Az angol betörő uraságok ugyanis arra a meggyőződésre jutottak, hogy nem elég a betörést ügyesen elkövetni, hanem érteni kell a nyom nélkül való elillanáshoz is. A gonosztevők többségét azonban a rendőrség jól ismeri s így az eltűnés felette nehéz, különösen nagyobb bűneseteknél, midőn a rendőrség az ő ismert gonosztevőit állandóan szemmel tartja. Ezen akar segíteni Blank, aki a bűnesetek nagysága szerint fokozódó illetéért segítségére van a gonosztevőknek, hogy ezek egy-egy bűnesetük után a legrövidebb és legbiztosabb szárazföldi vagy tengeri úton oly helyekre költözhesse, ahol nyomukra nem lehet akadni. A rendőrség jól ismeri Blank urat és foglalkozását, de nem képes ettől kapni s így Blank az egyéni szabadság oltalma alatt szabadon fizeti mester-ségét.

Vasárnap, januar 19.

Czime tessék figyelni!

tos...

Sz...

den...

mi...

A...

Bu...

Szó...

pitésre gy...

Fásc...

Mind Ripa...

lingi, fehér...

Kövdiok...

borfajok...

Fehér és p...

Sima Rip...

18 frt. gyö...

nemes v...

felelőséget...

pénzt vissz...

ár 1/4 rész...

SZÉK...

Legsz...

PA...

Ügyszak...

8 matra...

Gyermekke...

hirde...

egyszer...

polit be...

betűköt...

Építke...

Gyarak lak...

zését, felép...

sát bárhol...

vállalja, teh...

keket törles...

Építési taná...

Borsody épít...

Rákóczi-ut...

Villan...

V...

saját dyna...

házak, gaz...

szére. Tel...

mos ezikke...

ingyen. A...

felvilágosít...

Strig és G...

tromézők...

VI., Gyár...

Czégünk kereskedelmi és váltótörvényszékiileg be van jegyezve.

Szives figyelmébe!

Mindenféle hitelügyben, jogtanácsosánk után mérsékelt díjért pontosan és lelkiismeretesen járunk el.

Szerzünk: Készpénz kölcsönt heti vagy havi csekély összegű törlesztésre, törvényes kamat mellett, keres vagy anélkül is, gyengébb hitelképesség esetén csoportos viszonzkozéseket szerzünk külön díj nélkül.

Közvetítünk üzleteket, házakat, földbirtokot, lakásokat és mindenféle ingó és ingatlanokat.

Ne hirdessen sehol addig amíg előbb velünk nem érintkezik.

Eladók és vevők minden szakmából nyilvántartva ugy helyben mint vidéken.

Pontos czimünk:

Általános Hitelszerző Vállalat

kereskedelmi- és váltótörvényszékiileg bejegyzett czég
Budapest, VII., Dohány-utca 90. Telefon 85-68.

Czégünk kereskedelmi és váltótörvényszékiileg be van jegyezve.

Szöőltványok: hiányok pótlására 2 éves dus gyökérről, zöldollással készítve ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 forint. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 forint.

Fásoltványok: Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépségihívával, eredési biztosítással ezre 45 frt. Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szilankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesieher, Ezerjó, Erdei, Bakator, Kövidioka, Mirkovaesi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánati Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kaderka, Aramon. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasseis, Passatutti, Tokaji Chasseis, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 frt. sima Rip. Port. II. oszt. 5 frt. gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 frt. gyökeres Rip. Port. II. oszt. 10 frt. gyökeres 2 éves gyökerű 18 frt. **Hozai nemes vesszők** sima 10 K, gyökeres 30 K a feati fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszadom. Tavaszai szállítása is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár ¼ részét kérem beküldeni. **Hegyibor** fehér 50, siller 50, vörös 60 korona.

SZÉKELY I. JÓZSEF Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.

Legszebb... Legjobb... Legolcsóbb
PAP. LAN PAP. LAN PAP. LAN

GICHNER JÁNOS
Ágyemű-rész- és vasbutor-gyáros
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.
nagy választékban.
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20.
Fióküzlet:
Rákóczi (Kereszt)-út 68. sz.
Gyári:
Kertész-utca 7. és 9.
Arjegyzoiket
bárhol ingyen és bérmentve küldök.
Gyermekkoscsik nagy választékban.
Még nem felölt árat közzételem vagy a pénzt visszadom.

Szrammofonok, hangszerek, fegyverek.

Látcsövek és fényképező-gépek

Részletfizetés
inelleit
árfelemelés
nélkül
kaphatók

Mulrecht és Goldschmidt
Áruházában
BUDAPEST,
VII., Rákóczi-út 28. sz.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

PÉNZSZEKRENYEK GELLÉRI ÉS SCHULLER CZÉGNÉL BUDAPEST, IX., RÁKOS-U. 4.

GYARTANAK: TŰZ- ÉS DETÖRÉSEMENTES PÉNZSZEKRENYEKET, KÖNYV- ÉS OKMÁNYSZEKRENYEKET, ANYAKÖNYVI SZEKRENYEKET, PÁNCZÉLSZEKRÉNYEKET ÉS PÁNCZÉLSZOBÁKAT LEGJOBB KIVITELBEN.
Állandó nagy raktár. Arjegyzoiket ingyen és bérmentve.

KIS HIRDETÉSEK

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál. Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-út 71. 782

Villamos világítás
saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arjaniat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Zalogcédulákat,
brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árrban vesszük. Brillantokért többet fizetünk, mint utonnan kerültek. **SCHILLEB IZIDOR,** Sipatcza 8. 26316

Gimnáziumi,
reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bármely értelmű vizsga letévésehez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philologus és matematikus. Egyonkintu oktatás. Tanítványok csak korlátozott számban vételnek fel. A bámulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. **Goitein Heinrich** Budapest, VII., Damaich-utca 39. II. emelet 10.

FRIED J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, V., Nádor-u. 14
Elfogad teljes lakterendezéseket, valamint mindenféle kárpitos- és díszítőmunkákat. 27811
Mintaraktár művészi évi-felű butorokból, francia és angol szövetekből.
:Költségvetés díjmentes. ::

Mérnöki műszerek
vesz, elad, cserél, lejt mérők, Planiméter, Teleskop, Goetz-Zeiss- Triäderstb.
HATSCHKEK EMIL
Andrássy-út 13.
Fiókja Erzsébet-körút 38

Ajtók ablakok,
VASREDÖNYÖK, VASRÁCSOK,
rapuk használata és újak készítése kaphatók

Lefkovits Jakabnál
Bpest, V., Csáky-utca 26.
Korall-utca sarok. Lábótkörút közelében

Parafintenyésztők
és gazdálkodók figyelembe ajánlja a följelentésben a Predmerszky-féle fűtőberendezést, melyben a víz a legnagyobb hidegben sem fagy meg, s még néhány fillér napi költséggel kellemes langyosan tartható. Használatát mellett nyakunk egészségét óvjuk és sokkal korábban kezdik meg a téli. Fűtésok mesterségesen kikötés Predmerszky-féle szab költséggeppel bármely időszakban a legbiztosabb kereset forrás.
Arjegyzoiket ingyen küld. Telefon 85-74.
Predmerszky József
Ipa telepe 27007
BUDAPEST,
VI., Vövésmany-ut. 38A.

KINEMATOGRAF
MINDEN SZÁJAT
KÖZÖSSÉGI
KÖZÖSSÉGI
KÖZÖSSÉGI
KÖZÖSSÉGI
KÖZÖSSÉGI
KÖZÖSSÉGI
BUDAPEST, BAROSS-59

BELHURUT,
(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a **BARTA-féle FEKETE-APONYA GYÓGYBOR.**
Gyógyszereszek és fűszerezéseknél 1 üveg ára K 1.00, 6 üveget 8.- koronáért bérmentve szállít a **FELKAI KÖZSERVIZS** Felka, Szepes-m. 26971

E hirdetés rovatoan minden szövegszerű beiktatása közönséges példát betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatoan minden szövegszerű beiktatása közönséges példát betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bátyvány-utca 6/C. 288

Polgári iskolai

reáliskolai, gümnaziumi kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrövidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. Tanár: Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Házak,

villák, telkek, gyártelekek, gyárépületek a főváros minden részéből eladásra vagy kibeletésre előjegyzésben. Huszár Budapest, V., Gresham-palota Elsőrangú ajánlások. Telefon 81-08.

Csemege szállít

fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 5 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézédés narancsot 3 koronáért szállít Róttmann Hermin Kiskunhalason. 27850

Egy egészen új

téli bunda, téli kabát és angol gyapjú férfi ruhák olcsón eladó. Csepregi-utca 2, 1. emelet 9. ajtó.

Réthy

név látható a valódi pemetefü csukorka minden egyes darabkáján 721v

Izlésesen

butorozott különbejártu utcai szoba egy vagy két intelligens ur részére fűrdő használatra azonnal kiadó. Csepregi utca 2. szám, 1. emelet 9. ajtó.

Lakást,

butorozott szobát, bármely célra, berendezéssel is, mindenféle bérhelyiséget gyorsan, csekély díjért közvetít a lakásbörheli ügyvezető cs. V., Gresham-palota Merleg-utca 2. sz. Telefon 81-08. Minden bérhelyiség nyilvántartva

Acélsodrony-

egybetétek a legjobb kivitelben kaphatók, falkerettel 3.50 frt, vaskerettel 5.50 frt és feljebb Heizer és isa sodronykerítés- és egybeté- gyárban. Népszínház-utca 1. sz. Az Apolló színház épületében. 27910

Sodronykerítést,

sodronykerítésfontógépet gözmosógépet, szőlőveszszeket, akác- és glicidias magcseméteket árlap szerint küld Resch, Bács. 27760

Üzletvéteit

és átadást minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak levélileg. (Válaszbélyeg). Elsőrangú ajánlások.

Ajtók és ablakok

reg és új vasrudonnyok teljes vasalással. Kapnyarácsozatok, kertkörtések keramittalapok, köhlbeimlapok olcsón kaphatók.

Kelemen Mór, épület-bontás vállalkozója Budapest, Nádor-u. 72-74. Vívek üzlet Sziget-ut 8.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyes tárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium. Budapest VI. Rózsa-u. 44. III. 8.

Ügynökök,

a kik törvényesen engedélyezett sorsjegyek eladásával foglalkozni akarnak, a m. lyvel naponta 10-20 koronát keresni lehet, küldjék ajánl-tukat főposta postafiók 237. Budapest.

Állást

mindenkinek minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak vidékieknek. (Válaszbélyeg.) Elsőrangú ajánlások

Erdőbirtokot

vagy erdőt sürgősen keresek megvételre. Részletes leírás és feltételeket „Fakereskedő” jellege alatt kérek a kiadóba. 27368

Kanári macarak

kiképzett előnevelésű darabjait 6-8 ft. tenész-nőstényeket 1 forintjával felül szállít STERN Csongrádról. 27642

Asszonyok vigyázzatok!

Tulnagy gyermekáldás ellen okvetlen megitni védekezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer köszönet és hálaírat. 1 koronáért (esetleg bélyegeken) megküldi Fischer Róza asszony, Budapest, Damjanich-utca 28. B. 2. 27853

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Vági lözsef műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter a 7.50, 4 liter K 9.- bórmentve FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesem 26973

Kolozsvári

jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen csekély díjazás al. Levélbeli érdeklődésekre ki-merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különböztetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét kérek. 25465

Veresáfonyabefőt

BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.- korona FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesem. 86972

Ki a YES-OUI-SI

című lapot megrendeli, írásra minden megfontolás nélkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 3 koronára megrendeléseket elfogad és műtatványokat küld a kiadót hivatal. Budapest, Andrássy-u 87. szám.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szob-nyelvek, kényesítő kör-lmények miatt eladó: ma-hagóni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrény-nyel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszőnyeg, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utca al-terekplacsa. 26616

STENOGRÁFIA

Ha csempélyjében boldogulni akar, tanulj gyors-írást, gépirást, könyvvit-telt, német nyelvet a Steno-gráfia orszagos Gabel-berger gyorsíró- és gép-író iskolában Sokszoro-ított tanfolyamok, copying office, biztos állások ve-tés. V. Váci körút 33

Régi ezüsttárgyakat

és zalogezüstlákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerűt, ugy-mint régiségeket, drága-követ, arany- és ezüst-órákat, láncokat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kér-jen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Buda-pest, IV., Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Fénykép-készítőket

objektívet vesz, elad, cserél hi-tes Apolló lemeznek egyedül-elárusító helye.

HATSCHEK EMIL

Andrássy-ut 18., Nékiat Kézbelet-hőmi 52. Alapítástól 1877. Sokkal olcsóbb, mint részlet-Szótára

Csemegealma

téli nemes fajalma és őrös hírsalma postakosáránként 3 kor-25 kiló ára 12 kor. Há-zilag főzött barack le-k-vár 2.40 kor. Különö hírs-alma-sajt 2 kor, Cukor-ódés szőlőval 1.40 K. Kéjja Fajboroknak hűvellet-jeit 50 koronáért szállítja Szabó X. L. Csongrád.

Butor

új és használt beraktá-rozásból visszamaradt, csil-lárok, lámpák, irodalbe-bendezés, pénzszekrények bámulatos olcsón eladó Beraktározási vállalat tu-lajdonos Landsman Sámuel Központi városház épület Gerlóczy-utca 2 raktár 10-11-12

Gyorsírás

(Gabelberger)

Gereben

gyorsíró nőiskolája kiképzés után állást garantál Németül tudóknak tandíjke-vezmény. Irógépek-tatásnövendékeknek díjmentes.

Kristóf-tér 2. szám.

Saját gyártmányu

vas- és rézbutorok

Rőzagy --- --- 45.- frt
Vaságy matracozzal 8.50 >
Gyermekágy --- --- 11.50 >
Sodronyágy-betét 3.50 >
Vas- és rézbutorok gyári árban.

WEISZ LIPÓT

Király-utca 89 szám. TELEFON 67-01.

BUTOR

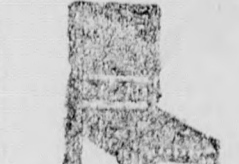
árverésről, finom és egy szarú butor, hálószobák és garson szobák Szalon ber-folelek, gyönyörű tükrök, diván, bőrszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

INGYEN!

es bórmentve külföldi szőlő-olvány és vasszékű ár-nyezsémét, mely minden szőlő- és kerti tulajdonosnak nélkülözhetetlen tudnivalókat tartalmaz.
Az árak meglepő olcsók - amos elismert levei igaz-olja olvány- és vessző-nyezsémét ósszárt.
Delawarét okvetlen meg-ezen írást nem kell sen-vel am, sem permentni.
Szűcs S. fia szőlőlepe Bihardioszeg.

Bőrszékípar

bőrszékítés és bőrlaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

sz evangélikus iskolaépít-letben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karkötők-ekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban, legolcsóbb bőrszékék és állványok.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes meg-bizafásokat, megfigyelése-ket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47 26703

Pénzkölcsönt

4. 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, jövedelmező, fő-városi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. II. III. hely-en 5-70 évig törleszt-hető. Személyhitel tisztvi-selőknak gyorsan eszkö-zőltetik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Bu-dapest, Feréz-körút 11a.

Csnek évni kell a

feleségét!

Minden család részére leg-fontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a há-laíratok ezrel igazolják, díszkérten küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Fran-Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Szepesség

csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőtlet, málna, szá-móca, csepkobogyózt, gomba- és huskonzer-veket, pástétomokat adól a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesemgye. Kérjen ár-jegyzéket.

Fűthető fürdőkád.

50 koronától feljebb, kádak 12 koronától feljebb mindenféle szivattyú és vízvezeték berende-zési vállalat LEPKOVICS ADOLF Wesselényi-utca 51/E. Erzsé-bet-körút és Harsfa-utca között. Árjegyzék bórmentve.

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!!

Kitűnő szabás!

vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél sze-mélyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol uri szabóterme-BUDAPEST, Andrássy-ut 56. I. em.

Állandó vánszék a leg-divatosabb angol és bel-földi szövetekből.

Urasági

butorokat,

szőnyegetek,

csillárokat

és legteljesebb berendezé-sekül gyárakat és üzle-eket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI, Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg-finomabb modern sz-tiliszertű matt és fényezett mahagóni pliszander vagy másfajta háló, ebédlő, úti széba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bórgranitú-rák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más sző-nyegeken és függönyökben, modern bronzcsillárokkal gáz, villamos stb.-hez.

Parketagyár

Gyöngyösbőn ajánlja gyárt-mányait.

HUNGARIA

beszélőgépek

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány

részletfizetésre is

olcsón kaphatók: MAGYAR IPAR ÉS KE-RESKEDELMI R. T.

Budapest, Király-utca 98. Kérjen árjegyzéket. —

Temetkezési

vállalkozók, intézetek, egy-letek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kíváratra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság Nagy-mező-utca E. 46. 27903 C.

Könyveket,

valamint egész könyvtára-kat, legmagasabb áron vásárol: Goldgruber könyv-antikvárius, Budapest, Fő-utca 17. Telefon. — Nagyobb könyvtárakért ví-dekre is utazom. 5522

Bevelek Hullása

Írta: KISS JÓZSEF Falus Elek rajzaival.

Ezzel a címmel: BEVELEK HULLASA az utolsó esztendő-ken irt költeményeit: gyűjtötte össze: KISS JÓZSEF

SHEREZADE

A NAPHO

MÉCSVILÁG

KNYAZPOTEMKIN

-KÉT HAJÓ-

A TROMBITÁS

ODESSZA stb. stb.

mind benne vannak a szép albumalaku kötetben, amelyet - stilszerű művészi - rajzok díszítenek. Amikor egy egész ország jubileumi ün-nepségeket veszi körül a mai magyar költészet e nagy alakját, ez a gyö-nvörű könyv harmo-nikus kísérője az - ün-nepségeknél - Irodalmi csemény.

Az albumalaku - könyv ára - díszkötésben 15 korona.

Megrendelhető: SINGER ÉS WOLFNER :: könyvkiadóhivatalában :: Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

A magyar nyelv és az általános választási jog.

Irta: Herczegh Mihály.

Wekerle, Kossuth és Andrássy bejelentették, hogy az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot márciusban, vagy áprilisban a pártok és a képviselőház elé fogják terjeszteni.

Itt van tehát már az ideje annak, hogy egyes kapcsolatos kérdések a sajtó útján is megbeszélés, megvitatás tárgyává tétessenek. A fontosabb kérdések közé tartozik a magyar nyelv kérdése is.

Az egész ország tudja, hogy ő felsége határozottan kijelentette, hogy az általános választási joghoz csak bizonyos korlátozások mellett járul hozzá.

A király ezt kijelentését a törvény hozásánál figyelembe venni köteles: a miniszter is, a nemzet is. Mert különben az országgyűlés határozatát nem fogadja el a király. Királyi szentesítés nélkül pedig nincsen törvény.

Mert nagyon téved ám, aki azt hiszi, hogy az általános választási képesség mindenkit felruház szavazati joggal. Mert a választási jog közjog és nagyon különbözik a magánjogtól. Családi, vagyoni, kötelmi és öröklési jogai mindenkinek lehetnek, csecsemőnek, öregnek, férfinak, nőnek.

A magánjogokat a kiskorúak és elmebetegek helyett az apa, gyám, vagy gondnok is gyakorolhatja. De a közjogokat, politikai jogokat másra nem bízhatja. Mert a közjogok nem ösjogok, nem velünk született jogok, mint ezt a szociálisták vallják.

És éppen ez okozza azt, hogy a közjogok egészen más szempontból tárgyalandók, mint a magánjogok. Választási jogot tehát az állam csak azoknak adhat, akiket elég éretteknek, a közéletben járatosoknak és megbízhatóknak vél az országos közszélek elérésére.

Ez okozza, hogy a választási jogot bizonyos korlátok közé kell szorítani, melyeket a kulturálmok törvényhozásai általános és különös feltételek alatt sorolnak föl.

Általános feltétel, mely a választási jog gyakorlásához mindenütt megkívánatik, az állampolgárság. Idegenek modern államokban seholsem bírnak választási joggal, illetve befolyással a szuverén törvényhozó hatalomra.

Az általános feltételek közé tartozik bizonyos kor elérése is, különböző államokban különböző korhatárok mellett. Az állandó lakás is, hogy a csavargók és országfutók az állami funkciókban részt ne vehessenek. Ide tartozik a fölvétel is a választói, vagy szavazói névjegyzékbe. A férfi-nem. A nőknek az államok nagy többségében még nincs választási joga.

A különös feltételek az u. n. cenzusos feltételek, melyek majd anyagi, majd értelmi képességtől teszik függővé a választási jogot. Ilyen anyagi cenzus például a föld, a negyed telek, mely éppen a fajmagyart sújtja, mert ahol ez lakik, ott legdrágább a föld. Ő tehát sokkal nehezebben szerzi meg a szavazati jogot, mint a szerb, tót, vagy román paraszt.

Az értelmi cenzus is sokféle. Akinek például diplomája van, az választó, akár fizet adót, akár nem. A különböző egyetemi karok doktora, az ügyvédek, orvosok, bölcsezsékek, papok, mérnökök, köztisztviselők értelmi cenzussal bírnak. Sőt Horvátországban már a nyugdíjas katonatisztek is.

Ellenben ki vannak zárva legtöbb országban az önállóság hiánya miatt a szerzetesek. Kivételt képeznek nálunk a piaristák, benecézsek, ciszterciák, premonstreiek. Ugy nemkülönbön a cselédek, kik gazdai hatalom alatt állanak. Azután a katonák, nem az intelligencia hiányánál, hanem a fegyvelméll fogva, mely nem engedi meg véleményük szabad nyilvánítását. Ezért nem bírnak választási joggal nálunk a rendőr, csendőr, fegy-, fogház-, és börtönőr.

Ilyen kizárási okok állanak fenn még részint az összeférhetlenség, részint a büntető törvények alapján a fegyenczekre és azokra nézve, kik politikai jogaik felüggesztésére vannak ítélve.

Mindezen kérdések alapos és beható megvitatást képeznek azon törvényjavaslatnál, mely az általános és titkos választási joggal foglalkozik.

zandók és amelyet gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ezen év tavaszán ígért az országgyűlésnek betéreszteni. De minden értelmi cenzus között egy sincs olyan fontos s a magyar állam és a politikai magyar nemzet létezésére, fentartására nézve annyira életbevágó, mint a nyelv kérdése. Mert az nem elég, hogy a választó a maga anyanyelvén írni és olvasni tudjon. Az állam nyelvén kell neki írni, olvasni és beszélni tudni. Ehhez az értelmi egyszerűségi hazafias cenzushoz kell kötni mindenképp az általános választási jogot.

Természetesen átmenetileg a régi jogosultság tiszteletben és épségben való fentartásával. Oly értelemben, hogy az eddigi régi alapon is igényelhető legyen a választási jog azok részéről, akik magyarul beszélni, írni és olvasni még nem tudnak.

Ez az átmeneti intézkedés míg a régi állapottal szemben a nemzetiségi választókra nézve jogiosztással vagy hátránnyal nem járna: másfelől feltétlenül biztosítaná a magyar állam nemzetirányú fejlődését s a választók egyenletesebb megoszlását. Az ilyen átmeneti intézkedés egy tollvonással eltörölne minden nemzetiségi érzékenységet. De megszilárdítaná az államnyelv prestige-ét is.

Azok tehát, akik nem magyar ajuak és magyarul beszélni, írni és olvasni nem tudnak, a régi jogosultság alapján okvetlenül belekerülnek a választók közé. Mert különben a választási reformmal szándékoltt jogkiterjesztés tömeges jogiosztással járna. A mostani választók közül több százezer ember törültnék ki a választók soraiból.

A józan ész is követeli, hogy az új törvénynél fogva senkise jöjjön kedvezőtlenebb helyzetbe, mint volt a régi törvény alapján. Még sokáig, hosszú ideig fenn fog maradni a régi, cenzus-választási törvényben gyökeredző választói jog, habár egyesekben az írni és olvasni tudás, különösen pedig a magyarul írni és olvasni tudás nincs is meg.

Ezen kivételektől eltekintve az általános választási jog törvénybe iktatva csak akkor felel meg a magyar állam érdekeinek, ha az szabály szerint a legprimitívebb ér-

Emil Schoenaich-Carolath herceg költeményeiből.

I.

Ködös nap.

Végük van, seitem már, a kék napoknak;
Az őszi köd függőnyt bocsát a tájra,
A kertből, hol nemrég rózsák ragyogtak,
Ényészetnek száll szerte illatárja.

Ábrándok román én is hadd zokogjak!
Levélsomót hamvaszt a kályha lángja;
Ködárnyak, nézd, a kerten átrobnognak,
S mindehhez búcsudalt zeng szél siráma.

Való: föld üdveért ha véred' ontod,
Vigaszodul, ha minden elhagyott,
Csak éji lámpa s kályhatűz marad.

Mert mind az üdv, mely vágyad czéllia, gondod
— Világ, dicsőség, nők s a csillagok —
Magában mind sötét s hevet nem ad.

II.

Dal.

Oh szürke madár felettem,
szállsz bús árvaként,
Ugy vélem, hogy mi kette
Jól összeillenek.

Észak viharja néked
Szédült a fészketed;

Már szívem sem remélhet:
Mi enyém volt, elveszett.

S mert rombadőlt világunk,
Szállunk együtt tova,
A dal legyen a szárnyunk,
S ne térjünk meg soha!

A bolond.

Irta: Léon Xanroi.

Polgári berendezésű lakás. Az önfeláldozó barát, akit a ház asszonya már türelmetlenül vár, belép. Falusi cseléd vezet be, aki megtartotta szokásait abból az időből, mikor még teheneket őrzött.

Poufin asszony leteszi kezéből a harisnyát, melyen eddig dolgozott s elébe megy az önfeláldozó barátának.

Poufin asszony: Végre barátom! Ön tudja, hogy minő szerencsétlenség...

Az önzetlen barát (a hasonló esetekben előirt bus arczkifejezéssel): Bármilyen történet, ön tudja, hogy rám mindig...

Poufin asszony: Igen, igen. Már tegnap vártam önt.

Az önzetlen barát: Valóban... de amikor megkaptam levelét, melyben tudatja, hogy a férjét nagy szerencsétlenség érte s hogy ön baráti segítségemre számít, összeszedtem megtakarított pénzeszkömet s ez egy kis időt vett igénybe. Huszonhét frankot kölcsönözhetek önnek... ha ennyi elég. (Kivesz a zsebéből huszonhét frankot.)

Poufin asszony: Nem, nem barátom...

Az önzetlen barát (fürgén visszateszi zsebébe a pénzt): Akkor talán olyan valakihez lehetne fordulni, aki...

Poufin asszony: De nem pénzről van szó!

Az önzetlen barát: Ah! Nem pénzről... Ha ezt tudtam volna, eljöttem volna tegnap. De mi hát az a szerencsétlenség, amelyről ön beszél?

Poufin asszony: Poufin ur megbolondult!

Az önzetlen barát (hitetlenül): Megbolondult?

Poufin asszony: Megbolondult!

Az önzetlen barát: De ilyet! Igaz, hogy mindig különös ötletei voltak... És mi idézte elő a kitérészt? Talán kellemetlenségei voltak?

Poufin asszony: Igen.

Az önzetlen barát: Ön megcsalta?

Poufin asszony: Oh dehogya! Hisz' ön tudja, hogy Poufin ur az akadémiai pálmákra vágyakozott? Mikor még mienk volt a kőrödző ökörhöz címzett sörház, ötven frankig terjedő hitelt nyújtott az íróknak és művészeknek. Ezért csak valami vizontszolgálattal tartozott neki a kormány, nemde?

Az önzetlen barát: Minden bizonynyal... ám azért nemlátom be...

Poufin asszony: Nos igen! Gondolhatja, hogy azt felelték neki, hogy nincs hozzá elegendő jogcíme. Ez annyira összetörte ezt a szegény Poufint, hogy sem enni, sem inni nem tudott. Azután buskomor lett és egyszer csak kitért rajta! Egy szép napon violaszínű szalaggal lépett be a szobába. Azóta naponként új kitértéssel jelenik meg. Ez a rögeszmé...

telmi és hazafias cenzushoz: az államnyelvnek írásban és szóban való bírásához, mint elengedhetlen feltételhez kötik.

Politikai jogokat csak politikailag érett és az államrend szempontjából megbízható egyéneknek lehet adni. Erre pedig a legfőbb biztosíték az államnyelv bírása. Ha az Amerikába kivándorló szerb, román, vagy tót atyafi ott néhány év alatt megtanul magyarul, pedig nem kap érte politikai jogot: tanuljon meg itthon magyarul is. Ez oly értelmi cenzus, melynek eleget tudnak tenni az összes hazafias szociáldemokrata munkások és a hazafias nemzetiségek is. Amit annál is inkább megtehetnek, mert viszonzásul a régi várt politikai jogot kapják meg érte. Minden állam követelheti attól, aki tőle politikai jogot követel, hogy nyelvét ismerje és tudja.

Az államnyelvnek bírása nem öletszerű és nem is mai keletű feltétel. Ez, mint hivatalos álláspont, már rég szerepel a függetlenségi pártnak egyik választási programjában. Ezen eszméhez tehát a parlament legnagyobb pártja kötve van most is.

A koalíciós kormány sem térhet ki ezen állami követelmény elől. Mert az, tekintettel a gyakorlati nehézségekre és királyunk érzékenységre, csak a hadsereg kérdését hagyta egyelőre az eddigi állapotban. De a belügyi reformok terén, a polgári életben, a választási jogosultság elnyerésében, a közoktatás nyelvében, a közigazgatásban nem mondott le ideiglenesen sem az államnyelv fokozatos érvényesítéséről. Nem mondott le arról, hogy a magyar országgyűlés tanácskozási nyelve kizárólag magyar legyen és hogy a dualizmusnak is megfelelőleg a közös miniszterek oly mérvben bírják a magyar állam nyelvét, hogy ne kelljen tolmács után lefordíttatni számukra, mint most, a delegációban elhangzott magyar beszédek. Hogy ez mindkét helyen mindaddig előfordulhatott: ez csak a magyar képviselők óriási türelmének, hogy ne mondjam poltronságának tulajdonítható.

De vajon mi is lesz akkor, ha a választási jog gyakorlásánál a magyar nyelv és nemzetiségi nyelv között nem tesszük különbséget? Az államnyelv jogi tekintetben egy rangba helyeztetik a többi anyanyelvekkel. A magyar nyelv

nem fog úgy szerepelni, mint országos, hanem csak mint tartományi nyelv. Nem fog úgy tekintetni, mint az állam hivatalos nyelve, hanem csak mint törzsnyelv, mint nemzetiségi nyelv, mint a tótok, szerbek, románok vagy a svábok nyelve.

Megsűnik a szupremácia, a szubordináció. Felváltja helyét a koordináció. A magyar nyelv nemcsak a hadseregnél lesz egyszerű ezrednyelv, hanem a belügyekben is egyszerű anyanyelvvé válik, egyenlő jogúvá, értékűvé a román, tót vagy ruthén anyanyelvvél.

Vigyázzunk! A választási jog reformjánál hazánk és nemzetünk érdekeit nem szabad elhanyagolnunk. Mert a király a kiegyezés alkalmával azt izente a koalíciós kormány által a nemzetnek, hogy ő a magyar nyelv kizárólagosságát csak a hadsereg vezényletében ellenzi, de a belügyek terén szívesen elismeri és megengedi.

KÖZIGAZGATÁS.

Az új vármegye.

Általános érdeklődést keltett az „Egyetértés” január 5-iki közgazdasági rovatának vezércikke, mely a szocialista sajtónak a vármegyével szemben hangoztatott kritikáját és elfoglalt álláspontját ismertette.

Nem mondjuk, hogy a dolog egészen új lett volna, mert hiszen a szocialisták támadásainak rég időtől fogva czéltáblája a vármegye, mindazonáltal a cikkek sok tanulságosat foglalt magában és sok tájékoztatást nyújtott abban az irányban, hogy akik az ugynevezett történelmi alapot még nem rugták ki a lábuk alól, sőt azon továbbra is megállni akarnak, akik Magyarországot továbbra is magyarnak akarták tudni és megtartani, hogy azok a közelgő új renddel szemben minő magatartást tanúsítsanak, mit kívánjanak és mire törekedjenek addig, amíg nem késő.

Közigazgatási reformokra van itt szükség, az bizonyos. Ezt követeli a szocialista sajtó is, és ezt kell nekünk is követelnünk, még pedig a lehető legsürgősebben, mindenestre egyidejűleg az általános szavazati jogról szóló javaslat

benyújtásával. Hogy a két reform egymással homlokegyenest ellenkezni fog, az valószínű, de hiszen éppen arról van szó, hogy a szociáldemokrácia hónapok óta hirdeti a mai rend összes tényezőinek végleges kipusztítását, kiirtását és halálát és ezzel szemben senkitől sem szabad rossz néven venni, ha fejét a szocialista bárd alá hajtani nem akarván, némi hasznát akarja venni és gondolatokat termel, eszméket, amelyekkel a bus kivégzést és keserű halált elhárítani igyekszik magáról.

Mielőtt belemennék abba a kérdésbe, hogy mit tartunk fentartandónak a vármegyei közigazgatásból, mit kell tehát megerősítenünk és mit kell kitorúlnunk belőle, vagy legalább is gyökeresen átalakítani, nem árt, ha először szemébe nézünk az elnyeléssel fenyegető szocialista rémnak és megállapítjuk, hogy kik azok voltaképpen, akik a mai önkormányzati szervezetekre halált kiáltanak, mik ők? Hányan vannak? és mi joguk van ahhoz, hogy az ország jövődö közigazgatásának az élére ők kívánjanak állani?

A statisztika azt feleli erre a kérdésre, hogy ipari munkás ebben az országban éppen 417 ezer van.

Jó lesz ezt a számot az eszünkben tartani, miközben a reformokról beszélünk. Ebben tudnivaló, nemcsak a kisipari segéd munkások vannak beleszámítva, de a gyári munkásokon kívül benne vannak az összes napszámosok is, tehát egy nagy tömeg analfabéta, továbbá mindazok az elemek, amelyek nem valják magukat szociáldemokratáknak. A szocialista sajtó ezek leszámításával nem beszélhet másoknak a nevében, mint ama körülbelül 200 ezer munkásból, akik a szakszervezetekben csoportosítva, a szociáldemokrata pártprogramot elfogadják.

Ezeknek a tömegeknek azonban mi közük vajon a vármegyékhez? Hiszen ezek a városokban laknak tömegesen és az ember a keze ujjain megszámlálhatja azokat a gyárakat, amelyek a vármegyei törvényhatóságok területén állanak, a maguk munkásaival.

Tegyük föl már most a rájuk nézve legkedvezőbb fordulatot, hogy az, amiért küzdenek, csorbítatlanul törvénynyé válik s az általános választói jog révén az ország összes törvény-

Az önzetlen barát: De hisz' akkor be kell zárni...

Poufin asszony: Persze. El kellett magamat határoznom erre. Már meg is tettem minden előkészületet. A dr. Saint-Louis passyi örültekházában már várják, hogy odahozzuk...

Az önzetlen barát: Természetesen oda kell vinni...

Poufin asszony: Éppen ez az, amiért önt ide kértem.

Az önzetlen barát: Hogyan? Én vigyem oda? ... Én?

Poufin asszony: Nos igen, hisz' ön a legrégebb barátja. Csak nem vitethetem el a durva ápolókkal a szegény embert! Nekem meg nagyon kínos volna őt elkísérnem. Önére gondoltam tehát.

Az önzetlen barát: Az ördögbe is! Csak az a baj, hogy éppen nem érek rá!...

Poufin asszony: Óh, egy óra alatt elvégezheti...

Az önzetlen barát (kifogást keres): A kutyám beteg és én...

Poufin asszony (nehézteléssel): Tessék, ezek aztán a jóbarátok! Az ember öt év óta hetenként egyszer meghívja őket ebédre s mikor szolgálatot kérünk tőlük...

Az önzetlen barát (ártatlanul): De az ördögbe is, ez nem kellemes szolgálat! Hátha megölünk közben? Ezeknek a bolondoknak néha különös ötleteik vannak.

Poufin asszony: Ne higgye, barátom; ő szelid, mint egy ürüczomb. (Kívül ajtó nyílik.) Különböző gyözedjék meg róla. Éppen itt jön.

Az önzetlen barát (nagyon kedvetle-

nül): Ám jó, megkísértem. De a kocsi ön fizeti, mi?

Poufin asszony: Áll az alku. Azonnal küldöm a cselédet.

Az önzetlen barát magára marad és sóvárogva nézi a kijáratokat. Ám az összes ajtók az előszobába nyílnak. Majd szemével méregeti az ablakmagasságot. Ót emelet... Csakhamar lemond a szabadság reményéről.

Poufin ur belép, felöltötte gomblyukában a becsületrend tisztí keresztjének rózsájával, mely nagyszerűen illik fehér pofaszakállához és élénken ragyogó szeméihez.

Poufin: Nézd csak, Malozioux! Ah, jó napot! Hogy vagy, mitóta nem láttalak?

Az önzetlen barát (aki cseppet sincs megnyugtató és féltékeny kezet nyújt neki): Nos, nem mondhatnám éppen, hogy rosszul...

Poufin (a gomblyukára mutat): Láttad már?

Az önzetlen barát: Mutasd csak... igen, igen... nagyszerűen fest... fogadd szerencsekívánatomat...

Poufin (felgombolja a felöltőt, hogy megmutassa neki redingotia gomblyukát, melyben nagy violaszínű szalag lóg): És ez?

Az önzetlen barát: Ah, nagyszerű! Remekül fest... két kitiintetés!

Poufin: Hogyan, két kitiintetés? Hát ez mi? (Felgombolja redingotját, mely alatt nyakkeendő gyanánt széles commandeur szalagot visel a keresztrel s megmutatja mellényét, melyre zöld szalag van erősítve.) És ez? (Felgombolja mellényét s az ingre mutat, mely sárga szalaggal van díszítve.) Hát ez? (Felgombolja inét s

megmutatja flanel-mellényét a fekete-kék szalaggal.)

Az önzetlen barát (elképedve): Ah, valóban... fogadd szerencsekívánatomat... (Az ajtó felé sompolyog.) De bocsáss meg, hanem most...

Poufin asszony (belép): Ah, nézd csak, Charles, a mi jóbarátunk előtt, hogy téged magával vigyen egy kis sétára...

Poufin: Nem tudom, hogy mehetek-e? Hat órára találkam van a dahomeyi nagykövettel.

Az önzetlen barát (élénken): Ha dolgoz van, mehetünk máskor is.

Poufin asszony: Óh dehogy! A nagykövet várjon.

Poufin: Helyes! Várjon, míg visszatérünk... Mehetünk!

(Belekarol az önzetlen barátba, aki féltékeny rákacsallat, aztán együtt távoznak. A látzat inkább az, hogy az önzetlen barátot viszik és Poufin a kísért. A kocsi meg is téved, titkos jeleket vált Poufinnel s morog: „szegény fickó”, miközben Maloziouxre mutat, aki halvány, mint egy tapasztalatlan párbajozó. Poufin, miután kissé elesdülközött azon, hogy a kocsi nem visel aranyos kalapot és kifordított eszmét s hogy a bérkocsi hátlóján nem ül két selemhársnyás inas, beszéli Maloziouxvel. A kocsiiban Poufin nagy bőbeszédűséggel elmondja barátjának, hogy ő áldozata a kormány intrikájának, mely őt nem akarja elismerni XVI. Lajos fiának, a köztársaság elnökének és Rothschild örökösének. Minden mondat végén az elbeszélő közelebb húzódik az önzetlen barátához, akít egyre jobban a kocsi sarkába szorít. Már-már kinyomja az ajtón, mikor a bérkocsi megáll s a kocsi hátrafordulva, lekötöző nyájas-

hatósági bizottságaiból kibuktatják a mai „korrupciós borkabátosokat és azok szolgáit“, vajjon mit gondolnak mohóságukban az egész világot megemészteni óhajtó lapvezér és cikkiró urak, — kik fognak azután Magyarországon közigazgatni? már tudniillik a vármegyékben?

Még a városokban csak el tudjuk magunknak képzelni a dolgot. A szakszervezetek elnökei és titkárai majd beülnek a tanácsba és a hivatalokba, a szakszervezeti tagok pedig a törvényhatósági bizottsági közgyűlési terembe. Átvészlik a közügyek vezetését, a városi javak kezelését és távol legyen tőlünk minden gyanúsítás, vinni fogják az ügyeket a lehető legbecsületesebben és olyan okosan, amint tőlük kitelik.

De mi lesz a megyékben? A városiakó főfősleges munkásvezér uraknak vidékre való kikölszönzése kissé nehezen fog menni. A törvényhatósági tagoknak tudniillik fizetés nem jár, vidéken ellenben gyárak nem lévén, miből fognának ott megélni a kivezényelt urak? Hiszen nekik ott állandó lakással és egyszisztenciával kell bírniok, különben nem lesznek megválaszthatók.

Vagy azt hiszik talán, hogy ilyen kivezénylésre nem lesz szükség? Hogy a szociáldemokrata párt elég erős a megyékben is?

A statisztika csakugyan azt mutatja, hogy a földművelő-munkások száma ebben az országban 1,700.000-re megy. A szociálista sajtó szerint ez mindmegannyi szociáldemokrata. Mi ugyan úgy tudjuk, hogy a magyar parasztnak a legnagyobb vágya egy-két talpalatnyi föld, a min viskót építhet magának és mint a maga gazdája turhatja a rögöt és az agyveleje még ötven vagy százesztendő multával sem fogja bevenni a Marx-féle kommunizmus tanait, de tegyük fel, hogy tévedünk, és a magyar paraszt mind a szociáldemokrata párthoz szegődve, a választás utáni napokban birtokába veszi a vármegyét. Mit tetszik gondolni, mi történik aztán? Az, hogy ők is úgy fognak boldogulni tudni, mint a művelt iparos-elemből alakuló városi közigazgatási tényezők? Szó sincsen róla!

A helyzet képe előreláthatólag a következőképpen fog alakulni:

Először is a tulnyomóan nemzetiségi vármegyékben szó sem lesz szociáldemokrata megyebizottságról. Ott egyszerűen az fog történni,

sággal így szól Poufinhez: „Uram, megjöttünk! Itt van a bolondok háza.“)

Poufin (csodálkozva): Micsoda?

Az önzetlen barát (zöldre válva): Ne hallgass rá. Nem tudja, mit beszél . . .

(A kocsis nem felel, hanem vállát vonogatva hüvelykujjával homlokát kopogtatja, miközben szemével az önzetlen barátira kacsallit.)

Poufin (kitalálva gondolatát): Ah, igen . . . értem! (Gyorsan kiszáll a kocsiból és belép a bolondok házába.)

Az önzetlen barát (meglepetve és vidáman): Hogyan? Magától bemegegy? (Utána siet egy kicsiny terembe, ahol Poufin már halkán beszélget a szolgálattevő orvossal, aki, megvesztetve a becsületrend jelvényétől és fehér pofaszakállától, nagy tisztelettel hallgatja.)

Az önzetlen barát (félre): Nézd csak ez ismerős itten . . . Mily különösek a véletlen utjai . . .

Poufin (befejezi mondókáját): Tehát, uram, különös figyelmébe ajánlom önnek!

Az orvos: Legyen egészen nyugott . . .

Poufin (az elképedt önzetlen barátához): Tehát jóestét, kedves barátom . . . tudom, hogy neked itt dolgod van . . .

Az önzetlen barát: Dehogya . . . hisz te vagy az, kinek itt kell maradnod . . . lássuk csak . . .

Poufin: Viszontlátásra, viszontlátásra! (Az ajtó felé indul; az önzetlen barát követni akarja, de két ápoló utját állja és megragadja karját.)

Az önzetlen barát (kezdi megérteni a

hogy a megye összes papjai, tanítói és ügyvédjei beülnek a vármegyeházára és csinálnak belőle oláh, tót, szerb és más nemzetiségi vihartészet. Ott olyan szükkeblü és terrorisztikus nemzetiségi politika fog folyni, aminőről a budapesti lapvezér uraknak halvány fogalmuk sincsen és a nemzetiségi köpönyeg alatt a hatalomhoz jutott urak vígan fogják folytatni, amit eddig is tettek: a paraszbtirtokok eladását, összevásárlását és új földesurak fölsegítésével egy erős nemzetiségi középosztály teremtését.

A magyar lakosságú megyékben, föltéve, hogy számításuk nem csal — mondjuk a szociálista párt jut tulsulyra és kibuktat minden eddigi urat a bizottsági tagságból. Kérdjük, kiket fog ez a párt helyettük beválasztani? Kiket választanak azok a községek, amelyek eddig egymással egybekapcsolva 2—2 bizottsági tagot küldtek? A földesurat, papot, jegyzőt, orvost nem, mert hiszen azok a régi rend hívei. Marad nekik az értelmesebb gazdaelem és a kisiparos. A falusí kovács, csizmadia, molnár, mezővárosokban szabó, pék, cipész stb.

Már most hiszi valaki, hogy egy olyan megyebizottság, amelyben ezek lennének többségben, csak egy hónapig is tudná vinni az ügyeket anélkül, hogy a lakosság legéletbevágóbb érdekei a legnagyobb veszedelemnek ki ne tétetnének?

Lelkiismeretes ember ilyen kísérleteknek ki nem teheti a társadalmat. Nem az uralkodó osztályok érdeke az, de sokkal inkább a megélhetésében napi keresetere utalt proletároké, hogy gazdasági rázkódtatások be ne álljanak, már pedig, amint a közigazgatás gépezete megakad, a legelső, ami bekövetkezik az, hogy a keresetforrások bedugulnak. Hogy pedig ez mit jelent, azt majd csak akkor értenék meg valójában, akik ma még nem sokat törődnek vele, mikor majd a milliók őket tennék felelőssé a mindennapi kenyerükért.

Mi a szociálista vezéreket sokkal eszesebb és óvatosabb politikusoknak tartjuk, semhogy ilyen állapotok felidézését feltételeznék róluk. Ők nagyon jól tudják, hogy az az 1,700.000 földművelő munkás, amelynek velük tartására hivatkozni szeretnek, mily óriási mértékben analfabéta és ezért mennyire nem lehet megbízni a magasabb közigazgatási feladatokkal.

helyzetet): De az ördögbe is! Mit csinálnak önök? Én nem vagyok bolond!

Az orvos: Csak nyugodtan, nyugodtan!

Poufin (részvétellel): Szegény barátom!

Az önzetlen barát: Csak nem akar-nak talán itt tartani? . . . hisz' ő a bolond . . . lássuk csak . . . XVI. Lajos fia, a köztársaság elnöke, a Rotschild örököse . . . mindez ő . . . ő . . . nem én vagyok!

Az orvos: Tessék, itt a krízis!

Poufin: Borzasztó!

Az önzetlen barát (dühöng): Az ördögbe is! Ilyen állapotok! . . . Most azonnal hagyjanak távozni! (Szabadulni akar, de a két ápoló lefogja.)

Az orvos: Vigyék a zuhany alá s ha akkor sem csillapul le, tegyék rá a kényszerzubonyt.

Az önzetlen barát (miközben az ápolók elvonszolják): De ha mondom önöknek . . . ő a bolond, nem én vagyok . . . Engednek el mindjárt! . . . Ez gázság!

Az orvos (nagy tisztelettel az ajtóhoz kíséri Poufint): Ez a rendes eset . . . Nagyási hőbort súlyosbitva üldözési mániával . . . Cseppet sem valószínű, hogy valaha kigyógyul.

Poufin (méltósággal): Szegény barátom! Igazán szerencsétlen . . . Szerettem volna kissé nála maradni, hogy megédesítem neki az első perceteket, de találkám van a dahomeyi követvel s ezt nem merem megvárakoztatni.

(Az orvos a kocsihoz kíséri Poufint, tiszteletteljesen köszönti, azután visszatér, hogy a szerencsétlen Maloziens lehátésénél jelen legyen.)

Miért is meg fogják ők érteni szépszerivel azt is, hogy a megyei közigazgatást nem lehet az általános szavazatiog alapjára helyezni, vagy legalább is nem olyan mértékben, mint a képviselőválasztást.

Hogy különben ők maguk is más elveket követnek itt és ott, erre fényes bizonyíték a Népszava karácsonyi cikke, amelyben az egyik oldalon a községenkinti képviselőválasztást követelik, a másik oldalon ellenben felpanaszolják, hogy a megyebizottsági tagok választását a mai törvény megfosztja minden jelentőségétől azáltal, hogy ezeket — két-három egybekapcsolt község választja és nem együtt és egyszerre az egész megye, vagy járás. Ime, amittől a képviselőválasztásoknál a legnagyobb szabadság-biztosítékot remélik, azt az eljárást a megyebizottsági tagválasztásnál már is kifogásolják. Jó lesz ezt emlékezetben tartani, mert ilyen ellentmondásokból tűnik ki leginkább, hogy a megyei közigazgatás reformját csak kívánják az ellentáborban, de annak alapelveiről még nincsenek tisztában. Amiből következik, hogy akik tisztában vannak azzal, hogy mit akarnak, a győzelmet könnyen biztosíthatják maguknak.

Megüresedett községi orvosi állások.

Kumán. Körorvosi állás (2 községgel) 1700 korona fizetés, 40 korona uti átalány, látogatási díj —.80—1.— korona, éjjel ezek kétszerese. Kötelező orvosi nyugdíj-egylet. Január 25-ig. Főszolgabírószág Törökbecse.

Nemesbikk. Körorvosi állás (9 községgel), 1200 korona fizetés, 400 korona lakpénz, látogatási díj 1.40 korona, este 7 órán tul 2.80 korona, 7 éven alóliaknál ezek fele. Halottkém díj 1 korona. Január 20-ig. Főszolgabírószág Mezőcsát.

Körösladány. Községi orvosi állás, 1200 korona fizetés, 200 korona lakpénz (esetleg 400 korona), látogatási díj —.40 korona, betegnél —.80 korona, külterületen 3—4 korona és fuvar, éjjel ezek kétszerese. Foghuzás, érvágás, orvosi bizonyítvány kiállítás 1 korona, látélet 2 korona, súlyos testi sértésnél 6 korona. Főszolgabírószág Gács.

Nógrádszenna. Körorvosi állás (18 községgel), 2600 korona fizetés, látogatási díj —.60 korona, betegnél 1 korona, székelyen kívül 3 korona, éjjel kétszeresen. Seb-műtétekért 1—10 korona, halottkém díj 1 korona, kézi gyógyszerár. Január 25-ig. Főszolgabírószág Gács.

Óriszentpéter. Körorvosi állás (14 községgel), 600 korona fizetés, 400 korona fuvarátalány, látogatási díjjal. Február 11-ig, d. u. 5-ig. Főszolgabírószág Szentgotthárd.

Bolkács. Községi orvosi állás, 1600 korona fizetés, ötödéves pótlék, szabad lakás, 6 öl beszállított tűzifa, ingyen halottkémelés és husszemle, látdíj 1 korona, orvos lakásán 60 fillér. Január 23-ig. Főszolgabírószág Hosszuauszó.

Tiszacségye. Községi orvosi állás, 1600 kor. fizetés, 400 korona lakbér, látdíj 40 fillér, a beteg lakásán 80 fillér, éjjel 1.60 korona, külterületen 2 korona, éjjel 4 korona. Február 1-én az állást el kell foglalni. Január 22-ig. Főszolgabírószág Debreczen.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Rimabánya. Körjegyzői állás, 1600 korona fizetés, 300 korona lakpénz, 100 korona fuvar- és napidíj átalány, 42 korona irodaátalány, küldöncztartás, Január 20-ig. Főszolgabírószág Nyusya.

Dégh. Községi jegyzői állás, 1600 korona fizetés, 2¼ h. szántó, szabad lakás, ¼ hold házikert. Január 21-ig. Főszolgabírószág Enying.

Rákoskeresztur. Két segédjegyzői állás, 1200 korona fizetés, lakás, fűtés, világítás, kiszolgálás. Csak nőtlenek pályázhatnak, oklevéllel, adóügyek ismerete, szép kézírás, német és tót nyelv előnyt ad. Főjegyző: Rákoskeresztur.

Zsiberek. Községi jegyzői állás, 1600 korona fizetés, szabad lakás, 180 korona napidíj átalány. Német nyelv szükséges. Február 3-ig. Főszolgabírószág Köhalom.

Tornallja. Jegyzői állás, 1600 korona fizetés, 400 korona lakpénz. Január 22-ig. Főszolgabírószág Tornallja.

Sárd. Körjegyzői állás (2 község), 1600 korona fizetés, 400 korona iroda- és lakpénz, 600 korona irnoktartás, 96 korona fűtés, világítás, 40 korona irodaátalány, 80 korona számvitelért, 60 korona küldöncztartás. Sárdon lakóházanként 10 liter szemes tengeri. Január 29-ig. Főszolgabírószág Magyarigen.

Weizenried. Körjegyzői állás, 1600 korona fizetés, 480 korona irnokfizetés, 80 korona irodaszolgálat. 12 korona levélhordódi, 80 korona tűzifaátal-

ány, 100 korona irodaátalány, 200 korona fuvarátalány, 100 korona napidijátalány. Január 30-ig. Főszolgabíró Ujmolodva.

Oláhufalu. Körjegyzői állás, 1600 kor. fizetés, 136 korona lakpénz, 180 korona utiátalány, 70 korona irodai atalány. Január 25-ig. Főszolgabíró Alsóárpás.

Réthely. Jegyzői állás, 1600 korona fizetés, szabad lakás, kerttel, 240 korona előfogat atalány és 50 korona uti- és napidij atalány. Főszolgabíró Versecz.

Zagyvöröna. Körjegyzői állás, 1700 korona fizetés, 780 korona segéd tartás, 200 korona irodaátalány, 160 korona világitási atalány, 300 korona fűtési atalány, 73.56 korona utiátalány, 4 szobás szabad lakás, kerttel. Január 30-ig. Főszolgabíró Salgótarján.

Drágabártfalva. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Január 20-ig. Főszolgabíró Munkács.

Turnischa. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Február 8-ig. Főszolgabíró Alsólendva.

Szank. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Január 25. d. u. 5-ig. Főszolgabíró Kiskunfélegyháza.

Csáktornya. Községi segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés és 100 korona anyakönyvelésért. Főszolgabíró Csáktornya.

Hidegkuth. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Febr. 5-ig. Főszolgabíró Nagybánya.

Lozornó. Segédjegyzői állás (anyakönyvi hivatal), 1000 korona fizetés. Január 29-ig. Főszolgabíró Malaczká.

Balmazújváros. II. segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, 100 korona lakpénz. Január 22-ig. Főszolgabíró Debrecen.

Hidvég. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Január 25-ig. Főszolgabíró Nagyatla.

Aszód. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, egy szobás szabad lakás. Február 3. déli 12-ig. Főszolgabíró Gödöllő.

TANÜGY.

A pedagógium.

Az Országos Polgári Iskolai Egyesület újabb törekvései közt legjobban tetszett nekünk az, hogy a hivatalosan: „polgári iskolai tanítóképző-intézetnek”, divatos nevén pedagógiumnak mondott iskolát ki kell fejleszteni az elemi oktatáshoz tartozó intézetek főiskolájává.

Az eszme nem új. Megvan azóta, ahogy a budai tanítóképző-intézetet felállították s számára pompás épület emeltek. Berendezése is ezzel a főiskolai szándékkal indult utnak. Katedráit ebben az értelemben tervezték s igyekeztek betölteni. Több valóban érdemes professzorát volt s van szerencsénk ismerni. A fejlesztés azonban nem haladt előre, vagy legalább nem úgy, hogy az intézet megiegelelt volna a főiskolai névnek. Sőt időnként határozott pangás állt elő életében. Mint mondták, hiányzott a pénz, melylyel az intézetet jó karba lehetett volna állítani. Ez persze nagy baj volt. Nézetünk szerint azonban még nagyobb baj volt az, hogy az egyetértés is hiányzott az intézet hivatalának megértésében és kintartó kultiválásában.

Ki ne emlékezne például azokra az évekre, melyek során a polgári iskolai egyesület tagjait az osztotta két táborba, hogy az egyik a budai intézetben akarta képezettni tanárait, viszont a másik tábor a tudomány-egyetemen. Ez a két tábor a millenium alkalmából egy egyesületbe tömörült ugyan, de azért ma sem merném állítani, hogy a polgári iskolai tanárok képzése dolgában meg volna köztük az egyetértés. Legföljebb elhallgatják a meghasonlás okait, de kigyógyulni alig gyógyultak még ki belőle.

Midőn tehát a mult nyáron egyik gyűlésükön Varga Jenő felszólalására a figyelem oda terelődött, hogy tanárképzőjüket, a budai pedagógiumot kell mindenekelőtt főiskolává kifejleszteni, mi is hinni kezdtük, hogy nemcsak a polgári iskolai tanárképzés, hanem vele sok más ügy belezökken abba a kerékvágásba, melyben a polgári iskola kérdése végleges megoldásra talál. Ebbeli reményünkről most sem mondtunk le ugyan, noha megint úgy találjuk, hogy legújabbban, miről ma egyhete a helyen közzét cikkkünk szolt, más törekvések kerekedtek felül. Ez utóbbiak, például a fizetés kérdésének előtérbe állítása, miről alább, apróbb közleményeink során megemlékezünk, egyszer kielégítettén, az elmék megint vissza-

térnek a főkérdéshez. Ez pedig nem lehet más, mint az elemi oktatás intézeteinek főiskolája.

Ekkor azután okvetlenül felmerül az a kérdés: van-e jogosultsága kétféle főiskolának, melyek mindegyike a nevelés és oktatás ügyét vallja céljának? A tudomány-egyetem bölcsészeti kara tudvalevőleg a tanárképzés ügyét is szolgálja. Mi ad tehát jogosultságot egy másik főiskola szervezésére, mely szintugy az oktatás szolgálatában álló erők képzését vallja céljának?

Ennek a súlyos kérdésnek legkönnyebb megoldását sokan akképp képzelik, hogy a „főiskola” nevet egyedül a tudomány-egyetem tartsa meg, mely esetben a kétféle képző összeitkőzése magától megszűnik. Az elemi oktatás központi intézete, a pedagógium főiskolai név és rang nélkül végezze legjobb belátása szerint a maga dolgát; majd elvégi a tudomány-egyetem is a magét, illetőleg a középiskolai tanárképzését.

Még könnyebb azonban észrevenni, hogy a kétféle oktatás: a középiskolai és az elemi, nem idegen teljesen egymástól. Így például a középiskolák kezdő osztályainak növendékeit, a 12-ik életévén alóliakat, az elemi oktatás bármely percében visszakövetelhetné magának. Törvény van rá, hogy a mindennapi elemi iskola határai a betöltött 12. évig terjednek. Ugyancsak törvény van arra is, hogy a középiskola már a 9-ik életéből szedheti tanítványait. Ennek a kétféle törvényes intézkedésnek kizárólag az intézmények külső rendjén van hatálya. A dolgok belső rendje, a 9-12 éves gyermek lelkeinek képzése, az intézmények fölött álló élettani és erkölcsi törvények körébe tartozik. Itt minden a gyermeki lélekkel bánámodástól, a használandó eszközöktől és módszerektől függ.

Azon fordul meg már most minden, hogy az intézetek közül melyik a legalkalmasabb a gyermeki lélekkel való foglalkozásra, melyik tud eszközeivel biztosabban hozzáfért a gyermek ébredő lelki világához, melyiknek az eljárása közelebbi meg a fokként mind erősebben megnyilatkozó értelmet s melyik nyújt biztosabb kezeséget, hogy a tudás erkölcsös alakulását s szilárd meggyőződés szerzésével megveti a jellem alapját, melynek patináját az iskolából kinőtt férfi tapasztalatai adják meg.

Az egyetem tudománymívelő feladatánál fogva kész a biztosítással, hogy tudományos képzés dolgában vele más intézet nem vetekedhetik. A középiskolai tanárok hasonlóképp készek megértesíteni az egyetem tudománybeli szolgáltatásait. Sőt maguk a polgári iskolai tanárok, kivált ha tervezett hétéves tanfolyamuk elfogadtatásáról van szó, nem szűnnek meg azt hangoztatni, hogy aki tudományos képzést keres, az menjen az egyetemre, ők megelégesznek a tudományos pályákra nem készülő polgárok zömének képzésével.

Az egyetértés tehát majdnem egyhangu abban a kérdésben, hogy azokban a nevelő és oktató intézetekben, melyekben a képzés tudományos alapon, tudományos eszközökkel, tudományos módon történik, kizárólag az egyetemen képződött, egyetemi tanárokból álló bizottság által promoveált középiskolai tanároknak van helye. Miután pedig vannak a középiskoláknál alantabb fokú, a használt eszközök és módok tekintetében töltik különböző nevelő és oktató intézetek, ezeknek az intézeteknek a tanárai, illetőleg tanítói nem lehetnek kötelezve az egyetem által képviselt tudományos képzés megszerzésére.

Idáig az érvelés simán megy. De ha azon a ponton, amelyre eljutottunk, azt követelné valaki, hogy az elemi oktatás körébe tartozó intézeteknek vagy ne legyen saját főiskolája, vagy ezt a főiskolát nem tudományos alapon, nem tudományos eszközökkel, nem tudományos módon kell szervezni: a logika rögtön tótágast áll és rendőrt kiált. Ugyan mi hasznát vennők a nem tudományos alapon készült pedagógiumnak? Világos, hogy nem olyan pedagógium tetszett meg nekünk, hasonlóképp világos, hogy a polgári iskolai egyesület sem ilyen tudomány hiányában szűkölködő pedagógiumért lelkesedett. Ezen az uton tehát tovább menni nem lehet.

Meglehet, hogy ebben a szorult helyzetben sokan arra gondolnak, hogy az egész okoskodás hamis tételtől indult ki, s így legcélszerűbbnek az mutatkoznék, ha a „tudományos” jelzőt egyszerűen kihagyjuk a játékból s iparkodnánk mással pótolni a távoztával beálló űrt. Ebben az esetben szegényebbek lennénk ugyan

egy jelzővel, helyesebben egy jelszóval, de ha cserébe tisztább látást nyernénk, feladatunk, a pedagógia s valamennyi intézete számára, veszteségünk nem is volna valami nagy. Azt semmiestre sem tekintenék veszteségnek, ha ezen a réven bucsút vehetnénk a németek „tudományos pedagógiától” a Herbart-félettől. Eléggé megfektüdte eddig is iskolai intézeteinket, még inkább iskolaszervezéssel foglalkozó pedagógusainkat.

A kívánt tiszta látást pedig abban az esetben szerezhethük meg, ha elméletek és tekintélyek helyett a dolgok természetére fordítjuk tekintetünket s nevelő-oktató munkánk eszközeit s ezeknek használati módjait vizsgáljuk meg. Kétségtelen ugyanis, hogy a nevelés jelentékeny része az ismeret révén megy végbe. Az ismereteknek a közlését pedig oktatásnak hívják. Viszont az oktatásnak meg vannak bizonyos módszerei, melyek haladásának utját kérlelhetlenül megszabják. Az egész pedagógiai mesterség tehát abban a feladatban határozódik: kiválasztani az alapvető ismereteket s közlésükben követni a logika által rég felismert módszereket.

Reményem, hogy ezt a logikai eredményt világossá teszem egy közelebbi, utolsó cikkemben s egyuttal igazolom a címűl irt kérdést, a pedagógium jogosultságát.

Dr. Bokor József.

A magyarosító f. el. iskolák.

Nyelvében él a nemzet, ezt beszéli a nép, ez mondják a bölcsök. Ugy is van. Mert az embernek gondolkodása, érzése, vágya és törekvése nyelvében jut legközvetlenebbül és legérthetőbben kifejezésre. Ezzel cserélődnek ki az egyfajának minden lelki termékei. Tehát a magasabb faji egység, a közös összetartozandóság vérbeli kapcsolatában is a nyelv a fő, szinte szétrombolhatatlan amalgama. Ilyen hatalmas tényező lévén egy nép életében a nyelv, azért minden valamire való nemzet, különösen ma, egy séges nyelvi alakulatra törekszik. Igyekszik nyelvét konszolidálni, sőt ha lehet annak a határait minél messzebbre kitolni, hogy így politikai fenállása is annál biztosabb legyen.

Ha más, politikailag erősebb, fajilag egységesebb, külső eszközeiben hatalmasabb nemzetek is erre törekszenek, akkor a magyarnak, mint rokon nélkül való nemzetnek száz és száz oka van arra, hogy nyelvét megőrizze, sőt hogy kulturájának szelid fegyverével azt terjessze is. Még pedig ne csak úgy, hogy egyedül a nyelvet oltsa be idegen polgártársaink lelkébe, hanem, hogy annak szükségét azokban egyéni és tömegbeli meggyőződéssé is emelje. Mert csak ezzel a belső meggyőzéssel, a magyar nyelvnek ezzel a közszükségleti megértésével és átértéztetésével válhat kulturáknak minden ebbel igyekezete igazán gyümölcsözővé.

Ki merné állítani, hogy nálunk e tekintetben minden úgy történt, mint ahogy annak régebbi törvényeink szerint történnie kellett volna. Sőt inkább és ellenkezőleg. Törvényeink meg voltak ugyan, de soha végre nem hajtották. Hiszen nem kell egyébre rámutatnunk, mint arra a körülményre, hogy hazánkban a nemzetiségi övezetek csaknem ugyanazok között a földrajzi határok között maradtak, mint amely határok között századokkal ezelőtt voltak. A magyar nyelv határának eltolódására vannak ugyan egyes csekély jelentőségű példák, de azután az is igaz, hogy az ethnografia törvényének arculcsapásával sok helyt a magyar olvadt fel a műveletlenebb elembe. Ez a faj és nyelvbéli khémiai átalakulás mindenestre fajunk nemtörődömségére vall.

Egyedül Budapest, amely e tekintetben kivétel, tesz, ahol az aggódó honfikebel elégedetten megpihenhet, föllendülhet, a magyar szó az őt megillető jogaiba lépett. Ezt a kijelentésünket azonban a magyar nyelvnek nem apróbb részletekig menő ter foglalatása szerint értjük itt. Mert hiszen ez egy fejlődő, viláfgorgalmu, tehát főbb vonásaiban inkább kívülről gyarapodó városban sohasem lesz elérhető. Idegen inváziók mindig zavarólag fognak hatni annak nyelvi egységére. De értjük közintézményeire, a benszülötteknek a magyar nyelv iránti fogékony, ságára és életére. Egyszóval mindama vonatkozó

sokra, ahol az ember exclusive mint egyén, és inclusive mint a családnak és a társadalomnak a tagja él.

Ezelőtt vagy 25—30 évvel mindez nem így volt. Egészen másképpen volt: németül volt. És mi okozta ezt az örvendetes változást? Kétségtelenül elsősorban állami életünknek nemzeti vágányra való átfutása és ennek kapcsán mindazoknak az állami és községi intézményeknek, amelyek a magyar nyelv ápolására, erősítésére, a közérzésbe való átvitelére, köznapiságot elváltató emelésére szolgáltak, teljes átalakulása. Ezeknek a munkájára adta meg úgy az egyénnek mint az összesnek azt az öntudatot, hogy itt a műveltség, a közélet forgalmi nyelve nem lehet más, mint a magyar. A társadalomnak itten csak annyi az érdeme, hogy ezt az eszmét elfogadta, megértette, ápolta és gyümölcsösként érlelte. De legelső sorban mégis ezek az intézmények és főleg az iskolák adták meg ehhez a fundamentumot. És ezek között főleg a fővárosi elemi iskolák. Mert tagadhatatlan, hogy a főváros a politikai átalakulás korszaka óta minden idejét megfeszítette, hogy elemi iskoláit arra a színvonalra emelje, aminő a főváros-hoz, mint az ország szívéhez illik. Nem kimélte a terhes költséget, jól tudván, hogy a magyarosodásnak erős fundamentuma csak az elemi iskola. És hogy sugarainak tömértelenségénél fogva csakis ez képes bevillagítani a legutolsó viskóba is, elvive oda a magyar erkölcsöt, a magyar érzést, a magyar értelmet és a magyar szót. A fővárosi elemi iskola 25—30 év alatt igen erős és terhes munkát is végzett. Mert alapköveit idegen, süppedékes talajba kellett leraknia.

De a fővárosi elemi iskola és ennek papjai nemcsak magyar szót ültettek az idegen ajku gyermek lelkébe, nemcsak magyar érzést lehettek azoknak szívébe, hanem mint a jó pásztor, még arra is éber szemmel figyeltek, hogy ezeket a szerzett nyelvi kincseket és érzéseket a gyermekektől az utca el ne lopja, a család többé el ne sikkasztassa. E végett a gyermekek utcái életét is számon kérte, a család nyelvi életére is figyelmet vetett: kért, korhol, bántott egy és ott, amiképpen és ahol ezt a helyzet parancsolta. Fáraósító és roppant körülmények munkája volt ez. De meg is lett a gyümölcse. Mert ma már Budapesten azt a gyereket, aki németül beszél, a többi megbámulná, mint a kétféle borjút. Mindezt köszönhetjük a többi kulturális tényezőknél kívül a fővárosnak és ebben főleg a fővárosi elemi iskolai tanítóknak.

Mi legyen már most ennek a morálja? A fővárosra tisztán az, hogy elemi iskoláira ezután is nagy figyelmel legyen. Tanítóit is mindig kiváló figyelemben részesítse. Mert a tanító távolról sem olyan, mint a fővárosnak mondjuk adminisztratív elemi, akik munkájukban minden közbecsülésünk kifejezése mellett is csak elfogadott eszméket forgatnak, hanem termelő erő, aki a legdrágább anyagot: a nyers emberi materiát formálja és teremti át a nemzet képére és hasonlatosságára. Ugyanazért, hogy ez az alkotó munka ezután is tökéletes legyen, hozzá kell járulnia, még pedig fokozottabb mértékben, mint eddig, annak, hogy a fővárosi tanítók a közkegyenelmeknek értelemben, tudásban és törekvésben ezután is megfeleljenek. De még az is, hogy elégedettek, az anyagi gondoktól is mentek legyenek.

De tanulást meríthetnek belőle mindazok a nyelvi tekintetben heterogén vidéki városok és falvak is, ahol a nemzeti eszme a közérzésben habár csak sejtélemszerűleg is, de él, azonban annak mind-ezideig, hogy úgy mondjuk, kézzelfoghatólag kifejezést méltólag nem adtak. Intő példa ez nekik arra, hogyha az elemi kultúra költségeivel nem fukarkodnak; és ha az iskola tanítóit, gondozóit, ellenőrzőit is áthatja az ország nyelvi egységének nagy gondolata és ennek révén az egyesek és az állam erősítése és boldogulása: milyen nagyszerű eredményeket lehet elérni. Tehát intés arra, hogy mint hazafiaknak mit és hogyan kell cselekedniük. Az új iskolai törvény, még pedig hiszünk és reméljük, hogy szigorúan és erősen be is fogja tőlük kérni minden bizonyos alkalomadtán erről a jelentést. És ha ez a jelentés nem olyan lesz, mint amilyen kell: akkor büntetni fog, mint ahogy megérdemlik és ahogy kell.

Szabó Kálmán.

Tanügyi hírek.

A polgári iskolai tanárok fizetésrendezése. Az orsz. polgári iskolai egyesület igazgató-tanácsa legközelebbi ülésén foglalkozott a fizetésrendezés ügyével. Kolb Lajos előadó átdolgozta a Földes-féle javaslatot, dr. Kovács pedig átvizsgálta. Eszerint az ülés a középiskolai tanárok fizetési javaslatához viszonyítva a polgári iskolai tanárok fizetéseinek olyan mértékű végrehajtását kéri, hogy a két fizetés aránya 11 : 13 legyen. Vagyis, ha a Széll-féle javaslat értelmében rendeztetnék a polgári iskolai tanárok fizetése, úgy a kezdő fizetés 2200 korona, sőt 600—600 koronás, ötödéves pótlékkal, a 25-ik év után 5200 koronáig emelkednék. A czimzetes igazgatók 600 koronára, az igazgatók 800—1200 korona nyugdíjba beszámítandó pótlékokat kapnának. Ha pedig a tanárság a rangsorban maradna, ugyanezen arány betartásával és az eddig élvezett évtől kezdve korpótlékok megszüntetésével a tanárok 5 százaléka, a helyi előléptetessel igazgatóknak és a statusz 95 százalékából 20 százalék a X., 30 százalék a IX., 30 százalék a VIII. és 15 százalék a VII., a rendes igazgatók 60 százaléka a VII. és 40 százalék a VI. fizetési osztályba osztatnák be.

Az igazgató-tanács az előadó javaslatát Reöthy Vladimír indítványára a következő pótlás bevitelével fogadta el: „A középiskolai és polgári iskolai tanárképzés időtartamából levont 11 : 13 arányszám igazsága és méltányossága csak abban az esetben állhat fenn, ha a tanári kinevezésbe újabban gyakorlatba vett megbízotti (helyettesi) év, mint az 1868. XXXVIII. t.-cikkkel a polgári iskolai tanárok fizetését megállapító törvényben ismeretlen és méltánytalan, a jövőben végleg mellőzve lesz, mert ennek további fenntartása a középiskolai tanárok kinevezési és fizetési rendjéhez képest nem 11:13, hanem 11 : 12 arányszámot ad, s ez az alap előbbi legszerényebb számításunkat egész területében megdönti a polgári iskolai tanárság legnagyobb sérelmére.”

A magyarországi tanítók országos bizottsága átalakulni készül a Magyarországi Tanítóegyesületek Szövetségének címet veszi fel, melynek alapszabálytervezetéből bemutatjuk a következőket:

Felkarolja a tanítók közös társadalmi ügyeit; előmozdítja a tanítók erkölcsi és anyagi érdekeit és a tanítói közszellem fejlesztésére s ápolására törekszik; a tanítóegyesületek egymás között való érintkezésében összekötő kapcsolatot képez az által, hogy figyelemmel kíséri minden egyesület munkálkodását, az általános érdekeket az összes egyesülettel hozzászólás, megvitatás, véleményezés végett közli, továbbá sajtó útján valamennyi egyesület működését közismeretűvé teszi; fölkarolja a tanítók és a népoktatásügy érdekeit; megvitatja s a tanítóegyesületekkel megvitatja a hatóságoknak és a törvényhozásnak a népoktatásra s a tanítószolgálatra vonatkozó tervezeit és intézkedéseit; a tanítóegyesületek körében felmerült ügyeket, kérdéseket képviselői közgyűlésen tárgyalja s azokra nézve vagy döntő határozatot hoz, vagy döntés végett egyetemes tanítógyűlés elé viszi; de a saját kezdeményezéséből is tűz ki megvitatásra kérdéseket, amelyeket előbb az egyesületekkel tárgyalat, később a maga képviselői közgyűlése elé terjeszt tárgyalás és döntés végett; ugyan így jár el a népoktatásügyi és a tanítószolgálati érdeklődés minden más kérdéssel, amely a sajtóban, társadalomban vagy bármely helyen felmerül; alkalmas módon az egész társadalom figyelmét igyekszik felkelteni a népoktatás és a tanítószolgálati érdekei iránt; az országos tanítói nyugdíjalap állapotát s kezelését állandóan figyelemmel kíséri s arról időről-időre a képviselői közgyűlésnek — az egyetemes gyűléseknek pedig minden alkalommal — jelentést tesz.

Az „Országos Szövetségtanács” a kitűzött célok szolgálatára anyagi eszközöket is igyekszik teremteni, még pedig szem előtt tartva azt az alapelvet, hogy a „Tanítók Országos Szövetsége” s ennek vezérletét képező „Szövetségtanács” másra, mint a saját erejére, illetőleg a tanítószolgálati — nem támaszkodhatik és ne támaszkodjék. Az anyagi eszközöket tehát részben az egyesületek tagsági díjából, illetőleg önkéntes adományaiból, részben a hivatalos közlöny esetleges jövedelméből teremti elő. Az e forrásokból folyó jövedelem a szövetség céljait szolgáló munkálatok napi szükségleteire fordítandó; csak az ezek teljes kielégítése után fennmaradó tiszta jövedelem tőkésíthető; ez is azonban úgy, hogy — mivel a szövetség célja nem vagyongyűjtés, hanem a vagyon csak eszköz a tanítói érdekek szolgálatára — szükség esetén a már tőkésített vagyon is ráfordítható a fontos és rendkívüli szükségletre. Ha a tőkésített vagyon megfelelő összegre gyarapodnék, a „Szövetségtanács” köteles Budapesten az „Orszá-

gos Szövetség” céljaira házat szerezni s azt „Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetsége” tulajdonképpen telekkönyveztetni.

A tisztikar áll: egy elnökből, négy alelnökből, egy főtitkárból, öt titkárból, egy pénztárosból, két ellenőrből és a hivatalos közlöny szerkesztőjéből. A tisztikar is a Szövetségtanács közgyűlése választja 3—3 évre.

Az elnök, illetőleg az öt helyettesítő alelnök, a főtitkár és pénztáros a közgyűlés által időről-időre titkár és pénztáros a közgyűlés által időről-időre tisztviselő pedig esetről-esetre a végzett munka arányában díjazásban részesül. Ezenkívül a hivatalos munka közben elkerülhetetlenül való készletadásai (mint uti költség stb.) megtérítetnek.

Nevelő és nevelőnő címmel ma egy hete érdekelte körökből vett értesítést közöltünk, melyre ma más oldalról, de ugyancsak tanítóképző-körből azt az észrevételt teszik, hogy a nevelők és nevelőnők nem az állami elemi tanító- és tanítóképző-intézetek, hanem a polgári iskolai tanítóképző-intézetek végzett hallgatói, tehát polgári iskolákra vannak képesítve.

A gyermekek felvilágosítása. A Szent István-Társulat nevelés- és oktatásügyi lapjának legújabb számában írja Eberhardt János mucci lakos a következőket:

Azt tartom, hogy az iskolának is ki kell venni a maga részét a felvilágosítás munkájából s mivel a felvilágosításhoz illő komolyságot kívánok, ezért a vallásoktatás körében tartom legcélszerűbbnek ezt elvégezni, annál inkább, mert itt sikerülni fog elsősorban a lélekre hatunk és azután a testre, amint a bünnél is a lélek mocskolódik be először, mielőtt még a testet szenny érné. Részletezés helyett csupán adalék gyanánt említem, hogy képezdés koromban Döbrossy Alajos igazgatónk egy alkalommal: „A bold. szűz Mária szeplőtelen fogantatásának mintaleczke alakjában való tárgyalását tűzte ki az önképző-kör pályatételül. Ma már borzadva gondolnánk ilyen mintaleczkére.

Az egységes középiskola. A Neue Freie Presse egyik közelebbi számában Wächtler Lajos építészeti tanácsos ad tervet, hogy miként lehetne felépíteni Ausztriában az egységes középiskolát. Sorra veszi a tanításra való tárgyakat s a tízedik életévtől fogva egyenkint megmondja, hogy mindegyik évben mit kell tanítani a fiúnak és hány órában. Végül összegezi mindegyik tárgy óraszámát a nyolczéves tanfolyamban. Az eredmény a következő: Vallás 8 óra, német 24, latin 14, görög kiesik, francia 12, angol 8, olvasmányok (a magyar görögpótló mintájára) 16, földrajz és történelem 24, természetrajz 12, kémia 4, matematika a könyvvitellel együtt 24 mértani rajz 12, szabadkézi rajz 12, bölcsészet kiesik, szépirodalom 2, torna 16. Mindössze 200 óra a nyolczosztályos tanfolyamon. Egy építészeti tanácsostól valóban elismerésre méltó pedagógiai munka. Mondhatnók: építészeti pedagógus-tanács.

Tanügyi irodalom.

Tudomány-e Pékler Gyula tanítása vagy egyszerűen csak demagógia? A jövőbeli ellenmondás nélküli jogbölcsezet alapjának megvilágítására írta dr. Simon József Sándor, Budapest 1907, ára a 61 oldalra terjedő, csinos kiállítású füzetnek 2 korona. A munka címe magában hordja célzatát is. Annak bizonyosságára mégis, hogy a cím nem fedi egészen Simon füzetének tartalmát, ide iktatjuk a 40-ik oldalról a következő részt belőle:

Tisztelt olvasóm! Ha megakarod tudni, hogy mit hínak férczmunkának a tudományos irodalomban, hát engedd meg, hogy ezennel megvilágítsam, férczmunkának hínak egy olyan munkát, amely százhetvennyolcz oldalon össze-vissza bizonyítja valamit és a százhetvenkilenczediken kijelenti, hogy „nyilvánvaló”, hogy amit eddig összebeszélt, az egyrésztől sem áll, másrésztől sem áll. Férczmunkának hínak egy olyan munkát, amelyben egy jogbölcsezt, bölcsezt és ész azt állítja, hogy nem a belátás, hanem a szomszédosság, az éghajlat, szóval az ismeretektől független változása szűli a jog fejlődését; tehát egy olyan munkát, amelynek írója még azt sem tudja, hogy ő reá, mint ismerő és gondolkodó lényre, nincs és nem is lehet ismeretétől független semmiféle olyan dolog, amiről ő már beszél, aminek reá vonatkozó alakító hatását elismeri. Ugyan mi csoda együgyűség volna azt hinni, hogy a szomszédosság és az éghajlat változtatja meg a jogot valahol és nem az a belátás vagy ész, amely bennünk a szomszédosságnak és éghajlatnak tapasztalata előidézt!

A rovatvezető üzenetei.

A. B., Zombor. A folyó évi költségvetésben a segédtanfelügyelők száma: hatvankettő. Megszaporodott tizzel, miután tiz tollnoki állás segédtanfelügyelői állással szerveztetett át. A hatvankét segédtanfelügyelői állásnak fele (31) a IX-ik, második fele a X. fizetési osztályba soroztatott. A tanítói fizetések rendezéséről szóló törvények végrehajtására a tervbe vett szakértő iskolalátogatók helyett negyven új vidéki segédtanfelügyelői állás létesül és pedig husz 2600 K, husz 2000 K fizetéssel, tiz 560, tiz 480, tiz 420, tiz 360 K lakpénzzel. A tanfelügyelői tollnoki állások száma leszál negyvenre a következő beszállással: Tizenhatsz 1600, huszonkettő 1400 K-val. Lakaspénz tekintetében: három 600, tizenhét 420, husz 360 K-val. A másodsorban említett huszonkét tollnok közül egy 200, hat 100 K személyi pótlékkal van előirányozva.

K. M. Részvétellel olvastuk küzdéseit. Levelének tónusa mégis arról győzött meg minket, hogy a helyzet urának érzi magát s így előbb-utóbb utat tör magának. Az aianlott módot jövőendő pályatársai érdekében maga sem tartja célravezetőnek. Az kétségkívül anomália, hogy reálisokai érettségi bizonyítvány alapján felvett egyetemi rendes hallgatótól a tanári alapvizsgán latin tudást követelnek. Ezen az anomálián azonban csak a középiskola és az egyetem gyökeres reformja fog segíteni. Hogy ez mikor történik meg, azt bajos volna megjósolni. Alkalom akkor fog kínálkozni, mikor a harmadik egyetem szervezetét megcsinálják.

IRODALOM

Palma di Palma.

(Szöllősi Zsigmond elbeszélései. Kiadja a Frankliu-Társulat. Ára 4 korona.)

Szokatlanul tekintélyes novella-kötet. Finom merített papíron, nagy, elegáns betűk. Mintha több volna ez, mint kiadói bőkezűség és tipográfiai véletlen. Valami szimbólum-féle. Mintha Szöllősi Zsigmond írásainak nagy eleganciáját és csodálatos olvashatóságát akarná külsőleg is hangsúlyozni. Szöllősi írásait el sem tudnám képzelni valami apróbetűs kiadásban. Mivelhogy nem intím írás, hanem elegáns írás az övé. Viszont olyan elasztikus, hogy talán mindenféle megjelenésében, mindenféle keretben és hangulatban élvezhető. Ideális tárca-stílus, sohasem toladó, de mindig kéznél levő és szeretetreméltó. Csupa nyílt ábrázatu, nyájas betűk. Mert csakis nagy kulturmezőkön képzelhető el az az irodalmi árnyalat, melyet a mi irodalmunkban Szöllősi Zsigmond neve oly jelentékenyen képvisel.

Van ebben a kötetben egy novella, a kötet legjobbját: „A fiú”. Majdnem drámai abban, hogy pillanatok surranó érzéseit fejleszti akciókká; melyek viszont az ideális elbeszélés fogalmazatlan közvetlenségével nőnek ki egymásból. Egészen a végéig az elbeszélés művészetének legfölényesebb, legkiegyensúlyozottabb kvalitásait hordozza. Nem egyetlen hangulat-novellák legfőbbje, hanem sok finom, megmarkolható hangulatot sző bele egy óvatosan reális miliőbe, mintahogy Keleten a szőnyeg szővik öntudatlanul, rendes formák és színek művészetével, de úgy, hogy járni is lehessen rajta . . .

A leány, akiről szól, azok közül való, „akik ott töltik az egész életüket a hegyek között és mindig a tengerre gondolnak és esküdni mernének rá, hogy egy napon — történni fog valami.” Mert lehetetlen az, hogy semmisse történjék . . . Hogy sohase egyenesedhessünk föl csak legalább egy pillanatra! . . . Ha már ott kell élnünk a ködös völgy fenekén, legyen legalább egy emlékün . . . Egy verőfényes nap emléke, amibe a lelkünk belesurranszon és megfürd-hessék aranyporában.” Három hétig egy inkognito mámorában akar élni a Rivierán, hogy egy emléke legyen, mielőtt hozzá megy a füzesi tanítóhoz. Telve fiatal ujjongó érzéssel meglát a hajó kazánjában egy nyomorult fiút, akinek „a tüziény vörösre festette csontos arcát és a verejtékesöppek, mint vércsöppek folytak alá magas homlokán.” Kiábrándul a fedélzet csillagló mámorából és alábukik a mélybe, a kazánba, ahonnan vétetett. Hazamegy, a falujába.

Mindez még így kivonatban is nagyon érthető, de Szöllősi még egy dokumentum külön-czét köti e novella finom hangulat-szövetéhez. Kijelenti, hogy a leány bátyja is — fiú. Az egész novellát pedig azzal a tétellel vezeti be, hogy van, aki elviselhetetlennek találja az életet, ha jobb sorba kerül . . . Ezekkel a nagyon is kiálkozó logikai indokolásokkal nyilván nem a maga, hanem a mindenki kedvéért „kerékíti” ki Szöllősi Zsigmond a közléseit. Ezek a logikai pontok olyan megnyugvások a polgári fantáziának, mint egy kép „kidolgozottsága”. Az aggodalmas, hatását féltő író nem mer semmit sem a fantáziára bízni. Pedig a fantáziának lelkes öröm egy képet tovább festenie, befejeznie — mondja Delacroix.

Szóllősi a biztos, bár szerény hatásból mit sem akar kockáztatni. Még a művészi ösztönességért sem. Nem érzi kötelező erejét annak a művészi etikának, mely csak addig enged meg fejleszteni a képet, amíg annak speciális problémája izgat bennünket. Ezen túl minden „befejezés” már csak a hatásnak szól, a polgári hatásnak. Persze, ez az elv nem a vázlatok művészetét hirdeti, mert hiszen éppen a legnagyobb, klasszikus befejezettségű műveknek az az erősségük, hogy speciális, legizgalmasabb problémájukból egészen a mű átlagos, hogy úgy mondjuk: fizikai befejezéseig tellett. Ezek a nagy lélekzetű képek drámák, regények és novellák.

A Szöllősi Zsigmond legkisebb lélekzetvételeiben is annyi a kvalitás, az embermeglátó bölcsesség és finoman halk szatira, hogy nem volna szükséges a nem művészi értelemben való befejezettségért, ezekből az igazi értéket feláldoznia. A kötet élére helyezett „Palma di Palma” című novella is jellemzően a konzervatívok fejezetébe tartozik. Viszont a „Kék kalapos asszony”, ez az elmésen megfordított Dorian Gray arcképe és az „Erő” vérbeli szatirája és mosolygó cinizmusa: ezek az igazi Szöllősi Zsigmondot jelentik.

Bárdos Artur.

* **Uj Idők.** Az e heti számba Herczeg Ferencz, Lyka Károly, Parkas Imre, Tormay Czezil, Szerb Zsigmond, Nil és mások írtak. A képek közt van Blaháné legújabb arcképe, az új horvát bán, Nagy Vilmos eredeti rajza, humoros fejtécek a jégről, stb. Nagyérdékű Petőfi Sándornak színészkorából való kézirata, amit most fedeztek fel. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévenként 4 korona.

* **Igazság.** Pataj Sándor lapja most lépett ötödik évfolyamába. Előfizetési ára egész évre 1 forint.

* **Uj csillagászati könyv.** Hoitsy Pál, politikai közéletünk e kiválósága új csillagászati könyvvel gazdagította tudományos irodalmunkat. Könyvének ez a címe: „Az égi mozgások elméletének néhány fejezete”. A Mars és Jupiter közt lévő bolygók pályáját választotta studiumának tárgyává. A Mars és Jupiter pályái tudvalevőleg nem szabályos ellipszisek. Csak abban az esetben mozognának elliptikus módon, ha erre a két bolygóra kizárólag a nap gyakorolná vonzó erejét. Azonban a nap vonzóerején kívül más kisebb-nagyobb égitestek is vonzást gyakorolnak a két égitestre. Ennek folytán úgy a Mars, mint a Jupiter elliptikus pályájukból kitérhetnek, más szóval pályájukban megbolygattnak, háborgattnak. Az elliptikus pályájától való kitérés a pálya minden egyes pontján változik a szerint, amint az égitestek közelebb, vagy távolabb jutnak a Marshoz és Jupiterhez. Ezek a háborgatások kiszámíthatók. Laplace annak idején módszert talált fel, amelynek segítségével ezt a számítást véghez lehet vinni. Hoitsy Pál azonban rámutat, hogy Laplace módszere rendkívül bonyodalmas, úgy, hogy ez a kiszámítás évekig eltart. A rövidebb kiszámítás módszerét Encke Brunnow, Hansen és Tietjen állították fel matematikailag. Az említett matematikusok munkái egyes tudományos folyóiratokban elszórtan jelentek meg. Hoitsy Pál rendszerbe szedte és összefoglalta ezeket a matematikai dolgozatokat, amivel megbecsülhetlen szolgálatot tett egy a csillagászati mathezisnek általában, mint pedig a magyar tudományosságának általában. A magyar tudományos litteratura e tárgyra vonatkozó része igen szegény és alig van hivatásos művelője nálunk e tudományágnak. Annál örvedetesebb, hogy egy magyar tudós, aki a politikai közélet forró levegőjében él,

annak egyik tényezője és előmozdítója, szabad idejét tudományos buvárlatoknak, az exakt tudomány művelésének szenteli. A könyvben foglalt matematikai fejtegetések, az exakt számítások egész sorozatai tanúságot tesznek arról, mily mélyen merült el Hoitsy Pál buvárlataiba és tudományos fejtegetéseibe. Csillagászok és matematikusok körében bizonyára a legnagyobb feltűnést fogja kelteni e könyv, sőt a külföldi figyelmét is minden valószínűség szerint felbreszti, mert ily tömör rendszerbe foglalt exakt tudományos dolgozat a két bolygónak az égboltozaton való helyzetét könnyen kiszámíthatóvá teszi. Hoitsy Pál egyébként régi, hivatott művelője az asztronómiának s mint ilyen, a legnagyobb tudósok hírnevét vívta ki magának.

* **Gyermekek elme** ép és rendellenes működése, egészségtana és védelme. Második, lényegesen bővített és átdolgozott kiadás két képmelléklettel és harminczkét szöveggel. Pedagógusok, orvosok, jogászok és a művelt nagyközönség számára írta: dr. Ranschburg Pál ideggyógyász, az állami pszichológiai intézet vezetője. Rövid másfél esztendő alatt fogott el e kiváló szakmunka első kiadása, ami egy-maga is amellől bizonyít, hogy mennyire hézagpótló és mily szükséges munkát írt Ranschburg Pál, a kiváló ideggyógyász. Nagyjelentőségű szerzőnek ez a munkája abból a szempontból is, hogy ő utóbb volt a könyve megírásakor, mert a gyermek elmeállapotával így nem foglalkozott eddig senki, sem a magyar, sem a külföldi tudományos irodalom terén. Nincs a gyermek ideg- és elmeéletének egyetlen kérdése, melyre az előttünk fekvő munka most megjelent második kiadása tudományos alapon, de a művelt közönségnek is érthető módon választ ne adna. Teszi ezt pedig nemcsak az összes, ily tökéletességgel sehol sem összegezett külföldi irodalom feldolgozása, hanem még nagyobb mértékben hazai, s tulajdonképpen eredeti vizsgálatok és tapasztalatok alapján. Különösen érdekesek a gyermek koponyaméretei és értelmi fejlettsége közötti összefüggésről, a gyermek szókincsének fejlődéséről, a gyermek fellogó-, emlékező- és számoló-képességéről szóló és a „Hogyan tanuljunk” című fejezet, az ideges gyermek házi- és iskolai neveléséről, a szellemi túleröltetés okairól és elkerüléséről, az ép- és gyengétehetségű gyermekek rajzairól írott fejezetek, mely fontos kérdések az új kiadásban tárgyaltnak legelőször. A gyengeelméjűek lélektanáról s oktatásáról is sok újat találunk az új kiadásban, ugyszintén kimerítően ismerteti ez a kötet a gyermeki elme társadalmi és állami védelmének kérdését is. Az új kiadást is dr. Náray Szabó Sándor miniszteri tanácsos érdekes előszava vezeti be. A több mint felényi terjedelmű bővült munka, amely nemcsak a szaktudósoknak, hanem minden gondos szülőnek és pedagógusnak is kitünő tanácsadója és támasza, az Athenaeum r.-t. kiadásában jelent meg. Ára füzve 6 korona.

* **Az „Uj szemle”,** Blaskovich Sándor és Ambrus Zoltán előkelő revueiének, mely január 1-én lépett a II. évfolyamába, most jelent meg 2. száma. E szám gazdag és eleven tartalmából kiemeljük: Balogh Pál tanulmányát az általános választójogról, a Macedón kérdéssről szóló esszét, dr. Smialovszky Tibor cikkét az Ir agrárkérdésről, Ignotus krónikáját a delegációkról; s e számban van Dosztojevski regényének „A nagybácsi álmá”-nak folytatása. Az „Uj szemle” előfizetési díja évenként 24 korona, egy száma 1 korona. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, V., Alkotmány-u. 23., de a lap minden könyvkereskedés utján is megszerezhető.

* **A „Herko Péter”** tizenhatodik évfolyamának 3. száma megjelent. Tele ügyes karrikatúrákkal, jóízű humorral és sok tréfás és satirikus apróságokkal. Az erősen 48-as irányú, kedvelt élcslap előfizetési ára egész évre 12 kor., 1/2 évre 3 kor., mely összeg a „Herko Péter” szerkesztőségébe (Budapest, Józsefkörút 49.) küldendő.

* **A házassági jogszabályok összeütközésének kiegyenlítése.** (Hágal egyezmény. Írta Sztelho Kornél.) Tudvalevő, hogy a magyar országgyűlés még a múlt évben megerősítette a három hágal egyezményt, amely a házassági jogszabályok összeütközésének kiegyenlítése tárgyában 1902. évben Hágában, tizenkét európai állam képviselője között kötött. Magyarország ezel belépett a szerződéses államok sorába, amelyek közül csak Ausztria és Spanyolország késnek még a megerősítéssel. Ausztriában a kérdés parlamenti tárgyalás alatt van. Sztelho Kornél, az ismert házassági jogszakintéző ezen legújabb munkája behatóan tárgyalja és megvilágítja az egyezménynek szabályait, amelyeket a diplomatikus irály tömörsége miatt még szakembernek is, megérteni felette nehéz és ezáltal a nem-jogásznak is megkönnyíti a tájékozódást a nemzetközi magánjog ezen nem könnyű materiájában. Nagyon értékes a munkának második része, amely az egyezmény szabályait, különös tekintettel a magyar és osztrák házassági jogra, tárgyalja. Mindazoknak, akik a házassági joggal gyakorlatilag foglalkoznak,

birák, ügyvédek és különösen anyakönyvvezetők is becses utbaigazítást tognak találni Sztelho művében, amely legutoljára Toldi Lajos könyvkereskedő bizományaiban (Budapest, II. ker., Fő-u. 2. sz.) látott napvilágot. A 8 ivre terjedő munka ára 3 korona.

Üzleti hetiszemle.

Sortés vásár. Budapest-Köbánya, 1908 jan. 17. Az üzlet lanyha volt. Heti átlagárak magyar válogatott áru 320-380 kilogr. nehéz 116-118 fill. 280-300 kgr. nehéz, 120-121. Öreg 300 klg. tuli - fillér, vidéki sertés - fill. Szerb - fill. tiszta klg.; páronkint 45 klg. életsúlylevonás és 4 százalék engedmény szokásos. Egységárak: Tengeri új K 14.50. Árpa K 16.30 Köbányán átvéve. Helyi állomány: Jan. 10-én maradt 23023 drb. Felhajtás: Belföld 322 drb. Szerbiából -, egyéb államokból 322 drb, összesen 23345 drb. Elhajtás: Budapesti fogyasztásra (I-X. ker.) 267 drb, belföldre 318 drb, Bécsbe 305 drb, osztrák tartományokba 145 drb, német birodalomba (Bajorország) - drb, egyéb országokba (Hévízia) - drb, a szappangyárban feldolgozott: a szállásokban elhullott 8 drb, waggonokból kirakott hulla - drb, borsókásnak találtatott 2 drb, összesen 1045 drb, maradt állomány 22300 drb. A részvényszállásokban elhelyezve 5088 drb van.

Bécsi vásár; jan. 14. Felhajtás 15864 drb sertés; köztük 7486 drb süldő. Vásár lanyha volt. Nehéz 103-106 fill. közép nehéz 97-101 fill. süldő 68-96 fill. 100 kgr.-ként élevesúlyban.

Dresdai vásár; jan. 13. A vásáron volt 2307 darab vidéki és - drb. magyar sertés; előbbie 56-64 utóbbiak - márkán keltek; 50 kg. eleven súly szerint.

Bertini vásár; jan. 11. Felhajtás 13534 darab sertés. Az üzlet lassu volt. Finom husos 56-57, husos 53-55, silányabb 48-52 szalonna sertés - márká.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József jelentése.) A hétvásáron széna és szalmában nagy behozatal és mérsékelt kereslet volt. Eladatott: középminőségű, jobb és elsőrendű széna 2.75-3.80 kor., muhar 4.20 kor.-ig, alom-szalma 2.40 kor., zsup-szalma 3 kor., szécska 3 kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt szálla 3.60-4. - kor., préselt szalma 1.80-2. - kor. 50 kg.-ként a Józsefvárosi pályaudvaron.

Petroleum. A Kőolajintézet részvénytársaság gyártmányainak áriegyzése nagyban eladásoknál a következők: Fiumei kristály-kőolaj 39.50 kor., Fiumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 33.50 kor., Fiumei Standard-White kőolaj (kétescsillagos) 31.50 kor. (Az árak 100 kg. tiszta-súlyért tényleges göngysúlyval, hordóstól Budapestre bérmentve szállítva értendőek.) Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Ásvány-kenőolajok. A Kőolajintézet részvénytársaság kenőolaj-gyártmányainak áriegyzese nagyban eladásoknál a következők: Fiumei 0. sz. tisztítottolaj 21. - kor., Fiumei 1. számú orsóolaj 31. - kor., Fiumei 2. számú könnyű gépolaj 35. - kor., Fiumei 3. számú nehéz gépolaj 41. - kor., Fiumei 4. számú vulkán (henger) olaj 2. - kor., Fiumei 5. számú fénytelen olaj 25. - kor., Fiumei 6. számú kiváló nehéz gépolaj 45. - kor., Hengerolaj, sötét 69. - kor., 99 jegyű hengerolaj, világos 74. - kor. (100 kg. tisztasúlyért, hordóstól, valódi göngysúlyval, Budapestre szállítva.)

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön utódsítása.) Mint-hogy a már régóta vált löherem a g-ajánlatok Orosz-, valamint Csehszlovákia-ból a lejárt héten is elmaradtak, rohamos áremelkedés fejlődött, minnek folytán olyan árak merültek fel aminek 1884 óta nem voltak. Az eladók által jelenleg igényelt legmagasabb árakat is készséggel megadják; ennek jeléül egy bár arankás tételért vidéki állomáson 190 koronát fizettek métermázsanként. A piac folytatólag is emelkedő hangulatban marad és teltehető, hogy ha a fogyasztás szükséglete is beáll, akkor az áraknak további rohamos emelkedése is várható. Uezen a irányzata rendkívül szilárd maradt, Délamerika ismét néhány vásárlási megbízást küldött Európába. Franciaország azonban nemsem ajánlhat az ennek folytán még a legkisebb rácsökkenése sem lehet gondolni. Takarmányröpamagnak kereslete, illetve az iránta való vásárlási hajlam alig volt nagyobb, mint a megelőző héten és ennek folytán ára ismét tetemesen emelkedett, amit az Amerikába megindult erős kivitelik indokol. Összes egyéb magtélék árai nem mutattak változást. - Jegyzések nyers áruért 100 kg.-ként: Vörös löhere, természetűl arankamentes 195-200 kor., Vörös löhere, kis arankás 180-190 kor., Vörös löhere, nagy arankás 165-175 kor., Luczerna, természetűl arankamentes 160-165 kor., Luczerna, világos szemű arankás 150-155 kor., Luczerna barnás szemű 140-145 kor., Biorhere 36-40 kor., Baitacsim 32-34 kor., Tavaszí bükköny 18-20 kor.

Kőolaj. Az „Apollo“ kőolajintézet részvénytársaság jegyzése a következők: Liliomkirályolaj 40. - kor., Háromsziv kőolaj 32. - kor., Csillagkereszt kőolaj 31. - kor., tiszta súlyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, 20 százalék, vagy tiszta göngysúlyszámitással, Pozsonyban átvéve, készpénzben engedmény nélkül. III. Apollo könnyű gépolaj 30. - kor., VI. Apollo nehéz gépolaj 42. - kor., Apollo hengerolaj 60. - kor., tiszta súlyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, tiszta göngysúlyszámitással, Pozsonyban átvéve, fizetendő készpénzben 2 százalék engedménnyel, vagy 4 havi váltóra.

Szalonna, disznózsír, szilva. A piac irányzata e héten szilárdabb, mivel az élő sertések felhajtása kisebb volt és így a szalonna készítése is kisebb mérvű. A kínált tételek a múlt heti árak mellett gyorsan elkelték és heti zárlatnál jegyzett a 2/100 tábla szalonna 56. - kor. pénz és 56.50 kor. áru. 50 kg.-ként. - Disznózsír. Ugy az üzlet, mint az árak a lefolyt héten kevés eltérést mutatnak és úgy kínálai, mint a vételek egyenlő arányuk. A hét végével jegyzett a budapesti disznózsír 69. - kor. pénz és 69.50 kor. áru, 50 kg.-ként. - Szilva. Erős kereslet folytán, melyet a már majdnem teljesen megapadt készletek már csak félig tudtak fedezni az irányzat igen szilárd alakult és az árak rohamosan emelkedtek. Szerbiai szilva kínáltatott 115-120 darabos 16.50-16.75 kor., 95-100 darabos 19.50-19.75 kor., 80-95 darabos 23.-23.75 kor. és 70-75 darabos 24.75 kor. 50 kilogramonként, a szerb állomáson véve. - Szilvaiz. Nagyobb külföldi szükséglet következtében a czikk árát is magasabban tartották és szerbiai áruért 17 koronát kértek 50 kg.-ként a termelő helyen.

Szerkesztői üzenetek.

Tájékoztató. Már munkában van, de hogy szeptemberig elkészülnek-e, azt ott bent még maguk sem tudják. Ugy tervezik, hogy igen, de viszont sok, összehalmozódott más munkáról, idő rövidségről stb. beszélnek.

V. K. Sajóvárvány. Nem nyert. G. Ferencz. Ezidőszert legnagyobb sajnálatunkra szives ajánkozását nem fogadhatjuk el.

B. A.-né. Tessék Singer és Wolfner könyvkereskedéshez (Andrássy-ut 10.) fordulni. onnan szivesen mekzlik az összes gyermekszindarabok könyvjegyzékét.

Kántortanító. István di. Tessék Kozlovvárra írni, az illető biztosítási társaság címére, ott megadják a kellő felvilágosítást. A nyermény-kölcsönorsjegyet ki nem huzzák, de most is játszik.

Cs. Gy. V.-ny. Tessék Zipcer, Harmónia. vagy Rózsavölgyi zenekereskedéshez írni, közelebbi cím nem szükséges.

W. G. Olneyville. Ezidőszert nincsen. K. L. É.-a. Még ki nem utalta.

M. N. Mikor sor alá kerül, tehát a jövő évben kell az önkéntességért folyamodnia az illető hadkiegészítő parancsnoksághoz.

Dr. B. Gy. V.-a. Mind a két helyre csak maturával mehet, vagy tényleges tisztí minősítéssel. A tanfolyam Budapestén szeptember elején kezdődik.

Magánjogász. Cz. Csak érettségivel lehet. A miniszter engedheti meg, hogy egyszerre két középiskolai osztályvizsgát tessen.

S. M. Z.-g. Nem közhelhető.

Kusznótag. Ott is családja és családja válogatja. Nem általános szokás, csak talán ott több az ilyen kivétel.

Kiváncsi. Fogarassy Zsigmond függetlenségi. N. Lajos. Nem hozhatjuk.

N. I. Négy középiskola, több nyelvismeret. A belügyminiszterhez kell folyamodni. Vannak közrendőrök, rendőrbiztosok és tiszték. Sorsjegyet nem huzzák ki.

K. M. N.-ly. A M. Sz.-t bizonyára már megkapta. Intézkedjünk. Tessék Nagel Ottó (Museum-körut) könyvkereskedéshez fordulni a nyelvtanért.

K. J. Aisókubin. Nem nyert.

G. V. Kötelek. A L. T.-jétek könyve. Megrendelhet Singer és Wolfner (Andrássy-ut 10.) könyvkereskedésében, két koronáért.

N. S. B. - Ujjfalv. Nem nyert.

A. Andor. Nem használhatjuk.

D. Richard. Kéziratot nem őrizhet meg a szerkesztőség.

G. R. Legfőbb annak a bizonyítéka, hogy az illető szórakozott. Egyéb jelentősége éppenséggel nincs.

F. S. Lehet önkéntes államköltségen, de állami kereset iskolával.

Gazdasszony. Pompás húst, finom tetszetős bort a tenyésztő előállítat azáltal, ha négy-hat darabonként az eladandó baromfiakat külön kis ólakba zárja s minden nap friss szalmát ad alájük és teiben felázított kukoriczával eteti. Három-négy napig ily tartás után a finom húst és tetszetős bort megkapják a baromfiak és eladásra vihetők. Egy tyúk ily módon való preperálása 8-9 krajczárba kerül, azt ártóbbletben mindig megkapni a vevőtől.

A. R. Marosvásárhely. Katonákra nem vonatkozik.

Vállalkozó. Ha az ingatlanok a kataszteri tiszta jövedelme esetleg, ha ház, annak házbére vagy ház-osztályadó alapján kiszámított legkisebb értéke nem nagyobb a vételnél és levelében nem közölt esetleges mellékszolgáltatások értékének hozzászámítása után nyerendő összegnél együlttve, akkor fizet a vételtől 4.3%. Ezt fizeti ön. Ha továbbá ön szüleinek minden ellenszolgáltatás nélkül és anélkül, hogy szülei javára ön ellen, önnek netáni más ingatlanra már előbb is telekkönyvileg biztosított haszonélvezeti joga lett volna, a most megvett ingatlanra gyermeki vonzalomból engedte meg a haszonélvezeti jogot szülei javára telekkönyvileg biztosítani, akkor ez a bélyeg-és illetékszabályok értelmében ajándékozást képez, melytől a rokonsági viszonyra való tekintettel 1.3% ajándékozási és 1.9% telekkönyvi bejegyzési illeték jár, még pedig az ajándék, illetve a haszonélvezetnek a megajándékozottak által - felhívás folytán bevallott értéke után vagy ismét az ingatlanok a már fent ismertetett módon kiszámított törvényes legkisebb értéknek fele után. A két említett alternatíva közül tehát a nyerendő meghagyás a következő szabást tartalmazhatja: 4200 K-tól 4.3% = 180 K 60 fillér, 2100 K-tól 1.3% = 27 K 30 fillér, 2100 K-tól 1.9% = 39 K 90 fillér; 67 korona 20 fillér; összesen 247 korona 80 fillér.

Z. Andor. Ezentul hozzuk mind a kettőt.

G. E.-né. Bécsben van és audienciát nem ad.

K. Illés. Verse nagyon szép, de sokkal intímebb, semhogy a nagy nyilvánosságot elviselhetné. Nyomatásban szeretőszlik szép hangulata.

T. S. N.-k. A tárczát nem hozhatjuk.

K. Ferencz. Szószertint: Tanuld meg felhasználni mások tudományát és ismerj meg minden embert a jobb oldaláról. - Légy minden beszédedben óvatos, tartsd szem előtt az okosságot, tartózkodást és szerénységet. - Ha beszélnek veled, légy figyelmes: ügyelj minden szavadra, amit kimondasz és fogd fel ne csak a betűjét, hanem a szellemét is a kérdésnek. - Tanuld meg, hogyan kell diplomatikusan lezárni egy beszélgetést s kiméld a magad meg a mások idejét. - Ne zaklad sok keresztkérdéssel a vásárlókat, ha árakat visszaküldenek, mert ez fölösleges izgalmat okoz. - Ha valamit rád bízunk, teljesítsd azt legjobb belátásod és felfogásod szerint. - Tanuld meg, hogyan kell megírni egy jó üzleti levelet és légy meggyőződve, hogy a címzett alaposan megértett. - Légy érzékenyen takarékos nagy és kis dolgokban: kiméld a papírt, a világítást stb. és minden kívánságot kölcsönnek tekints. - Törekedjél folytonosan jó példáival szolgálni környezetnek, akár fölötted, akár alattad állanak: mert a példa a legnagyobb mester.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908 január 18-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában az utóbbi 24 óra alatt északon és nyugaton is észrevehető enyhülés állott be és kevés kivétellel országszerte fordult elő néhány milliméternyi csapadék. A hőmérséklet maximuma: Fiumében 10 C° és minimuma: Rozsnyón - 11 C°.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és semmi, vagy csak kevés csapadék várható.

Table with columns: Allomás, Jegyzet, A hőmérséklet Celsius skálán, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max, min.

Az EGYETERTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van. A szerkesztőség telefonja 788. szám. A kiadóhivatal telefonja: 706. szám. A nyomda telefonja: 23-45. szám.

Ön gyöngéd férj?

Ha igen, akkor vigyen haza a feleségének egy üveg **MENYECSKE LIKORT**

Gyártja az Első Alföld Cognacgyár r.-t. Kecskeméten.

HA FÁJ A FEJE,

24 puz- TUMAT (ar- talmazó doboz 1 kor. 20 fill.	ne félővéssé hanem használja a kiváló Bereivás-é MIGRAIN-pasztilát mely 5 perces alatt mindenféle természetes, ideges fejfájást még ha krónikus is meggyógyít. Felfűlés minden eddig ismert szert. Hatás: bármilyen, még a legbelsőbb fejfájásnál is.	Minden gyógyász- tárban és drogeriában kapható.
--	---	---

Főraktár: **Bereivás Tamás** Gyógy-
szertár Kispeszt, Hákóosi
utca 8.
Ingyen postal szállítást 3 doboz rendelésnél.

**Modern
orásági butorok**
alkalmi vótelo és oladása
háló-, ebédlő-, szalón-
uriszoba és irodai teljes
berendezések. Dús raktár
szőnyegek, függönyök, teri-
tők, csillárok, vas- és réz-
butorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér
8. sz. emelet Gyár-utca
Telefon 14-09.

DELI S.

csemegé-különlegességek

BUDAPEST,

Ferencz József-tér

RESHAM-PALOTA.

BIZTOS gyógyulást keresőknek

nemi betegségekben szenvedőknek

mint herpesz és hólyagok, herpesz-szerűségek, viszkető any-
rórt, éjjeli magömlések, sebék és bajakorra bántalmas typhu-
lia, az öntetőségtől utóba alként fellépő ideggyök, korai fertő-
zés, elgyengülés, bármily bőrkülsővel stb. nőknél fehérfolyás,
moh hólyok alaposa, gyerekei a gyökereken gyógyítására sziga-
rans tudományosa és lelkiismeretes gyógykezelésével
tovább legjobban állnak.

Dr. Garai Antal

v. sz. és biz. osztály főorvos orvosos ábró és a legújabb 25
éve tenáléle rendeléi intézetéi
Budapest, V. ker., Andrássy-ut 24. sz.
Reméltés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült hurycs és há-
lyag hajók vizsgálata villamos ágyasok és egyéb segéyyel.
Védőknek javaslata kiméret é válmint az eméltéséi tenácsi nyu-
nak, gyógyászati gondoskodva len. Tiltakozás bízalatra.
Hűkökkelőn váróterem.

Ekszerek

ezüstneműek, egy-
házi szerek, ötvös-
művek, órák, angol
ezüst különleges-
ségek a legjutányosabb árban beszerezhetőek
részletfizetésre is
SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál
KOLOZSVÁRT. Képes nagyárjegyzék ingyen.
Gyár: Görög templom u. Főraktár: Mátyás k. t. 13.

Törekvő emberek

figyelmébe! T. Szűcs Mihály és Tea özég Nagy-
váródon. Fűzési farszép 3. szám. Ajánlja utnak és
igen erőszertől tövénnyesen védett hornyolt cement
tatócserep kényelméit cement- és homok-keverékből
előállítandó igen szilárd töltésű gyártásra, amely által
homokos vidéken, vagy homokos folyó közelében korcs-
osok elterrel szép jóvedelmét biztosító árukat léte-
sithető. Na jobb városokban gépeinkkel árukat is eme-
gyünk. Kérjük érdeklődni és bővebb értesítés: szem-
lyesen vagy levél útján fenti országúti hesszerzmi szövetkezők,
ahol a gyártás módja a kész cserep és az ozzel cszközöl
tötődés is megtekinthető.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK
arany- és ezüst-lánczok,
ÉKSZEREK
OSEKÉLY
**RÉSZLET-
FIZETÉSRE.**
LIAMANT S.
BUDAPEST,
JÓZSEF-KÖRUT 8. szám
az udvarban.
Képes árjegyzék ingyen.
Csekély részletfizetésre.

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
Csokoládé dessert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.
MÜLLER J. L.-féle
Szalicil-szájviz és fogpor
használatát elítélve minden fogájdalmat, biztosan megszünteti a fogak
romlását és a kellemetlen szájíz. — Egy üveg szájviz ára 40 kraj-
czár, 80 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor
szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fog-
betegségeket tovább terjedését is meggátolja. Doboza 60 krajczár és 1 frt 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép
darabja 35 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor.
Minden főt elsorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.
es. és kir. udvari liatszerezés és pipere-szappan gyárosnál.
Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

„MINTA” szálloda
Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
Teljesen újonnan berendezve 40 szobával tégayakkal
és villanyvilágítással.
Szobák 80 kr.-tól teljebb. A szállodai kávé-
ház egész éjjel nyitva. Híres ozigányzene.
Telefon 315. **Strasser Jakab**, szállodás és kávé.

Akác-csemete

Mautner magból.
Kétéves, 1 m. és 40 centim. magasnövesü,
esrenkint 6 forint.
Kétéves akác, 120 centim. magasnövesü,
esrenkint 5 forint.
Egyéves akác, 70-80 centim. magas
esrenkint 3 forint 50 kr.
Kétéves gleditsia csemete, élősövény-
nek 120-140 centim. magas, esrenkint 6forint.
Kétéves, 100 centim. magas, esrenkint
5 forint árban.

Díjmentes csomagolással a tisztelőkiállo-
máson feladva. Kisebb és nagyobb mennyiség-
ben, jó minőségben kapható alulirotnál. Száz-
zeren felüli rendelésnél 5%-töli kedvezmény.
DOBO IMRE, főszolgabíró
TISZALOK (Szabolcsmege).

Teljes közlömberendezések
számitó egye alkotórészek, Gyártókentől, valamint Kollár-
részletekben
IPAR- és MEZEI VASUTAK
sz. p. ének, kocsik, váltók, v. v. v. kocsik-vasútkészítők stb.
Motorok és lokomobilok
Benzin-, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.
Miami téglagyári cikkek
valamint szerszámok, szerszámgyökök, vas- és gépszakmabeli cikkek
használt és új állapotban kiválóan olgányosan beszerezhetők
SCHLESINGER ALAJOS-nál
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 30. SZÁM.